

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Α.Δ.Ι.Π.
ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

HELLENIC REPUBLIC
H.Q.A.A.
HELLENIC QUALITY
ASSURANCE AGENCY
FOR HIGHER EDUCATION

Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

**Σχολή Επαγγελματών Υγείας και Πρόνοιας - Σ.Ε.Υ.Π. -
Τμήμα ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑΣ**

Ακαδημαϊκό έτος 2010 -2011

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Μάιος 2012

Έκδοση 2.0

**ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΣΥΓΓΡΟΥ 56-117
42 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 210 9220944
Ηλ. Ταχ.:
adipsecretariat@adip.gr**

**56 SYGROU AVENUE – 11742
ATHENS, GREECE
Tel. 30
210 9220944
e-mail:
adipsecretariat@adip.gr**

Πίνακας περιεχομένων

Πρόλογος	3
1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.....	3
2. Παρουσίαση του Τμήματος ... Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.	
3. Προγράμματα Σπουδών Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.	
3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.	
3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.	
3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.	
4. Διδακτικό έργο Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.	
5. Ερευνητικό έργο	18
6. Σχέσεις με κοινωνικούς,πολιτιστικούς,παραγωγικούς φορείς...	34
7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξηςΣφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.	
8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομέςΣφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.	
9. Συμπεράσματα	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
10. Σχέδια βελτίωσης	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
11. Πίνακες	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
12. Παράρτηματα	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Παράρτημα Ι	86
Παράρτημα ΙΙ	139
Παράρτημα ΙΙΙ	154

Πρόλογος

Η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας είναι προϊόν μίας συμμετοχικής διαδικασίας όλων των μελών Ε.Π. και Ε.Ε.Π του τμήματος, η οποία διήρκησε δύο συνεχόμενα διδακτικά εξάμηνα και θα επαναληφθεί μετά τέσσερα έτη.

Σκοπός της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης είναι να διαμορφώσει και να διατυπώσει το Τμήμα κριτική άποψη για την ποιότητα του επιτελούμενου έργου του με βάση αντικειμενικά κριτήρια και δείκτες κοινής συναίνεσης και γενικής αποδοχής, και με τους ακόλουθους στόχους:

1. Την τεκμηριωμένη ανάδειξη των επιτευγμάτων του Τμήματος
2. Την επισήμανση σημείων που χρήζουν βελτίωσης
3. Τον προσδιορισμό ενεργειών βελτίωσης
4. Την ανάληψη πρωτοβουλιών για αυτοτελή δράση *εντός του Τμήματος*, όπου και εφόσον είναι εφικτό
5. Τη λήψη αποφάσεων για αυτοτελείς δράσεις *εντός του Ιδρύματος*, όπου και εφόσον είναι εφικτό.

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα.

• Σύνθεση της OMEA

Η αρχική σύνθεση της ομάδας εσωτερικής αξιολόγησης (OMEA) ορίστηκε με ομόφωνη απόφαση με αριθμ. 3^η/01-04-2009 της Γεν. Συνέλευσης του Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας. Μέλη της ήταν οι Καθηγητές κ.κ. Δήμας Κωνσταντίνος Διευθυντής ΣΕΥΠ, Βρυώνης Γεώργιος Προϊστάμενος του τμήματος και η κα Μάντζιου Στρατούλα. Εκπρόσωπος των φοιτητών δεν ορίστηκε, όπως γνωστοποίησαν οι ίδιοι εγγράφως.

Σύμφωνα με νεότερη ομόφωνη απόφαση με αριθμ. 2/26-1-2011 της Γεν. Συνέλευσης του Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας, μετά την παραίτηση του κ. Κ. Δήμα, μέλη της OMEA ορίστηκαν οι Καθηγητές κ.κ. Καραβίδας Κωνσταντίνος, Αντιπρόεδρος ΤΕΙ Ηπείρου, Βρυώνης Γεώργιος, Μάντζιου Στρατούλα και εκπρόσωπος των φοιτητών η Βασιλική Κωστάκη.

• Συνεργασία της OMEA στη διαμόρφωση της έκθεσης

Η OMEA συνεργάστηκε σε πρώτο επίπεδο με μέλη της ΜΟΔΙΠ, καθώς και με όλα τα μέλη του Ε.Π. του Τμήματος, μέλη του Διοικητικού προσωπικού και τους φοιτητές.

• Πηγές και διαδικασίες στην άντλησης πληροφοριών

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης περιλαμβάνει τη διερεύνηση των απόψεων των φοιτητών και των μελών του εκπαιδευτικού προσωπικού. Στο σχέδιο αυτό ενεπλάκησαν όλα τα μέλη του Εκπαιδευτικού και Διοικητικού Προσωπικού του Τμήματος, με τη διασφάλιση της ανωνυμίας και της ελεύθερης έκφρασης των ερωτηθέντων.

Η όλη διαδικασία βασίστηκε στις παρακάτω πηγές στοιχείων:

1. Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης από τους φοιτητές (Παράρτημα)
2. Αρχείο Γραμματείας του Τμήματος

Στη συλλογή δεδομένων χρησιμοποιήθηκε υπόδειγμα ερωτηματολογίου, το οποίο προτάθηκε από την ΑΔΙΠ και αποτελείται από 37 ερωτήσεις, που καλύπτουν πέντε τομείς αξιολόγησης που αφορούν στο μάθημα (θεωρητικό ή εργαστηριακό), τους διδάσκοντες και τους φοιτητές. Τα ερωτηματολόγια των φοιτητών διανεμήθηκαν από τους διδάσκοντες σε ώρα μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2008-09 και του

ακαδημαϊκού έτους 2009-2010, με βάση το παλιό πρόγραμμα σπουδών και συμπληρώθηκαν ανώνυμα από τους φοιτητές.

- **Συζήτηση της έκθεσης αξιολόγησης στο εσωτερικό του Τμήματος**

Τα μέλη της ΟΜΕΑ του Τμήματος διαπραγματεύθηκαν με την ανάλυση ερευνητικού υλικού προκειμένου να τοποθετηθεί στα ερωτήματα της αξιολόγησης και συνέταξε την έκθεση αξιολόγησης, την οποία και έθεσε στη διάθεση όλου του προσωπικού του Τμήματος και στους εκπροσώπους των φοιτητών πριν τη συζήτηση στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 10-2-2012.

1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.

Τα θετικά σημεία της αξιολόγησης έχουν ως εξής:

- Με την έναρξη της αξιολόγησης δόθηκε η ευκαιρία συνεργασίας μεταξύ των μελών και να αποτυπωθεί για πρώτη φορά η συνολική εικόνα του έργου του Τμήματος τη δεδομένη χρονική στιγμή
- Τέθηκε σε εφαρμογή η τμηματική ανάλυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και το ερέθισμα εφαρμογής της αξιολόγησης ανά περιοχή και διαδικασία με την επισήμανση των ισχυρών στοιχείων αλλά και των ελλείψεων με σκοπό να οδηγήσουν σε αποφάσεις και πρακτικές αναβάθμισης της παρεχόμενης ποιότητας στην εκπαίδευση
- Η εμπλοκή των μελών του ΕΠ και του διοικητικού προσωπικού έδωσε τη δυνατότητα για ευαισθητοποίηση και ευκαιρία αυτοαξιολόγησης.

Οι δυσκολίες της αξιολόγησης εστιάζουν:

- Στην έλλειψη υποδομών και προσωπικού τεχνικής υποστήριξης στην όλη διαδικασία
- Στην αλλαγή της σύστασης της ΟΜΕΑ λόγω, με αποτέλεσμα να παρατηρηθεί χρονική καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της διαδικασίας.
- Στη δυσκολία ενσωμάτωσης της φιλοσοφίας της αξιολόγησης στις έως τώρα διαδικασίες του Τμήματος εξαιτίας,
 - α) των επιπλέον εργατωρών που απαιτούνταν
 - β) της έννοιας του ελέγχου που εμπεριέχει ο όρος αξιολόγηση και που θεωρείται από τη φύση του απειλητικός και
 - γ) της εγκατεστημένης εργασιακής κουλτούρας που παρουσιάζει ισχυρές αντιστάσεις στην αλλαγή

1.3. Προτάσεις του Τμήματος για τη βελτίωση της διαδικασίας

Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας συμπεριλαμβάνουν:

- Τη βελτίωση των απογραφικών δελτίων που απευθύνονται στους φοιτητές αλλά και τα μέλη του ΕΠ. Τα απογραφικά δελτία θα πρέπει να γίνουν πιο εύχρηστα αλλά και πιο φιλικά προς τον χρήστη προκειμένου να υπερνικηθούν δυσκολίες όπως αυτές που αναφέρθηκαν παραπάνω (π.χ. αντίσταση στην αλλαγή)
- Θα μπορούσε η διαδικασία της αξιολόγησης να αποκτήσει πιο ευέλικτο χαρακτήρα αλλά και πιο «εξατομικευμένη» μορφή ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες αλλά και στον μοναδικό χαρακτήρα του κάθε Τμήματος ξεχωριστά. Για παράδειγμα στα Τμήματα που σχετίζονται με τις Επιστήμες Υγείας και Πρόνοιας και συγκεκριμένα το τμήμα Βρεφονηπιοκομίας μια σημαντική περιοχή εκπαίδευσης είναι αυτή της κλινικής εκπαίδευσης η οποία δεν αξιολογείται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της ΑΔΙΠ
- Επίσης θα μπορούσε η Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ) του ΤΕΙ Ηπείρου να αναλαμβάνει μέσω κεντρικού πληροφοριακού συστήματος τη συγκέντρωση, αποθήκευση και στατιστική επεξεργασία-ανάλυση των δεδομένων του τμήματος, ή να υπάρξει

ουσιαστική υποστήριξη της διαδικασίας σε κάθε Τμήμα από ομάδα ειδικών που θα παρέχουν την απαραίτητη πληροφόρηση, τεχνογνωσία αλλά και διοικητική/γραμματειακή υποστήριξη σε θέματα κεντρικά για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης.

2. Παρουσίαση του Τμήματος

2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος

Το Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας υπάγεται στη Σχολή Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας του ΤΕΙ Ηπείρου. Οι εγκαταστάσεις του βρίσκονται στα Ιωάννινα, πρωτεύουσα της Ηπείρου, στο 4^ο χλμ. Εθνικής Οδού Ιωαννίνων-Αθηνών, όπου συστεγάζονται και τα Τμήματα Νοσηλευτικής και Λογοθεραπείας.

2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος

Το Τμήμα προέρχεται από τη Σχολή Νηπιοκόμων Ιωαννίνων του ΠΙΚΠΑ, η οποία λειτούργησε στα Ιωάννινα από το 1955 έως το 1984. Το ακαδημαϊκό έτος 1984-1985, η Σχολή εντάχθηκε στο ΤΕΙ Μεσολογγίου ως τμήμα βρεφονηπιοκομίας για το παράρτημα Ιωαννίνων. Το 1994 δημιουργήθηκε το ΤΕΙ Ηπείρου και το τμήμα βρεφονηπιοκομίας αποτέλεσε μέρος αυτού κατά το ίδιο έτος.

2.2.1. Στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία (ποσοτικά στοιχεία)

Το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012, το Τμήμα περιλαμβάνει 6 μέλη ΕΠ:

- Έναν Καθηγητή Παιδιατρικής
- Μία Καθηγήτρια Αναπτυξιακής Ψυχολογίας
- Δύο καθηγητές Παιδαγωγικών
- Μία καθηγήτρια Εφαρμογών ειδικότητας Παιδαγωγού με εξειδίκευση στη Προσχολική Ηλικία
- Μία καθηγήτρια Εφαρμογών ειδικότητας Βρεφονηπιοκομίας

Με το Τμήμα συνεργάζονται 45 μέλη έκτακτου ΕΠ (με ωριαία αντιμισθία)¹, για την κάλυψη έκτακτων εκπαιδευτικών αναγκών, οι οποίες δεν μπορούν να καλυφθούν από το μόνιμο ΕΠ.

Την τελευταία πενταετία (2005-2010) συνταξιοδοτήθηκε ένα μέλος ΕΠ στη βαθμίδα του καθηγητή, η θέση του οποίου δεν έχει πληρωθεί έως σήμερα.

Στη Γραμματειακή υποστήριξη του Τμήματος ανήκουν 3 μέλη Διοικητικού Προσωπικού του ΤΕΙ Ηπείρου (1 ΤΕ και 2ΥΕ).

2.2.2. Αριθμός και κατανομή των προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών κατά την τελευταία πενταετία

• Αριθμός προπτυχιακών φοιτητών:

Το Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας διαθέτει μόνο προπτυχιακούς φοιτητές. Η εξέλιξη του αριθμού των εισαγόμενων προπτυχιακών φοιτητών στο Τμήμα κατά την τελευταία πενταετία παρουσιάζεται στους πίνακες 11.2 και 11.3 Από τα στοιχεία των πινάκων, προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα:

Τα τελευταία χρόνια εμφανίζεται μία σταδιακή αύξηση του αριθμού των εισαγόμενων φοιτητών. Ο αριθμός των εισαγόμενων φοιτητών ανήλθε κατά το τρέχον έτος σε 300, με σύνολο 964 εγγεγραμμένους (πλήρωση όλων των κενών θέσεων του Τμήματος). Η κατάργηση της βάσης του 10 στις εισαγωγικές εξετάσεις δεν φαίνεται να επηρέασε σημαντικά τον αριθμό των εισακτέων, διότι το τμήμα είναι υψηλής ζήτησης από τους υποψηφίους. Παρά τα επανειλημμένα αιτήματα του Τμήματος να μειωθεί ο αριθμός των

¹ Βλέπε πίνακα 11.2 ΑΔΙΠ

εισακτέων σε 120 ανά έτος για να μπορέσει να ανταποκριθεί στις εκπαιδευτικές ανάγκες των σπουδαστών, ο αριθμός των εισακτέων κρίνεται υπερβολικά δυσανάλογος με τις δυνατότητες του τμήματος. Το Τμήμα θεωρεί ότι τα Ιδρύματα στην Ανώτατη Εκπαίδευση θα έπρεπε να έχουν ουσιαστικότερο ρόλο στην επιλογή των εισαγόμενων.

Ένα σχετικά μεγάλο ποσοστό των εισαγομένων φοιτητών (της τάξης 30% κατά μέσο όρο) μεταγράφεται σε άλλα Τμήματα. Το ποσοστό αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι υπάρχουν τρία ομοειδή τμήματα Βρεφονηπιοκομίας και γεωγραφικά το τμήμα είναι σχετικά απομακρυσμένο στην ηπειρωτική Ελλάδα. Τα παραπάνω σε συνδυασμό με το υψηλό οικονομικό κόστος οδηγούν τους σπουδαστές να μεταγραφούν σε άλλα αντίστοιχα τμήματα, εγγύτερα στον τόπο κατοικίας τους. Παράλληλα το Τμήμα δέχεται πολύ μικρό αντίστοιχο αριθμό σπουδαστών από μετεγγραφές.

Πρακτικά, με βάση τις υπάρχουσες υποδομές αλλά και το μόνιμο εκπαιδευτικό και τεχνικό προσωπικό που υπηρετεί στο Τμήμα, ο αριθμός των εισαγόμενων φοιτητών είναι μεγάλος και η εκπαιδευτική διαδικασία γίνεται λειτουργική με μεγάλη προσπάθεια από το σύνολο του προσωπικού του Τμήματος. Το Τμήμα κρίνει ότι σε κάθε περίπτωση θα πρέπει ο αριθμός των εισαγομένων, να ελαττωθεί, με αντίστοιχη αύξηση του εκπαιδευτικού, διοικητικού και τεχνικού προσωπικού.

- **Αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών:** το Τμήμα δεν έχει οργανώσει μεταπτυχιακό πρόγραμμα, ούτε συμμετέχει σε πρόγραμμα άλλου Τμήματος. Είναι στους άμεσους στόχους του τμήματος η διοργάνωση μεταπτυχιακών σπουδών μετά την αξιολόγηση του τμήματος.
- **Αριθμός διδακτορικών φοιτητών:** από την κείμενη νομοθεσία, το Τμήμα δεν έχει τη δυνατότητα να διοργανώσει διδακτορικά προγράμματα.

2.3. Σκοπός και στόχοι του Τμήματος

2.3.1. Στόχοι και σκοποί του Τμήματος

Το Προεδρικό Διάταγμα (4627/1984, ΦΕΚ 166 τ. Α') που αφορά στην ίδρυση του Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας στη Σχολή Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας του ΤΕΙ Ηπείρου αναφέρει ότι το Τμήμα έχει ως αποστολή την εκπαίδευση. Ειδικότερα αναφέρεται:

«Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας των Σχολών Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας με βάση τις εξειδικευμένες επιστημονικές και παιδαγωγικές γνώσεις τους ασχολούνται είτε αυτοδύναμα είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες:

α) στη μελέτη, οργάνωση και λειτουργία Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών,

β) στην αγωγή και φροντίδα παιδιών προσχολικής ηλικίας από 2 μηνών μέχρι εγγραφής τους στο Δημοτικό Σχολείο και

γ) στη διδασκαλία και εφαρμογή της Βρεφονηπιοκομίας».

Προς την κατεύθυνση αυτή, το πρόγραμμα σπουδών δομείται κατάλληλα, έτσι ώστε να μπορεί να προσφέρει όλες τις απαιτούμενες γνώσεις. Οι σπουδές του τμήματος περιλαμβάνουν θεωρητική διδασκαλία, ασκήσεις πράξης, εργαστηριακές ασκήσεις, σεμινάρια και επισκέψεις σε οργανισμούς παροχής υπηρεσιών βρεφικής και προσχολικής φροντίδας και αγωγής. Ειδική βαρύτητα δίνεται στην ανάπτυξη των προσωπικών ικανοτήτων των φοιτητών, περιλαμβανομένης της ανάπτυξης πρωτοβουλιών, της κριτικής σκέψης και της ικανότητας επίλυσης προβλημάτων. Το τελευταίο εξάμηνο περιλαμβάνει εκπόνηση πτυχιακής εργασίας, κατά τη διάρκεια του οποίου μπορεί να πραγματοποιείται και η πρακτική άσκηση στο επάγγελμα.

Το πρόγραμμα σπουδών δομείται με βάση το φόρτο εργασίας (ΦΕ) του σπουδαστή. Σε κάθε μάθημα του προγράμματος σπουδών κατανέμεται ένας αριθμός Διδακτικών Μονάδων (ΔΜ) του συστήματος ECTS. Το σύνολο των Διδακτικών Μονάδων των μαθημάτων κάθε εξαμήνου κατανέμεται στα μαθήματα αναλογικά προς το φόρτο Εργασίας (ΦΕ). Διδακτικές Μονάδες κατανέμονται και στην πτυχιακή εργασία και στην πρακτική άσκηση.

Για τη λήψη του πτυχίου, ο σπουδαστής, παρακολουθεί επιτυχώς πρόγραμμα σπουδών που περιλαμβάνει μαθήματα: α) Γενικής υποδομής, β) Ειδικής Υποδομής, γ) Ειδικότητας, και δ) Διοίκησης, Οικονομίας, Νομοθεσίας και Ανθρωπιστικών Σπουδών.

Τα μαθήματα διακρίνονται σε Υποχρεωτικά για όλους τους σπουδαστές του Τμήματος και Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά. Η εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας, εξασφαλίζει την εμβάθυνση του τελειοφοίτου του Τμήματος σε ένα επίκαιρο θέμα εφαρμοσμένης έρευνας ή σε αντικείμενο που έχει άμεση σχέση με την ειδικότητα των σπουδών.

Η Πρακτική Άσκηση στο επάγγελμα διαρκεί έξι (6) ημερολογιακούς μήνες και πραγματοποιείται σε οργανισμούς, υπηρεσίες και άλλους συνεργαζόμενους φορείς που σχετίζονται με το γνωστικό αντικείμενο των σπουδών, υπό τη συνεχή επίβλεψη και καθοδήγηση των συνεργατών του Τμήματος. Την ευθύνη για την εποπτεία, συντονισμό και την αξιολόγηση έχει η εκάστοτε επιτροπή Πρακτικής Άσκησης που ορίζεται από το Συμβούλιο του Τμήματος.

Για τη λήψη του πτυχίου ο σπουδαστής θα πρέπει να έχει παρακολουθήσει επιτυχώς 39 μαθήματα εκ των οποίων 3 είναι επιλογής υποχρεωτικά, να έχει ολοκληρώσει την πρακτική του άσκηση και να έχει επιτυχώς εκπονήσει την πτυχιακή του εργασία.

Το πρόγραμμα έχει αναμορφωθεί για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος με βάση την Υ.Α. Ε5/46350 ώστε να πληρούνται οι Γενικοί Κανόνες που ορίζονται σε αυτήν (συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου 40 μαζί με την πτυχιακή εργασία, 60 διδακτικές μονάδες ανά εξάμηνο, 24-26 ώρες ανά εβδομάδα, μαθήματα επιλογής μετά το 4^ο εξάμηνο μέχρι 10% του συνόλου, φόρτος εργασίας 50/ εβδ. κλπ)

Για το σκοπό αυτό, συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. 6^η /30-05-2011 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος η αρμόδια τριμελής επιτροπή αναπροσαρμογής του προγράμματος σπουδών, αποτελούμενη από τους καθηγητές μέλη Ε.Π. του τμήματος: κ. Βρυώνη Γεώργιο, προϊστάμενο του τμήματος, κ. Μάντζιου Στρατούλα, υπεύθυνη του τομέα Ψυχολογίας και κ. Καραβίδα Κων/νο, μέλος του τομέα παιδαγωγικών και αντιπρόεδρο του ΤΕΙ/Ηπ. Η επιτροπή αυτή μελέτησε προγράμματα σπουδών ομοειδών τμημάτων εσωτερικού και εξωτερικού και υπέβαλε το νέο αναμορφωμένο πρόγραμμα σπουδών στη ΓΣ του τμήματος.

Το πρόγραμμα εγκρίθηκε κατά πλειοψηφία με την υπ' αριθμ. 7. θέμα 2^ο /16-06-2011 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του τμήματος.

Η απόφαση αυτή, μαζί με το νέο αναμορφωμένο πρόγραμμα και την εισηγητική έκθεση στην οποία αναφέρονται οι στόχοι, υπεβλήθησαν στην πενταμελή επιτροπή αναμόρφωσης προγραμμάτων σπουδών του ΤΕΙ Ηπείρου, και ακολούθως με τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής στο Συμβούλιο του ΤΕΙ, το οποίο ενέκρινε το Πρόγραμμα Σπουδών με την υπ' αριθμ. 13/30-06-11 απόφαση του.

Στο τμήμα εφαρμόζεται το νέο ΠΣ από 01-10-2011 για όλους τους φοιτητές τμήματος κατόπιν αντιστοίχισης των μαθημάτων και των διδακτικών μονάδων παλαιού και νέου προγράμματος, με την υπ' αριθμ. 8. θέμα 2^ο /13-07-2011 απόφαση της Γ.Σ του τμήματος.

Το Τμήμα, κρίνει ότι οι στόχοι και οι σκοποί του αφ' ενός είναι απόλυτα συμβατοί με την Επιστήμη της Προσχολικής Ανάπτυξης, Φροντίδας και Αγωγής και αφ' ετέρου ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στα σημερινά δεδομένα και απαιτήσεις του χώρου της Βρεφικής και Νηπιακής ηλικίας. Το τμήμα παρέχει υψηλού επιπέδου εκπαίδευση με στόχο την προετοιμασία Βρεφονηπιοκόμων / Παιδαγωγών Προσχολικής Ηλικίας, που δύνανται να καλύπτουν όλο το επιστημονικό φάσμα της βρεφικής και νηπιακής ανάπτυξης διαθέτοντας:

- α) ευρύ πεδίο επιστημονικών γνώσεων προσαρμοσμένων στα εκάστοτε νέα δεδομένα,
- β) εμπειρία εφαρμογής της αποκτηθείσας αυτής γνώσης σε πραγματικές συνθήκες,
- γ) ικανότητα σχεδιασμού και υλοποίησης ερευνητικών προγραμμάτων και αξιοποίηση των επιστημονικών συμπερασμάτων στην κλινική πράξη, και

δ) ικανότητα διάχυσης της γνώσης στο ευρύ κοινό, σε ατομικό, οικογενειακό και κοινοτικό επίπεδο.

2.3.2. Τρόποι με τους οποίους αντιλαμβάνεται σήμερα η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος

Η σημερινή ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος μετέχει ενεργά στη διαμόρφωση και στην πραγματοποίηση των στόχων και των σκοπών, όπως αυτοί έχουν διατυπωθεί στο ΦΕΚ 287/10-3-2006 και εφαρμόζονται με το νέο εγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών με βάση τα διεθνή και ελληνικά ερευνητικά δεδομένα στη φροντίδα και αγωγή βρεφικής και νηπιακής ηλικίας. Με βάση την εκπαιδευτική τους εμπειρία, τα μέλη ΕΠ μετέχουν ενεργά στον εκσυγχρονισμό και βελτίωση της παρεχόμενης ποιότητας στην εκπαίδευση. Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται σε ικανοποιητικό βαθμό. Παρ' όλα αυτά την τελευταία δεκαετία έχει πραγματοποιηθεί μόνον μία αναμόρφωση του ΠΣ και το Τμήμα έχει θέσει ως στόχο τη συνεχιζόμενη αναθεώρηση και εμπλουτισμό αυτού σύμφωνα με τις επιταγές των νέων δεδομένων στην ανάπτυξη και αγωγή των μικρών παιδιών. Στον εκσυγχρονισμό της παρεχόμενης εκπαίδευσης συμβάλλουν σημαντικά και τα αναβαθμισμένα κριτήρια επιλογής εξωτερικών συνεργατών και η συνεχής επιλογή και αξιολόγηση από τον Τμηματικό Υπεύθυνο και μέλη της Επιτροπής της Πρακτικής Άσκησης σε κάθε ακαδημαϊκό έτος.

2.3.3. Ύπαρξη απόκλισης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει

Το Τμήμα θεωρεί ότι δεν υπάρχει καμία απόκλιση από τους επίσημα διατυπωμένους στόχους στο ΦΕΚ ίδρυσης του Τμήματος.

2.3.4. Επίτευξη των στόχων που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει. Παράγοντες οι οποίοι δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή

Το Τμήμα κρίνει ότι καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες προκειμένου να ανταποκριθεί στους προαναφερόμενους στόχους. Η παροχή σύγχρονης εκπαίδευσης για τη βρεφική και νηπιακή ηλικία, προωθείται μέσα από τα αυξανόμενα προσόντα του ΕΠ, του εκσυγχρονισμού του ΠΣ και της επικαιροποίησης των περιγραμμάτων και των γνωστικών αντικειμένων.

Παράγοντες που λειτουργούν μερικώς ανασταλτικά για την ανάπτυξη και την επίτευξη των στόχων του τμήματος, είναι τα εξαντλητικά ωράρια διδακτικού έργου του ΕΠ, σε συνδυασμό με τις αυξανόμενες απαιτήσεις στην παροχή διοικητικού έργου και συμμετοχή σε επιτροπές και ομάδες εργασίας, η έλλειψη προσωπικού καθώς η γραφειοκρατική οργάνωση, η ελλιπής χρηματοδότηση και οι ανεπαρκείς κτηριακές υποδομές.

2.3.5 Ύπαρξη λόγων αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος

Στην παρούσα φάση δεν κρίνουμε σκόπιμη την αναθεώρηση των επίσημα διατυπωμένων στόχων στο ΦΕΚ ίδρυσης του τμήματος, διότι καλύπτει μοναδικά το αντικείμενο της αγωγής και της φροντίδας στην πρώιμη ηλικία. Αναμφίβολα, οι ραγδαίες εξελίξεις ως προς τη σημασία των πρώιμων εμπειριών στην μετέπειτα ανάπτυξη όχι μόνον στη νηπιακή, σχολική, εφηβική αλλά και στην ενήλικη ζωή, καθιστούν επιτακτική την διεύρυνση των στόχων του τμήματος στο μέλλον σε συνεργασία με τα ομοειδή τμήματα των άλλων ιδρυμάτων της χώρας και μέσα στα πλαίσια του επανασχεδιασμού του χάρτη των ΑΕΙ στη χώρα μας. Λόγω του ότι το ΠΣ δεν είναι στατικό, αλλά δυναμικό, κρίνουμε σκόπιμη την εξελισσόμενη πορεία αυτού, η οποία να ανταποκρίνεται στα σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα των συναφών επιστημών και τις κατευθύνσεις του κλάδου.

2.4. Διοίκηση του Τμήματος

2.4.1. Θεσμοθετημένες επιτροπές οι οποίες λειτουργούν στο Τμήμα

Στο Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας λειτουργούν οι παρακάτω θεσμοθετημένες επιτροπές:

1. Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης: Η επιτροπή μεριμνά για την καταγραφή των διαθέσιμων θέσεων για πρακτική άσκηση, ενώ ταυτόχρονα αναζητά και νέους φορείς για σχετική συνεργασία. Παράλληλα συμβουλεύει τους φοιτητές για την καταλληλότητα των θέσεων πρακτικής άσκησης, σε σχέση με τα ενδιαφέροντα και τις δυνατότητες τους, αλλά και ορίζει τον υπεύθυνο Καθηγητή του Τμήματος (επόπτη) ο οποίος συνεργάζεται με τον επιβλέποντα εκ μέρους του φορέα απασχόλησης.
2. Επιτροπή αξιολόγησης έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού
3. Τριμελής επιτροπή εξέτασης των πτυχιακών εργασιών
4. Παράλληλα τα μέλη ΕΠ συμμετέχουν και σε άλλες επιτροπές του Τμήματος ή του ΤΕΙ όπως
 - i) Επιτροπή Εφορίας της Σπουδαστικής Εστίας
 - ii) Επιτροπή Ερευνών
 - iii) Επιτροπή Παραλαβής Υλικού

2.4.2. Εσωτερικοί κανονισμοί του Τμήματος

Το Τμήμα ακολουθεί τον εσωτερικό κανονισμό του ΤΕΙ Ηπείρου (ΦΕΚ τ.Β' 316/10-03-2005). Η επιτυχής αποστολή και η εύρυθμη λειτουργία του Τμήματος βασίζονται πρωτίστως στην αρμονική και δημιουργική συνεργασία όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας. Η δραστηριότητα κάθε μέλους εκδηλώνεται στα πλαίσια της κείμενης νομοθεσίας και του εσωτερικού κανονισμού με σεβασμό στην αξιοκρατία και την ελευθερία της ακαδημαϊκής σκέψης.

2.4.3. Διάρθρωση του Τμήματος σε Τομείς. Ανταπόκριση αυτής της διάρθρωσης στη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή του

Στο Τμήμα είναι θεσμοθετημένοι τρεις τομείς. Ο Τομέας Παιδαγωγικών μαθημάτων, ο Τομέας Βρεφονηπιοκομίας και ο Τομέας Ψυχολογίας - Ιατρικών Μαθημάτων.

Η διάρθρωση και η ισοδύναμη κατανομή των ομοειδών γνωστικών αντικειμένων στους ανωτέρω τομείς και με την αναπροσαρμογή του ΠΣ ανταποκρίνονται πλήρως στη σημερινή αντίληψη και την αποστολή του τμήματος. Εξάλλου στις προθέσεις του τμήματος είναι η συνεχής επικαιροποίηση και ο εμπλουτισμός με νέες γνώσεις και νέα αντικείμενα.

Λειτουργικά ενεργός είναι μόνον ο Τομέας των Παιδαγωγικών Μαθημάτων, στον οποίο ανήκουν δύο τακτικοί καθηγητές και μία καθηγήτρια εφαρμογών. Ο Τομέας Βρεφονηπιοκομίας και ο Τομέας Ψυχολογίας -Ιατρικών Μαθημάτων λειτουργούν με ορισμό υπευθύνου από το Συμβούλιο ΤΕΙ/Η, καθώς δεν διαθέτουν τον απαιτούμενο ελάχιστο αριθμό μελών ΕΠ.

3. Προγράμματα Σπουδών

3.1. Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών

3.1.1. Βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Το Τμήμα έχει ως αποστολή την παροχή υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης με στόχο την προετοιμασία των Βρεφονηπιοκόμων που θα καλύπτουν όλο το φάσμα της βρεφικής και νηπιακής ηλικίας και θα παρέχουν εξατομικευμένη ή ομαδική αγωγή και φροντίδα, διαθέτοντας:

- α) ευρύ πεδίο επιστημονικών γνώσεων προσαρμοσμένων στα εκάστοτε νέα δεδομένα,
- β) εμπειρία εφαρμογής της αποκτηθείσας γνώσης σε πραγματικές συνθήκες,
- γ) ικανότητα σχεδιασμού και υλοποίησης ερευνητικών προγραμμάτων και αξιοποίηση των επιστημονικών συμπερασμάτων στην πράξη, και
- δ) ικανότητα διάχυσης της γνώσης στο ευρύ κοινό, σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο.

Η αποστολή επιτυγχάνεται με την ανάπτυξη ποικίλων εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων, με την συστηματική βελτίωση των υποδομών και με την διεύρυνση των ανθρώπινων πόρων. Στο παραπάνω πλαίσιο και με απώτερο ζητούμενο την πλήρη κάλυψη των στόχων και σκοπών του Τμήματος αλλά και τις απαιτήσεις της κοινωνίας, το Τμήμα έχει συνεχή συνεργασία με Φορείς της Περιφέρειας της Ηπείρου που καλύπτουν τις ανάγκες του πληθυσμού σε παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής και φροντίδας. Η συνεργασία αυτή, αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα επίτευξης των εκπαιδευτικών στόχων του Τμήματός μας όπως αυτοί αναφέρθηκαν παραπάνω.

Επίσης εργαστήρια που λειτουργούν εντός του Τμήματός μας (Παιδαγωγικών, Βρεφονηπιοκομίας, Μουσικής, Κινητικής Αγωγής, Καλλιτεχνικών) στηρίζουν την επίτευξη των μαθησιακών στόχων.

Επιπρόσθετα το Τμήμα αναπτύσσει ή θα επιδιώξει δράσεις όπως:

- την διαρκή επεξεργασία του περιεχομένου των μαθημάτων με στόχο την καλύτερη προσαρμογή τους στις σύγχρονες εξελίξεις και τεχνολογίες .
- την τακτική αναπροσαρμογή του προγράμματος σπουδών με στόχο την καλύτερη εκμετάλλευση του χρόνου σπουδών και την ενσωμάτωση μαθημάτων σε σύγχρονες τεχνολογίες και επιστημονικά δεδομένα .
- την διεξαγωγή εφαρμοσμένης έρευνας αυτόνομα και με την συμμετοχή σε συνεργασίες σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, με στόχο την αναβάθμιση/προβολή του Τμήματος αλλά και την εκπαίδευση των αποφοίτων του.
- την εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην διδασκαλία και την διάδοση της εκπαιδευτικής και ερευνητικής πληροφορίας.
- την κατάλληλη προετοιμασία του ώστε να είναι δεκτικό σε εκπαιδευτικές, κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές σε ένα συχνά μεταβαλλόμενο περιφερειακό, εθνικό και διεθνές περιβάλλον.
- την δημοσιοποίηση όλων των δραστηριοτήτων και παραμέτρων λειτουργίας στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Η ιστοσελίδα του Τμήματος περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για όλες τις ακαδημαϊκές λειτουργίες στο Τμήμα.
- την παρακολούθηση της επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων του μέσω τακτικής συγκέντρωσης σχετικών στατιστικών στοιχείων.

Σαν αποτέλεσμα, οι σπουδές στο Τμήμα μπορούν και παρέχουν σύγχρονες και κλασσικές, θεμελιακές και εξειδικευμένες γνώσεις στην Επιστήμη της Βρεφονηπιοκομίας και ειδικότερα σε γνωστικά πεδία όπως αυτά έχουν καθοριστεί στο ΦΕΚ το οποίο περιγράφει επίσημα τους σκοπούς και τους στόχους του Τμήματος. Με την ολοκλήρωση των σπουδών του, ο απόφοιτος του Τμήματος διαθέτει όλες τις απαραίτητες επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις και δεξιότητες, ώστε να μπορεί να δραστηριοποιηθεί επαγγελματικά σε όλους τους τομείς του γνωστικού αντικείμενου, είτε στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα, είτε ως αυτοαπασχολούμενος.

• **Διαδικασίες ελέγχου ως προς την ανταπόκριση του ΠΣ στους στόχους του Τμήματος και αποτελεσματικότητα αυτού**

1. Με τη διαρκή επεξεργασία του περιεχομένου των μαθημάτων με στόχο την καλύτερη προσαρμογή τους στις σύγχρονες εξελίξεις και τεχνολογίες στον τομέα φροντίδας και αγωγής των μικρών παιδιών.
2. Με την εφαρμογή νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία και τη διάδοση της εκπαιδευτικής και ερευνητικής πληροφορίας.
3. Με την κατάλληλη προετοιμασία του/της φοιτήτριας ώστε να είναι δεκτικός/ή σε εκπαιδευτικές, κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές σε ένα συχνά μεταβαλλόμενο περιφερειακό, εθνικό και διεθνές περιβάλλον.

- **Διαδικασίες αποτελεσματικής αξιολόγησης και αναθεώρησης του Π.Σ. και κατά πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται**

Η Επιτροπή Αναμόρφωσης του Π.Σ., συνιστά το επίσημο όργανο, που μελετά το πρόγραμμα και την εφαρμογή του και εξετάζεται περιοδικά, κατά πόσο κάθε στόχος του προγράμματος ικανοποιείται. την ανατροφοδότηση της διαδικασίας

- **Τρόποι δημοσιοποίησης του Π.Σ.**

Το Π.Σ του Τμήματος παρουσιάζεται αναλυτικά στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος και διατίθεται σε κάθε ενδιαφερόμενο σε έντυπη μορφή. Επιπροσθέτως το ΠΣ παρουσιάζεται και σε ηλεκτρονική μορφή στον ιστότοπο του ΤΕΙ, του τμήματος Βρεφονηπιοκομίας : <http://www.teiep.gr>.

Το Τμήμα μας δεν συμμετείχε στο πλαίσιο του έργου ΕΠΕΑΕΚ II «Αναμόρφωση Σπουδών στο ΤΕΙ Ηπείρου», γεγονός το οποίο είχε ως αποτέλεσμα τη μη δυνατότητα οικονομικής στήριξης για την οργάνωση ημερίδων που αποσκοπούν στην προβολή του ΠΣ του Τμήματος μας. Παρ' όλα αυτά η επιλογή - εισροή των φοιτητών ανέρχεται σε ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά σε σχέση με άλλα τμήματα του ΤΕΙ/Η, καθώς και άλλων τμημάτων.

- **Διαδικασίες παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων και χρήση των αποτελεσμάτων**

Το Τμήμα δεν διαθέτει ένα αποτελεσματικό σύστημα παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων. Ικανός αριθμός αποφοίτων, όπως μας αναφέρουν οι ίδιοι σταδιοδρομούν κυρίως στον ιδιωτικό τομέα ως βρεφονηπιοκόμοι.

3.1.2. Δομή, συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Με στόχο την παροχή υψηλού επιπέδου σπουδών, το Τμήμα έχει αναπτύξει και εφαρμόσει ένα ευέλικτο και αποδοτικό πρόγραμμα σπουδών έτσι ώστε να μπορεί να προσφέρει όλες τις απαιτούμενες γνώσεις. Η λήψη του πτυχίου απαιτεί την επιτυχή ολοκλήρωση 39 μαθημάτων, από ένα σύνολο 42 προσφερόμενων μαθημάτων, της πτυχιακής εργασίας και της πρακτικής άσκησης, τα οποία αντιστοιχούν σε 240 μονάδες ECTS όπως αποτυπώνεται αναλυτικότερα στο παράρτημα Ι.

Η αποστολή επιτυγχάνεται με την ανάπτυξη ποικίλων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στα μαθήματα γενικής υποδομής, τα οποία βοηθούν τη γενική μόρφωση των φοιτητών και αποτελούν την υποδομή για την περαιτέρω εκπαίδευσή τους μέσω των μαθημάτων ειδικής υποδομής και ειδικότητας καθώς και στα εργαστήρια που λειτουργούν στο Τμήμα μας (Βρεφονηπιοκομίας, Ψυχολογίας - Ιατρικών Μαθημάτων και Παιδαγωγικών) τα οποία στηρίζουν την επίτευξη των μαθησιακών στόχων.

Το ισχύον Π.Σ. τηρεί τα κριτήρια της Υ.Α. 46350/Ε5/11.5.2006 με θέμα «Καθορισμός ενιαίων κανόνων για την κατάρτιση των Π.Σ. των Τμημάτων ΤΕΙ» και της Υ.Α. 5/89656/Β3/13.8.2007 «Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων» για φόρτο εργασίας και πιστωτικές μονάδες σε κάθε μάθημα ώστε να είναι αξιόπιστο και να διευκολύνει τη συνεργασία με άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Μια αδυναμία του Π.Σ. φαίνεται να είναι η μη επαρκής ανταπόκριση στους επίσημα διατυπωμένους στόχους του Τμήματος για την προώθηση της έρευνας. Η συμμετοχή του Τμήματος σε ερευνητική δραστηριότητα και παραγωγή δημοσιεύσεων φαίνεται να είναι περιορισμένη. Ο μεγάλος αριθμός φοιτητών, σε σχέση με άλλα ομοειδή τμήματα, το μεγάλο διδακτικό ωράριο του Ε Π και η επιβάρυνση του με διοικητικό έργο είναι παράγοντες που αναστέλλουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή του τμήματος σε ερευνητικά προγράμματα. Κατά καιρούς έχουν υποβληθεί αρκετές αξιολογες ερευνητικές προτάσεις από τα μέλη Ε Π του τμήματος χωρίς να έχουν θετική εξέλιξη ως προς την έγκρισή τους. Η ανάπτυξη της έρευνας είναι ένας κρίσιμος και ουσιαστικός παράγοντας για τη σύνδεση της εκπαίδευσης που παρέχεται στο Τμήμα με τις απαιτήσεις της κοινωνίας. Ως εκ τούτου η προαναφερόμενη

αδυναμία του Τμήματος πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα και αποτελεσματικά. Η πρόσληψη νέων μελών Ε Π σε καινούργια γνωστικά αντικείμενα θα αμβλύνει το πρόβλημα αυτό.

Εν τούτοις συνυφαίνονται και τα εξής στοιχεία, ως προς τη διεθνή διάσταση του προγράμματος. Στο πτυχίο του αποφοίτου μας περιλαμβάνεται όλο το ηλικιακό φάσμα της πρώτης βρεφικής ηλικίας και εμπεριέχονται αφανείς κατευθύνσεις, αφενός ως προς την ηλικία των μικρών παιδιών, αφετέρου ως προς τις θεωρητικές κατευθύνσεις σχετικά με τη Βρεφονηπιοκομία, την Ψυχολογία και την Παιδαγωγική.

Στους άμεσους στόχους του τμήματος και εν όψει των αλλαγών, που πρόκειται να γίνουν με την λειτουργία των σχολών σύμφωνα με το νέο νόμο 4009 για τα ΑΕΙ, θα μπορούσαμε να ενσωματώσουμε δύο κατευθύνσεις στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος, σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και στρατηγικές στην προετοιμασία παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας:

1) **ΒΡΕΦΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ (0-24 μηνών)**

- 1^{ος} Κύκλος Σπουδών: 0-12 μηνών
- 2^{ος} Κύκλος: 12-24 μηνών

2) **ΠΡΩΤΗ ΝΗΠΙΑΚΗ ΗΛΙΚΙΑ (24-36 μηνών)**

Τα δεδομένα ως προς τις γνωστικές και κοινωνικοσυναισθηματικές ανάγκες στη διάρκεια της πρώιμης ηλικίας αλλάζουν με ιλιγγιώδεις ρυθμούς. Η κατανόηση και η αφομοίωση των δεξιοτήτων στην αντιμετώπισή τους απαιτεί συγκεκριμενοποίηση των ιδιαιτεροτήτων αυτών.

Γενικά, για το ισχύον πρόγραμμα σπουδών μπορούν να αναφερθούν τα παρακάτω συγκεντρωτικά στοιχεία που αφορούν στη συνεκτικότητα και λειτουργικότητά του.

Η δομή και η φιλοσοφία του προγράμματος σπουδών που εφαρμόζεται από 01-10-11 είναι η ακόλουθη:

• **Ποσοστό των μαθημάτων γενικής υποδομής στο σύνολο των μαθημάτων**

Κατά τα πρώτα εξάμηνα σπουδών, μαθήματα γενικής υποδομής δίνουν ένα βασικό επιστημονικό πλαίσιο προσανατολισμένο στις θεματικές περιοχές του Τμήματος. Τα μαθήματα αυτά είναι 8 και αντιπροσωπεύουν το 20% του συνόλου των προσφερόμενων μαθημάτων που απαιτούνται για την λήψη του πτυχίου και όλα είναι υποχρεωτικά..

• **Ποσοστιαία σχέση μεταξύ μαθημάτων απόκτησης γενικών γνώσεων υποβάθρου στο σύνολο των μαθημάτων**

Οι σπουδές περιλαμβάνουν και μαθήματα Διοίκησης, Οικονομίας, Νομοθεσίας και Ανθρωπιστικών Σπουδών (ΔΟΝΑ). Τα μαθήματα αυτά είναι 4 εκ των οποίων τα δύο είναι υποχρεωτικά και τα δύο επιλογής υποχρεωτικά . Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται τρία από αυτά και αντιπροσωπεύουν το 10% στο σύνολο των προσφερόμενων μαθημάτων.

• **Ποσοστιαία σχέση μεταξύ μαθημάτων ειδικής υποδομής στο σύνολο των μαθημάτων**

Στο νέο ΠΣ προσφέρονται 14 μαθήματα ειδικής υποδομής εκ των οποίων τα 12 είναι υποχρεωτικά και τα 2 επιλογής υποχρεωτικά, ήτοι 34% του συνόλου των μαθημάτων.

• **Ποσοστιαία σχέση μεταξύ μαθημάτων ειδικότητας στο σύνολο των μαθημάτων**

Στα τελευταία εξάμηνα σπουδών, διδάσκονται κυρίως τα μαθήματα ειδικότητας τα οποία εφοδιάζουν τους φοιτητές με εξειδικευμένες γνώσεις. Τα μαθήματα αυτά είναι 16 και αντιπροσωπεύουν το 36% των προσφερόμενων μαθημάτων του τμήματος , εκ των οποίων τα 12 είναι υποχρεωτικά και τα 2 επιλογής υποχρεωτικά

• **Μαθήματα ελεύθερης επιλογής**

Τα μαθήματα επιλογής δεν είναι υποχρεωτικά. Προσφέρονται τα 3 μαθήματα επιλογής υποχρεωτικά που δεν επιλέγονται, αλλά επειδή δεν λαμβάνονται υπ' όψιν στη διαμόρφωση της βαθμολογίας δεν προτιμώνται από τους φοιτητές.

- **Ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων στο σύνολο των μαθημάτων**

Τα υποχρεωτικά μαθήματα είναι 36 και αντιπροσωπεύουν το 92,30% του συνόλου των προσφερόμενων μαθημάτων.

- **Κατανομή χρόνου μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας, ασκήσεων, εργαστηρίων και άλλων δραστηριοτήτων**

Μεγάλο μέρος των μαθημάτων (συγκεκριμένα 18 μαθήματα) συνδυάζουν θεωρητικό με εργαστηριακό μέρος και αντιπροσωπεύουν το 46,15% του συνόλου των προσφερόμενων μαθημάτων. Αντίστοιχα, υπάρχουν 21 μαθήματα θεωρητικά τα οποία δίνουν τη δυνατότητα στον φοιτητή να εξασκήσει τις πρακτικές του δεξιότητες. Έχει δοθεί μεγάλη προσοχή στη κατανομή των ωρών όλων των μαθημάτων έτσι ώστε να υπάρχει ισοκατανομή του χρόνου μεταξύ τους και να εξυπηρετούνται οι εκπαιδευτικοί στόχοι του Τμήματος.

- **Οργάνωση και συντονισμός της ύλης μεταξύ των μαθημάτων.**

Έχει δοθεί προσοχή έτσι ώστε να μην υπάρχουν επικαλύψεις ύλης μεταξύ των μαθημάτων ή όταν αυτές υπάρχουν, να ευρίσκονται μόνο στα εισαγωγικά κεφάλαια. Μεγάλο μέρος του εκπαιδευτικού προσωπικού προβαίνει σε επικαιροποίηση της ύλης σε ετήσια βάση. Πρέπει να αναφερθεί επίσης, ότι έχει πραγματοποιηθεί μια δραστική αναπροσαρμογή και επικαιροποίηση της ύλης στη παρούσα φάση με την εφαρμογή του νέου αναβαθμισμένου προγράμματος σπουδών τόσο στο περιεχόμενο όσο και στην βιβλιογραφία που χρησιμοποιείται.

- **Εφαρμογή συστήματος προαπαιτούμενων μαθημάτων.**

Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων. Ο αριθμός δεν είναι ιδιαίτερα μεγάλος αν αναλογιστεί κανείς ότι απαιτούνται δεξιότητες και γνώσεις των σπουδαστών που θα τους επιτρέψουν να πραγματοποιήσουν εργαστηριακή άσκηση σε περιβάλλον στο οποίο ασχολούνται. Προσφέρονται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων σε 7 μαθήματα, που αντιστοιχούν σε ποσοστό 17,5% του συνόλου των προσφερόμενων μαθημάτων

- **Προσφερόμενα μαθήματα από άλλα και σε άλλα προγράμματα σπουδών**

Υπάρχουν κοινού γνωστικού αντικείμενου μαθήματα τα οποία διδάσκονται και σε άλλα τμήματα της Σχολής Ε.Υ.Π (τμήμα Νοσηλευτικής, τμήμα Λογοθεραπείας), όπως είναι η Εξελικτική Ψυχολογία, η Κλινική Ψυχολογία, η Παιδιατρική και οι Πρώτες Βοήθειες τα οποία θα μπορούσαν να ενταχθούν σε κοινό προπτυχιακό πρόγραμμα διδασκαλίας.

- **Ξένες γλώσσες οι οποίες διδάσκονται στο Τμήμα**

Κατά το χρόνο διεξαγωγής της αξιολόγησης η ξένη γλώσσα (ορολογία) ήταν υποχρεωτικό μάθημα του προγράμματος σπουδών. Από έτους δεν διδάσκεται καμιά Ξένη Γλώσσα με το νέο αναθεωρημένο ΠΣ. Αυτό θεωρείται ένα μειονέκτημα και αποτελεί πρώτη βασική προτεραιότητα για άμεση επόμενη αναδιαμόρφωση του Π.Σ. από το προσεχές ακαδημαϊκό έτος.

Γενικά, για το ισχύον πρόγραμμα σπουδών μπορούν να αναφερθούν τα παρακάτω συγκεντρωτικά στοιχεία που αφορούν στη συνεκτικότητα και λειτουργικότητά του:

Μεγάλο μέρος των μαθημάτων συνδυάζει θεωρητικό με εργαστηριακό μέρος. Έχει δοθεί επίσης προσοχή έτσι ώστε να μην υπάρχουν επικαλύψεις ύλης μεταξύ των μαθημάτων ή όταν αυτές υπάρχουν, να ευρίσκονται μόνο στα εισαγωγικά κεφάλαια. Αναπροσαρμογές της ύλης γίνονται από τους διδάσκοντες κατά περίπτωση. Σε κάθε περίπτωση, μεγάλο μέρος του εκπαιδευτικού προσωπικού ανέφερε επικαιροποίηση της ύλης σε ετήσια βάση. Πρέπει να αναφερθεί επίσης, ότι έχει πραγματοποιηθεί μια δραστική αναπροσαρμογή και

επικαιροποίηση της ύλης στη παρούσα φάση με την εφαρμογή του νέου αναβαθμισμένου προγράμματος σπουδών τόσο στο περιεχόμενο όσο και στην βιβλιογραφία που χρησιμοποιείται.

3.1.3 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

- **Τρόποι αξιολόγησης (σε είδος και χρόνο) του συγκεκριμένου τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών και τρόποι διασφάλισης της αξιολόγησης**

Η απόδοση των φοιτητών αξιολογείται στο μεγαλύτερο ποσοστό των θεωρητικών μερών των μαθημάτων ή των καθαρά θεωρητικών μαθημάτων με μία γραπτή τελική εξέταση 3 ωρών, ή με προφορική εξέταση παρουσία ενός δεύτερου διδάσκοντα. Σε ορισμένα μαθήματα, η αξιολόγηση συνδυάζεται και με εργασίες. Στα εργαστηριακά μαθήματα αξιολογούνται όλοι οι φοιτητές με τη μέθοδο της συνεχούς αξιολόγησης, στην εκτέλεση των εργαστηριακών ασκήσεων, και με αναθέσεις εργασιών ατομικών ή ομαδικών. Η διαφάνεια στη διαδικασία αξιολόγησης διασφαλίζεται με τα εξής: α) την ενημέρωση των φοιτητών από τους διδάσκοντες στην έναρξη του εξαμήνου για τον τρόπο και τα κριτήρια αξιολόγησης σε κάθε μάθημα, β) την τήρηση ενός αξιόπιστου συστήματος για τις γραπτές εξετάσεις, αλλά και τις προφορικές όταν απαιτείται, γ) η υποχρέωση των διδασκόντων για έγκαιρη ανακοίνωση της εξεταστέας ύλης. Η αξιολόγηση των πτυχιακών εργασιών γίνεται από τριμελή επιτροπή και στην ιστοσελίδα του Τμήματος δίνονται οδηγίες για τη συγγραφή πτυχιακών εργασιών, ως προς τη δομή και οργάνωση της εργασίας.

- **Διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας**

Δεν υπάρχει συγκεκριμένη διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας. Το ισχύον σύστημα γραπτών και προφορικών εξετάσεων βασίζεται στην τήρηση συγκεκριμένων κανόνων και είναι αξιόπιστο.

- **Διαφάνεια της διαδικασίας της ανάθεσης και εξέτασης της πτυχιακής εργασίας καθώς και οι προδιαγραφές ποιότητας αυτής**

Η διαδικασία ανάθεσης, εκπόνησης και εξέτασης της πτυχιακής εργασίας περιλαμβάνει την κατάθεση θεμάτων από τους διδάσκοντες, αίτηση των φοιτητών για ανάληψη πτυχιακής, με δυνατότητα επιλογής θέματος και εξέταση από τριμελή επιτροπή και επικύρωση αυτής. Η διαδικασία αυτή περιγράφεται εκτενέστερα σε αντίστοιχο κείμενο, το οποίο είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο του τμήματος. Επίσης η μεγάλη αναλογία των φοιτητών σε σύγκριση με τους καθηγητές καθιστά αναγκαία την υιοθέτηση των ομαδικών πτυχιακών εργασιών (2-3 άτομα) έναντι των ατομικών. Στην υποχρέωση ανάληψης πτυχιακών εργασιών συμμετέχει και το έκτακτο εκπαιδευτικό προσωπικό του τμήματος.

3.1.4 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

Το τμήμα έχει αναπτύξει διμερείς συνεργασίες με αντίστοιχα ακαδημαϊκά ιδρύματα του εξωτερικού, όχι όμως σε ικανοποιητικό βαθμό.

- **Ποσοστό συμμετοχής διδασκόντων από το εξωτερικό**

Μόνο στα πλαίσια γενικών διαλέξεων ή Σεμιναρίων. Αναφορικά με την διεθνή κινητικότητα εκπαιδευτικού προσωπικού από και προς το Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας, παραμένει μάλλον χαμηλή καθώς μόνο τρία μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων ΑΕΙ (Λιθουανία) του εξωτερικού μετακινήθηκαν στο Τμήμα. Κατά τη διάρκεια των επισκέψεων, οι επισκέπτες έχουν συναντήσεις εργασίας με τους καθηγητές του τμήματός μας και δίνουν διαλέξεις στους φοιτητές για διάφορα εξειδικευμένα θέματα του γνωστικού τους αντικειμένου.

- **Συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών**

Η κινητικότητα αλλοδαπών φοιτητών προς το τμήμα είναι ανύπαρκτη.

- **Διδασκόμενα μαθήματα σε ξένη γλώσσα**

Δεν διδάσκονται μαθήματα σε ξένη γλώσσα.

- **Προγράμματα διεθνούς εκπαιδευτικής διαδικασίας προπτυχιακών σπουδών**

Στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS

- **Συμφωνίες διμερούς συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού**
Ινστιτούτο Παιδικής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Minnesota, ΗΠΑ
Μεταπτυχιακό τμήμα, Πρόγραμμα Αναπτυξιακής Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Colorado, ΗΠΑ
Κέντρο Οικογενειακής Μελέτης και Ανάπτυξης του Παιδιού, του Πανεπιστημίου Colorado, ΗΠΑ
Κέντρο Οικογενειακών Μελετών Πανεπιστημίου Leiden, Ολλανδία
Πανεπιστήμιο Anglia, M. Βρετανία
Ανώτατη Παιδαγωγική Σχολή Ludwigsburg-Γερμανία

- **Διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών**

Βραβεία ή διεθνείς διακρίσεις δεν έχουν απονεμηθεί σχετικά.

- **Σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS) και διανομή ενημερωτικών εντύπων εφαρμογής του συστήματος**

Το νέο και ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών έχει δομηθεί με βάση το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS), συμπεριλαμβάνοντας μαθήματα και αντίστοιχη ύλη που προσαρμόζονται στις τελευταίες εξελίξεις του χώρου ανάπτυξης, φροντίδας και αγωγής του μικρού παιδιού. Στο νέο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών, το οποίο ήδη εφαρμόζεται, έχει συμπεριληφθεί το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων, σύστημα για το οποίο έχουν ήδη ενημερωθεί οι φοιτητές και για το οποίο υπάρχουν όλες οι απαραίτητες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Κρίνεται ότι το παρόν πρόγραμμα είναι απόλυτα συμβατό με τα αντίστοιχα διεθνή προγράμματα σπουδών και πιστεύουμε ότι οι απόφοιτοί μας είναι ικανοί να παρακολουθήσουν οποιοδήποτε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στην ειδικότητά τους. Η δια του ECTS παρεχόμενη διαφάνεια των προγραμμάτων σπουδών του Τμήματος αλλά και του φόρτου εργασίας όπως αυτός εκφράζεται από τις πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων, βοηθά και στην πλήρη ακαδημαϊκή αναγνώριση των μετακινούμενων φοιτητών που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση στις μετακινήσεις μέσω του προγράμματος ERASMUS. Διανέμονται ενημερωτικά έντυπα εφαρμογής και ενημέρωσης του ECTS στους φοιτητές μας και δίνονται επιπρόσθετες ενημερώσεις στις κατά καιρούς παρουσιάσεις του συγκεκριμένου προγράμματος στο Τμήμα μας από την Ιδρυματική Υπεύθυνη του προγράμματος.

3.1.5. Πώς κρίνετε την πρακτική άσκηση των φοιτητών;

- Υπάρχει ο θεσμός της πρακτικής άσκησης των φοιτητών; Είναι υποχρεωτική η πρακτική άσκηση για όλους τους φοιτητές;**

Στο Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας όπως και σε όλα τα Τμήματα των Σχολών Τεχνολογικών Εφαρμογών των Τεχνολογικών Ιδρυμάτων, η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για την λήψη του πτυχίου, με βάση τη σχετική νομοθεσία.

- **Πώς καλλιεργείται το ενδιαφέρον των φοιτητών σε περίπτωση που η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική;**

Η πρακτική άσκηση αποτελεί μέρος του προγράμματος σπουδών και αποσκοπεί στο να φέρει τον σπουδαστή σε επαφή, κατά τη διάρκεια των σπουδών του, με χώρους άσκησης του επαγγέλματος του Βρεφονηπιοκόμου. Εξασφαλίζει την ολοκλήρωση του φοιτητή ως

επαγγελματία καθώς τον εφοδιάζει με την βασική επαγγελματική εμπειρία και τον προσανατολίζει σε καλύτερες μελλοντικές επιλογές σταδιοδρομίας.

- Πώς έχει οργανωθεί η πρακτική άσκηση των φοιτητών του Τμήματος; Ποιά είναι η διάρκειά της; Υπάρχει σχετικός εσωτερικός κανονισμός;

Προϋποθέσεις σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του ιδρύματος, για την διεξαγωγή της αποτελούν η επιτυχής ολοκλήρωση του κύκλου των μαθημάτων ειδικότητας πλην ενός και των 2/3 του συνόλου των μαθημάτων. Η διάρκεια της είναι έξι (6) μήνες και υλοποιείται σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας τριετίας σε Δημόσιους και Ιδιωτικούς Παιδικούς Σταθμούς της χώρας και της Κύπρου.

- Ποιες είναι οι κυριότερες δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Τμήμα στην οργάνωση της πρακτικής άσκησης των φοιτητών;

Ο μεγάλος αριθμός των σπουδαστών και η διασπορά τους για άσκηση σε φορείς εκτός του τόπου φοίτησης.

- Σε ποιές ικανότητες εφαρμογής γνώσεων στοχεύει η πρακτική άσκηση; Πόσο ικανοποιητικά κρίνετε τα αποτελέσματα; Πόσο επιτυχής είναι η εξοικείωση των ασκουμένων με το περιβάλλον του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης;

Η πρακτική άσκηση δημιουργεί μια μορφή εργασιακής σχέσης, η οποία κρίνεται ότι λειτουργεί ευεργετικά, καθόσον δίνει στον σπουδαστή την ευκαιρία:

- Να δει στην ζωντανή τους εφαρμογή και να επιχειρήσει να εφαρμόσει γνώσεις και πρακτικές που διδάχθηκε στο Τμήμα.
- Να διαγνώσει "κενά" στα γνωστικά του εφόδια και να επιχειρήσει να τα καλύψει στο υπόλοιπο των σπουδών του.
- Να αποκτήσει γενικότερη εργασιακή εμπειρία.

Η μέχρι σήμερα εμπειρία δείχνει ότι οι φοιτητές εξοικειώνονται πλήρως με το χώρο εργασίας με ικανοποιητικά αποτελέσματα.

- Συνδέεται το αντικείμενο απασχόλησης κατά την πρακτική άσκηση με την εκπόνηση πτυχιακής / διπλωματικής εργασίας;

Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης ξεκινά η διαδικασία εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας.

- Δημιουργούνται με την πρακτική άσκηση ευκαιρίες για μελλοντική απασχόληση των πτυχιούχων;

Η πρακτική άσκηση βοηθά το φοιτητή να δημιουργήσει προϋποθέσεις μελλοντικής μόνιμης απασχόλησης στο αντικείμενό του. Πολλοί δε συνεχίζουν να εργάζονται στον ίδιο ιδιωτικό φορέα μετά το πέρας της άσκησης.

- Έχει αναπτυχθεί δίκτυο διασύνδεσης του Τμήματος με κοινωνικούς, πολιτιστικούς ή παραγωγικούς φορείς με σκοπό την πρακτική άσκηση των φοιτητών;

Το Τμήμα έχει αναπτύξει δίκτυο διασύνδεσης με κοινωνικούς, πολιτιστικούς ή παραγωγικούς φορείς.

Συγκεκριμένα υπάρχει συνεχής συνεργασία και στήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας με τους εξής Φορείς:

- Όλους τους Παιδικούς Σταθμούς του Δήμου Ιωαννίνων, του Πανεπιστημίου, της Εργατικής Εστίας, και της Αστικής μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας Μέριμνα της οποίας αποτελούμε Ιδρυτικό μέλος με την παραχώρηση προς λειτουργία του πρότυπου παιδικού σταθμού ιδιοκτησίας ΤΕΙ/Ηπ.

- Ευρύ δίκτυο παιδικών σταθμών ανά την Ελλάδα με τους οποίους υπογράφουμε συμβάσεις για την πρακτική άσκηση των φοιτητών μας.
- Συναφή Τμήματα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- Επιστημονικούς Συλλόγους και Φορείς της κοινωνίας και της πόλης των Ιωαννίνων, όπως Παιδαγωγική Εταιρία, Ιατρικό Σύλλογο, Ομάδα Εθελοντικής Αιμοδοσίας, Παράρτημα Ερυθρού Σταυρού, Συλλόγους ΑΜΕΑ κ.λ.π.

- Ποιες πρωτοβουλίες αναλαμβάνει το Τμήμα προκειμένου να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης φοιτητών (σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο);

Στο Τμήμα άρχισαν να οργανώνονται σεμινάρια επιχειρηματικότητας στα οποία συμμετέχουν και οι φορείς.

- Υπάρχει στενή συνεργασία και επαφή μεταξύ των εκπαιδευτικών / εποπτών του Τμήματος και των εκπροσώπων του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης;

Για κάθε καθηγητή μέλος ΕΠ ανατίθεται η επίβλεψη ενός αριθμού σπουδαστών. Η συνεργασία γίνεται με μεγάλες δυσκολίες, λόγω του υπερβολικά μεγάλου αριθμού σπουδαστών που εκ των πραγμάτων ανατίθεται σε κάθε μέλος ΕΠ. Η διασπορά των φοιτητών σε πολλά σημεία της Ελλάδας επιβαρύνει ακόμα περισσότερο τη διαδικασία, καθώς είναι πρακτικά αδύνατη η μετακίνηση για την καλύτερη πραγματοποίηση της συνεργασίας.

- Υπάρχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις και απαιτήσεις για τη συνεργασία του Τμήματος με τους φορείς εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης; Ποιες;

Ναι. Να μπορεί να ανταποκριθεί ο φορέας στο πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης που ορίζει το τμήμα.

- Πώς παρακολουθούνται και υποστηρίζονται οι ασκούμενοι φοιτητές;

Η οργάνωση και η παρακολούθηση της πρακτικής άσκησης πραγματοποιείται από την Τριμελή Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης, η οποία μεριμνά για την καταγραφή των διαθέσιμων θέσεων για πρακτική άσκηση, αναζητά νέους φορείς για σχετική συνεργασία, ενώ παράλληλα συμβουλεύει τους φοιτητές για την καταλληλότητα των θέσεων πρακτικής άσκησης, σε σχέση με τα ενδιαφέροντα και τις δυνατότητες τους και ορίζει υπεύθυνο επόπτη από τον εργασιακό χώρο που πραγματοποιείται η πρακτική άσκηση, με τον οποίο συνεργάζεται στενά

3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών

Το τμήμα δεν έχει αναπτύξει ακόμη πρόγραμμα μεταπτυχιακών και αυτό αποτελεί άμεσο στόχο και προτεραιότητα, αν υπάρξουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις.

3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

Η κείμενη νομοθεσία δεν παρέχει το δικαίωμα στα ΤΕΙ να οργανώνουν αυτοτελείς διδακτορικές σπουδές. Όμως δύο μέλη ΕΠ του τμήματός μας συμμετέχουν σε τριμελείς εξεταστικές επιτροπές σε συνεργασία με Πανεπιστήμια.

4. Διδακτικό έργο

4.1 Αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού

Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές; Τρόπος εφαρμογής και αξιολόγησης

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές πέρα από τη χρήση τους στην Έκθεση της εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος, αξιοποιούνται από όλο το εκπαιδευτικό προσωπικό για ενημέρωση και προβληματισμό σε κάθε μάθημα που τους αφορά, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του διδακτικού έργου.

Το διδακτικό προσωπικό αποτελείτο από 6 μέλη μόνιμου ΕΠ και 45 μέλη έκτακτου ΕΠ. Οι έκτακτοι εκπαιδευτικοί καλύπτουν μέρος του προγράμματος μαθημάτων και την εποπτεία των εργαστηριακών ασκήσεων. Είναι ωρομίσθιοι συμβασιούχοι με ετήσια ή εξαμηνιαία σύμβαση.

Η αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού αξιολογήθηκε από τους φοιτητές, με τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου Αξιολόγηση μαθήματος διδασκαλίας (ερωτήσεις 22-27) Η αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού, κρίθηκε θετικά από τους σπουδαστές με βάση τις απαντήσεις τους στα ερωτηματολόγια. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω στατιστικά στοιχεία, τα οποία αφορούν μέσους όρους για θεωρητικά μαθήματα και τις αντίστοιχες ασκήσεις πράξης Τα κυριότερα στοιχεία της παρούσας αξιολόγησης είναι τα εξής:

- 80% των σπουδαστών κρίνει ότι οι διδάσκοντες οργανώνουν πολύ καλά έως άριστα την παρουσίαση της ύλης στο μάθημα (Ερώτημα #22 στο ερωτηματολόγιο).
- 78,4% των σπουδαστών κρίνει ότι οι διδάσκοντες επιτυγχάνουν πολύ καλά έως άριστα να διεγείρουν το ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος (Ερώτημα #23 στο ερωτηματολόγιο).
- 79,6% των σπουδαστών κρίνει πολύ καλή έως άριστη την ανάλυση και παρουσίαση των εννοιών με απλό και ενδιαφέροντα τρόπο με χρήση παραδειγμάτων (Ερώτημα #24 στο ερωτηματολόγιο).
- 81,5% των σπουδαστών κρίνει πολύ καλή έως άριστη την ενθάρρυνση των φοιτητών από τους διδάσκοντες να διατυπώνουν απορίες και ερωτήσεις και να για να αναπτύξουν την κρίση τους (Ερώτημα #25 στο ερωτηματολόγιο).
- 81,1% των σπουδαστών κρίνει ικανοποιητική ως πολύ ικανοποιητική και πολύ καλή έως άριστη την συνέπεια των διδασκόντων στις υποχρεώσεις τους (Ερώτημα #26 στο ερωτηματολόγιο).
- 82,9% των σπουδαστών κρίνει ότι οι διδάσκοντες είναι πολύ καλά έως άριστα προσιτοί στους σπουδαστές (Ερώτημα #27 στο ερωτηματολόγιο).

Αξιολόγηση των εποπτών εργαστηριακής άσκησης από τους φοιτητές

Η μέση βαθμολόγηση των εποπτών από τους φοιτητές ήταν πολύ καλή (71,6).

Εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του τμήματος

Ο εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος καθορίζεται αυστηρά από την ισχύουσα νομοθεσία. Όλα τα μέλη ΕΠ του Τμήματος έχουν ωράριο που αντιστοιχεί στην βαθμίδα τους, αφαιρουμένων των κατά περίπτωση νομίμων απαλλαγών, λόγω διοικητικών ή άλλων υποχρεώσεων. Πέραν του εβδομαδιαίου διδακτικού ωραρίου, στις υποχρεώσεις του ΕΠ εντάσσεται η υποχρεωτική επίβλεψη πτυχιακών εργασιών. Επίσης ο υψηλός φόρτος διοικητικών υποχρεώσεων του ΕΠ είναι αυξανόμενος, λόγω συνταξιοδοτήσεων μελών του ΕΠ και της χαμηλής αναλογίας των προσλήψεων. Θεωρούμε ότι η μείωση του διδακτικού φόρτου εργασίας του ΕΠ θα

αποδεσμεύσει ενέργεια η οποία θα μπορούσε να επενδυθεί στην περαιτέρω αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και έρευνας.

- **Θεσμοθετημένες υποτροφίες/βραβεία διδασκαλίας**

Στο Τμήμα δεν έχουν θεσμοθετηθεί, μέχρι σήμερα, υποτροφίες ή βραβεία Διδασκαλίας.

- **Συνεισφορά μεταπτυχιακών-διδαστορικών φοιτητών στο διδακτικό έργο**

Το Τμήμα δεν διαθέτει μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς φοιτητές

- **Μέλη ΕΠ τα οποία διδάσκουν σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών**

Δεν υπάρχουν μέλη ΕΠ του Τμήματος τα οποία διδάσκουν σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών.

4.2. Πώς κρίνετε την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας;

- **Χρήση συγκεκριμένων διδακτικών μεθόδων**

Στην πλειοψηφία των μαθημάτων οι διδάσκοντες χρησιμοποιούν κλασσικές διδακτικές μεθόδους, όπως διαλέξεις με χρήση διαφανειών ή παρουσιάσεων με το λογισμικό Power Point και χρήση άλλων οπτικοακουστικών μέσων, ανάλυση περιπτώσεων/παραδειγμάτων, εκπόνηση ατομικών ή ομαδικών εργασιών, παρουσίαση εργασιών των φοιτητών στην ομάδα, χρήση του διαδικτύου. Επι πλέον το ΕΠ του τμήματος με συστηματική προσπάθεια για τη συνεχή βελτίωση και αναβάθμισή της εκπαιδευτικής διαδικασίας στοχεύει στις εξής πρακτικές :

1. Εισαγωγή των πολυμέσων. Όλες οι αίθουσες και τα εργαστήρια του τμήματος να δικτυωθούν στο εσωτερικό δίκτυο του ΤΕΙ και να συνδεθούν με τον κεντρικό server του Ιδρύματος. Αποτελεί στόχο για την επόμενη διετία η ενημέρωση όλων των εκπαιδευτικών στη χρήση των πολυμέσων και η εφαρμογή των διδακτικών μεθόδων με χρήση νέας τεχνολογίας e-class
 2. Βρισκόμαστε σε διαδικασία δημιουργίας ηλεκτρονικού υλικού, του όλου εκπαιδευτικού υλικού (CD-ROMs) που ήδη έχουμε στη διάθεσή μας
 3. Έχουμε σχεδόν ολοκληρώσει φύλλα έργου για την εκπόνηση των εργαστηριακών ασκήσεων των φοιτητών και
 4. Βρισκόμαστε σε διαδικασία δημιουργίας εκπαιδευτικού υλικού για την αξιολόγηση των φοιτητών από τους καθηγητές μέσω Η/Υ.
- **Διαδικασία επικαιροποίησης του περιεχομένου των μαθημάτων και των διδακτικών μεθόδων**

Η επικαιροποίηση των μαθημάτων από τους περισσότερους διδάσκοντες πραγματοποιείται σε τακτά διαστήματα και συνοδεύεται από σχετική τροποποίηση των βοηθητικών σημειώσεων, όπου αυτές διανέμονται. Στο πλαίσιο αυτό, η ύλη όλων των μαθημάτων εκσυγχρονίζεται και συμβαδίζει με τις νέες εξελίξεις στον τομέα της κάλυψης των γνωστικών και κοινωνικο-συναισθηματικών αναγκών βρέφους-νηπίου. Η κατά περίπτωση επικαιροποίηση των βοηθημάτων αφορά είτε αλλαγή του διατιθέμενου δωρεάν ή δανειστικού βοηθήματος ή τροποποίηση-ετοιμασία των βοηθητικών σημειώσεων. Συμπερασματικά, η διαδικασία επικαιροποίησης των μαθημάτων κρίνεται επαρκής.

- **Ποσοστό των φοιτητών που μετέχουν στις εξετάσεις**

Συμμετέχει περίπου το 80% στις εξετάσεις.

- **Ποσοστό των αποφοιτησάντων φοιτητών**

Το ποσοστό των φοιτητών που αποφοιτά είναι πολύ υψηλό, άνω του 85% (Πίνακας 7)

- **Μέσος βαθμός πτυχίου**

Ο μέσος βαθμός πτυχίου είναι 7,92

- **Μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου**

Η κανονική διάρκεια σπουδών στο τμήμα είναι 4 έτη. Το 50% των φοιτητών αποφοιτά κανονικά(Πίνακας 7) .

4.3. Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου

- **Γνωστοποίηση της ύλης των μαθημάτων στους φοιτητές στην αρχή του εξαμήνου**

Η ύλη των μαθημάτων γνωστοποιείται στους σπουδαστές στην αρχή ή κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Επίσης ανακοινώνεται στους Πίνακες Ανακοινώσεων από την πλειοψηφία των μελών ΕΠ ένα περίπου μήνα πριν την εξεταστική περίοδο. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι καθηγητές παρουσιάζουν για τα μαθήματα επιλογής αναλυτικά το περιεχόμενο των μαθημάτων και απαντούν σε ερωτήσεις των ενδιαφερόμενων φοιτητών, με στόχο να συνεισφέρουν στο σωστό προσανατολισμό και κατάλληλη επιλογή των μαθημάτων, σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα και τις προτιμήσεις τους.

- **Περιγραφή μαθησιακών στόχων των μαθημάτων και των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων**

Οι μαθησιακοί στόχοι κάθε μαθήματος και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, γνωστοποιούνται στους φοιτητές στις αρχικές συνεδρίες των μαθημάτων και επιπλέον είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο του Τμήματος.

- **Διαδικασία μέτρησης της επίτευξης των μαθησιακών στόχων των μαθημάτων**

Η μόνη διαδικασία που υπάρχει για τη μέτρηση της επίτευξης των μαθησιακών στόχων είναι η επιτυχής εξέταση των φοιτητών στα μαθήματα.

- **Τήρηση ωρολογίου προγράμματος μαθημάτων**

Το ωρολόγιο πρόγραμμα σχεδιάζεται πριν την έναρξη του εξαμήνου, μελετάται από όλα τα μέλη του ΕΠ και διεξάγεται ένας κύκλος σχολιασμού, στο πλαίσιο του οποίου επιλύονται θέματα ωραρίων, κάλυψης αιθουσών και εργαστηρίων, βελτιστοποίησης του προγράμματος ανά εξάμηνο σπουδών ώστε να μην υπάρχουν μεγάλα κενά παρακολούθησης σε ημερήσια βάση. Το τελικό και επικυρωμένο ωρολόγιο πρόγραμμα από τη Γ.Σ. του Τμήματος αναρτάται σε Πίνακα Ανακοινώσεων του Τμήματος καθώς και στην ιστοσελίδα του Τμήματος και τηρείται πλήρως, καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου, δεδομένου ότι οι περιορισμένες υποδομές καθιστούν ούτως ή άλλως αδύνατη την οποιαδήποτε τροποποίησή του. Σε έκτακτες περιπτώσεις αναπληρώνονται οι ώρες, μετά από έγκαιρη ενημέρωση των φοιτητών για την ημέρα και ώρα αναπλήρωσης.

- **Ορθολογική οργάνωση και δομή του ωρολογίου προγράμματος μαθημάτων**

Τα μαθήματα στο ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων κατανέμονται σε όλες τις εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας από τις 8:00π.μ. μέχρι 19:00μ.μ. Αποφεύγονται κενά και επικαλύψεις μεταξύ των μαθημάτων και αξιοποιούνται πλήρως οι αίθουσες και οι λοιποί χώροι του Τμήματος.

- **Βασικά εισαγωγικά μαθήματα που διδάσκονται από μέλη ΕΠ των δύο ανωτέρων βαθμίδων**

Εισαγωγικά μαθήματα στο γνωστικό αντικείμενο της Παιδιατρικής: Νεογνολογία (Β εξαμ), Α' Βοήθειες(Β εξαμ).

Εισαγωγικά μαθήματα στο γνωστικό αντικείμενο των Παιδαγωγικών: Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής(Α εξαμ), Προσχολική Παιδαγωγική(Β εξαμ).

Εισαγωγικά μαθήματα στο γνωστικό αντικείμενο Ψυχολογίας: Εισαγωγή στην Ψυχολογία (Α εξαμ), Εξελικτική Ψυχολογία Ι (Β' εξ),.

- **Μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος, τα οποία διδάσκουν μαθήματα που δεν εμπίπτουν στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό τους πεδίο**

Τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του τμήματος διδάσκουν κυρίως μαθήματα που εμπίπτουν στο γνωστικό αντικείμενο του τομέα στον οποίο ανήκουν. Για την κάλυψη όμως των διδακτικών αναγκών του τμήματος μέλη ΕΠ διδάσκουν κατά περίπτωση ελάχιστες φορές και άλλα συναφή γνωστικά αντικείμενα .

4.4. Αξιολόγηση εκπαιδευτικών βοηθημάτων που διανέμονται στους φοιτητές

- **Είδη και αριθμός βοηθημάτων**

Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα των φοιτητών είναι (35)βασικά συγγράμματα που διανέμονται μέσω του συστήματος εϋδοξος. Πέραν αυτών προτείνονται συμπληρωματικά κατά την κίση του διδάσκοντος ηλεκτρονικά βιβλία, άρθρα και πηγές πληροφοριών στο διαδίκτυο με έμφαση στις ηλεκτρονικές βάσεις ερευνητικών δεδομένων. Σε πολύ μικρό αριθμό μαθημάτων (2 ως 3) διανέμονται σημειώσεις διδασκόντων σε έντυπη μορφή ή ηλεκτρονική μορφή.

- **Διαδικασία και εφαρμογή της επικαιροποίησης των βοηθημάτων**

Πριν το τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους ενεργοποιείται διαδικασία επικαιροποίησης των καταλόγων διανεμόμενων συγγραμμάτων και έντυπων σημειώσεων, ώστε να ακολουθήσει ο προγραμματισμός προμήθειας. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα αλλαγής των εκπαιδευτικών βοηθημάτων και ενημέρωσης των σημειώσεων που παρέχουν. Όσο αφορά τα ηλεκτρονικά βοηθήματα και πηγές, η διαδικασία επικαιροποίησης είναι συνεχής, δεδομένου ότι ο κάθε εκπαιδευτικός, ως διαχειριστής των μαθημάτων του μπορεί ανά πάσα στιγμή να ενημερώνει το παρεχόμενο υλικό.

- **Τρόπος διάθεσης των βοηθημάτων**

Καταβάλλεται ουσιώδης προσπάθεια για την έγκαιρη διανομή των επισήμων εκπαιδευτικών βοηθημάτων στους φοιτητές, στην πράξη οι καθυστερήσεις μερικές φορές είναι μεγάλες. Οι ηλεκτρονικοί μαθησιακοί πόροι αποτελούν επίσης εναλλακτική προσπάθεια των εκπαιδευτικών του Τμήματος για κάθε διαθέσιμο και επίκαιρο διδακτικό υλικό.

Στα εργαστηριακά μαθήματα μπορεί να διανέμονται ειδικές σημειώσεις, οι οποίες καλύπτουν μέρος της ύλης το οποίο δεν περιέχεται στο κύριο βιβλίο και όλες τις σύγχρονες εξελίξεις σε σχετικά με το μάθημα. Σε σχέση με το χρόνο διανομής των διδακτικών βοηθημάτων, η Βιβλιοθήκη της Σχολής διένεμε, έως τώρα, τα δωρεάν και τα δανειστικά βιβλία λίγο μετά την έναρξη του εξαμήνου, βάσει προγράμματος που γνωστοποιούταν έγκαιρα στους σπουδαστές. Η συγκεκριμένη διαδικασία τροποποιήθηκε και πλέον τα δωρεάν βιβλία διανέμονται από βιβλιοπωλεία, τα οποία έχουν οριστεί από τους εκδοτικούς οίκους, όπως ήδη αναφέρθηκε. Τα βιβλία που διανέμονται καλύπτουν το 70-100% της διδασκόμενης ύλης. Η οποιαδήποτε πρόσθετη βιβλιογραφική υποστήριξη παρέχεται μέσω σημειώσεων από τον διδάσκοντα ενώ παράλληλα, μέσω της πολλαπλής βιβλιογραφίας από την Βιβλιοθήκη του ΤΕΙ και το διαδίκτυο, οι σπουδαστές ολοκληρώνουν τις γνώσεις που απαιτούνται για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Το Τμήμα κρίνει θετικά τα διδακτικά βοηθήματα, που διανέμονται δωρεάν ή δανειστικά. Η άποψη των φοιτητών για το ίδιο θέμα συνοψίζεται στα παρακάτω στατιστικά στοιχεία:

- Σε ποσοστό 27,7%, έκριναν απογοητευτικό έως μέτριο το κύριο βιβλίο ή τις σημειώσεις, ενώ μόνο το 72.3% δήλωσε ότι αυτά ήταν ικανοποιητικά, πολύ καλά έως άριστα (Ερώτημα #6 στο ερωτηματολόγιο).
- Σε ποσοστό που προσεγγίζει το 74,7% κρίνουν ότι το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιείται βοηθά πολύ καλά έως άριστα στην καλύτερη κατανόηση του θέματος (Ερώτημα #4 στο ερωτηματολόγιο).

- Στην περίπτωση του χρόνου χορήγησης των διδακτικών βοηθημάτων οι σπουδαστές έκριναν σε ποσοστό περίπου 69,1% ότι α βιβλία χορηγούνται έγκαιρα. Ο τρόπος αυτός χορήγησης είναι πολύ ικανοποιητικός και πολύ καλός έως άριστος (Ερώτημα #5 στο ερωτηματολόγιο).

Δυσκολίες που προέκυψαν κατά την εφαρμογή του νέου συστήματος διανομής συγγραμμάτων αποτελούν:

1. η αδυναμία ορισμένων εκδοτικών οίκων ή και εκδοτών/συγγραφέων να διανέμουν τα προτεινόμενα συγγράμματα μέσω τοπικών βιβλιοπωλείων
2. η δυσκολία στην επικοινωνία μεταξύ Τμήματος και ορισμένων εκδοτικών οίκων ή και εκδοτών/συγγραφέων σε θέματα διαδικαστικά ή γραφειοκρατικής /λογιστικής φύσης
3. η δυσκολία των φοιτητών να κατανοήσουν εξ αρχής την διαδικασία σωστής δήλωσης των επιθυμητών συγγραμμάτων
4. η καθυστέρηση από ορισμένους εκδοτικούς οίκους αποστολής των δηλωθέντων συγγραμμάτων
5. έλλειψη ενδιαφέροντος από έναν μικρό αριθμό φοιτητών να παραλάβουν τα συγγράμματα που είχαν δηλώσει
6. η δυσκολία εφαρμογής της διαδικασίας από γραμματειακής και λογιστικής πλευράς λόγω του ήδη μεγάλου φόρτου εργασίας των εμπλεκόμενων μερών

Θεωρείται ότι τα προβλήματα αυτά που προέκυψαν είναι συνυφασμένα με το γεγονός της πρώτης εφαρμογής μιας νέας για τα έως τώρα δεδομένα και αναμένεται να μειωθούν κατά την εφαρμογή της διαδικασίας για τα επόμενα έτη.

- **Ποσοστό της διδασκόμενης ύλης , μέσω των βοηθημάτων**

80 - 90%.

- **Παροχή βιβλιογραφικής υποστήριξης πέραν των διανεμόμενων συγγραμμάτων**

Παρέχεται βιβλιογραφική υποστήριξη από τους εκπαιδευτικούς και επιπλέον υποστήριξη από τη Βιβλιοθήκη του Τμήματος για την παραγγελία και εμπλουτισμό με νέα βιβλία. Επιπλέον σημαντική είναι όπως έχουμε προαναφέρει και η υποστήριξη μέσω του διαδικτύου.

4.5. Πώς κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές;

- **Αίθουσες διδασκαλίας (αριθμός και χωρητικότητα, επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα, βαθμός χρήσης, επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του υποστηρικτικού εξοπλισμού**

Το Τμήμα διαθέτει 4 (τέσσερις) αίθουσες διδασκαλίας, συνολικής χωρητικότητας 200 ατόμων και 1 Αμφιθέατρο. Το αμφιθέατρο και οι αίθουσες διδασκαλίας δεν ανήκουν αποκλειστικά στο Τμήμα, αλλά στη Σχολή (περιλαμβάνονται τα Τμήματα Λογοθεραπείας και Νοσηλευτικής), κάτι που ορισμένες φορές δυσχεραίνει την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ιδιαίτερα σε εξεταστικές περιόδους. Ο περιορισμένος αριθμός αιθουσών οδηγεί σε συνεχή χρήση τους, με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτή, σε μερικές περιπτώσεις η αναπλήρωση μαθημάτων. Σε αυτές τις αίθουσες πραγματοποιούνται τα θεωρητικά μαθήματα. Η χρήση τους είναι συνεχής και από τα άλλα τμήματα της Σχολής με αποτέλεσμα η χωρητικότητα τους να κρίνεται οριακά επαρκής για τις ανάγκες του Τμήματος.

Αναφορικά με την επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του υποστηρικτικού εξοπλισμού, αυτά κρίνονται μη επαρκή, δεδομένου ότι μόνο μία αίθουσα υπάρχει ενσωματωμένο οπτικοακουστικό σύστημα. Τέλος, αν και ο βαθμός χρήσης των αιθουσών κρίνεται ικανοποιητικός στην περίοδο των μαθημάτων, οι αίθουσες δεν καλύπτουν επαρκώς τις

ανάγκες του Τμήματος στις περιόδους εξετάσεων με την έννοια ότι για ορισμένα μαθήματα χρειάζονται 3 και πλέον αίθουσες προκειμένου να διενεργηθούν οι εξετάσεις.

- **Εκπαιδευτικά εργαστήρια**

Στο Τμήμα υπάρχουν σήμερα διαθέσιμοι 6 εργαστηριακοί χώροι:

- 1 εργαστήριο Βρεφονηπιοκομίας, χωρητικότητας 30 φοιτητών
- 1 εργαστήριο Ψυχολογίας και Ιατρικών Μαθημάτων, χωρητικότητας 50 φοιτητών
- 1 εργαστήριο Παιδαγωγικών χωρητικότητας φοιτητών ,χωρητικότητας 50 φοιτητών
- 1 εργαστήριο Εικαστικών μαθημάτων, χωρητικότητας 50 φοιτητών
- 1 εργαστήριο Μουσικοκινητικής Αγωγής, χωρητικότητας 70 φοιτητών
- 1 εργαστήριο Φυσικής Αγωγής, χωρητικότητας 100 φοιτητών

Ο ανωτέρω αριθμός των εργαστηρίων κρίνεται επαρκής για τις εκπαιδευτικές ανάγκες του τμήματος με δεδομένο ότι τα εργαστήρια στα μεγαλύτερα εξάμηνα πραγματοποιούνται στους παιδικούς σταθμούς.

Σε σχέση την χωρητικότητα στα εκπαιδευτικά εργαστήρια, οι χώροι κρίνονται ανεπαρκείς και χρειάζεται κατανομή των φοιτητών σε πολλές ομάδες διδασκαλίας 9(5-6 ομάδες). Αυτό όμως απαιτεί αύξηση του εργαστηριακού προσωπικού.

Η καταλληλότητα και η επάρκεια τους κρίνονται μη επαρκή. Τα εργαστήρια χρήζουν νέου εξοπλισμού και υστερούν σε προδιαγραφές σε σχέση με τις ανάγκες των μαθημάτων. Επιπρόσθετα, η αισθητική εικόνα που παρουσιάζουν πολλοί από αυτούς τους χώρους, κατασκευασμένοι προ 30ετίας, είναι απογοητευτική, και σίγουρα δεν αρμόζει σε ένα σύγχρονο Ίδρυμα της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

- **Προσωπικό Διοικητικής/Τεχνικής/ Ερευνητικής Υποστήριξης (αριθμός και ειδικότητες, επάρκεια ειδικοτήτων**

Ο αριθμός του διαθέσιμου προσωπικού για διοικητική, τεχνική και ερευνητική υποστήριξη κρίνεται ανεπαρκής. Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, το Τμήμα διαθέτει σήμερα μόνο τρεις διοικητικούς υπαλλήλους. Το Τμήμα δεν διαθέτει μέλη ΕΤΠ για την υποστήριξη των εργαστηρίων, γεγονός που δυσχεραίνει τη λειτουργία των εργαστηρίων και λοιπών δραστηριοτήτων του τμήματος.

4.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ);

- **Χρήση των ΤΠΕ στην παρουσίαση των μαθημάτων και στη διδασκαλία**

Η χρήση των ΤΠΕ στην παρουσίαση των μαθημάτων και στη διδασκαλία είναι κατά κανόνα περιορισμένη, διότι όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη ενότητα, μόνο μια αίθουσα διδασκαλίας και 1 αμφιθέατρο, διαθέτει στη φάση αυτή μόνιμη εγκατάσταση Η/Υ, προβολέα δεδομένων και σύνδεση στο διαδίκτυο.

- **Τρόπος χρήσης των ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών**

Οι ΤΠΕ δεν έχουν χρησιμοποιηθεί μέχρι σήμερα στην αξιολόγηση των φοιτητών. Ευρύτατη χρήση απλών εφαρμογών ΤΠΕ όπως ηλεκτρονικό ταχυδρομείο αλλά και αποστολή ερωτήματος μπορεί να πραγματοποιηθεί για την επικοινωνία των σπουδαστών με τους διδάσκοντες. Επίσης, σε περιπτώσεις εργασιών στο πλαίσιο του μαθήματος αλλά και πτυχιικών εργασιών, η σχετική ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων ανάμεσα στον σπουδαστή και τον διδάσκοντα γίνονται με τη χρήση ΤΠΕ.

Πρέπει σε κάθε περίπτωση να επισημανθεί η συστηματική προσπάθεια που έχει καταβάλλει το Τμήμα τα τελευταία χρόνια στην ενσωμάτωση των ΤΠΕ στις λειτουργικές διαδικασίες

του. Αναλυτικότερα, η γραμματεία παρέχει ειδικό ατομικό κωδικό σε κάθε χρήστη προκειμένου να έχει τη δυνατότητα πρόσβασης στον προσωπικό του φάκελο από το διαδίκτυο, καθώς και να πραγματοποιήσει βασικές λειτουργίες που σχετίζονται με διαδικαστικά θέματα (επανεγγραφή, αιτήσεις, αναλυτική βαθμολογία κ.λπ). Επίσης η διανομή βιβλίων στους σπουδαστές γίνεται ηλεκτρονικά την τελευταία τριετία. το Τμήμα έχει εισάγει κατάλληλα πακέτα λογισμικού, διατηρεί ιστοσελίδα για πολλαπλές χρήσεις (επικοινωνία των φοιτητών με τη γραμματεία ενώ γίνονται οι απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να έχουν λογαριασμό ηλεκτρονικού ταχυδρομείου όλοι οι σπουδαστές.

- **Τρόπος χρήσης των ΤΠΕ στην εργαστηριακή εκπαίδευση**

Τα εργαστήρια δεν διαθέτουν ΤΠΕ

- **Τρόπος χρήσης των ΤΠΕ στην επικοινωνία των φοιτητών με τον διδάσκοντα**

Μέλη ΕΠ χρησιμοποιούν ΤΠΕ στην επικοινωνία τους με τους φοιτητές (π.χ. εργασίες, βιβλιογραφική ενημέρωση, πτυχιακές εργασίες)

- **Ύψος επενδύσεων του Τμήματος σε ΤΠΕ την τελευταία πενταετία**

Προσωπικοί φορητοί και σταθεροί Η/Υ για 6 (έξι) καθηγητές του Τμήματος και προβολείς, 2 σταθερούς και 3 επιτραπέζιοι (σύνολο 12,000 ευρώ) .

4.7. Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και τη μεταξύ τους συνεργασία

- **Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα μαθήματα**

Η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων κρίνεται ανεπαρκέστατη λόγω του μεγάλου αριθμού των εισακτέων φοιτητών και του μικρού αριθμού μελών ΕΠ και ΕΕΠ (1/30 σε κάθε εξάμηνο).

- **Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα εργαστήρια**

Η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων κρίνεται ανεπαρκέστατη στα εργαστηριακά μαθήματα. Ο αριθμός διδασκόντων/διδασκομένων σε εργαστηριακά μαθήματα τα οποία πραγματοποιούνται στο τμήμα είναι 1/50, ενώ για τις εργαστηριακές ώρες που πραγματοποιούνται σε αντίστοιχους χώρους (Παιδικοί Σταθμοί) η αναλογία είναι 1/20).

- **Ανακοινωμένες ώρες γραφείου των διδασκόντων για συνεργασία με τους φοιτητές**

Η συνεργασία των διδασκόντων με τους φοιτητές κρίνεται στις περισσότερες περιπτώσεις πολύ καλή. Εκτός ελαχίστων περιπτώσεων, οι διδάσκοντες υποδέχονται τους σπουδαστές όχι μόνο τις προκαθορισμένες ώρες, αλλά και όποτε κριθεί απαραίτητο. Επιπροσθέτως, συμπεράσματα για τη συνέπεια των διδασκόντων στις ώρες συνεργασίας τους με τους σπουδαστές όσο και το πόσο προσιτοί είναι, συνάγονται και από τις απαντήσεις των σπουδαστών στα σχετικά ερωτήματα της αξιολόγησης. Συγκεκριμένα, προκύπτει ότι

- σε ποσοστό 81,1% οι φοιτητές αξιολογούν τους διδάσκοντες πολύ καλά έως άριστα αναφορικά με τη συνέπεια που επιδεικνύουν στις υποχρεώσεις τους (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές).
- σε ποσοστό 82,9% ότι οι διδάσκοντες είναι πολύ καλά έως άριστα προσιτοί στους σπουδαστές.

4.8. Βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα

- **Μεθόδευση της εκπαίδευσης των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία**

Οι φοιτητές εκπαιδεύονται στην ερευνητική διαδικασία μέσα από τα διάφορα μαθήματα του Π.Σ., (π.χ. «Μεθοδολογία Έρευνας»), καθώς και κατά τη διάρκεια των εργασιών που εκπονούν στα διάφορα γνωστικά αντικείμενα. Επίσης η εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας,

στοχεύει κυρίως στην εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία. Επιδιώκεται από τους καθηγητές, οι φοιτητές να συμμετέχουν σε ανακοινώσεις πτυχιικών ερευνητικών εργασιών και σε συγγραφή άρθρων. Από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης της Σχολής παρέχεται στους διδάσκοντες διαρκή ενημέρωση για την αξιοποίηση των ηλεκτρονικών και μη πηγών της.

- **Δυνατότητες συμμετοχής των φοιτητών σε ερευνητικά έργα**

Έχουν προταθεί φοιτητές για τη συλλογή δεδομένων για την έρευνα του Τομέα Ψυχολογίας και Ιατρικών Μαθημάτων, για τους τύπους προσκόλλησης στη βρεφική ηλικία, ως «Ξένοι» στην ημπειραματική διαδικασία της Συνθήκης του Ξένου. Επίσης είχαν προταθεί φοιτητές ως συνεργάτες στην ολοκλήρωση του ερευνητικού έργου Αρχιμήδης II του Τομέα Παιδαγωγικών.

4.9. Συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο

- **Συνεργασία του Τμήματος με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού (ερευνητική ή σε πλαίσιο διοικητικών λ.)**

Το Τμήμα στο πλαίσιο των συνεργασιών του (π.χ. υποβολή ερευνητικών προγραμμάτων Αρχιμήδης, Θαλής κ.α.) έχει συνεργαστεί με τα εξής εκπαιδευτικά κέντρα εσωτερικού:

- ✓ Τμήμα Νηπιαγωγών του Παν/μίου Ιωαννίνων και του Τμήματος Μαιευτικής ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης στο πλαίσιο υποβολής πρότασης Δια Βίου Μάθησης, από τον Τομέα Ψυχολογίας και Ιατρικών Μαθημάτων
- ✓ Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία Καποδιστριακού Παν/μίου Αθηνών. Μέλος του Τομέα Ψυχολογίας και Ιατρικών Μαθημάτων δίδαξε το παραπάνω Τμήμα στη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2010-2011
- ✓ Τμήμα Νηπιαγωγών Παν/μίου Θεσσαλονίκης στη διοργάνωση Συνεδρίου του Τομέα Παιδαγωγικών
- ✓ Μαιευτική και Ψυχιατρική Κλινική Παν/μίου Ιωαννίνων στο πλαίσιο υποβολής πρότασης «Νέα Γνώση» της Περιφέρειας Ηπείρου, από τον Τομέα Ψυχολογίας και Ιατρικών Μαθημάτων
- ✓ ΦΠΨ Παν/μίου Ιωαννίνων και Ιατρικής Σχολής του ιδίου Παν/μίου. Μέλη του Τμήματος συμμετέχουν σε τριμελείς επιτροπές εκπόνησης Διδακτορικών Διατριβών και κοινές υποβολές προτάσεων στα πλαίσια των προγραμμάτων Θαλής και Αρχιμήδης.
- ✓ Πανεπιστήμιο Αργυροκάστρου Αλβανίας, στο πλαίσιο ολοκλήρωσης του ερευνητικού προγράμματος Αρχιμήδης II και διοργάνωση Συνεδρίου εκ μέρους του Τομέα Παιδαγωγικών

- **Συνεργασία του Τμήματος με εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού**

Το Τμήμα στο πλαίσιο των συνεργασιών του (π.χ. υποβολή ερευνητικών προγραμμάτων Αρχιμήδης, Θαλής) έχει συνεργαστεί με τα εξής εκπαιδευτικά κέντρα εξωτερικού:

- ✓ Πανεπιστήμιο Twente και Leiden Ολλανδία
- ✓ Πανεπιστήμιο Minnesota, Institute of Child Development, USA

- **Ανάπτυξη εκπαιδευτικών συνεργασιών με τοπικούς περιφερειακούς ή εθνικούς κοινωνικούς φορείς**

Το τμήμα συνεργάζεται με το Δήμο Ιωαννιτών στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης των φοιτητών

4.10. Κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών

- **Στρατηγικός σχεδιασμός του τμήματος ως προς την κινητικότητα των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας**

Ο σχεδιασμός του τμήματος ευνοεί την κινητικότητα μελών του ΕΠ. με αποτέλεσμα να μετακινηθούν καθηγητές με εκπαιδευτικές άδειες, στο παν/μιο Timbingen Γερμανίας , παν/μιο Twente Ολανδίας, Aveiro Πορτογαλίας.

- **Συμφωνίες για την ενίσχυση της κινητικότητας του ΕΠ και φοιτητών**

Δυστυχώς, δεν υπάρχει στη φάση αυτή η δυνατότητα πρόσθετης (από το Τμήμα ή το Ίδρυμα) οικονομικής ενίσχυσης των φοιτητών και των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού που λαμβάνουν μέρος στα προγράμματα κινητικότητας.

- **Αριθμός μελών του ΕΠ που μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα και προς το Τμήμα την τελευταία πενταετία**

Δεν έγιναν μετακινήσεις του ΕΠ

- **Αριθμός φοιτητών που μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα και προς το Τμήμα τελευταία πενταετία**

Δεν μετακινήθηκαν φοιτητές μας σε ακαδημαϊκό ίδρυμα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Προς το τμήμα μας μετακινήθηκε φοιτητής από τη Λιθουανία (πιν. 9)

- **Διαδικασίες αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου που πραγματοποιήθηκε σε άλλο Ίδρυμα**

Δεν έγιναν μετακινήσεις για να υπάρξει ανάγκη αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου σε άλλο Ίδρυμα.

- **Βαθμός ικανοποιητικής λειτουργίας και στελέχωσης του κεντρικού Γραφείου Διεθνών/Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και των συνδέσμων τους**

Οι λειτουργίες και η στελέχωση του κεντρικού Γραφείου Διεθνών/Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και των συνδέσμων τους, είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικές με πλήρη ενημέρωση μέσω της ιστοσελίδας της κεντρικής αντίστοιχης σελίδας του Ιδρύματος, μέσω της οποίας προωθείται τα μέγιστα η ιδέα της κινητικότητας και της ευρωπαϊκής διάστασης στην εκπαίδευση των φοιτητών του τμήματός μας

- **Ενέργειες προβολής και ενημέρωσης της ακαδημαϊκής κοινότητας για τα προγράμματα κινητικότητας που αναλαμβάνει το Τμήμα**

1. Διάθεση πληρέστατου ενημερωτικού υλικού στον ιστότοπο του Ιδρύματος στην ενότητα Ευρωπαϊκά προγράμματα
2. Προφορική ενημέρωση των φοιτητών
3. Ο υπεύθυνος ERASMUS του ιδρύματος και του τμήματος βρίσκεται πάντα στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου

- **Οργάνωση εκδηλώσεων για τους εισερχόμενους φοιτητές από άλλα Ιδρύματα**

Ο Προϊστάμενος του τμήματος , ενημερώνει τους εισερχόμενους φοιτητές από άλλα Ιδρύματα για τη λειτουργία του Τμήματος.

- **Υποστήριξη εισερχόμενων φοιτητών**

Όπως παραπάνω

- **Διδασκαλία μαθημάτων σε ξένη γλώσσα για εισερχόμενους αλλοδαπούς φοιτητές**

Δεν έχουν πραγματοποιηθεί έως τώρα μαθήματα σε ξένη γλώσσα, θα μπορούσε όμως το τμήμα να οργανώσει διδασκαλίες μαθημάτων στην αγγλική και γερμανική γλώσσα.

- **Πρόσθετη αμοιβή (από το Τμήμα /Ιδρυμα) οικονομική ενίσχυση των φοιτητών και μελών ΕΠ που λαμβάνουν μέρος στα προγράμματα κινητικότητας**

Δεν υπάρχει στη φάση αυτή η δυνατότητα πρόσθετης (από το Τμήμα ή το Ίδρυμα) οικονομικής ενίσχυσης των φοιτητών και των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού που λαμβάνουν μέρος στα προγράμματα κινητικότητας.

- **Τρόποι προώθησης της ιδέας της κινητικότητας φοιτητών και μελών ΕΠ και της Ευρωπαϊκής διάστασης γενικότερα**

Το Τμήμα ενημερώνει την ακαδημαϊκή του κοινότητα για τα προγράμματα κινητικότητας με μια σειρά από ενέργειες:

1. Οι διακρατικές συμφωνίες ανακοινώνονται στα επίσημα όργανα του Τμήματος
2. Οι εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται στο ΤΕΙ σε σχέση με τα προγράμματα κινητικότητας ανακοινώνονται έγκαιρα με αφίσες αλλά και στο διαδίκτυο.

- **Έλεγχος της ποιότητας και της ποσότητας της κινητικότητας του ΕΠ.**

Η ποιότητα ελέγχεται από την έκθεση πεπραγμένων που καταθέτει ο ακαδημαϊκός υπεύθυνος του τμήματος για το πρόγραμμα ERASMUS. Ο μικρός αριθμός του ΕΠ, έχει αρνητική επίδραση στην ανάπτυξη των ευρωπαϊκών προγραμμάτων και στη διαμόρφωση μιας ευρωπαϊκής στρατηγικής του τμήματος.

5. Ερευνητικό έργο

5.1. Αξιολόγηση της προαγωγής της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος;

- **Ύπαρξη συγκεκριμένης ερευνητικής πολιτικής του τμήματος και τρόποι παρακολούθησης της υλοποίησης αυτής**

Η προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος, επιχειρείται μέσω του προγράμματος μαθημάτων και των ερευνητικών προγραμμάτων του ΕΠ του τμήματος. Η προαγωγή της κρίνεται μη ικανοποιητική, σε σχέση με τα ισχύοντα σήμερα στο χώρο των ΑΕΙ. Παρά ταύτα παρατηρείται ικανός αριθμός υποβολής ερευνητικών προτάσεων εκ μέρους των μελών ΕΠ, εκ των οποίων ελάχιστες έχουν εγκριθεί για χρηματοδότηση. Η παρακολούθηση υλοποίησης των εγκεκριμένων προγραμμάτων πραγματοποιείται από το γραφείο του ειδικού λογαριασμού του ιδρύματος.

Το ακαδημαϊκό προσωπικό ενημερώνεται για δυνατότητες χρηματοδότησης ερευνητικών τους προτάσεων από το Γραφείο Προγραμμάτων του Ιδρύματος.

- **Τρόποι δημοσιοποίησης του απολογισμού της ερευνητικής πολιτικής του τμήματος**

Δεν υπάρχουν συγκεκριμένες ενέργειες του τμήματος στον τομέα αυτό

- **Κίνητρα για τη διεξαγωγή έρευνας στα μέλη ΕΠ**

Ο θεσμός δεν δείχνει να ενισχύει την ερευνητική κουλτούρα σε επίπεδο τμήματος, καθόσον τα μέλη του ΕΠ διδάσκουν πολλές ώρες με αποτέλεσμα ούτε να διευκολύνονται, αλλά ούτε και να ενισχύονται όσοι επιτελούν ερευνητικό έργο. Η ύπαρξη των κινήτρων έγκειται στις προσωπικές φιλοδοξίες και ανησυχίες των μελών ΕΠ του τμήματος

- **Ενημέρωση του ΕΠ για δυνατότητα χρηματοδότησης της έρευνας**

Η ενημέρωση δυνατότητας χρηματοδότησης ερευνητικών προγραμμάτων, την τελευταία πενταετία κρίνεται επαρκέστατη. Το κάθε μέλος ΕΠ ενημερώνεται για τις δυνατότητες χρηματοδότησης της έρευνας και προκηρύξεις ερευνητικών προγραμμάτων από το Γραφείο Προγραμμάτων του Ιδρύματος, μέσω του προσωπικού τους ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

- **Τρόποι υποστήριξης της ερευνητικής διαδικασίας**

Το τμήμα πιστεύει ότι τα μέλη ΕΠ πρέπει να είναι ενεργοί στο επιστημονικό τους επίπεδο μέσω των διδακτικών τους καθηκόντων και μέσω ερευνητικών έργων. Εν τούτοις θα πρέπει να λάβουμε ιδιαιτέρως υπόψη ότι το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο των ΤΕΙ της χώρας, με την απουσία θεσμοθετημένων ερευνητικών δομών (εργαστηρίων) καθώς και τη μη δυνατότητα αυτοδύναμης οργάνωσης μεταπτυχιακών σπουδών, δυσχεραίνουν προς το παρόν τις ερευνητικές δραστηριότητες των μελών. Παρά το γεγονός αυτό το τμήμα στην άσκηση μιας ευρείας ανοικτής ερευνητικής πολιτικής ενθαρρύνει και στηρίζει τα μέλη ΕΠ, στη λήψη και στήριξη των αποφάσεων συνεργασίας με συναδέλφους άλλων τμημάτων και Ιδρυμάτων της χώρας και της αλλοδαπής

- **Θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες έρευνας**

Δεν υπάρχει θεσμικό πλαίσιο

- **Διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στο εσωτερικό του Τμήματος**

Η διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στο εσωτερικό του Τμήματος, μέσω των δημοσιεύσεων ή άλλων ανακοινώσεων είναι πρόσβαση σ' όλους τους συναδέλφους με ανακοίνωση στην ιστοσελίδα του τμήματος ή με ανάρτηση σε πίνακα ανακοινώσεων.

- **Διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων εκτός Τμήματος, στην ελληνική και διεθνή ακαδημαϊκή και επιστημονική κοινότητα**

Με τη συμμετοχή σε πανελλήνια και διεθνή συνέδρια και δημοσιεύσεις σε έγκυρα και αξιόπιστα περιοδικά με σύστημα κριτών

- **Διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στο τοπικό και εθνικό κοινωνικό περιβάλλον**

Με τη συμμετοχή των μελών ΕΠ σε πανελλήνια ή τοπικά συνέδρια, με την ανάπτυξη σημαντικών μόνιμων ερευνητικών συνεργασιών με φορείς στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και τη συνεχή επαφή και συνεργασία του Τμήματος με παραγωγικές μονάδες για θέματα που σχετίζονται με την ανάπτυξη, φροντίδα και αγωγή βρέφους και νηπίου

5.2. Αξιολόγηση των ερευνητικών προγραμμάτων και έργων που εκτελούνται στο Τμήμα

- **Ποιά ερευνητικά προγράμματα και δραστηριότητες υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη κατά την τελευταία πενταετία;**

Τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που υλοποιούνται στο Τμήμα κρίνονται σημαντικά. Τα τελευταία χρόνια, παρά τις σχετικά αντίξοες συνθήκες για έρευνα λόγω περιορισμένων υποδομών και χρηματοδοτήσεων, τα μέλη του Τμήματος έχουν συμμετάσχει σε σχετικά ικανό αριθμό προγραμμάτων. Μέλη του ΕΠ ως κύριοι και αναπληρωτές επιστημονικοί υπεύθυνοι και ως συνεργάτες συμμετέχουν στα παρακάτω έργα:

1. **ΠΕΝΕΔ** Άξονας 8, Μέτρο 8.3, χρηματοδοτούμενο από το Υπουργείο Έρευνας και Τεχνολογίας, με ανάδοχο φορέα το Παν/μιο Ιωαννίνων, και Φορέα Χρήστη το Δήμο Ιωαννιτών, με τίτλο έργου: "Υπολογιστές και κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού προσχολικής ηλικίας".
2. **ΕΠΕΑΕΚ: ΦΑΣΗ Α΄**, Παραδοτέο: Τεχνολογία και Εκπαίδευση – Α΄ & Β΄ Σεμιναριακός Κύκλος: **Οριζόντια Δράση Αναμόρφωσης Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του ΤΕΙ Η.**
3. **ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ Ι** «Επίδραση της σχέσης θεραπευτή – θεραπευόμενου στην πορεία σωματικών νόσων και ψυχικών διαταραχών». Έγκριση:ΕΥΔ ΕΠΕΑΕΚ 17356/17-12-2003.
4. **ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ ΙΙ** «Διαπολιτισμική Αγωγή: Συγκριτική προσέγγιση Παιδαγωγικής πράξης σε επιλεγμένα προσχολικά Ιδρύματα Ελλάδας, Αγγλίας, Γερμανίας με τη χρήση νέας τεχνολογίας».
5. **ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ ΙΙΙ** «Διαπολιτισμική διάσταση της προσχολικής αγωγής: Η περίπτωση της Ηπείρου».
6. **ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Ι:** Αντιαθρογόνες δράσεις ανασυνδυασμένων μορφών της υψηλής πυκνότητας λιποπρωτεϊνών (Μεταφορά τεχνογνωσίας από Πανεπιστήμια σε ΤΕΙ).
7. **ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΙΙ:** Τροποποίηση φυσικών προϊόντων με αντιοξειδωτικές ιδιότητες και αντιφλεγμονώδεις ιδιότητες με τη χρήση νέων βιοκαταλυτικών διεργασιών (Μεταφορά τεχνογνωσίας από Πανεπιστήμια σε ΤΕΙ).
8. Μνημόνια συνεργασίας με το Τμήμα Νηπιαγωγών, την Ιατρική και Ψυχιατρική Σχολή του Παν/μίου Ιωαννίνων, Παν/μιο Colorado, Παν/μιο Leiden, στη υποβολή πρότασης ερευνητικού προγράμματος «Αρχιμήδης» με θέμα «Η Επίδραση των Πρώιμων Παρεμβάσεων στους Τύπους Δεσμού Βρεφικής Ηλικίας».

Ο προσανατολισμός του Τμήματος επικεντρώνει το τελευταίο χρονικό διάστημα στην ανάπτυξη της έρευνας και υπάρχει μεγάλη κινητικότητα σε ότι αφορά τη συμμετοχή μελών ΕΠ σε ερευνητικά προγράμματα και υποβολή ερευνητικών προτάσεων στο πλαίσιο.

- **Ποιό ποσοστό μελών ΔΕΠ/ΕΠ αναλαμβάνει ερευνητικές πρωτοβουλίες;**

Έχουν δημιουργηθεί δύο ερευνητικές ομάδες στο Τμήμα όπου συμμετέχουν όλα τα μέλη ΕΠ., αντίστοιχα με τους Τομείς Μαθημάτων, ήτοι του Παιδαγωγικού Τομέα και του Τομέα Ψυχολογίας και Ιατρικών Μαθημάτων. Επιπλέον δύο μέλη ΕΠ συμμετέχουν ως μέλη

Τριμελών Συμβουλευτικών Επιτροπών στην εκπόνηση των διδακτορικών διατριβών στο Παν/μιο Ιωαννίνων:

1. "Η αυτοεκτίμηση του παιδιού προσχολικής ηλικίας ως συνάρτηση της χρήσης του υπολογιστή της συναλλαγής παιδαγωγού-παιδιού και των εκφραζομένων συναισθημάτων της μητέρας».
2. "Προσχολική Εκπαίδευση και νέες τεχνολογίες: Ισότητα ευκαιριών και κοινωνικοπολιτισμικό περιβάλλον"
3. «Οι ηλεκτρονικοί Υπολογιστές στο προσχολικό πλαίσιο αγωγής ως προς την ψυχολογική επάρκεια εξωστρεφών και εσωστρεφών παιδιών"
4. «Παχυσαρκία στη Βρεφική και Νηπιακή Ηλικία»

Προγράμματα σε εξέλιξη

Ο προσανατολισμός του Τμήματος επικεντρώνει το τελευταίο χρονικό διάστημα στην ανάπτυξη της έρευνας και υπάρχει μεγάλη κινητικότητα σε ότι αφορά τη συμμετοχή μελών ΕΠ σε ερευνητικά προγράμματα και υποβολή ερευνητικών προτάσεων στο πλαίσιο ΕΣΠΑ. Συγκεκριμένα πραγματοποιούνται τα εξής προγράμματα:

- Πρακτική άσκηση σπουδαστών Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας
- ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ ΙΙ «Διαπολιτισμική Αγωγή: Συγκριτική προσέγγιση Παιδαγωγικής πράξης σε επιλεγμένα προσχολικά Ιδρύματα Ελλάδας, Αγγλίας, Γερμανίας με τη χρήση νέας τεχνολογίας».
- ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ ΙΙΙ «Διαπολιτισμική διάσταση της προσχολικής αγωγής: Η περίπτωση της Ηπείρου».
- **Συμμετοχή εξωτερικών συνεργατών ή και μεταπτυχιακών ή διδακτορικών ερευνητών σε ερευνητικά προγράμματα**

Στα παραπάνω προγράμματα συμμετέχουν μέλη του έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού του τμήματος, καθώς και εξωτερικοί συνεργάτες από άλλα ΤΕΙ ή Πανεπιστήμια εσωτερικού ή εξωτερικού οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν την επιστημονική ή τεχνική υποστήριξη. Ενδεικτικά αναφέρουμε συνεργάτες διεθνούς εμβέλειας στο χώρο της βρεφικής – νηπιακής ανάπτυξης, φροντίδας και αγωγής :

Μάρθα Μωραίτη, Τμήμα Μαιευτικής, ΤΕΙ Θεσσαλονίκης

Alan Sroufe, & Elisabeth Carlson, U of Minnesota USA

Joe Glick, Post Graduate Department in Developmental Psychology, CUNY, USA

Zeynep Biringen, U. of Colorado, USA

Marinus van Ijendoorn & Lenneke Alkind, U of Leiden, Holland

Hans van der Meij, U of Twente, Holland

Γκότοβος, Αθανάσιος, Παπακωνσταντίνου Παναγιώτης, ΦΠΨ, Πανεπιστημίου Αθηνών

Σακελλαρίου Μαριγούλα, Πανταζής Σπυρίδων, Τμήμα Νηπιαγωγών, Παν/μίου Ιωαννίνων

Λαλούμη Ευαγγελία, Καπουλίτσα Θωμαή, ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης

5.3. Αξιολόγηση των διαθέσιμων ερευνητικών υποδομών

- **Αριθμός και χωρητικότητα ερευνητικών εργαστηρίων**

Το Τμήμα δεν διαθέτει θεσμοθετημένα Ερευνητικό Εργαστήριο, όμως λειτουργούν άτυπα 5 εργαστήρια ήτοι: Εργαστήριο Βρεφονηπιοκομίας, Ψυχολογίας και Ιατρικών Μαθημάτων, Παιδαγωγικών, Εικαστικών, Μουσικοκινητικής

- **Επάρκεια καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων των ερευνητικών εργαστηρίων**

Παρατηρείται στενότητα χώρων λόγω του μεγάλου αριθμού φοιτητών. Το χρησιμοποιούμενο εποπτικό υλικό (videos, DVDs, tests, αναλώσιμο υλικό - χαρτόνια, μαρκαδόροι, πλαστελίνες, χρώματα, πλαστελίνες- κρίνεται επαρκές.

- **Επάρκεια καταλληλότητα και ποιότητα τους εργαστηριακού εξοπλισμού**

Αναφορικά με τον εξοπλισμό, η προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού στα άτυπα εργαστήρια, τα οποία λειτουργούν στο τμήμα μας, μέσω του τακτικού προϋπολογισμού του ΤΕΙ είναι ελάχιστη καθώς οι μικροί διαθέσιμοι πόροι διατίθενται αποκλειστικά για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Η προμήθεια του εξοπλισμού που υπάρχει σήμερα οφείλεται κύρια σε χρηματοδοτούμενα έργα (όπως ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ, ΕΠΕΑΕΚ κ.λπ.). Συμπερασματικά, οι διαθέσιμοι χώροι και πόροι για έρευνα στο Τμήμα κρίνονται ανεπαρκείς. Βέβαια, αξίζει να τονιστεί η προσπάθεια που καταβάλλεται από τα μέλη του Τμήματος, σε ερευνητικές δραστηριότητες, αλλά και σε υποβολή προτάσεων χρηματοδότησης, παρά τις σχετικά αντίξοες συνθήκες.

- **Κάλυψη των διαθέσιμων υποδομών στις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας**

Οι διαθέσιμες υποδομές δεν καλύπτουν τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας. Υπάρχει ανάγκη για ειδικό λογισμικό υλικό, κατάλληλων εργαστηριακών χώρων, π.χ. δεν υπάρχουν ερευνητικοί χώροι συλλογής δεδομένων στους τύπους προσκόλλησης βρεφικής ή νηπιακής ηλικίας. Το γεγονός αυτό μας αναγκάζει να ζητούμε τη φιλοξενία μας σε χώρους της πόλης που διαθέτουν τους παραπάνω χώρους (ερευνητικοί χώροι με καθρέπτη διπλής κατεύθυνσης)

- **Ερευνητικά αντικείμενα τα οποία δεν καλύπτονται από τις διαθέσιμες υποδομές**

Διερεύνηση τύπων προσκόλλησης βρεφικής και νηπιακής ηλικίας

Διερεύνηση επίδρασης πρώιμων παρεμβατικών προγραμμάτων στον τύπο προσκόλλησης βρεφικής και νηπιακής ηλικίας

- **Εντατική χρήση των ερευνητικών υποδομών**

Δεν υπάρχουν θεσμοθετημένες ερευνητικές υποδομές. Οι ερευνητικές μας ανάγκες καλύπτονται σε άτυπα ερευνητικά εργαστήρια, δηλαδή σε αίθουσες όπου πραγματοποιούνται οι εργαστηριακές ώρες των θεωρητικών μαθημάτων, στα γραφεία των καθηγητών ή αναζητούμε φιλοξενία σε παρεμφερείς χώρους που διαθέτουν τις κατάλληλες ερευνητικές υποδομές (π.χ. στο Κέντρο Ψυχικής Υγείας, το οποίο διαθέτει αίθουσα με καθρέπτη διπλής κατεύθυνσης, για τη συλλογή δεδομένων τύπων προσκόλλησης μικρών παιδιών).

- **Ανανέωση των ερευνητικών υποδομών. Ηλικία του υπάρχοντος εξοπλισμού – λειτουργική του κατάσταση και τυχόν ανάγκες ανανέωσης/επικαιροποίησης**

- **Χρηματοδότηση, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών**

Η χρηματοδότηση συντήρηση και ανανέωση πραγματοποιείται από το ΤΕΙ Ηλείου

5.4. Αξιολόγηση των επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία

- **Βιβλία/μονογραφίες που δημοσίευσαν τα μέλη ΕΠ**

Επιμέλεια 4 (τέσσερα) Βιβλίων από μέλη ΕΠ

- **Αριθμός εργασιών ΕΠ**

Α. σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές – 7 -

Β. σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές – 1 -

Γ. σε πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων με κριτές – 12 -

Δ. σε πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων χωρίς κριτές -2-

- **Δημοσιευμένα κεφάλαια των μελών ΕΠ του τμήματος σε συλλογικούς τόμους - 4 -**

- **Αριθμός εργασιών (βιβλιοκρισίες) που έχουν δημοσιεύσει τα μέλη ΕΠ**

Καμμία

Συνολικά, οι δημοσιεύσεις δεν κρίνονται πολύ ικανοποιητικές από ποσοτικής άποψης. Με βάση ποιοτικά κριτήρια, κρίνονται επαρκείς αφού στην πλειοψηφία τους αφορούν επιστημονικά περιοδικά που χρησιμοποιούν σύστημα κριτών. Το αποτέλεσμα δεν κρίνεται καθόλου ικανοποιητικό λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες υποδομές.

5.5. Βαθμός αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους

- **Πόσες ετεροαναφορές (citations) υπάρχουν σε δημοσιεύσεις μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;**

Καταγράφονται 14 ετεροαναφορές σε δημοσιεύσεις μελών ΕΠ του Τμήματος.

- **Πόσες αναφορές του ειδικού ή του επιστημονικού τύπου έγιναν σε ερευνητικά αποτελέσματα μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;**

Δεν υπάρχουν

- **Πόσες βιβλιοκρισίες για βιβλία μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά;**

Δεν υπάρχουν

- **Πόσες συμμετοχές μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων υπήρξαν κατά την τελευταία πενταετία; Να γίνει διάκριση μεταξύ ελληνικών και διεθνών συνεδρίων.**

Τέσσερα μέλη ΕΠ του τμήματος συμμετείχαν σε επιτροπές διεθνών συνεδρίων.

- **Πόσες συμμετοχές μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών υπάρχουν; Να γίνει διάκριση μεταξύ ελληνικών και διεθνών περιοδικών.**

Δεν υπάρχουν

- **Πόσες προσκλήσεις μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος από άλλους ακαδημαϊκούς / ερευνητικούς φορείς για διαλέξεις/παρουσιάσεις κλπ. έγιναν κατ'ά την τελευταία πενταετία;**

Μέλος του ΕΠ συμμετείχε σε σεμινάρια που πραγματοποιήθηκαν στο τμήμα εκπαίδευσης και αγωγής του ΕΚΠΑ

- **Πόσα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος και πόσες φορές έχουν διατελέσει κριτές σε επιστημονικά περιοδικά;**

Δεν υπάρχουν

- **Πόσα διπλώματα ευρεσιτεχνίας απονεμήθηκαν σε μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;**

Δεν υπάρχουν

- **Υπάρχει πρακτική αξιοποίηση (π.χ. βιομηχανικές εφαρμογές) των ερευνητικών αποτελεσμάτων των μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;**

Δεν υπάρχουν

5.6. Αξιολόγηση των ερευνητικών συνεργασιών του Τμήματος

- **Ερευνητικές συνεργασίες με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του Ιδρύματος**

Τμήματα Νοσηλευτικής και Λογοθεραπείας

- **Με φορείς και ιδρύματα του εσωτερικού**

Στο πλαίσιο υποβολής προτάσεων, στη θεματική διερεύνηση των πρώιμων εμπειριών και τις επιπτώσεις αυτών στον τύπο δεσμού (προσκόλλησης) στη βρεφική ηλικία μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού έχουν αναπτύξει τα τελευταία χρόνια σημαντικές ερευνητικές συνεργασίες με τους εξής φορείς και ιδρύματα του εσωτερικού:

1. Κέντρο ΕΣΥΘΕΠΑΣ (Εταιρία Συστημικής Θεραπείας και Παρέμβασης σε άτομα, οικογένεια και ευρύτερα συστήματα)
2. Ινστιτούτο Υγείας Παιδιού, Αθήνα
3. Τμήμα Μαιών του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης
4. Τμήμα Ψυχιατρικής και Μαιευτικής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
5. Τμήμα ΦΠΨ και Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

- **Με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού**

Στο πλαίσιο υποβολής προτάσεων, στη θεματική διερεύνηση των πρώιμων εμπειριών και τις επιπτώσεις αυτών στον τύπο δεσμού (προσκόλλησης) στη βρεφική ηλικία μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού έχουν αναπτύξει τα τελευταία χρόνια σημαντικές ερευνητικές συνεργασίες με τους εξής φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού:

1. Ινστιτούτο Παιδικής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Minnesota, ΗΠΑ
2. Μεταπτυχιακό τμήμα, Πρόγραμμα Αναπτυξιακής Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Colorado, ΗΠΑ
3. Κέντρο Οικογενειακής Μελέτης και Ανάπτυξης του Παιδιού, του Πανεπιστημίου Colorado, ΗΠΑ
4. Κέντρο Οικογενειακών Μελετών Πανεπιστημίου Leiden, Ολλανδία
5. Πανεπιστήμιο Anglia, M. Βρετανία
6. Ανώτατη Παιδαγωγική Σχολή Ludwigsburg-Γερμανία

5.7 Διακρίσεις και βραβεία ερευνητικού έργου που έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος

- **σε επίπεδο ακαδημαϊκής μονάδας**

Δεν υπάρχουν

- **σε επίπεδο Ιδρύματος**

Δεν υπάρχουν

- **σε εθνικό επίπεδο**

Δεν υπάρχουν

- **σε διεθνές επίπεδο**

Δεν υπάρχουν

5.8. Βαθμός συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα;

- **Αριθμός προπτυχιακών φοιτητών οι οποίοι συμμετέχουν σε ερευνητικές δραστηριότητες του τμήματος**

Η συμμετοχή των φοιτητών στην έρευνα που πραγματοποιείται στο Τμήμα περιορίζεται στην φάση αυτή κυρίως σε πτυχιακές εργασίες και πρακτικές ασκήσεις. Η περιορισμένη συμμετοχή αυτή σχετίζεται με την απουσία μεταπτυχιακών σπουδών, καθώς δεν υπάρχει για τους φοιτητές το κίνητρο για συνέχεια μιας ερευνητικής δραστηριότητας στο πλαίσιο της συνέχισης των σπουδών τους. Στα χρηματοδοτούμενα προγράμματα τα οποία διαχειρίζεται ή στα οποία συμμετέχει το Τμήμα, προβλέπονται αμειβόμενες θέσεις φοιτητών και συγκεκριμένα συμμετέχουν 6 φοιτητές στον Αρχιμήδη ΙΙΙ. Σε κάθε περίπτωση, η συμμετοχή των φοιτητών στην έρευνα, αν και περιορισμένη κρίνεται χρήσιμη και με προοπτικές ανάπτυξης, καθώς όσοι συμμετέχουν αποκτούν πολύτιμη γνώση σε θέματα αιχμής.

6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

6.1 Αξιολόγηση των συνεργασιών του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς

- **Έργα συνεργασίας με ΚΠΠ που εκτελούνται ή εκτελέστηκαν στο Τμήμα την τελευταία πενταετία**

Το Τμήμα στοχεύει συστηματικά στη συνεργασία με ΚΠΠ φορείς με σκοπό τη διασύνδεση της επιστημονικής γνώσης με τις πραγματικές συνθήκες της ανάπτυξης των κοινωνικών υπηρεσιών και την αξιοποίηση της εμπειρίας των φορέων στα θέματα εκπαιδευτικής και ερευνητικής του πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό τα έργα που έχει αναπτύξει αφορά κυρίως τους εξής τομείς:

Σταθερή συνεργασία με τους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς της χώρας, φορείς Κοινωνικής Πρόνοιας και Προστασίας, στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης των φοιτητών μας. Το έργο αυτό και με στόχο τη συστηματική ανάπτυξη και παρακολούθηση των συνεργασιών, υποστηρίζεται από το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης και τον τμηματικό υπεύθυνο της πρακτικής άσκησης του τμήματος.

1. Στη συμμετοχή μελών του ΕΠ στο επιστημονικό πρόγραμμα σεμιναρίων, συνεδρίων, ημερίδων και επιμορφωτικών εκδηλώσεων που διοργανώνουν τοπικοί φορείς, (πχ. Μέλος ΕΠ συμμετέχει στον παιδικό σταθμό Μέριμνας, προσφέροντας ιατρικές υπηρεσίες σε βρέφη και νήπια. Επίσης ως προσκεκλημένοι ομιλητές για την ανάπτυξη του παιδιού σε παιδικούς σταθμούς στο Δήμο Φαιάκων – Κέρκυρα).
2. Συνεργασία των μελών του Τμήματος με την Περιφέρεια Ηπείρου, η είχε σαν αποτέλεσμα την από κοινού υποβολή προτάσεων με τμήματα ιδρυμάτων για την χρηματοδότηση ερευνητικών έργων,
3. Στη σταθερή συνεργασία με το Πανελλήνιο Σύνδεσμο Βρεφονηπιοκόμων Ελλάδος - ΠΑΣΥΒΝ – στη συμμετοχή των ετήσιων συνεδρίων του Συνδέσμου, στην αντιμετώπιση θεμάτων, όπως της επαγγελματοποίησης της προσχολικής αγωγής, της

πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο περιεχόμενο και την ποιότητα της εκπαίδευσης της πρώιμης ηλικίας

4. Αναφορικά με συνεργασίες που βρίσκονται σε εξέλιξη, την τελευταία πενταετία το Τμήμα έχει προχωρήσει, είτε αυτόνομα είτε σε συνεργασία με άλλα Τμήματα της Σχολής Επαγγελμάτων Υγείας και Πρόνοιας του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης (Τμήμα Μαιευτικής, Βρεφονηπιοκομίας, του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης και Τμήμα Νηπιαγωγών Παν/μίου Αθηνών σε θέματα Εικαστικής Αγωγής και ολόκληρης ανάπτυξης των μικρών παιδιών), είτε με κέντρα Υγείας έμφαση τις επιδημιολογικές μελέτες του πληθυσμού και αγωγή υγείας σε προσχολικά κέντρα της πόλης των Ιωαννίνων
5. Στη συνεργασία με τον Διεθνή Οργανισμό Βρεφικού Μασάζ (Association of Infant Massage, www.iaim.com), καθώς και με το Κέντρο Οικογενειακών Μελετών του Πανεπιστημίου Colorado, για τη διενέργεια πιστοποιημένων Σεμιναρίων από τον παραπάνω οργανισμό, (Βρεφικό μασάζ και Δεξιότητες Συναισθηματικής Διαθεσιμότητας), για τους φοιτητές του Τμήματός μας και τον γενικό πληθυσμό της Περιφέρειας Ηπείρου, μια δράση που στοχεύει στην ευαισθητοποίηση της μητέρας μέσω της αφής στο παιδί της, δράση η οποία έχει αποδειχθεί ότι συνδέεται με μείωση της ψυχολογικής νοσηρότητας ακόμη και στην ενήλικη ζωή

- **Αριθμός μελών του ΕΠ που μετέχουν σ' αυτά**

Όλα τα μέλη ΕΠ του Τμήματος

- **Αναγνώριση και προβολή της επιστημονικής συνεργασίας του τμήματος με ΚΠΠ φορείς**

Η αναγνώριση και η προβολή των συνεργασιών του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς προωθούνται και προβάλλονται με άρθρα σε περιοδικά γενικού ή εξειδικευμένου ενδιαφέροντος και μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος.

6.2. Αξιολόγηση της δυναμικής του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς

- **Μηχανισμοί και διαδικασίες στην ανάπτυξη συνεργασιών – αποτελεσματικότητα αυτών**

Η δυναμική του τμήματος για περαιτέρω ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ κρίνεται ικανοποιητική, με προοπτικές για μεγαλύτερο εύρος συνεργασιών. Εν τούτοις παρατηρούνται και εμπόδια που δρουν ανασταλτικά, όπως η έλλειψη συγκροτημένης στρατηγικής, ο μικρός αριθμός του ΕΠ και η ανεπάρκεια του εξοπλισμού και των υποδομών του τμήματος.

- **Εκτίμηση εκ μέρους του ΕΠ και των ΚΠΠ φορέων στην ανάπτυξη των μεταξύ τους συνεργασιών**

Η συνεργασία μεταξύ τους αναγνωρίζεται ως πολύτιμη και αναγκαία και από τα δύο μέρη διότι έτσι υποστηρίζεται ο στόχος της διασύνδεσης της Εκπαίδευσης και της Έρευνας με την Κοινωνία και την Παραγωγή. Όλα τα μέλη του Τμήματος εκτιμούν θετικά την ανάπτυξη αυτού του είδους συνεργασιών, εφόσον αναγνωρίζεται και θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική για την επίτευξη των σκοπών λειτουργίας τους δεδομένου ότι οι συνεργασίες αυτές αποτελούν ουσιώδη χαρακτηριστικά της ακαδημαϊκής λειτουργίας του Τμήματος καθώς στην πλειοψηφία τους συνδέουν άμεσα την εκπαιδευτική δραστηριότητα με την πρακτική εφαρμογή, προς όφελος της προάσπισης βρεφικής-νηπιακής υγείας, η οποία αποτελεί τη βάση της μετέπειτα εξέλιξης στις μετέπειτα ηλικίες και ακόμη στην ενήλικη ζωή. Ενδεικτικό δε της θετικής εκτίμησης των ΚΠΠ φορέων, ως προς τις μεταξύ τους συνεργασίες, είναι ο μεγάλος αριθμός των αιτημάτων που δέχεται το Τμήμα να τους πιστοποιήσει ως πλαίσια πρακτικής άσκησης φοιτητών ή να υποστηρίξει τις προσπάθειες τους στη διοργάνωση επιστημονικών και επιμορφωτικών εκδηλώσεων.

Θετικά αντιμετωπίζουν οι ΚΠΠ φορείς την συνεργασία με το Τμήμα, καθότι τους παρέχονται ευέλικτα σχήματα γενικών θεμάτων φροντίδας και αγωγής του μικρού παιδιού.

- **Πιστοποιημένα εργαστήρια για παροχή υπηρεσιών και αξιοποίηση αυτών στις συνεργασίες με τους ΚΠΠ φορείς**

Στη φάση αυτή, το Τμήμα δεν διαθέτει πιστοποιημένα εργαστήρια, όμως είναι έτοιμο για να προχωρήσει σε διαδικασίες θεσμοθέτησης/πιστοποίησης. Οι διαθέσιμες εργαστηριακές υποδομές του Τμήματος μπορούν να παίξουν και παίζουν σημαντικό ρόλο σε κάθε μορφής συνεργασίας του με ΚΠΠ φορείς.

- **Αξιοποίηση των εργαστηριακών υποδομών του Τμήματος στις συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς**

Σε συνεργασία με την Μέριμνα (Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία) λειτουργεί Παιδικός Σταθμός.

6.3. Δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς

- **Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των έργων συνεργασίας**

Το τακτικό και έκτακτο εκπαιδευτικό προσωπικό του Τμήματος έχει δημοσιεύσει άρθρα στον ημερήσιο αλλά και στον εξειδικευμένο Τύπο σχετικά με θέματα στην κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη, φροντίδα και αγωγή στη βρεφική και νηπιακή ηλικία

- **Οργάνωση ή συμμετοχή του τμήματος σε εκδηλώσεις με σκοπό την ενημέρωση ΚΠΠ σχετικά με τους σκοπούς και το αντικείμενο του τμήματος**

Το Τμήμα έχει δραστηριοποιηθεί στην ενημέρωση εκδηλώσεων και η προσπάθεια ενίσχυσης των συνεργασιών με ιδιωτικούς φορείς παροχής φροντίδας υγείας στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών. Πολύ σημαντική κρίνεται η Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης αλλά και τα όργανα του Τμήματος αναπτύσσουν δίκτυο επικοινωνίας με πιθανούς ενδιαφερόμενους για πρόσληψη σπουδαστών για την πρακτική τους άσκηση, το οποίο ήδη αποφέρει ιδιαίτερα ενθαρρυντικά αποτελέσματα καθώς πολλές ιδιωτικές δομές περίθαλψης εκδηλώνουν ενδιαφέρον για συνεργασία.

- **Επαφή και συνεργασία με αποφοίτους του τμήματος που είναι στελέχη ΚΠΠ φορέων**

Ενισχύονται οι δεσμοί και η επαφή με τους αποφοίτους του Τμήματος μέσω της συνεργασίας με αυτούς στην εποπτεία και παρακολούθηση της πορείας των φοιτητών στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης και στην υποβολή ερευνητικών έργων.

6.4. Σύνδεση της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία

- **Ένταξη των εκπαιδευτικών επισκέψεων των φοιτητών σε ΚΠΠ χώρους στη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας**

Η άμεση και επιτόπια γνώση της λειτουργίας των Παιδικών Σταθμών και εν γένει φορέων Κοινωνικής Πρόνοιας, με την άμεση επαφή και συζήτηση με τους επαγγελματίες του χώρου, αποτελεί βασικό στοιχείο της παρεχόμενης εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η πρακτική άσκηση των φοιτητών στους αντίστοιχους ΚΠΠ, δίνει την άμεση δυνατότητα της γνώσης της λειτουργίας αυτών καθώς και την άμεση επαφή και συζήτηση με τους επαγγελματίες του κλάδου, ουσιαστικό παράγοντα στην παρεχόμενη εκπαιδευτική διαδικασία.

- **Οργάνωση ομιλιών / διαλέξεων στελεχών ΚΠΠ φορέων**

Στο πλαίσιο των μαθημάτων διοργανώνονται ομιλίες και προσκεκλημένων επαγγελματιών σε συναφή γνωστικά αντικείμενα (π.χ. βιωματική παρουσίαση εργαλείων αξιολόγησης

γνωστικής και κοινωνικο-συναισθηματικής ανάπτυξης, από την Ψυχιατρική Κλινική του Παν/κού Νοσοκομείου Ιωαννίνων).

- **Απασχόληση στελέχων ΚΠΠ φορέων ως διδάσκοντες**

Στη διάρκεια της Προκήρυξης ΕΕΠ, στελέχη ΚΠΠ φορέων δύνανται να καταθέσουν αιτήσεις και κατόπιν επιλογής τους δύνανται να διδάξουν. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι συνεργασίες του Τμήματος με φορείς ΚΠΠ έχουν σαν αποτέλεσμα τον σημαντικό εμπλουτισμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

6.5. Συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη

- **Σταθερότητα και βιωσιμότητα των υφιστάμενων συνεργασιών**

Στη σύγχρονη πραγματικότητα το τμήμα επιχειρεί να διατηρεί βιώσιμες και σταθερές τις συνεργασίες που αναπτύσσει με τους ΚΠΠ φορείς, αλλά επίσης και με τοπικούς, περιφερειακούς και εθνικούς φορείς και οργανισμούς. Η βιωσιμότητα των υφιστάμενων συνεργασιών στηρίζεται στην ιστορική παράδοση του τμήματος το οποίο αποτελεί τη συνέχεια και τη μετέλιξη της πρώτης σχολής του ΠΙΚΠΑ, η οποία είχε δημιουργηθεί στην Ήπειρο. Το γεγονός αυτό προσδίδει ένα ιδιαίτερο στοιχείο παράδοσης στη λειτουργία του, καθώς και στην εμβέλεια που έχει στη στελέχωση των Παιδικών Σταθμών της χώρας με τους αποφοίτους του επί αρκετές δεκαετίες.

- **Σύναψη προγραμματικών συμφωνιών μεταξύ τμήματος & ΚΠΠ**

Με σκοπό τις θεσμοθετημένες συνεργασίες, συνάπτει προγραμματικές συμφωνίες με ιδρύματα Κοινωνικής Πρόνοιας και υπηρεσίες που δέχονται φοιτητές για πρακτική άσκηση στο επάγγελμα, καθώς και με οργανισμούς και τα δίκτυα φορέων με τα οποία συνεργάζονται μέλη ΕΠ για την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων

- **Εκπροσώπηση τμήματος σε τοπικούς και περιφερειακούς οργανισμούς και αναπτυξιακά όργανα**

Εκπροσωπείται μέσω του ΕΠ του τμήματος, (όπως αναφέρεται στο 6.1 παρ.4)

- **Συμμετοχή τμήματος στην εκπόνηση τοπικών/περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης**

Μέλη ΕΠ συμμετέχουν σε τοπικούς οργανισμούς (π.χ. παιδικός σταθμός Μέρμινας , μέλος ΕΠ προσφέρει ιατρικές υπηρεσίες στα βρέφη και νήπια)

- **Συνεργασία τμήματος με αντίστοιχα τμήματα άλλων ιδρυμάτων**

Η συνεργασία του τμήματός μας με αντίστοιχα τμήματα άλλων ιδρυμάτων, όπως αυτή έχει αναφερθεί στη θεματική 4.9. παράγραφος 1 και 2 , παραμένει σε άτυπο επίπεδο συνεργασίας λόγω μη έγκρισης στην τελική φάση των αντίστοιχων ερευνητικών μας προτάσεων .

- **Ανάπτυξη και διατήρηση σχέσεων με τοπική και περιφερειακή κοινωνία και την εθνική οικονομική υποδομή**

Στο παραπάνω πλαίσιο, το Τμήμα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια να διατηρήσει σταθερές και βιώσιμες τις συνεργασίες του με την περιφερειακή κοινωνία στο πλαίσιο της εθνικής οικονομικής υποδομής συμμετέχοντας ενεργά στην εκπόνηση τοπικών /περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης, μέσω του θεσμού της πρακτικής άσκησης των φοιτητών σε αντίστοιχα κέντρα προσχολικής αγωγής και φροντίδας βρεφών και νηπίων.

Συμμετοχή τμήματος στα μείζονα περιφερειακά, εθνικά και διεθνή ερευνητικά και ακαδημαϊκά δίκτυα

Με την υποβολή ερευνητικών προγραμμάτων συμβάλλει στη δημιουργία ενός πλαισίου σύγχρονης ακαδημαϊκής διάδρασης στην επιστημονική γνώση και έρευνα

- **Διοργάνωση και συμμετοχή πολιτιστικών εκδηλώσεων που απευθύνονται στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον**

Έως σήμερα το Τμήμα δεν έχει συμμετάσχει σε πολιτιστικές εκδηλώσεις σχετικές με το κοινωνικό περιβάλλον

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

7.1. Πώς κρίνετε τη στρατηγική ακαδημαϊκή ανάπτυξη του Τμήματος;

- **Συγκέντρωση και αξιοποίηση του Τμήματος απαιτούμενων στοιχείων και δεικτών για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό της ακαδημαϊκής ανάπτυξής του**

Δεν υπάρχει στο τμήμα, έως τώρα, διαμορφωμένη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος. Η ψήφιση του νόμου 2916/2001, θα μπορούσε να αποτελέσει την αφορμή για σχεδιασμό δράσεων και ενεργειών, με σκοπό την συνεχιζόμενη και ουσιαστικότερη αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών του τμήματος, δηλαδή στην αναβάθμιση του Π.Σ., στη βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής, στην ανάπτυξη ερευνητικών και εκπαιδευτικών συνεργασιών ιδρυμάτων της ημεδαπής και αλλοδαπής και στη βαθμιαία οργάνωση μεταπτυχιακών σπουδών.

- **Προσπάθειες του Τμήματος στην προσέλκυση μελών ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου**

Οι προσπάθειες των μελών Ε.Π., του Τμήματος, εν όψει των νέων εξελίξεων στο χώρο της παιδείας, προγραμματίζουν τη διαμόρφωση ενός σχεδίου, για την προσέλκυση μελών ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου, με τη δημιουργία Σχολής, η οποία θα περιλαμβάνει δράσεις, σχετικές με τις εξής παραμέτρους:

- Ρύθμιση των αναγκαίων θεσμικών πλαισίων περιλαμβανομένων και αυτών που συνδέονται μ' ένα ξεκάθαρο και σαφές εκπαιδευτικό περιβάλλον
- Οργάνωση ενός Προγράμματος Σπουδών σε επίπεδο Σχολής
- Θεσμοθέτηση Εργαστηρίου Ανάπτυξης του Βρέφους-Νηπίου
- Ανάπτυξη ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού και υποστήριξη της ενισχυτικής διδασκαλίας μέσω του διαδικτύου
- Πιλοτική εφαρμογή νέων μορφών διδασκαλίας με χρήση ΤΠΕ
- Ενίσχυση του εργαστηριακού και του σεμιναριακού περιεχομένου των σπουδών
- Εισαγωγή διαδικασιών ετήσιας αξιολόγησης του τμήματος, η οποία θα καταλήγει σε Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων και Αξιολόγηση των δραστηριοτήτων του τμήματος, η οποία θα υποβάλλεται στο ΤΕΙ Ηπείρου και δημοσιοποιείται στην ιστοσελίδα του τμήματος και θα διανέμεται σε συνεργαζόμενους επιστημονικούς φορείς με το τμήμα για τον εμπλουτισμό των μεταξύ τους συνεργασιών
- Διάθεση αναγκαίων πιστώσεων για βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής
- Πρόσληψη ΕΠ και τεχνικού προσωπικού σε ελλείπουσες ειδικότητες
- Διοργάνωση Μεταπτυχιακού Π.Σ.
- Προβολή του κοινωνικού ρόλου του Τμήματος με συμμετοχή σε κοινωνικά δίκτυα
- **Τρόπος σύνδεσης του προγραμματισμού προσλήψεων και εξελίξεων μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού με το σχέδιο ακαδημαϊκής**

ανάπτυξης του Τμήματος Αριθμός φοιτητών που ζητάει τεκμηριωμένα το Τμήμα ανά έτος

Λαμβάνοντας υπόψη την υπάρχουσα υποδομή και το oligομελές ΕΠ, το τμήμα ζητά, κατά πάγια τακτική, 100 φοιτητές ανά έτος.

- **Πόσοι φοιτητές τελικά σπουδάζουν ανά έτος και ποια είναι η προέλευσή τους ανά τρόπο εισαγωγής (εισαγωγικές εξετάσεις, μετεγγραφές, ειδικές κατηγορίες, κλπ);**

Ο συνολικός αριθμός των προπτυχιακών φοιτητών/έτος (σε κανονικά έτη φοίτησης) , όπως αυτός απεικονίζεται στην επιτομή των στοιχείων του τμήματος για το τρέχον έτος είναι 969. Για το προηγούμενο έτος 1048 και το προ-προηγούμενο 1013.

Ανά έτος, φοιτούν συνολικά 212 φοιτητές, εκ των οποίων το 98% προέρχεται από εισαγωγικές εξετάσεις και μόλις το 2% από κατατακτήριες εξετάσεις ή άλλες κατηγορίες.

- **Συμμετοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας στη διαμόρφωση και παρακολούθηση της υλοποίησης, και στη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των αναπτυξιακών του στρατηγικών**
- **Προσπάθειες του Τμήματος στην προσέλκυση φοιτητών υψηλού επιπέδου**

Το Τμήμα προκειμένου να προσελκύσει φοιτητές υψηλού επιπέδου, πραγματοποιεί τις εξής ενέργειες:

1. Διατηρεί ιστοσελίδα με πληροφορίες του Τμήματος
2. Προβάλλει από την ιστοσελίδα του τα κατοχυρωμένα επαγγελματικά δικαιώματα του κλάδου των Βρεφονηπιοκόμων

7.2. Πώς κρίνετε τη διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του τμήματος;

- **Υπάρχει διαδικασία διαμόρφωσης συγκεκριμένου βραχυ-μεσοπρόθεσμου (λ.χ. 5ετούς) σχεδίου ανάπτυξης; Πόσο αποτελεσματική κρίνετε ότι είναι η διαδικασία αυτή;**

Ως προς τη διαδικασία διαμόρφωσης μίας Στρατηγικής Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης τα μέλη του τμήματός μας, έχουν προτάξει πενταετές σχέδιο Ανάπτυξης , το οποίο θα εκπονηθεί σ' ένα διάστημα 6 μηνών με τη συνεργασία και τη συμμετοχή όλου του ΕΠ. Θα τεθούν συγκεκριμένοι στόχοι ανάπτυξης βασισμένοι σε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, το οποίο και θα τεθεί στην έγκριση της Γ.Σ. και θα υποβληθεί στη Διοίκηση του Ιδρύματος. Την υλοποίηση της δράσης αυτής θα αναλάβει Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης η οποία θα συσταθεί για τις συγκεκριμένες ανάγκες αυτής της δράσης και θα αποτελείται από το Διευθυντή της Σχολής και τους υπευθύνους των τομέων των γνωστικών αντικειμένων του ΠΣ.

- **Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης αυτού του σχεδίου ανάπτυξης; Πόσο αποτελεσματική κρίνετε ότι είναι;**

Την ευθύνη παρακολούθησης της υλοποίησης του πενταετούς προγραμματισμού θα αναλάβει η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης, η οποία έχει ήδη έχει ορισθεί, αποτελούμενη από 3 μέλη του ΕΠ, η οποία ήδη έχει αναλάβει τα καθήκοντά της, προασπίζοντας έτσι και εξασφαλίζοντας την επιτυχή διεκπεραίωση του έργου.

- **Διαδικασία δημοσιοποίησης αυτού του σχεδίου ανάπτυξης και των αποτελεσμάτων του**

Τη διαδικασία δημοσιοποίησης του σχεδίου θα αναλάβει η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης

8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

8.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών;

- **Στελέχωση και οργάνωση της Γραμματείας του Τμήματος και των Τομέων**

Η γραμματεία του τμήματος στελεχώνεται από τρία άτομα. Η γραμματεία εξυπηρετεί το διδακτικό προσωπικό όλες τις ώρες και ημέρες που είναι εργάσιμες για το δημόσιο τομέα και τους φοιτητές και το κοινό για το χρονικό διάστημα 11-1 σε καθημερινή βάση. Οι διοικητικές υπηρεσίες του τμήματος συνεργάζονται πολύ ικανοποιητικά με τα άλλα τμήματα της σχολής (τμήματα Λογοθεραπείας και Νοσηλευτικής) αλλά και την κεντρική διοίκηση του ΤΕΙ Ηπείρου για την εύρυθμη λειτουργία του τμήματος. Οι τομείς εξυπηρετούνται μόνο μέσω της γραμματείας του τμήματος ή με έκτακτο προσωπικό.

- **Αξιολόγηση της αποτελεσματικής των παρεχόμενων υπηρεσιών και του ωραρίου της λειτουργίας της Γραμματείας του Τμήματος και των Τομέων για την εξυπηρέτηση των αναγκών του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών**

Οι παρεχόμενες διοικητικές υπηρεσίες, το ωράριο λειτουργίας της γραμματείας και η εξυπηρέτηση των φοιτητών και του διδακτικού προσωπικού κρίνονται πολύ ικανοποιητικά. Η αλληλογραφία διοικητικών εγγράφων διακινείται σε έντυπη και ενίοτε, σε ηλεκτρονική μορφή ώστε να παρέχεται γρήγορη και αποτελεσματική καθημερινή εξυπηρέτηση. Απαιτείται όμως η χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο σύνολο των διακινούμενων διοικητικών εγγράφων, η δυνατότητα καταχώρησης της βαθμολογίας από τους διδάσκοντες και η παρακολούθηση της πορείας του φοιτητή μέσω κωδικών.

- **Αξιολόγηση της αποτελεσματικής της συνεργασίας των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος Πόσο ικανοποιητική για τις ανάγκες του Τμήματος είναι**

(α) η οργάνωση και το ωράριο λειτουργίας της Βιβλιοθήκης

Η κεντρική Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος ευρίσκεται στους Κωστακιούς Άρτης, στεγασμένη σε νεόκτιστο κτήριο. Είναι άριστα οργανωμένη και εμπλουτισμένη με ικανοποιητικό αριθμό επιστημονικών συγγραμμάτων. Το Παράρτημα της βιβλιοθήκης στη ΣΕΥΠ στεγάζεται σε επαρκείς χώρους. Είναι στελεχωμένη με δύο βιβλιοθηκονόμους. Διαθέτει μεγάλο αριθμό συναφών βιβλίων και επιστημονικών περιοδικών που παραγγέλλονται και ανανεώνονται ανά έτος με ευθύνη των τμημάτων. Είναι αισθητή η έλλειψη επιπλέον προσωπικού για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης και στον τομέα αυτό απασχολούνται και τρεις φοιτητές μερικώς για την κάλυψη του ωραρίου λειτουργίας. Η υλικοτεχνική υποδομή της βιβλιοθήκης είναι ικανοποιητική.

(β) των Υπηρεσιών Πληροφόρησης

Πληροφοριακό σύστημα της βιβλιοθήκης και του τμήματος είναι επαρκώς δομημένο για την ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των αναγκών του τμήματος και των φοιτητών.

- **Στελέχωση και οργάνωση των Εργαστηρίων ή/και των Σπουδαστηρίων του Τμήματος**

Όπως προαναφέραμε στο Τμήμα δραστηριοποιούνται τα εξής εργαστήρια:

1. Εργαστήριο Βρεφονηπιοκομίας. Διαθέτει ηλεκτρονική ασύρματη σύνδεση με τον Παιδικό Σταθμό, Μέριμνας, από την οποία γίνεται on line παρακολούθηση του εκπαιδευτικού προγράμματος. Είναι επαρκώς εξοπλισμένο με το κατάλληλο εποπτικό υλικό για την εκπαίδευση των φοιτητών, όπως παιδικά κουνάκια, ομοιώματα κούκλας βρέφους κλπ. Ο χώρος είναι δυσανάλογα μικρός σε σχέση με τον αριθμό των φοιτητών (40 θέσεων). Η στελέχωση του εργαστηρίου γίνεται

από μία καθηγήτρια εφαρμογών βρεφονηπιοκομίας και από αριθμό εκτάκτων συνεργατών που προσλαμβάνονται ανά έτος μετά από προκήρυξη των θέσεων.

2. Εργαστήριο Ψυχολογίας και Ιατρικών Μαθημάτων (χωρητικότητας 30 φοιτητών). Το εργαστήριο σε άτυπη μορφή λειτουργούσε από το 1995, ως χώρος εργαστηρίου λειτούργησε μετά την έγκριση του νέου Π.Σ. του τμήματος καλύπτει τις ανάγκες της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας και Αναπτυξιακής Ψυχολογίας II.
3. Εργαστήρια Παιδαγωγικών (χωρητικότητας 40-50 φοιτητών). Στελεχώνεται από μία καθηγήτρια εφαρμογών προσχολικής παιδαγωγικής και από αριθμό εκτάκτων συνεργατών που προσλαμβάνονται ανά έτος μετά από προκήρυξη των θέσεων.
4. Εργαστήρια Μουσικοκινητικής (χωρητικότητας 40-50 φοιτητών). Η στελέχωση γίνεται με έκτακτο εκπαιδευτικό προσωπικό. Η οργάνωση είναι ικανοποιητική με μουσικά όργανα.
5. Εργαστήρια Εικαστικών (χωρητικότητας 50-60 φοιτητών). Η στελέχωση γίνεται με έκτακτο εκπαιδευτικό. Η προμήθεια των εικαστικών υλικών γίνεται από το τμήμα.
6. Εργαστήρια Μουσικοπαιδαγωγικής (χωρητικότητας 50 φοιτητών). Η χωρητικότητα αυτού του εργαστηρίου αρχικώς ήταν για 120 φοιτητές. Το 2005, αποφασίστηκε να χωριστεί η αίθουσα σε δύο μέρη, για να δημιουργηθεί εργαστήριο Η/Υ. Η στελέχωση γίνεται με έκτακτο εκπαιδευτικό.
7. Εργαστήρια Η/Υ. Η αίθουσα αυτή αν και έχει οργανωθεί, έως σήμερα δεν έχει εξοπλισθεί με Η/Υ, με αποτέλεσμα να παραμένει ανενεργός.

• Αποτελεσματικότητα της λειτουργίας τους

Κρίνεται σχετικά ικανοποιητική λόγω μη ύπαρξης απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής και μόνιμου εκπαιδευτικού και βοηθητικού προσωπικού.

• Υποστήριξη οι υποδομές και υπηρεσίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών του Τμήματος; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Οι παραπάνω χώροι έχουν αυξημένες ανάγκες σε προγραμματισμό, προμήθεια και οργάνωση υλικών και εξοπλισμού σε συστηματική βάση προκειμένου να πραγματοποιούνται τα εργαστηριακά μαθήματα. Σε ό,τι αφορά αυτές τις διαδικασίες, μέλη του ΕΠ επωμίζονται ολοκληρωτικά την σημαντική ευθύνη της διεκπεραίωσής τους. Είναι λοιπόν αναγκαία η στελέχωση του Τμήματος με διοικητικό – βοηθητικό προσωπικό το οποίο θα αναλάβει αυτά τα καθήκοντα και θα στηρίζει τη λειτουργία του Τμήματος, γεγονός που έχει επισημανθεί επαναλαμβανόμενες φορές στο παρελθόν με σχετικά έγγραφα που απευθύνθηκαν προς τη Διοίκηση του Ιδρύματος.

Η λειτουργία των εργαστηρίων αντιμετωπίζει επίσης προβλήματα εξαιτίας του μεγάλου αριθμού των φοιτητών, που είναι δυσανάλογος με το χώρο των εργαστηρίων, καθώς και την εντατική χρήση του εξοπλισμού και των υποδομών. Η ελλιπής χρηματοδότηση για την κάλυψη των εργαστηρίων σε αναλώσιμο και μη εξοπλισμό, η χρονοβόρες διαδικασίες γραφειοκρατικού τύπου που χρειάζονται για την παραγγελία και παραλαβή υλικού και εξοπλισμού αποτελούν μείζονα προβλήματα ως προς την αποτελεσματικότητα των τεχνικών υπηρεσιών.

Οι υποδομές πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών του τμήματος υποστηρίζονται από τις κεντρικές υπηρεσίες του ΤΕΙ χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα, όπως επίσης η ιστοσελίδα του τμήματος με τη βοήθεια του Ε.Π. του τμήματος. Ωστόσο η συνεργασία του Τμήματος με μόνιμο συνεργάτη που θα αναλάμβανε στη στήριξη των υποδομών πληροφορικής αλλά και της ιστοσελίδας θα ωφελούσε την όλη εκπαιδευτική συνεργασία.

8.2. Πώς κρίνετε τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας;

- **Εφαρμογή του θεσμού του Σύμβουλου Καθηγητή**

Ο θεσμός του συμβούλου καθηγητή έχει θεσπιστεί και εφαρμόζεται κατόπιν της απόφασης του Συμβουλίου της Σχολής μας- ΣΕΥΠ-.

- **Αποτελεσματική υποστήριξη της πρόσβασης των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών**

Η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στη χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στηρίζεται μέσω της κεντρικής υπηρεσίας του ΤΕΙ Ηπείρου και της υπηρεσίας υποστήριξης των δικτύων. Τα τελευταία χρόνια έχει γίνει μία συστηματική προσπάθεια βελτίωσης των υποδομών που υποστηρίζουν την πρόσβαση στη χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, έτσι ώστε να υπάρχει σε κάθε σημείο ενσύρματη ή ασύρματη σύνδεση στο διαδίκτυο. Η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στη χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών κρίνεται επαρκής, Ασύρματη επικοινωνία στο διαδίκτυο είναι εφικτή στη Βιβλιοθήκη και στους κοινόχρηστους χώρους της Σχολής. Ενσύρματη πρόσβαση με υψηλές ταχύτητες έχουν όλα τα μέλη ΕΠ του τμήματος.

- **Υπηρεσία υποστήριξης των εργαζόμενων φοιτητών και αποτελεσματικότητας αυτής**

Δεν προσφέρονται θεσμοθετημένες υπηρεσίες υποστήριξης ειδικών κατηγοριών φοιτητών, όπως ανύπανδρων μητέρων ή εργαζόμενων φοιτητών, αλλά γίνεται κάθε δυνατή προσπάθεια να επιλέξουν πρώτοι όταν υπάρχουν μαθήματα ή εργαστήρια σε περισσότερο από μια ομάδες προκειμένου να εξυπηρετηθούν.

- **Πολιτική του Τμήματος για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων στο Τμήμα φοιτητών και αποτελεσματικότητας αυτής**

Στο τμήμα υπάρχει σήμερα συγκεκριμένη διαδικασία για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων φοιτητών. Κατά την εγγραφή τους στο πρώτο εξάμηνο, γίνεται συνάντηση με τον Προϊστάμενο του τμήματος και μια πλήρης παρουσίαση του προγράμματος σπουδών, των χώρων του τμήματος και της γενικότερης φιλοσοφίας του. Ο οδηγός σπουδών είναι ανηρτημένος στην ιστοσελίδα. Επίσης διοργανώνεται κάθε εξάμηνο ημερίδα με στόχο την ενημέρωση και την καλλίτερη οργάνωση της Πρακτικής Άσκησης, και συζήτηση σε θέματα επαγγελματικής αποκατάστασης των φοιτητών.

- **Υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης των περισσότερο αδύναμων φοιτητών και εκείνων που δεν ολοκληρώνουν εμπρόθεσμα τις σπουδές τους; Πόσο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της;**

Παρέχεται συμβουλευτική υποστήριξη των αδύναμων φοιτητών, όχι όμως σε ικανοποιητικό ακόμη επίπεδο μέσω του συμβούλου σπουδών του τμήματος.

- **Παρέχονται υποτροφίες στους άριστους φοιτητές ή σε ειδικές κατηγορίες φοιτητών (πέραν των υποτροφιών του ΙΚΥ);**

Δεν παρέχονται υποτροφίες στους άριστους σπουδαστές (πέρα από αυτά που δίνει το ΙΚΥ ούτε κάποιας μορφής οικονομική αρωγή σε άπορους φοιτητές. Οι τελευταίοι όμως έχουν προτεραιότητα για την επιλογή από το τμήμα ως αμειβόμενοι φοιτητές. Τέλος, με στόχο την βέλτιστη εξυπηρέτηση των φοιτητών, γίνεται μία σημαντική προσπάθεια αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του τμήματος.

- **Πώς συμμετέχουν οι φοιτητές στη ζωή του Τμήματος και του Ιδρύματος γενικότερα;**

Αξίζει να επισημανθεί ότι οι φοιτητές, συμμετέχουν στις καθημερινές δραστηριότητες του τμήματος και του ιδρύματος γενικότερα, με τη συμμετοχή εκλεγμένων εκπροσώπων τους στα όργανα διοίκησης των τομέων και του τμήματος. Οι εκδηλώσεις του τμήματος είναι ανοιχτές σε όλα τα μέλη της κοινότητας του ΤΕΙ και ανακοινώνονται τόσο στους πίνακες ανακοινώσεων του τμήματος όσο και μέσω του διαδικτύου. Ο κατά διαστήματα φοιτητές διοργανώνουν σχετικές ημερίδες και προσκαλούν προς τούτο ομιλητές. Ενδιαφέρονται για την βελτίωση και την ποιότητα διδασκαλίας, την ποιότητα σίτισης και συνθηκών διαβίωσης εντός του ιδρύματος.

• Υποστήριξη αλλοδαπών φοιτητών που μετακινούνται προς το Τμήμα

Υπάρχει ειδική μέριμνα για την υποστήριξη των αλλοδαπών φοιτητών που μετακινούνται προς το τμήμα. Το Τμήμα Διεθνών Σχέσεων του ΤΕΙ και ο εκάστοτε υπεύθυνος ERASMUS από το διδακτικό προσωπικό του τμήματος φροντίζουν ώστε να καλύπτονται οι σχετικές ανάγκες των αλλοδαπών σπουδαστών, στους οποίους προσφέρεται στέγαση και σίτιση.

Με βάση τα παραπάνω, οι υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας κρίνονται σχετικά επαρκείς, ενώ είναι σε διαδικασία εφαρμογής υπηρεσίες για τη βελτίωση τους.

8.3 . Αξιολόγηση των υποδομών πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το τμήμα

• Επάρκεια και ποιότητα των τεκμηρίων της βιβλιοθήκης.

Η κεντρική βιβλιοθήκη του ΤΕΙ θεωρείται μερικώς επαρκής τόσο σε χώρους όσο και εξοπλισμό, επάρκεια για την οποία βοήθησε και η χρηματοδότηση του ΕΠΕΑΕΚ II, μέσω της οποίας τα τελευταία χρόνια έγινε προμήθεια βιβλίων και άλλου εκπαιδευτικού υλικού για τις ανάγκες των επιμέρους μαθημάτων του Τμήματος. Η βιβλιοθήκη είναι καλά οργανωμένη, ανανεώνει συχνά το περιεχόμενο της και λειτουργεί με διευρυμένο ωράριο για όλους τους χρήστες της. Η Βιβλιοθήκη περιλαμβάνει έναν ικανό αριθμό σύγχρονων διδακτικών και βιβλίων αναφοράς στα ελληνικά και στα αγγλικά, στα οποία επιτρέπεται ο δανεισμός, εντούτοις απαιτείται ο εμπλουτισμός αυτών σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή. Περιλαμβάνει επίσης περιοδικά και πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων, και διασυνδέεται μέσω της κοινοπραξίας ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών με ψηφιακές βιβλιοθήκες και ψηφιακές εκδόσεις πολλών εκδοτικών οίκων και επιστημονικών ενώσεων.

• Επάρκεια και ποιότητα κοινόχρηστου τεχνικού εξοπλισμού.

Ο κοινόχρηστος τεχνικός εξοπλισμός είναι παλαιός, ελλιπής και σε όχι ικανοποιητική κατάσταση λειτουργίας. Υπάρχουν ελλείψεις κυρίως σε βιντεοπροβολείς, υπολογιστές και οθόνες προβολών. Μόνιμος εξοπλισμός, όπως βιντεοπροβολέας, διαφανοσκόπιο, οθόνη προβολής, στους εργαστηριακούς χώρους του τμήματος και στις αίθουσες διδασκαλίας, υπάρχει μόνο σε 1 αίθουσα και στο αμφιθέατρο. Πρόσφατα έχει γίνει προμήθεια σχετικού τεχνολογικού εξοπλισμού που εκκρεμεί η εγκατάστασή του.

• Επάρκεια και ποιότητα χώρων και εξοπλισμού σπουδαστηρίων.

Σπουδαστήριο λειτουργεί μόνο στο χώρο της βιβλιοθήκης κοινό και για τα τρία τμήματα της Σχολής. Οι χώροι και ο εξοπλισμός κρίνονται σχετικά επαρκείς επαρκείς.

• Επάρκεια και ποιότητα χώρων Γραμματείας Τμήματος και Τομέων.

Η γραμματεία του τμήματος στεγάζεται σε ένα γραφείο, ο χώρος του οποίου είναι ικανοποιητικής ποιότητας αλλά όχι επαρκής. Δεν υπάρχει επάρκεια αποθηκευτικών χώρων. Οι τομείς δεν διαθέτουν γραφεία και υποστηρίζονται από τα γραφεία των εκάστοτε

υπεύθυνων των τομέων, τα οποία όμως δεν διαθέτουν διοικητικό προσωπικό υποστήριξης. Ο χώρος συνεδριάσεων της σχολής χρησιμοποιείται και από τα τρία τμήματα κρίνεται δε επαρκής.

- **Επάρκεια και ποιότητα γραφείων διδασκόντων.**

Τα γραφεία των διδασκόντων είναι επαρκή σε αριθμό. Έχει γίνει προσπάθεια για αντικατάσταση των παλιών υπολογιστών και των εκτυπωτών, ενώ υπάρχει η δυνατότητα για περαιτέρω υποστήριξη του εξοπλισμού των γραφείων.

- **Επάρκεια και ποιότητα υποδομών ΑΜΕΑ.**

Οι υποδομές ΑΜΕΑ δεν έχουν προβλεφθεί γενικά στη ΣΕΥΠ, όμως η Διεύθυνση της σχολής καταβάλλει προσπάθειες για την εξεύρεση πόρων προκειμένου να γίνει η προμήθεια ειδικών ανελκυστήρων, ειδικών καθισμάτων ανάβασης, και ράμπας πρόσβασης.

- **Επάρκεια και ποιότητα χώρων συνεδριάσεων.**

Η επάρκεια και η ποιότητα των χώρων συνεδρίασης θεωρείται ικανοποιητική.

- **Επάρκεια και ποιότητα άλλων χώρων (διδασκαλεία, πειραματικά σχολεία, μουσεία, αρχεία, αγροκτήματα, εκθεσιακοί χώροι κλπ).**

Στο τμήμα δεν υπάρχουν Διδασκαλεία, πειραματικά σχολεία, μουσεία ή άλλοι χώροι. Ο χώρος που τηρούνται τα αρχεία ν και ο τρόπος αρχειοθέτησης δεν είναι ικανοποιητικά. Υπάρχει παιδικός σταθμός με πολύ ικανοποιητικούς και λειτουργικούς χώρους. Ανήκει στο ΤΕΙ αλλά έχει παραχωρηθεί προς λειτουργία στην αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία Μέρμινα, ιδρυτικό μέλος της οποίας είναι και το ΤΕΙ/Ηπείρου.

- **Πώς εξασφαλίζεται η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας σε υποδομές και εξοπλισμό του Ιδρύματος;**

Σε όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας είναι ελεύθερη η πρόσβαση σε όλες τις υποδομές του ιδρύματος.

8.4. Αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου)

- **Λειτουργίες του Τμήματος υποστηριζόμενες από ΤΠΕ**

Η λειτουργία της Γραμματείας υποστηρίζεται από λογισμικό που καλύπτει τις ανάγκες της. Μέσω του λογισμικού γίνεται αρχειοθέτηση όλων των φοιτητών, των μαθημάτων που δηλώνουν και της βαθμολογίας που επιτυγχάνουν, ενώ υπάρχει και η δυνατότητα ηλεκτρονικής εγγραφής και ανανέωσης για τους σπουδαστές με τη χρήση κωδικών. Δεν υπάρχει η δυνατότητα αυτόματης καταχώρησης της βαθμολογίας, αλλά και η παρακολούθηση της καρτέλας κάθε φοιτητή από το μόνιμο εκπαιδευτικό προσωπικό από τους υπολογιστές των γραφείων τους, όσον αφορά τη βαθμολογία τους και τον αριθμό των μαθημάτων που έχουν περάσει.

- **Χρήση των λειτουργιών που χρησιμοποιούνται από τις διοικητικές υπηρεσίες, τους φοιτητές και το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος**

Μέσω της ιστοσελίδας κάθε άτομο μπορεί να αντλήσει πολλές πληροφορίες για τη λειτουργία του τμήματος και το εκπαιδευτικό προσωπικό (π.χ. το πρόγραμμα σπουδών, έγγραφα του τμήματος, πληροφορίες για το εκπαιδευτικό προσωπικό, το πρόγραμμα εξεταστικής κλπ).

- **Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διαθέτουν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο;**

Κανένα. Ευελπιστούμε στη σύντομη διάθεση προσωπικής ιστοσελίδας για τα μέλη ΕΠ καθώς και την ηλεκτρονική διάθεση του εκπαιδευτικού υλικού των μαθημάτων των οποίων διδάσκουν. Η ανάθεση του συγκεκριμένου έργου έχει ανατεθεί ήδη στον υπεύθυνο δικτύων του ιδρύματος. Μέλη ΕΠ όμως, μεμονωμένα διαθέτουν προσωπικές ιδιωτικές ιστοσελίδες.

- **Πόσο συχνά ανανεώνεται ο ιστότοπος του Τμήματος στο διαδίκτυο;**

Το τμήμα μας διαθέτει ιστοσελίδα στη διεύθυνση <http://www.teiep.gr/vrefo/> η οποία ανανεώνεται συχνά με τη συνεργασία ενός μέλους τεχνικής υποστήριξης, ο οποίος είναι διαθέσιμος και για τα 13 τμήματα του Ιδρύματος.

8.5. Πώς κρίνετε το βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού

- **Ορθολογική διασφάλιση των διαθέσιμων υποδομών του Τμήματος**
- **Ορθολογική διασφάλιση χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού του Τμήματος**

Οι διαθέσιμες υποδομές και ο εξοπλισμός του τμήματος (εξειδικευμένος και μη) είναι γνωστός σε όλο το προσωπικό του τμήματος και διαθέσιμος σε όποιον τον έχει ανάγκη. Όσον αφορά για ανάγκες σε νέο εξοπλισμό ή υποδομές, αυτές υποβάλλονται από το προσωπικό στους τομείς του τμήματος, συγκεντρώνονται και το συμβούλιο τμήματος προχωρά σε τελική ετήσια λίστα αναγκών. Η διαδικασίες που ακολουθούνται για την ανανέωση υποδομών και εξοπλισμού είναι ωστόσο χρονοβόρες, μη ευέλικτες, γραφειοκρατικές και σε μεγάλο βαθμό δύσκαμπτες.

8.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων;

- **Πρόβλεψη της διαδικασίας σύνταξης και εκτέλεσης προϋπολογισμού του Τμήματος και αποτελεσματικότητα αυτής**
- **Πρόβλεψη της διαδικασίας κατανομής πόρων και αποτελεσματικότητα αυτής**
- **Πρόβλεψη της διαδικασίας απολογισμού και αποτελεσματικότητα αυτής**

Η κατανομή και η διαχείριση των οικονομικών πόρων από τον ετήσιο προϋπολογισμό και από έκτακτους πόρους γίνεται κυρίως κεντρικά από το συμβούλιο του ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ, καθώς η νομιμότητα των δαπανών ελέγχεται από τις οικονομικές υπηρεσίες του. Το εκπαιδευτικό προσωπικό εκφράζει ανάγκες και ζητά πόρους και ο προϊστάμενος του τμήματος με τη συνεργασία της Διευθύντριας της σχολής, συνεργάζονται για να υλοποιηθούν αυτές οι ανάγκες για το ποσό που έχει εκταμιευτεί. Σε ότι αφορά το Τμήμα μας, έχουν γίνει επανειλημμένα αιτήματα στη Διοίκηση για ενίσχυση των οικονομικών πόρων εξαιτίας του μεγάλου αριθμού φοιτητών και των ερευνητικών αναγκών και της μεγάλης δυναμικής του Τμήματος που συνεχώς αναπτύσσεται.

9. Συμπεράσματα

9.1. Τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης

Τα θετικά στοιχεία του Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας συνδέονται με τα εξής θέματα, ως προς τις εξής διαδικασίες:

1. Διαδικασία της Εσωτερικής Αξιολόγησης

Θετικά σημεία

- Η διαδικασία έγινε δεκτή με ανακουφιστική διάθεση εκ μέρους του ΕΠ., καθώς το Τμήμα διαθέτει για πρώτη φορά συνολική εικόνα ποσοτικών και ποιοτικών λειτουργιών
- Όλα τα μέλη ΕΠ συμμετείχαν ενεργά στη διαδικασία καθώς και μεγάλος αριθμός φοιτητών
- Η υποστήριξη και εδραίωση σχέσεων με μέλη της ΜΟΔΙΠ

Αρνητικά σημεία

- Η έλλειψη υποστηρικτικού συστήματος ως προς τους πόρους και τη διοικητική βοήθεια
- Τα χρησιμοποιούμενα ερωτηματολόγια για τη συλλογή δεδομένων, δεν ήταν κατάλληλα σταθμισμένα στις ανάγκες και ιδιαιτερότητες του τμήματος (εκπαίδευση φροντιστών-παιδαγωγών βρεφικής και νηπιακής ηλικίας)
- Δεδομένης της παραίτησης μελών των αρχικής ΟΜΕΑ και η εκ νέου έναρξη των διαδικασιών, είχε ως αποτέλεσμα, την ανάλωση χρόνου και τον περιορισμό των δυνατοτήτων μιας σε βάθος και ουσία αξιολόγησης.

2. Παρουσίαση του Τμήματος

Θετικά σημεία

- **Το επιστημονικό δυναμικό του Τμήματος**, τα μέλη ΕΠ που με την συστηματική, ενεργή συμμετοχή σε όλες τις διαδικασίες συμβάλλουν καθοριστικά στη αποτελεσματική λειτουργία του Τμήματος, με παράδοση, επί σειράς ετών, στο χώρο της ανάπτυξης και της φροντίδας του μικρού παιδιού.
- Οι στόχοι του Τμήματος και η επικέντρωση στη **σύνδεση της θεωρίας με την πράξη**, αποτελούν βάσεις για την επαγγελματική και επιστημονική εξέλιξη των αποφοίτων μας και την **εφαρμογή της τεκμηριωμένης πρακτικής** (evidence-based practice) σε όλους τους χώρους εφαρμογής της επιστήμης της Ανάπτυξης, της Φροντίδας και Αγωγής Βρεφών και Νηπίων, σύμφωνα με διεθνείς πρακτικές.
- Η χάραξη στρατηγικής και η προετοιμασία για την **μελλοντική υλοποίηση μεταπτυχιακών προγραμμάτων** αποτελεί επίσης μια από τις προτεραιότητες του Τμήματος και ο προγραμματισμός σε ότι αφορά το ΕΠ αλλά και την ενίσχυση των υλικοτεχνικών και ερευνητικών υποδομών στοχεύει προς αυτή την κατεύθυνση.
- Τέλος, ένα από τα σημαντικότερα θετικά στοιχεία για το Τμήμα της Βρεφονηπιοκομίας, αποτελεί ο **μεγάλος αριθμός εισακτέων, ο μεγάλος αριθμός των σπουδαστών που αποφοιτούν από το Τμήμα και η απορρόφηση** των αποφοίτων μας στην αγορά εργασίας. Αυτό καθιστά το Τμήμα της Βρεφονηπιοκομίας κινητήρια και ισχυρή δύναμη στο χώρο του ΤΕΙ αλλά και στην αγορά εργασίας.

- **Η σύνδεση και επικοινωνία με** Πανεπιστημιακά Ιδρύματα του εσωτερικού και εξωτερικού αποτελεί επίσης ένα θετικό στοιχείο της λειτουργίας του Τμήματος που προσδίδει χαρακτήρα εξωστρέφειας, δυναμικής εξέλιξης αλλά και πρωτοβουλίας σε ότι αφορά μελλοντικές συνεργασίες σε εκπαιδευτικό αλλά και ερευνητικό επίπεδο.

Αρνητικά σημεία

- Μείωση των μελών Ε.Π λόγω συνταξιοδότησης και μη κάλυψη των θέσεων αυτών
- Επιβαρυνμένο ωράριο των μελών ΕΠ, με πολλές ώρες διδασκαλίας και διοικητικού έργου, γεγονός το οποίο περιορίζει τις δυνατότητες ανάπτυξης ερευνητικού έργου
- Το τμήμα δεν διαθέτει σύστημα παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των φοιτητών
- **Οι οικονομικές περικοπές και τα περιορισμένα κονδύλια** που ανακόπτουν την εξέλιξη του Τμήματος σε ότι αφορά το εκπαιδευτικό έργο, την επιστημονική και ερευνητική εξέλιξη αλλά και τις υποδομές. (περικοπή κονδυλίου για συγγράμματα, περικοπές σε ότι αφορά τις συμμετοχές μελών ΕΠ σε συνέδρια, περικοπές έκτακτου1 προσωπικού κλπ).

3. Πρόγραμμα Σπουδών

Θετικά σημεία

- Το ΠΣ έχει αναθεωρηθεί λίαν προσφάτως, έχει επικαιροποιηθεί και ανταποκρίνεται ικανοποιητικά στους στόχους και την αποστολή του τμήματος, σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές στο χώρο κάλυψης αναγκών βρεφών και νηπίων
- Διασφαλίζεται η διαφάνεια στη διαδικασία αξιολόγησης των φοιτητών

Αρνητικά σημεία

- Δεν υφίσταται Επιτροπή Διαρκούς Αξιολόγησης του ΠΣ και ανάλογη συγκεκριμένη μέθοδος αξιολόγησης
- Παρατηρείται αυξημένη αναλογία φοιτητών/διδάσκοντα στην εργαστηριακή τους και πρακτική άσκηση
- Πολύ μεγάλος αριθμός φοιτητών που εκπονούν την πτυχιακή τους εργασία, σε σύγκριση με τον μικρό αριθμό των μελών ΕΠ
- Μη ύπαρξης Μεταπτυχιακού Προγράμματος, γεγονός που εμποδίζει την εξειδίκευση των αποφοίτων μας

4. Διδακτικό έργο

Θετικά σημεία

- Η αξιολόγηση των διδασκόντων από τους φοιτητές κρίνεται ικανοποιητική, καθώς η συνεργασία και επικοινωνία μαζί τους
- Η αξιοποίηση των υπαρχόντων στο τμήμα ΤΠΕ, είναι ικανοποιητική και αυξανόμενη τα τελευταία έτη

Αρνητικά σημεία

- Μεγάλος φόρτος εργασίας των μελών ΕΠ
- Μη συστηματική διαδικασία αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές

5. Ερευνητικό έργο

Θετικά σημεία

- Η έρευνα συμπεριλαμβάνεται στο ΠΣ σε επίπεδο θεωρητικών και εργαστηριακών μαθημάτων
- Μεγάλη προτεραιότητα και ενίσχυση έχει δοθεί το τελευταίο χρονικό διάστημα στην προώθηση, **διάχυση και δημοσιοποίηση του επιστημονικού και ερευνητικού έργου** του Τμήματος, γεγονός που αποτελεί θετικό στοιχείο σε ότι αφορά την αναγνωρισιμότητα, την ενίσχυση των συνεργασιών αλλά και την ποιότητα των του παραγόμενου επιστημονικού έργου του Τμήματος.
- **Ο ερευνητικός προσανατολισμός** που έχει δοθεί στο Τμήμα τα τελευταία έτη αποτελεί επίσης θετικό στοιχείο τόσο για την επιστημονική εξέλιξη και την διεύρυνση της ερευνητικής δραστηριότητας του Τμήματος όσο και για της υποστήριξη των υποδομών.

Αρνητικά σημεία

- Το Τμήμα δεν διαθέτει συγκροτημένη πολιτική έρευνας
- Παρατηρούνται σημαντικές ελλείψεις σε δημοσιευμένες έρευνες των μελών του ΕΠ, πόρων, πηγών και υποδομών έρευνας

6. Σχέσεις με ΚΠΠ φορείς

Θετικά σημεία

- Η σύνδεση και επικοινωνία με ΚΠΠ φορείς αποτελεί επίσης ένα θετικό στοιχείο της λειτουργίας του Τμήματος που προσδίδει χαρακτήρα εξωστρέφειας, δυναμικής εξέλιξης αλλά και πρωτοβουλίας σε ότι αφορά μελλοντικές συνεργασίες σε εκπαιδευτικό αλλά και ερευνητικό επίπεδο.

Αρνητικά σημεία

- Το τμήμα δεν διαθέτει συγκροτημένη στρατηγική συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς
- Δεν αναπτύσσονται δράσεις ενίσχυσης των δεσμών του τμήματος με τους απόφοιτους που εργάζονται στους ΚΠΠ φορείς
- Το τμήμα δεν διαθέτει πιστοποιημένο Εργαστήριο Παροχής Υπηρεσιών

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

Θετικά σημεία

- Το τμήμα αναπτύσσει ενέργειες προσέλκυσης φοιτητών υψηλού επιπέδου

Αρνητικά σημεία

- Το τμήμα δεν διαθέτει συγκεκριμένο σχέδιο βραχυπρόθεσμης, μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης, που να αφορά στο επίπεδο εκπαίδευσης, στην έρευνα, στο ανθρώπινο δυναμικό και τις υποδομές και τον εξοπλισμό και την προβολή του έργου

8. Διοικητικές υπηρεσίες και δομές

Θετικά στοιχεία

- Το τμήμα διαθέτει οργανωμένη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη με καλές σχέσεις συνεργασίας με το ΕΠ και τους φοιτητές
- Η φοιτητική μέριμνα διενεργείται ικανοποιητικά
- Ο βαθμός αξιοποίησης των ΝΤ θεωρείται επαρκής

Αρνητικά σημεία

- Η **πληθώρα γραφειοκρατικών διαδικασιών** παρεμποδίζουν την γρήγορη και ομαλή διεκπεραίωση των εργασιών
- Η ύπαρξη **χρονοβόρων διαδικασιών** που παρεμποδίζουν την άμεση ενίσχυση του Τμήματος σε υλικοτεχνική υποδομή και σε ανθρώπινο δυναμικό

Σε ότι αφορά τα αρνητικά στοιχεία, αυτά συνδέονται με τα εξής:

- Οι **νέες επιπρόσθετες και πολύπλοκες διαδικασίες** (π.χ. διαδικασία συγγραμμάτων, διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης) και η διεκπεραίωσή τους από το υπάρχον προσωπικό χωρίς επιπρόσθετη στήριξη έχει δημιουργήσει **μεγάλο φόρτο εργασίας** με αποτέλεσμα να απειλείται η ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, η ερευνητική δραστηριότητα των μελών του ΕΠ και κατ' επέκταση η εξέλιξή τους καθώς και άλλες διοικητικές και τεχνικές λειτουργίες του Τμήματος.
- Σε ότι αφορά τις **διαδικασίες μονιμοποίησης μελών ΕΠ, εκλογής και διορισμού νέων μελών ΕΠ**, εκτός της χρονοβόρου διαδικασίας που ακολουθείται, αντιμετωπίζονται πολλές δυσκολίες σε ότι αφορά την σύσταση των 11μελών εκλεκτορικών σωμάτων (που σε περιπτώσεις όπως του Τμήματός μας, τα μέλη του εκλεκτορικού συγκεντρώνονται από διαφορετικά ΤΕΙ όλης της χώρας) με αποτέλεσμα να δημιουργούνται **δυσκολίες στην επικοινωνία και στην πρακτική διεξαγωγή** των εκλεκτορικών.
- Η **έλλειψη κατάλληλων υποδομών, ο μεγάλος αριθμός σπουδαστών, δυσανάλογος του αριθμού του ΕΠ** και των εργαστηριακών πλαισίων που χρησιμοποιούνται για εκπαίδευση των σπουδαστών αποτελούν επίσης αρνητικά στοιχεία που παρεμποδίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία.
- Ο μεγάλος αριθμός ωρομισθίων εργαστηριακών συνεργατών δημιουργεί πρόβλημα στον **έλεγχο και το συντονισμό των εργαστηρίων** και η νέα νομοθετική διάταξη που επιτρέπει 4ωρη απασχόληση των δημοσίων υπαλλήλων στο ΤΕΙ δημιουργεί **δυσκολίες στην εφαρμογή των εργαστηριακών μαθημάτων** τα οποία για το Τμήμα μας είναι 5ωρα.

9.2. Διακρίνετε ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία;

- Οι ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών στοιχείων συνδέονται με την **υποστήριξη και τη διάθεση πόρων και υποδομής** (ερευνητικά εργαστήρια, ανθρώπινο δυναμικό, υλικοτεχνική στήριξη) για την ανάπτυξη του επιστημονικού προσωπικού με κύριο προσανατολισμό την ενίσχυση του ερευνητικού έργου.
- Σε ότι αφορά την επίτευξη των στόχων και του ερευνητικού προσανατολισμού του Τμήματος, η **ενίσχυση της συνεργασίας με τους εξωτερικούς φορείς** (νοσοκομεία – κοινοτικές δομές) και η **ενίσχυση με ανθρώπινο δυναμικό, αξιοκρατικά επιλεγμένο, εξειδικευμένο και κατάλληλο για κάθε θέση εργασίας** θα δημιουργήσει ευκαιρίες εφαρμογής ερευνητικών αποτελεσμάτων στην πράξη, σύνδεση θεωρίας με την πρακτική και εφαρμογή τεκμηριωμένης πρακτικής στους χώρους άσκησης της νοσηλευτικής.
- Η διάχυση και η δημοσιοποίηση του επιστημονικού και ερευνητικού έργου του Τμήματος προϋποθέτει **εργαστηριακές υποδομές, οικονομικούς πόρους και στήριξη του εξωστρεφούς χαρακτήρα του Τμήματος** μέσω προγραμμάτων και δημιουργίας ερευνητικών εργαστηρίων.

Κίνδυνοι αρνητικών σημείων

- Οι κίνδυνοι που ενδέχεται να προκύψουν από τα αρνητικά σημεία που διατυπώθηκαν προηγουμένως αφορούν στην **παρακώλυση της εκπαιδευτικής**

διαδικασίας και του ερευνητικού έργου, την αποδυνάμωση του επιστημονικού, διοικητικού και Ειδικού Τεχνικού Προσωπικού, την παρεμπόδιση της επαγγελματικής και επιστημονικής εξέλιξης των μελών του ΕΠ, λόγω γραφειοκρατικών, χρονοβόρων διαδικασιών, οικονομικών περικοπών και επιπρόσθετων πολύπλοκων διαδικασιών.

- Όλα τα παραπάνω μπορεί να ενεργήσουν ως **αντικίνητρα στην αφιέρωση χρόνου για έρευνα και ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου**, και να οδηγήσουν σε συρρίκνωση της επιστημονικής δραστηριότητας, δυσκολία ολοκλήρωσης και ανταπόκρισης σε επιστημονικές δραστηριότητες, **αδυναμία διάχυσης πληροφοριών και ενίσχυσης συνεργασιών**. Επίσης, ενδέχεται να δημιουργήσουν **δυσκολία στην επικοινωνία και στις διαπροσωπικές σχέσεις**, αδυναμία παρακολούθησης και εφαρμογής αλλαγών στο χώρο της υγείας και **αδυναμία ανταπόκρισης σε νέες και σύγχρονες διαδικασίες** που αφορούν στην εκπαίδευση.

10. Σχέδια βελτίωσης

Ο εκάστοτε Προϊστάμενος του Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας, να υποχρεούται να θέτει θέματα προς συζήτηση στη ΓΣ του Τμήματος, ως προς τη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης. Η στρατηγική αυτή μπορεί να περιλαμβάνει 4 ενότητες:

i) Η πρώτη να αφορά στο πρόγραμμα σπουδών και στις διαδικασίες εφαρμογής, τροποποίησης και βελτίωσης του. Οι σχετικές ενέργειες να έχουν απώτερο σκοπό αφενός στη διαμόρφωση αποφοίτων με άριστες δεξιότητες και γνώσεις πάνω στη φροντίδα και αγωγή μικρών παιδιών, αφετέρου στην προσέλκυση φοιτητών υψηλού επιπέδου.

ii) Η δεύτερη ενότητα να αφορά τον προγραμματισμό για νέες θέσεις εκπαιδευτικού προσωπικού στο Τμήμα. Η επιλογή των γνωστικών αντικειμένων να γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή, έτσι ώστε να εμπλουτιστεί το Τμήμα με μέλη ΕΠ των οποίων οι γνώσεις θα αναβάθμιζαν όχι μόνο την εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και τις ερευνητικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες.

iii) Η τρίτη ενότητα να αφορά τις ανάγκες σε υποδομές σε χώρους, εξοπλισμό και αναλώσιμα.

iv) Η τέταρτη ενότητα να αφορά τις ερευνητικές και αναπτυξιακές διαδικασίες αλλά και την σύνδεση τους με τους ΚΠΠ φορείς. Δηλαδή, μία ενότητα που ουσιαστικά συνδυάζει τις τρεις προηγούμενες αλλά και τις επηρεάζει και επηρεάζεται άμεσα από αυτές. Ο σχετικός προγραμματισμός αφορούσε το καθορισμό των θεματικών επιστημονικών ενοτήτων αιχμής με τις οποίες ήταν σκόπιμο να ενασχοληθεί το Τμήμα, αλλά παράλληλα και τις σχετικές επιδράσεις του στο πρόγραμμα σπουδών, τον προγραμματισμό νέων θέσεων ΕΠ αλλά και τις ανάγκες σε υποδομές και αναλώσιμα.

Η όλη διαδικασία να διατυπωθεί υπό μορφή θεσμοθετημένου προγραμματισμού και όχι να αποτελεί απλές αποφάσεις οργάνων, ούτως ώστε να υπάρχουν ιδιαίτεροι μηχανισμοί για παρακολούθηση και έλεγχο και να μην παραμένουν τα θέματα, απλά θέματα ημερήσιας διάταξης μιας Γ.Σ. Πιθανώς η διαδικασία αυτή να αποδειχθεί αποδοτική.

Το τελευταίο ακαδημαϊκό έτος, οι πρόσφατες εξελίξεις στο χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης, επέβαλαν για πρώτη φορά την επίσημη διαμόρφωση συγκεκριμένου βραχυ-μεσοπρόθεσμου 4ετούς σχεδίου ανάπτυξης. Το Τμήμα δεν ανέπτυξε μια επίσημα διατυπωμένη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξής του, στο πλαίσιο της οποίας θα καταγραφούν, τα θετικά και αρνητικά σημεία της ακαδημαϊκής λειτουργίας του και διατύπωση απόψεων και προτάσεις βελτίωσης όλων των ακαδημαϊκών διαδικασιών. Η παρούσα εσωτερική αξιολόγηση του τμήματος έδωσε την ευκαιρία στα μέλη του τμήματος να καταγράψουν τις ευκαιρίες και τις απειλές που προδιαγράφονται για το μέλλον και να σχεδιάσουν με την μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια, τα διαφορετικά σενάρια που θα οδηγήσουν το Τμήμα στην μελλοντική του πορεία.

10.1. Περιγράψτε το βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Η θεσμοθέτηση εργαστηρίων με προσανατολισμό της έρευνα (ήδη έχει σχεδιαστεί η μελλοντική λειτουργία του Εργαστηρίου και η ενίσχυση των συνεργασιών του Τμήματος μέσω του ERASMUS, και άλλων ανεξάρτητων πρωτοβουλιών αποτελούν προτεραιότητα για την ενίσχυση των θετικών σημείων του Τμήματος. Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα και υποβολή ερευνητικών προτάσεων για χρηματοδότηση σε συστηματική βάση θα αποτελέσουν βραχυπρόθεσμους στόχους για το Τμήμα. Επίσης άμεση προτεραιότητα είναι η ενίσχυση του ΕΠ και ΕΤΠ του Τμήματος (ήδη είναι σε εξέλιξη διαδικασία πλήρωσης μίας θέσης ΕΤΠ για τα εργαστήρια των Παιδαγωγικών) και στόχος είναι η προκήρυξη επιπρόσθετων θέσεων σε ΕΠ. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα ενισχυθούν τομείς όπως η έρευνα, η εξειδίκευση, η δημοσιότητα, οι συνεργασίες με τους φορείς και η δρομολόγηση μεταπτυχιακών προγραμμάτων. Επίσης η διεκδίκηση πόρων και υποδομών είναι μέσα στους τομείς δράσης του Τμήματος προκειμένου να διευκολυνθούν λειτουργίες του Τμήματος. Επι πλέον θέματα όπως αξιοκρατικές διαδικασίες, διαφάνεια στις διαδικασίες, ανοικτή επικοινωνία, συμμετοχική διοίκηση, επιμερισμός ευθυνών, αποκέντρωση αρμοδιοτήτων, διεκδίκηση οικονομικών πόρων, ενίσχυση ανθρώπινων πόρων αποτελούν τα καίρια σημεία στα οποία θα βασιστούν οι στόχοι και η αποστολή του Τμήματος στο άμεσο μέλλον. Αφοσίωση σε τέτοιες διαδικασίες θα άρουν πολλά από τα αρνητικά σημεία που αναφέρθηκαν παραπάνω.

10.2. Περιγράψτε το μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Το βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης του Τμήματος επικεντρώνει στα σημεία που αναφέρθηκαν στο 10.1.

10.3. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από τη Διοίκηση του Ιδρύματος.

Οι προτάσεις του Τμήματος προς τη Διοίκηση του Ιδρύματος, και δεδομένου ότι το Τμήμα της Βρεφονηπιοκομίας αποτελεί ένα από τα ζωτικότερα, παραγωγικότερα και δραστήρια Τμήματα του Ιδρύματος, επικεντρώνουν στα εξής:

- i) Άμεση ενίσχυση ανθρώπινων πόρων
- ii) Άμεση ενίσχυση οικονομικών πόρων
- iii) Υποστήριξη σε παροχή χώρων και υλικοτεχνικής υποδομής
- iv) Ευελιξία στις διαδικασίες
- v) Υποστήριξη συνεργασιών με φορείς και ερευνητικών δραστηριοτήτων
- vi) Ανοικτή και άμεση επικοινωνία
- vii) Άρση γραφειοκρατικών, χρονοβόρων και δύσκαμπτων διαδικασιών
- viii) Θέσπιση στόχων που να είναι συμβατοί με τους στόχους των μελών του ΕΠ και των εργαζομένων

10.4. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από την Πολιτεία

- Επαρκής χρηματοδότηση
- Στρατηγικός σχεδιασμός βιωσιμότητας των ΑΕΙ

11. Πίνακες

ΕΠΙΤΟΜΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΙΔΡΥΜΑ: ΤΕΙ/ΗΠΕΙΡΟΥ

ΤΜΗΜΑ : ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑΣ

Αριθμός προσφερόμενων κατευθύνσεων: 1

Αριθμός μεταπτυχιακών προγραμμάτων: 0

Σχετικ ός πίνακ ας	Ακαδημαϊκό έτος	Τρέχον έτος (T)*	T-1	T-2	T-3	T-4	T-5
# 1	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	6	6	6	6	5	5
# 1	Λοιπό προσωπικό	72	74	74	82	96	50
# 2	Συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης (ν X 2)	969	1048	1013	965	1044	986
# 3	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις στις πανελλαδικές	300	300	310	270	265	265
# 3	Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	306	293	280	267	254	299
# 7	Αριθμός αποφοίτων	121	161	188	177	185	169
# 6	Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	8,12	7,83	7,92	7,91	8,04	814
# 4	Προσφερόμενες από το Τμήμα Θέσεις ΠΜΣ						
# 4	Αριθμός αιτήσεων για ΠΜΣ						
# 12.1	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	40	40	40	40	40	40
# 12.1	Σύνολο υποχρεωτικών μαθημάτων (Υ)	32	32	32	32	32	32
# 12.1	Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής	17	17	17	17	17	17
# 15	Συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων ΔΕΠ	9	5	7	7	2	-
# 16	Αναγνώριση ερευνητικού έργου (σύνολο)	2	1	-	1	1	-
# 17	Διεθνείς συμμετοχές	-	-	-	-	2	-

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος (2)

[illegible]

Καθηγ. Εφαρμογών	Σύνολο	-----	2	----	2	-----	1	-----	1	-	1		
	Νέες προσλήψεις	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Συνταξιοδοτήσεις	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	Παραιτήσεις	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Μέλη ΕΕΔΙΠ	Σύνολο	-		-	-	-	-	-	-	-	-		
Διδάσκοντες επί συμβάσει**	Σύνολο	16	56	14	60	13	61	17	65	15	81	7	43
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων	Σύνολο	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	1	2	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις).

Α: Άρρενες, Θ: Θήλειες

Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

	Τρέχον έτος*	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος - 5
Προπτυχιακοί	964	1048	1013	965	1044	986
Μεταπτυχιακοί (ΜΔΕ)	-	-	-	-	-	-
Διδακτορικοί	-	-	-	-	-	-

Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

Εισαχθέντες με:	Τρέχον έτος*	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος - 5
Εισαγωγικές εξετάσεις	300	300	300	270	265	265
Μετεγγραφές (εισροές προς το Τμήμα)		2				
Μετεγγραφές (εκροές προς άλλα Τμήματα)**	105	83	103	79	51	65
Κατατακτήριες εξετάσεις (Πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	-0-	7	7	4	3	3
Άλλες κατηγορίες	5	4	4	4	4	5
Σύνολο**	200	230	208	199	221	208
<i>Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμματίων ανταλλαγών)</i>	64	54	54	48	66	70

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

– ** Προσοχή: ο αριθμός των εκροών πρέπει να αφαιρεθεί κατά τον υπολογισμό του Συνόλου.

Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)*

Τίτλος ΠΜΣ: «.....» **Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες):**

	Τρέχον έτος**	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος - 5
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)						
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος						
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων						
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων						
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων						
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων					-	
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)						

* Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας για **κάθε** ΠΜΣ.

** Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων* του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

		Τρέχον έτος**	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος - 5
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)							
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος						
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων						
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων							
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων							
Απόφοιτοι							
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων							

* Απόφοιτοι = Αριθμός Διδακτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

** Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
Τρέχον έτος - 5	189			112 59,2%	77 40,7%	8,14
Τρέχον έτος – 4	185		2 1,08%	130 70,2%	53 28,6%	8,04
Τρέχον έτος – 3	177		2 1,12%	148 83,6%	27 15,2%	7,91
Τρέχον έτος - 2	188		1 0,53%	154 81,9%	33 17,5%	7,92
Προηγ. έτος	161			140 86,9%	21 13,04%	7,83
Τρέχον έτος*	121			89 73,5%	32 26,4%	8,12
Σύνολο	1021		5 0,4%	773 77,22%	243 24,2%	7,99

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Επεξήγηση: Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 26 (=15%)]

Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Στον πίνακα αυτόν θα αποτυπωθούν τα εξελικτικά στοιχεία 7 συνολικά ετών: του έτους στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης και των 6 προηγούμενων ετών. Προσαρμόστε τις χρονολογίες ανάλογα.

Έτος εισαγωγής	Εγγραφέντες	Αποφοιτήσαντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)							Μη αποφοιτήσαντες	Ποσοστιαία αναλογία	
		K ²	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	≥K+6		Συνολικό ποσοστό αποφοιτησάντων ³	Συνολικό ποσοστό μη αποφοιτησάντων
Τρέχον έτος - 6	175	158	3	1					14	90%	10%
Τρέχον έτος - 5	208	146	10	2	12	6	2	1	29	86 %	14%
Τρέχον έτος - 4	263	69	32	21	48	7	6	2	78	70%	30%
Τρέχον έτος - 3	244	92	211	27	7	4	3	3	67	72%	23%
Τρέχον έτος - 2	237	104	37	24	13	7	2	2	49	79%	21%
Προηγ. έτος	205	92	40	11	3	6	7	7	42	79%	21%

² Όπου K = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα. (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε K=4 έτη, K+1=5 έτη, K+2=6 έτη,..., K+6=10 έτη).

³ Στην στήλη αυτή σημειώνεται η **ποσοστιαία αναλογία** των αποφοιτησάντων κάθε έτους σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των εισαχθέντων του έτους (της στήλης 2).

Τρέχον έτος*	208	90	34	12	2	-	-	-	70	67%	33%

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 8. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

		Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (σε μήνες)**			
Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
Τρέχον έτος – 5	189				
Τρέχον έτος – 4	185				
Τρέχον έτος – 3	177				
Τρέχον έτος – 2	188				
Προηγ. έτος	161				
Τρέχον έτος*	121				
<i>Σύνολο</i>	<i>1021</i>				

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Οι στήλες συμπληρώνονται με το πλήθος των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, των οποίων η επαγγελματική ένταξη πραγματοποιήθηκε εντός του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος μετά την αποφοίτησή τους.

Πίνακας 9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών

		Τρέχον έτος*	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος – 5	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**	1					
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**	2					
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Σύνολο								

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών.

Πίνακας 10. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων ΠΜΣ	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (σε μήνες)**			
Έτος Αποφοίτησης		6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
Τρέχον έτος - 5					
Τρέχον έτος – 4					
Τρέχον έτος – 3					
Τρέχον έτος - 2					
Προηγ. έτος					
Τρέχον έτος*					
Σύνολο					

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Οι στήλες συμπληρώνονται με το πλήθος των αποφοίτων ΠΜΣ, των οποίων η επαγγελματική ένταξη πραγματοποιήθηκε εντός του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος μετά την αποφοίτησή τους.

Πίνακας 11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

		Τρέχον έτος*	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος – 5	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Σύνολο								

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών.

Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημαϊκού έτους 2010-2011)¹

Εξάμηνο Σπουδών	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδικός Μαθήματος	Πιστ. Μονάδες ECTS	Κατηγορία μαθήματος ⁴	Υποβάθρου (Υ Επιστ .Περιοχ (ΕΠ) Γενικών Γνώσεων(Γ.Γ Ανάπτυξη Δεξιοτήτων (Α Δ)	Ώρες διδασκα- λίας ανά εβδομάδα	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί (1°,2° κλπ)	Προαπαι- τούμενα μαθήματα ⁵	Ισότοπος	Σελίδα οδηγού σπουδών
1°	ΑΓΩΓΗ - ΥΓΕΙΑΣ	ΓΕ0100	5	Υ		3	1			
1°	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑ Ι	ΒΡ0101	5,5	Υ		5	1	-		
1°	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	ΨΧ0100	6	Υ		3	1			

1 ^ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	ΠΔ0100	6	Υ		3	1			
1 ^ο	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	ΓΕ0200	3,5	Υ		3	1			
1 ^ο	ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ I	ΕΚ0301	4	Υ		4	1			
2 ^ο	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ-ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ I	ΕΚ0101	4,5	Υ		3	2			
2 ^ο	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑ II	ΒΡ0102	6,5	Υ		7	2	ΒΡ0101		
2 ^ο	ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ II	ΨΧ0200	5	Υ		3	2			
2 ^ο	ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ II	ΕΚ0302	4	Υ		4	2	ΕΚ0301		
2 ^ο	ΝΕΟΓΝΟΛΟΓΙΑ	ΒΡ0200	5	Υ		3	2			
2 ^ο	ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ	ΠΔ0200	5	Υ		3	2			
3 ^ο	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑ III	ΒΡ0103	6	Υ		7	3	ΒΡ0102		
3 ^ο	ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ II	ΕΚ0102	3	Υ		3	3	ΕΚ0101		
3 ^ο	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	ΠΔ0500	4	ΕΥ		2	3			

3°	ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Γ	ΨΧ0300	5	Υ		3	3			
3°	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Γ	ΠΔ1000	8	Υ		7	3	ΠΔ0100		
3°	ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΙΙΙ	ΕΚ0303	4	Υ		4	3	ΕΚ0302		
3°	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	ΠΔ1600	4	ΕΥ		2	3			
4°	ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΙV	ΕΚ0304	4	Υ		4	4	ΕΚ0303		
4°	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑ ΙV	ΒΡ0104	6	Υ		7	4	ΒΡ0103		
4°	ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛ	ΓΕ0500	3	ΕΥ		2	4			
4°	ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ ΙΙΙ	ΕΚ0103	5	Υ		4	4	ΕΚ0102		
4°	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Δ	ΠΔ1100	8	Υ		7	4	ΠΔ1000		
4°	ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Ι	ΓΕ0901	4	Υ		2	4			
5°	ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ (ΠΡΟΣΧΟΛ ΗΛΙΚΙΑΣ)	Π.Δ 0600	6,5	Υ		5	5			
	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑ V	ΒΡ0105	6,5	Υ		7	5			

5 ^ο										
5 ^ο	ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ	ΓΕ0400	5	Υ		3	5			
5 ^ο	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ Β/Σ	ΓΕ0600	4	Υ		2	5			
5 ^ο	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΜΜΕ	ΠΔ1200	4	ΕΥ		2	5			
5 ^ο	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	ΠΔ1500	4	ΕΥ		2	5			
5 ^ο	ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΙΙ	ΓΕ0902	4	Υ		2	5			
6 ^ο	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ	ΓΕ0300	6	Υ		3	6			
6 ^ο	ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	ΠΔ0300	6,5	Υ		6	6			
6 ^ο	ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ	ΕΚ0200	6	ΕΥ		3	6			
6 ^ο	ΟΡΓΑΝΩΣΗ Β/Σ	ΓΕ0800	6	ΕΥ		3	6			
6 ^ο	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	ΠΔ1400	5,5	Υ		3	6			
6 ^ο	ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ Κ Η/Υ	ΠΔ1700	6	ΕΥ		3	6			
7 ^ο	ΑΓΓΛΙΚΑ	ΞΓ0100	5	Υ		5	7			
7 ^ο	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑ VI	ΒΡ0300	6	ΕΥ		3	7			
7 ^ο	ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	ΓΕ0700	6	ΕΥ		3	7			

7 ^ο	ΚΟΥΚΛΟΘΕΑΤΡΟ	ΕΚ0500	6	ΕΥ		3	7			
7 ^ο	ΠΗΛΟΠΛΑΣΤΙΚΗ	ΕΚ0400	6	ΕΥ		3	7			
7 ^ο	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	ΠΔ1900	7	Υ		7	7			
8 ^ο	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΠΑ0001	20	Υ			8			
8 ^ο	ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	ΓΕ5000	10	Υ			8			

Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξαμήνου)

Χρησιμοποιείτε τις ακόλουθες συντομογραφίες :

Υ = Υποχρεωτικό

Ε = κατ' επιλογήν από πίνακα μαθημάτων

ΕΕ = Μάθημα ελεύθερης επιλογής

Π = Προαιρετικό

Αν το Τμήμα κατηγοριοποιεί τα μαθήματα με διαφορετικό τρόπο, εξηγήστε.

Σημειώστε τον/τους κωδικούς αριθμούς του/των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

Σημειώστε την ηλεκτρονική διεύθυνση του μαθήματος, αν υπάρχει.

Σημειώστε τη σελίδα του Οδηγού Σπουδών (αν υπάρχει), όπου περιγράφονται οι στόχοι, η ύλη και ο τρόπος διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος.

Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

--

Πίνακας 12.2. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. Έτος 2010-2011)

Εξάμηνο σπουδών	ΜΑΘΗΜΑ Προγράμματος Σπουδών (ανά Εξάμηνο)	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο και βαθμίδα)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστή- ριο (Φ) Εργαστη- ριο (Ε)	Πολλαπλή Βιβλιογραφία (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	Χρήση εκπαιδ. Μέσων ΝΑΙ/ ΟΧΙ	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων ΝΑΙ/ΟΧΙ	Αριθμός φοιτητών που ενεγρά- φησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετεί- χαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επανα- ληπτική εξέταση	Αξιολογή- θηκε από τους Φοιτητές;
1	ΑΓΩΓΗ - ΥΓΕΙΑΣ	ΓΕ0100	Μάντζιου Θεοδώρα Επ.Σ	Δ	Ναι			346 ΧΕΙΜ	208	204	
1	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑ Ι	ΒΡ0101	Καραβίδα Βασιλ Καθ Εφ Τζουρμανά Στεργίου Χαρίση Θεοδώρου Εργ Σ	Δ+Ε	Ναι			339 ΧΕΙΜ	206	206	
1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	ΨΧ0100	Μαντζιου Στρατούλα Καθ	Δ	Ναι			407 ΧΕΙΜ	242	202	
1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	ΠΔ0100	Πανταζης Σπυριδων Επ	Δ	Ναι			340 ΧΕΙΜ	208	204	
1	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	ΓΕ0200	Μπακας Θωμάς	Δ+Ε	Ναι			369	210	118	

	ΕΡΕΥΝΑΣ		Επ. Σ					ΧΕΙΜ			
1	ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ I	EK0301	Ραπτης ΘΕρ Συν	Δ+Ε	Ναι			361 ΧΕΙΜ	222	210	
2	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ-ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ I ΕΞΑΜ Β	EK0101	Πατσης Κ Ερ Συν	Δ+Ε	Ναι			98- 233	89-208	81- 208	
2	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑ II	BP0102	Καραβίδα Β Καθ Εφ	Δ+Ε	Ναι			100- 221	85-208	71- 184	
2	ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Β	ΨΧ0200	Μαντζιου Στρατουλα Καθηγήτρια	Δ	Ναι			117- 238	148- 290	100- 180	
2	ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ II	EK0302	Ραπτης Θεοχ Ε Συνερ	Δ+Ε	Ναι			128- 242	117- 226	99- 190	
2	ΝΕΟΓΝΟΛΟΓΙΑ	BP0200	Μαντζιου Θεοδώρα Επ	Δ	Ναι			135- 254	123- 203	100- 157	
2	ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ	ΠΔ0200	Δήμας Κων/μος Καθ.	Δ	Ναι			118- 238	88-208	82- 193	
3	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑ III	BP0103	Νουσια Αλεξάνδρα Σουσοπουλου Μπιστιολη εργ.Συν	Δ+Ε	Ναι			111- 97	95-82	93- 82	

3	ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ II	EK0102	Μπερούκας Κων/νος Εργ	Δ+Ε	Ναι		94-100	91-80	79-80	
3	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΕΥ	ΠΔ0500	Τσαγκαλά Ευθυμία	Δ	Ναι		85-60	60- 58	58-56	
3	ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Γ	ΨΧ0300	Μάντζιου Στρατούλα	Δ	Ναι		174147	147-103	100-53	
3	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Γ	ΠΔ1000	Καινούργιου Ελενη Καθ ΕΦ	Δ+Ε	Ναι		103-99	89-80	88-79	
3	ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ III	EK0303	Ράπτης Θεοχαρης	Δ+Ε	Ναι		125-115	89-91	73-79	
3	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΕΥ	ΠΔ1600	Τσέκος Χρ	Δ	Ναι		52-52	33-30	29-26	
4	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑ IV ΕΞΑΜ	ΒΡ0104	Βαραγγουλη-Τσίκα Νουσια Καραλη Εργ Σ	Δ+Ε	Ναι		89-107	84-98	56-98	
	ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛ ΕΥ			Δ	Ναι		98-116			

4		ΓΕ0500	Καραβίδα Βασιλική Καθ Εφ						88-89	79-80	
4	ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ ΙΙΙ	ΕΚ0103	Γιωτακή Ιρις Ερ Σ	Δ+Ε	Ναι			94-100	91-83	85-81	
4	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Δ	ΠΔ1100	Καινούργιου Ελένη Καθ Εφ	Δ+Ε	Ναι			97-99	92-85	88-81	
4	ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΙV	ΕΚ0304	Παναγιωτάκου Χρ Ερ συνεργατισα	Δ+Ε	Ναι			93-103	91-83	85-81	
4	ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Ι	ΓΕ0901	Τριαντου Ιφ μελος ΔΕΠ	Δ	Ναι			118-126	90-92	50-48	
4	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜ	ΓΕ1300	Μαρκατης Βασιλ Ε συνεργάτης	Δ	Ναι			14-14	8-4	4-4	
5	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑ V	ΒΡ0105	Τσιατούρα Τσικα Νοτσια	Δ+Ε	Ναι			128-132	114-123	41-106	
5	ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ	ΓΕ0400	Βρυώνης Γεωργιος	Δ	Ναι			136-132	105-107	96-69	
	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ Β/Σ	ΓΕ0600	Μπάκας Θωμάς Έπ Σ	Δ	Ναι			123-108	101-84	81-89	

5											
5	ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ (ΠΡΟΣΧΟΛ ΗΛΙΚΙΑΣ)	Π.Δ 0600	Γείτονας Δημήτριος Καθ	Δ+Ε	Ναι			128 -124	95-91	41- 46	
5	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΜΜΕ	ΠΔ1200	ΓΚΪΖΑ Ευαγγελία	Δ	Ναι			31-35	25-25	23- 23	
5	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Ε.Υ	ΠΔ1500	Νουσια Αλεξ. Ε συνερ	Δ	Ναι			45- 44	38-35	35- 32	
6	ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ II	ΓΕ0902	Τριάντου Ιφιγένεια ΔΕΠ	Δ	Ναι			127- 114	99-100	81- 81	
6	ΚΛΙΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	ΕΣΕ 5041	ΜΑΝΤΖΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥΛΑ	Δ	Ναι			15-15	10-10	10- 10	
6	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΣΤ ΕΞΑ	ΓΕ0300	ΒΡΥΩΝΗΣ Καθηγητης	Δ	Ναι			105- 114	85-99	78- 88	
6	ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	ΠΔ0300	Δήμας Κων/νος ΚΑΘ	Δ+Ε	Ναι			90-116	71-103	59- 97	
6	ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ Ε.Υ	ΕΚ0200	Πατσουρα Ε Σ	Δ	Ναι			41 -75	35-71	35- 71	
6	ΟΡΓΑΝΩΣΗ Β/Σ Ε.Υ	ΓΕ0800	Καραβιδα Βασιλικη καθ	Δ	Ναι			42	28-26	22- 21	

							-39			
6	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	ΠΔ1400	Φιλη Ε Σ	Δ	Ναι		88- 113	74-75	64- 63	
6	ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ Κ Η/Υ Ε.Υ	ΠΔ1700	ΔΗΜΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ.	Δ	Ναι		86 -110	75-73	73- 71	
7	ΑΓΓΛΙΚΑ	ΞΓ0100	Κωστανασιου- Γκοντοβου	Δ+Ε	Ναι		94-- 78	82-69	80- 69	
7	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑ VI	ΒΡ0300	Καραβίδα Βασιλική Καθ εφαρμογών	Δ	Ναι		50- 36	45-18	44- 17	
7	ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΥ	ΓΕ0700	Κίτσος Παναγιωτης Ε συν	Δ	Ναι		99-93	78--70	69- 65	
7	ΚΟΥΚΛΟΘΕΑΤΡΟ ΕΥ	ΕΚ0500	Καννελλου Νικολ Ερ Σ.	Δ	-		48-49	41-43	41- 43	
7	ΠΗΛΟΠΛΑΣΤΙΚΗ ΕΥ	ΕΚ0400	Μπερούκας Ε Σ.	Δ	-		59- 73	77-73	77- 73	
7	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	ΠΔ1900	Δημας Κων/νος Καθ.	Δ+Ε			102-87	89-85	83- 80	

8 8	ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	ΕΣΕ 7161	Γκίζα Ευαγγελία	Δ				18-18	8-8	8-8	
	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΠΑ0001	-					95 -94			
	ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	ΓΕ5000	-					95 - 94			

1 Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

2 Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^{ου}, 2^{ου}, 3^{ου} κ.ο.κ. εξαμήνου)

3 Χρησιμοποιείστε τις ακόλουθες συντομογραφίες :

Υ = Υποχρεωτικό

Ε = κατ' επιλογήν από πίνακα μαθημάτων

ΕΕ = Μάθημα ελεύθερης επιλογής

Π = Προαιρετικό

Αν το Τμήμα κατηγοριοποιεί τα μαθήματα με διαφορετικό τρόπο, εξηγήστε.

4 Σημειώστε τον/τους κωδικούς αριθμούς του/των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

5 Σημειώστε την ηλεκτρονική διεύθυνση του μαθήματος, αν υπάρχει.

6 Σημειώστε τη σελίδα του *Οδηγού Σπουδών* (αν υπάρχει), όπου περιγράφονται οι στόχοι, η ύλη και ο τρόπος διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος.

7 Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 13.1 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος)⁸

Τίτλος ΠΜΣ: «.....»

⁸ Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας για κάθε ΠΜΣ.

α.α.	Μάθημα ⁹	Κωδικός Μαθήματος	Ιστότοπος ¹⁰	Σελίδα Οδηγού Σπουδών ¹¹	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο & βαθμίδα)	Υποχρεωτικό (Υ) Κατ'επιλογήν (Ε) Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστή- ριο (Φ) Εργαστη- ριο (Ε)	Σε ποιο εξάμηνο διδάχθηκε; ¹² (Εαρ.-Χειμ.)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές; ¹³
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
Κ.Ο.Κ												

⁹ Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο *Πρόγραμμα Σπουδών* (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξάμηνου).

¹⁰ Σημειώστε την ηλεκτρονική διεύθυνση του μαθήματος, αν υπάρχει.

¹¹ Σημειώστε τη σελίδα του *Οδηγού Σπουδών* (αν υπάρχει), όπου περιγράφονται οι στόχοι, η ύλη και ο τρόπος διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος.

¹² Σημειώστε με την υποδεικνυόμενη συντομογραφία σε ποιο από τα δύο εξάμηνα (ή και στα δύο) της Εσωτερικής Αξιολόγησης διδάχθηκε το συγκεκριμένο μάθημα.

¹³ Αν η απάντηση είναι θετική, σημειώστε τον αριθμό των φοιτητών που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια γι' αυτό το μάθημα. Αν το μάθημα ΔΕΝ αξιολογήθηκε. Αφήστε το πεδίο κενό. Επίσης, περιγράψτε στην *Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης* τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας (προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος, καθώς και τυχόν δυσκολίες).

Πίνακας 13.2 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος)

Τίτλος ΠΜΣ: «.....»

α.α	Μάθημα ¹⁴	Κωδικός Μαθήματος	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης ¹⁵ ;	Διδακτ. Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία ¹⁶ (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα ¹⁷	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι ¹⁸)
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										

¹⁴ Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξαμήνου)

¹⁵ Σε περίπτωση θετικής απάντησης, σημειώστε τον αριθμό των ωρών εργαστηρίου.

¹⁶ Πέραν των δωρεάν διανεμομένων συγγραμμάτων.

¹⁷ Σημειώστε τον αύξοντα αριθμό του ή των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

¹⁸ Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

9										
10										
Κ.Ο.Κ. ¹⁹										

Πίνακας 14. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΜΔΕ)

Τίτλος ΠΜΣ: «.....»

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των απόφοιτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
Τρέχον έτος – 4						
Τρέχον έτος – 3						
Τρέχον έτος - 2						
Προηγ. έτος						
Τρέχον* έτος						
Σύνολο						

¹⁹ Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Επεξηγήσεις:

Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 6 (=5%)].

Προσοχή! Το άθροισμα κάθε έτους πρέπει να συμφωνεί με το άθροισμα των αποφοιτησάντων που δώσατε για το αντίστοιχο έτος στον **Πίνακα 4**.

Πίνακας 15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Ζ	Η	Θ	Ι
Τρέχον έτος – 4			1		1					
Τρέχον έτος – 3	3	2		2						
Τρέχον έτος – 2		1		5	1					
Προηγ. έτος		3		1		1				
Τρέχον έτος*	1	1		4		3				
Σύνολο	4	7	1	12	2	4				

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Επεξηγήσεις:

A = Βιβλία/μονογραφίες

B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

Ε = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

Ζ = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος

H = Άλλες εργασίες

Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

I = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Πίνακας 16. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z
Τρέχον έτος – 4	1						
Τρέχον έτος – 3	1						
Τρέχον έτος – 2							
Προηγ. έτος	1						
Τρέχον έτος*	1			1			
Σύνολο	4			1			

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

E = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Πίνακας 17. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος

		Τρέχον έτος*	Τρέχον έτος – 1	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος – 5	Σύνολο
Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα	Ως συντονιστές					1		1
	Ως συνεργάτες (partners)					1		1
Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας	///	///						
Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρείες	///	///						

Σημείωση: Τα σκιασμένα πεδία δεν συμπληρώνονται.

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΒΡΕΦΟΝΗΠΟΚΟΜΙΑΣ

**ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ Υ.Α.Ε5/46350**

« Περί Καθορισμού Γενικών Ενιαίων Κανόνων για την κατάρτιση
προγραμμάτων σπουδών των Τμημάτων ΤΕΙ »

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

«Εισήγηση Αναπροσαρμοσμένου Προγράμματος Σπουδών τμήματος Βρεφονηπιοκομίας σύμφωνα με τον ν.265/3184/18-5-2006»

Σύμφωνα με την αρ. πρωτ. 6/30-5-2011 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας, ορίστηκε τριμελής επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από τον Δρ. Καραβίδα Κ. καθηγητή Παιδαγωγικών, Αντιπρόεδρο ΤΕΙ/Η., τον Δρ. Βρυώνη Γ. καθηγητή Παιδιατρικής, Προϊστάμενο του Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας και την Δρ. Μάντζιου Σ. καθηγήτρια Εξελικτικής Ψυχολογίας, Τομεάρχης Ψυχολογίας και Ιατρικών Μαθημάτων, για την αναπροσαρμογή του Π.Σ. σύμφωνα με το υπ' αρ. πρωτ. Φ12/3184/18-5-2011 έγγραφο του ΤΕΙ Ηπείρου.

Στο πλαίσιο της αναδιαμόρφωσης του Π.Σ. του τμήματός μας βασικός άξονας είναι η αναζήτηση ενός περισσότερου ανταγωνιστικού συστήματος εκπαίδευσης, που να ανταποκρίνεται στις νέες εξελίξεις των επιστημονικών γνώσεων στο θέμα της ανάπτυξης, φροντίδας και αγωγής βρεφών και νηπίων, δεδομένου ότι από την πρώτη αναμόρφωση του Π.Σ., το 1999, δεν πραγματοποιήθηκε ουδεμία αναπροσαρμογή ή τροποποίηση έως σήμερα, παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις μελών του Τμήματος.

Σκοπός η εφαρμογή νέων μεθόδων διδασκαλίας και διαφορετικών διδακτικών προσεγγίσεων, που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της εποχής μας, στηριζόμενες στα πορίσματα σύγχρονων θεωριών και ερευνών και αποφεύγοντας δυσκίνητες, άκαμπτες, μονολιθικές προσεγγίσεις, αποσυνδεδεμένες από τις σημερινές ανάγκες των μικρών παιδιών και της κοινωνίας. Στόχος μας είναι η κατανόηση, η αντιμετώπιση και η προσαρμογή μας στις νέες εξελίξεις και τις απαιτήσεις μιας εντελώς νέας εποχής, στην οποία αλλάζουν τόσο η επιστημονική έρευνα όσο και η παραγωγική διαδικασία. Αποσκοπεί τέλος στο να δώσει στο Τμήμα και στη Γενική Συνέλευση τη δυνατότητα απλούστερου και πιο αποτελεσματικού σχεδιασμού σχετικά με την ανάπτυξη και αλλαγή του προγράμματος, το διδακτικό δυναμικό, τις κατευθύνσεις αλλά και τις μεταπτυχιακές σπουδές.

Το Π.Σ. περιλαμβάνει τρεις Τομείς Μαθημάτων, όπως και στο προηγούμενο πρόγραμμα, στις οποίες ενσωματώθηκαν ουσιαστικές τροποποιήσεις οι οποίες προκύπτουν από τα νέα επιστημονικά ερευνητικά δεδομένα στην φροντίδα και αγωγή βρεφών και νηπίων. Ως εκ τούτου κρίθηκε αναγκαία η ενσωμάτωση του νέου γνωστικού αντικείμενου των «Α΄ Βοηθειών στα μικρά παιδιά», καθώς και εργαστηριακές ώρες στο γνωστικό αντικείμενο της Ψυχολογίας, δράσεις, οι οποίες αντανακλούν τη σημερινή πολύμορφη και διεπιστημονική εκπαίδευση, αναγκαία και απαραίτητη για τους παιδαγωγούς προσχολικής ηλικίας δεδομένου ότι:

- Η αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών σε βρέφη και νήπια, σύμφωνα με διεθνείς προδιαγραφές κρίνεται ουσιώδης.

- Τα θεωρήματα της Ψυχολογίας (Αναπτυξιακής και Συμβουλευτικής), σύμφωνα με τα πορίσματα πρόσφατων ερευνητικών δεδομένων και αξιωμάτων διεθνών οργανισμών (π.χ. WAIMH – World Association for Infant Mental Health, ΕΑΡΛΙ – European Association for Research on Learning & Instruction), αποτελούν τη βάση

των εργαστηριακών ωρών για την αφομοίωση ουσιωδών παραμέτρων της προετοιμασίας των παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας, των σχετικών με τις διεργασίες της συμπεριφοράς και της μάθησης (π.χ. ανάλυση πρώιμων σχέσεων-συναλλαγών, δυναμική των γνωσιακών λειτουργιών μέσω παραδειγμάτων της Σχολής της Γενεύης).

Για κάθε έναν από τους Τομείς Μαθημάτων, υπάρχει ορισμένος αριθμός υποχρεωτικών διδακτικών μονάδων, ο οποίος αντιστοιχεί σε συγκεκριμένα μαθήματα. Κρίθηκε σκόπιμος ο περιορισμός των κατ' επιλογή υποχρεωτικών διότι υπέρβαιναν τα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία και προτάθηκαν δύο μαθήματα επιλογής υποχρεωτικά από κάθε Τομέα Μαθημάτων. Το παρόν πρόγραμμα επιδιώκει μια ισορροπία μεταξύ υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν μαθημάτων, έτσι ώστε οι φοιτήτριες/τές να παίρνουν οπωσδήποτε τις γνώσεις που θεωρούνται απαραίτητες αλλά και να έχουν περιθώρια ελευθερίας για να συνθέσουν το δικό τους «ατομικό πρόγραμμα». Τα μαθήματα τα οποία κρίθηκαν υποχρεωτικά, θεωρείται ότι προσφέρουν απαραίτητες γνώσεις για τον παιδαγωγό προσχολικής ηλικίας αλλά και τα απαραίτητα θεμέλια για παρακολούθηση των υπολοίπων μαθημάτων σε κάθε Τομέα.

Τα μέλη της επιτροπής

Κ. Καραβίδας

Γ. Βρυώνης

Σ. Μάντζιου

Α' Εξάμηνο

α/α	Μάθημα	Θεωρία				Εργαστήριο			Σύνολα			Κατ.Μαθ
		Υ/Ε.Υ	Θ/Α.Π			ΩΡΕΣ			ΩΡΕΣ	Φ.Ε	Δ.Μ	
1	Εισαγωγή στις Επιστήμες Αγωγής	Υ	2	1					3	7	4,5	Γενικής Υποδομής
2	Βρεφονηπιοκομία Ι	Υ	3			3			6	12	7	Ειδ.Υποδομ
3	Ελληνική Γλώσσα	Υ	2	1					3	7	4	Γεν.Υποδομ
4	Αγωγή Υγείας	Υ	2	1					3	7	4	Γεν.Υποδομ
5	Εισαγωγή στην Ψυχολογία	Υ	2	1					3	7	4,5	Γεν.Υποδομ
6	Μουσικοπαιδαγωγική Ι	Υ	2	1		3			6	10	6	Ειδ.Υποδομ
6	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		13	5		6			24	50	30	

Β' Εξάμηνο

α/α	Μάθημα	Θεωρία				Εργαστήριο			Σύνολα			Κατ.Μαθ
		Υ/Ε.Υ	Θ/Α.Π			ΩΡΕΣ			ΩΡΕΣ	Φ.Ε	Δ.Μ	
1	Προσχολική Παιδαγωγική	Υ	2	1					3	7	4,5	Γενικής. Υποδομής
2	Βρεφονηπιοκομία ΙΙ	Υ	3			3			6	12	7	Ειδ.Υποδομ
3	Εξελικτική Ψυχολογία Ι	Υ	2	1					3	7	4	Ειδ.Υποδομ
4	Αισθητική Εικαστική Αγωγή Προσχολ.Ηλικίας Ι	Υ	2	1		2			5	9	5,5	Γεν. Υποδομης
5	Μουσικοπαιδαγωγική ΙΙ	Υ	2			2			4	8	5	Ειδικότητα
6	Νεογνολογία	Υ	2	1					3	7	4	Ειδ.Υποδομ
12	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		13	4		7			24	50	30	

Γ' Εξάμηνο

α/α	Μάθημα	Θεωρία				Εργαστήριο			Σύνολα			Κατ.Μαθ
		Υ/Ε.Υ	Θ/Α.Π			ΩΡΕΣ			ΩΡΕΣ	Φ.Ε	Δ.Μ	
1	Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων Ι	Υ	2	1		3			6	10	6	Ειδικ.Υποδομ
2	Βρεφοκομία ΙΙΙ	Υ	3			3			6	12	7	Ειδικ.Υποδομ
3	Εξελικτική Ψυχολογία ΙΙ	Υ	3			3			6	12	7	Ειδικότητα
4	Μεθοδολογία Έρευνας	Υ	2	1					3	7	4,5	Γεν. Υποδομής
5	Πρώτες Βοήθειες σε παιδιά	Υ	3						3	9	5,5	Γενικ.Υποδομ
17	ΓΕΝ. ΣΥΝΟΛΟ		13	2		9			24	50	30	

Δ' Εξάμηνο

α/α	Μάθημα	Θεωρία				Εργαστήριο			Σύνολα			
		Υ/Ε.Υ	Θ/Α.Π			ΩΡΕΣ			ΩΡ	Φ.Ε	Δ.Μ	Κατ.Μαθ
1	Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων II	Υ	2	1		3			6	10	6	Ειδικότητας
2	Βρεφοκομία IV	Υ	2	1		3			6	10	6	Ειδικότητας
3	Παιδική Λογοτεχνία I	Υ	2	1					3	7	4	Ειδ.Υποδομ
4	Δεοντολογία Επαγγέλματος	Υ	2	1					3	7	4	ΔΟΝΑ
5	Στοιχεία Οικονομικής-Καινοτομίας επιχειρηματικότητας στη Β/Ν	Υ	2	1					3	7	4,5	ΔΟΝΑ
6	Αισθητική Αγωγή Προσχ. Ηλικίας II-Πηλοπλαστική	Υ	2			3			5	9	5,5	Ειδικότητας
23	ΓΕΝ. ΣΥΝΟΛΟ		12	5		9			26	50	30	

Ε' Εξάμηνο

α/α	Μάθημα	Θεωρία				Εργαστήριο			Σύνολα			
		Υ/Ε.Υ	Θ/Α.Π			ΩΡΕΣ			ΩΡ	Φ.Ε	Δ.Μ	Κατ.Μαθ
1	Βρεφονηπιοκομία V	Υ	3			3			6	9	5,5	Ειδικότητα
2	Κινητική αγωγή προσχολικής ηλικίας	Υ	2	1		3			6	10	6	Ειδ.Υποδομ
3	Γενική Παιδιατρική	Υ	3						3	9	5,5	Ειδ.Υποδομ
4	Κλινική Ψυχολογία	Υ	2	1					3	7	4,4	Ειδ.Υποδομ
5	Παιδική Λογοτεχνία II	Υ	2	1					3	7	4,5	Ειδικότητα
	ΕΥ: 1 από 2											
6 ^α	Οργάνωση-Διοίκηση Β/ Σ	ΕΥ	2	1					3	7	4	ΔΟΝΑ
6 ^β	Εργασιακές Σχέσεις	ΕΥ	2	1					3	7	4	ΔΟΝΑ
29	ΓΕΝ.ΣΥΝΟΛΟ		14	4		6			24	50	30	

Στ' Εξάμηνο

α/α	Μάθημα	Θεωρία				Εργαστήριο			Σύνολα			
		Υ/Ε	Θ/ΑΠ			ΩΡ			ΩΡ	ΦΕ	ΔΜ	Κατ.Μαθ
1	Αναπτυξιακή Παιδιατρική	Υ	3	1					4	10	6	Ειδικότητα
2	Διαπολιτισμική Αγωγή	Υ	3			3			6	12	7	Ειδικότητα
3	Κουκλοθέατρο	Υ	3			3			6	12	7	Ειδικότητα
4	Ψυχοπαθολογία	Υ	2	2					4	8	5	Ειδικότητα
	ΕΥ: 1 από 2											
5 ^α	Προσχολική αγωγή και Η/Υ	ΕΥ	2	2					4	8	5	Ειδ.Υποδ
5β	Βρεφονηπιοκομία VI	ΕΥ	2	2					4	8	5	Ειδικότητα
34	ΓΕΝ.ΣΥΝΟΛΟ		13	5		6		3	24	50	30	

Ζ' Εξάμηνο

α/α	Μάθημα	Θεωρία				Εργαστήριο			Σύνολα			
		Υ/Ε	Θ/ ΑΠ			ΩΡ			ΩΡ	Φ.Ε	Δ.Μ	Κατ.Μαθ
1	Σύγχρονες τάσεις προσχολικής αγωγής	Υ	3			3			6	12	7	Ειδικότητα
2	Συμβουλευτική Ψυχολογία	Υ	3			3			6	12	7	Ειδικότητα
3	Θεατρικό παιχνίδι	Υ	2			3			5	9	5,5	Ειδικότητας
4	Περιβαλλοντική Αγωγή	Υ	3						3	9	5,5	Εδ.Υποδομ
	ΕΥ: 1 από 2											
5α	Παιδαγωγικό υλικό	ΕΥ	2	2					4	8	5	Ειδ.Υποδομ
5β	Ειδική Αγωγή	ΕΥ	2	2					4	8	5	Ειδικότητα
39	ΓΕΝ.ΣΥΝΟΛΟ		13	2		9			24	50	30	

Η' Εξάμηνο

α/α	Μάθημα								Σύνολα			
									εξαμ	Δ.Μ		
	Πρακτική άσκηση	Υ							500	20		
1	Πτυχιακή εργασία	Υ							250	10		
40												

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

<u>Εξάμηνα</u>	<u>Θεωρία</u>	<u>Α.Π</u>	<u>Εργαστήρια</u>	<u>Σύνολο</u>
<u>A</u>	13	5	6	24
<u>B</u>	13	4	7	24
<u>Γ</u>	13	2	9	24
<u>Δ</u>	12	5	9	26
<u>Ε</u>	14	4	6	24
<u>ΣΤ</u>	13	5	6	24
<u>Ζ</u>	13	2	9	24
<u>Γενικό Σύνολο</u>	<u>91</u>	<u>26</u>	<u>53</u>	<u>170</u>

A. ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: 170(100%)

(Κανόνας: σύνολο εβδομαδιαίων ωρών διδασκαλίας από 24 έως 26 ώρες)

ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΘΕΩΡΙΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ: 91 (53,52%)

ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ: 27 (15,88 %)

ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ >>: 52 (30,58%)

ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ: 8 εξάμηνα * 30δμ= 240δμ

ΦΟΡΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ 50 ώρες/εβδ

B. ΣΥΝΟΛΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ:

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ + ΔΟΝΑ : 12 (30%)
(κανόνας: μέχρι 30% του συνόλου των μαθημάτων)

ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ : 27 (70%)
(κανόνας: μέχρι 70% του συνόλου των μαθημάτων)

ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ: προσφέρονται : 3 από τα 6 (8%)
(Κανόνας: μέχρι 10% του συνόλου των μαθημάτων μετά το Δ' εξάμηνο)

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (Η' εξάμηνο.) 1

Γ. ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: (40)
(κανόνας: 40 μαθήματα συμπεριλαμβανομένης της πτυχιακής εργασίας)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Κωδικός	Μαθήματα Γενικής Υποδομής	Διδακτικές μονάδες (ECTS)
ECE1011	Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής	4,5
ECE1051	Εισαγωγή στην Ψυχολογία	4,5
ECE3041	Μεθοδολογία Έρευνας	5,5
ECE1041	Αγωγή Υγείας	4
ECE2040	Αισθητική Εικαστική Αγωγή Προσχ.Ηλικίας Ι	5,5
ECE2011	Προσχολική Παιδαγωγική	4,5
ECE1031	Ελληνική Γλώσσα	4
ECE3051	Πρώτες Βοήθειες σε παιδιά	5,5

Κωδικός	Μαθήματα Δ.Ο.Ν.Α.	Διδακτικές μονάδες (ECTS)
ECE4051	Στοιχεία Οικονομικής –Καινοτομίας και επιχειρηματικότητας στη Β/Ν	4,5
ECE4041	Δεοντολογία Επαγγέλματος	4
ECE5061	Οργάνωση –Διοίκηση Β/Σ	4
ECE5071	Εργασιακές σχέσεις	4

Κωδικός	Μαθήματα Ειδικής Υποδομής	Διδακτικές μονάδες (ECTS)
ECE1020	Βρεφονηπιοκομία Ι	7
ECE1060	Μουσικοπαιδαγωγική Ι	6
ECE2020	Βρεφονηπιοκομία ΙΙ	7
ECE2031	Εξελικτική Ψυχολογία Ι	4
ECE2061	Νεογνολογία	4
ECE3010	Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων Ι	6
ECE3020	Βρεφονηπιοκομία ΙΙΙ	7
ECE5020	Κινητική Αγωγή Προσχ.Ηλικίας	6
ECE4031	Παιδική Λογοτεχνία Ι	4
ECE5041	Κλινική Ψυχολογία	4,4
ECE7051	Παιδαγωγικό Υλικό	5
ECE6051	Προσχολική Αγωγή & Η/Υ	5
ECE7041	Περιβαλλοντική Αγωγή	5,5
ECE5031	Γενική Παιδιατρική	5,5

Κωδικός	Μαθήματα Ειδικότητας	Διδακτικές μονάδες (ECTS)
ECE3030	Εξελικτική Ψυχολογία ΙΙ	7
ECE2050	Μουσικοπαιδαγωγική ΙΙ	5
ECE4060	Αισθητική Αγωγή Προσχ. Ηλικίας- Πηλοπλαστική ΙΙ	5,5
ECE4020	Βρεφονηπιοκομία ΙV	6
ECE4010	Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων ΙΙ	6
ECE5010	Βρεφονηπιοκομία V	5,5
ECE5051	Παιδική Λογοτεχνία ΙΙ	4,5
ECE6011	Αναπτυξιακή Παιδιατρική	6

Κωδικός	Μαθήματα Ειδικότητας	Διδακτικές μονάδες (ECTS)
ECE6020	Διαπολιτισμική Αγωγή	7
ECE6030	Κουκλοθέατρο	7
ECE6041	Ψυχοπαθολογία	5
ECE6061	Βρεφονηπιοκομία VI	5
ECE7010	Σύγχρονες Τάσεις Προσχολικής Αγωγής	7
ECE7020	Συμβουλευτική Ψυχολογία	7
ECE7030	Θεατρικό Παιχνίδι	5,5
ECE7061	Ειδική Αγωγή	5

Κωδικός	Μαθήματα Πτυχίου	Διδακτικές μονάδες (ECTS)
ECE8001	Πρακτική Άσκηση	20
ECE8002	Πτυχιακή Εργασία	10

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Σύμφωνα με την Υ.Α Ε5/46350/2006 « Περὶ Καθορισμοῦ Γενικῶν Ενιαίων Κανόνων για την κατάρτιση προγραμμάτων σπουδών των Τμημάτων ΤΕΙ » ως προαιρετικά μαθήματα προσφέρονται τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα του τμήματος που δεν έχουν επιλεγεί από τους σπουδαστές.

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (20% του συνόλου των μαθημάτων)

1. Βρεφονηπιοκομία Ι (Θ+Ε) υποχρεωτική επιτυχής εξέταση για να δηλωθεί η Βρεφονηπιοκομία ΙΙ.
2. Μουσικοπαιδαγωγική Ι (Θ+Ε), ομοίως για την Μουσικοπαιδαγωγική ΙΙ.
3. Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων Ι(Θ+Ε) ομοίως για την Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων ΙΙ.
4. Προαπαιτούμενα μαθήματα για την Πρακτική Άσκηση:
 - Εξελικτική Ψυχολογία ΙΙ
 - Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων ΙΙ
 - Μουσικοπαιδαγωγική ΙΙ
 - Προσχολική Παιδαγωγική

ΤΟΜΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

A. ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

1. Εισαγωγή στις Επιστήμες Αγωγής
2. Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων Ι
3. Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων ΙΙ
4. Μουσικοπαιδαγωγική Ι
5. Μουσικοπαιδαγωγική ΙΙ
6. Κινητική Αγωγή Προσχ. Ηλικίας
7. Παιδική Λογοτεχνία Ι
8. Παιδική Λογοτεχνία ΙΙ
9. Αισθητική Εικαστική Αγωγή Προσχ. Ηλικίας Ι
10. Παιδαγωγικό Υλικό
11. Προσχολική Αγωγή & Η/Υ
12. Περιβαλλοντική Αγωγή
13. Διαπολιτισμική Αγωγή
14. Σύγχρονες Τάσεις Προσχ. Αγωγής
15. Ελληνική Γλώσσα
16. Προσχολική Παιδαγωγική

B. ΤΟΜΕΑΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑΣ

1. Βρεφονηπιοκομία Ι
2. Βρεφονηπιοκομία ΙΙ
3. Βρεφονηπιοκομία ΙΙΙ
4. Βρεφονηπιοκομία ΙV
5. Βρεφονηπιοκομία V
6. Βρεφονηπιοκομία VI
7. Κουκλοθέατρο
8. Θεατρικό Παιχνίδι
9. Αισθ. Αγωγή Προσχ. Ηλικίας ΙΙ-Πηλοπλαστική
10. Οργάνωση-Διοίκηση Β/Σ
11. Στοιχεία Οικονομικής-Καινοτομίας-Επιχειρηματικότητας στη Β/Ν
12. Δεοντολογία επαγγέλματος

Γ. ΤΟΜΕΑΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ-ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

1. Εξελικτική Ψυχολογία Ι
2. Εξελικτική Ψυχολογία ΙΙ
3. Εισαγωγή στην Ψυχολογία
4. Συμβουλευτική Ψυχολογία
5. Ψυχοπαθολογία
6. Κλινική Ψυχολογία
7. Αγωγή Υγείας
8. Πρώτες Βοήθειες
9. Ειδική Αγωγή
10. Νεογνολογία
11. Γενική Παιδιατρική
12. Αναπτυξιακή Παιδιατρική
13. Εργασιακές Σχέσεις

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΕΤΟΣ 1ο Α' Εξάμηνο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE1011
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Γενικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Α
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3 (2Θ + 1Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 4,5
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Η προοδευτική μύηση των φοιτητών στις βασικές έννοιες (concepts) και στην ιστορική εξέλιξη των Επιστημών της Αγωγής.
- Εισαγωγή των φοιτητών στην κατανόηση των επιστημολογικών βάσεων των Επιστημών της Αγωγής.
- Προοδευτική μύηση των φοιτητών στα βασικά μεθοδολογικά εργαλεία (μέθοδοι έρευνας) των Επιστημών της Αγωγής.

2. Περιγραφή

Βασικές έννοιες των Επιστημών της Αγωγής - Επιστημολογία – Θεωρίες της Αγωγής. Αντικείμενο της Παιδαγωγικής. Παιδαγωγική ατμόσφαιρα. Η διαπροσωπική επικοινωνία στη σχολική τάξη.

3. Βιβλιογραφία

- Μετοχιανάκης Ηλ. (2000). *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική*. Αυτοέκδοση, Ηράκλειο.
- Πανταζής Σπ. *Η Παιδαγωγική και το παιχνίδι αντικείμενο στο χώρο του Νηπιαγωγείου*. Gutenberg, Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Βρεφονηπιοκομία Ι**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE1020
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Μικτό
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Α
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 6 (3Θ + 3Ε)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 7
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ: Ναι

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Η εξοικείωση των φοιτητών με τον επαγγελματικό χώρο.
- Να κατανοήσουν το ρόλο τους ως Βρεφονηπιοκόμοι, να αποκτήσουν γνώσεις γύρω από τις γενικές αρχές φροντίδας βρέφους 0-12 μηνών και την προετοιμασία αποδοχής ενός βρέφους.

2. Περιγραφή

Εγκυμοσύνη. Προγεννητική περίοδος. Προετοιμασία υποδοχής βρέφους (ιματισμός - έπιπλα - σκεύη - δωμάτιο). Περιγεννητική περίοδος, τοκετός. Κάλυψη βασικών αναγκών (ύπνος – διατροφή – ανάπτυξη) κατά το 1^ο χρόνο της ζωής του βρέφους.

3. Βιβλιογραφία

- Shelov S. (2011). *Η φροντίδα του μωρού και του μικρού σας παιδιού: 0-5 ετών*. Πασχαλίδης, Αθήνα.
- Stoppard M. (1998) *Εσείς και το μωρό σας: Οι πρώτοι 12 μήνες*. Ποταμός, Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Ελληνική Γλώσσα**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE1031
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Γενικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Α
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3 (2Θ + 1Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 4
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να γνωρίσουν οι φοιτητές την εξελικτική πορεία της γλώσσας, ώστε να είναι σε θέση να κάνουν σωστή χρήση τους. Να γνωρίσουν σημαντικούς σταθμούς της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας και αντιπροσωπευτικά έργα με στόχο τη γλωσσική, αισθητική και πνευματική τους καλλιέργεια μέσω του έντεχνου λόγου.

2. Περιγραφή

Καταγωγή και εξέλιξη της Ελληνικής Γλώσσας. Στοιχεία Ιστορικής Γραμματικής και Ετυμολογικού. Ιστορική εξέλιξη και μελέτη έργων – σταθμών της Νέας Ελληνικής λογοτεχνίας.

3. Βιβλιογραφία

- Μπαμπινιώτης, Γ. (2002) *Συνοπτική ιστορία της Ελληνικής γλώσσας*. Ε έκδοση.
- Πολίτης, Λ. *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*. Μορφωτικό ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Αγωγή Υγείας**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE1041
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Γενικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Α
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3 (2Θ + 1Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 4
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Εισαγωγή των φοιτητών σε θέματα Υγείας.
- Εξοικείωση των φοιτητών σε πρακτικές Υγείας.

2. Περιγραφή

Στοιχεία ατομικής υγιεινής και καθαριότητας των παιδιών. Υγιεινής κοινότητας και απολύμανση κοινόχρηστων χώρων. Υγιεινή των τροφίμων. Προστασία από φυσικές καταστροφές (σεισμοί – πυρκαγιά κ.λ.π.). Πρόληψη νοσημάτων φθοράς και λοιμωδών νοσημάτων.

3. Βιβλιογραφία

- Τριχόπουλος Δ., Καλαποθάκη Β., Πετρίδου Ε. (2000). *Προληπτική Ιατρική και Δημόσια Υγεία*. Ζήτα, Αθήνα.
- Δαρβίρη (2007). *Προαγωγή Υγείας*. Πασχαλίδης, Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Εισαγωγή στην Ψυχολογία**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE1051
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Γενικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Α
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3 (2Θ + 1Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 4,5
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Κατανόηση του αντικειμένου και των θεωριών της επιστήμης, των μεθοδολογικών και δεοντολογικών θεμάτων και των βασικών διαστάσεων της νοημοσύνης και της προσωπικότητας.

2. Περιγραφή

Εισαγωγή στην επιστήμη της ψυχολογίας. Ιστορική αναδρομή. Οι βασικές θεωρητικές σχολές, οι κλάδοι, οι μέθοδοι έρευνας. Θεωρίες ανάπτυξης της προσωπικότητας. Ωρίμανση, αντίληψη, μάθηση, μνήμη, γλώσσα, σκέψη και νοημοσύνη. Προσωπικότητα: αλληλεπίδραση κληρονομικότητας- περιβάλλοντος. Δεοντολογία του επαγγέλματος.

3. Βιβλιογραφία

- Hayes N. (1998). *Foundations of Psychology – An Introductory Text*. Routledge London.
- Βοσνιάδου, Σ. (Επ.) (2005). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία*. Τόμος Α΄. Gutenberg.
- Νασιάκου, Μ. (1982). *Η Ψυχολογία σήμερα. Γενική Ψυχολογία*. Εκδόσεις Παπαζήσης.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Μουσικοπαιδαγωγική Ι**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE1060
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Μικτό
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Α
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 6 (2Θ + 1 Α.Π + 3Ε)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 6
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ: Ναι

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να μάθουν οι φοιτητές κάποιο απλό όργανο (φλογέρα, μελλόντικα).
- Με τη βοήθεια του ρυθμού και της μουσικής να καλλιεργήσουν την εσωτερική τους ισορροπία, να επιτύχουν την τόνωση των αισθήσεων και την εξοικειώσή τους με το χώρο, έτσι ώστε να είναι σε θέση να προσφέρουν στο συντονισμό των ενεργειών και των λειτουργιών του παιδιού.
- Να αναπτύξουν τη μουσικότητα, την ελευθερία σκέψης, κίνησης, τον αυτοσχεδιασμό, τις δημιουργικές τους ικανότητες, έτσι ώστε να μπορούν να βοηθήσουν στην ψυχοσωματική και νοητική ανάπτυξη των παιδιών.
- Να καλλιεργήσουν οι φοιτητές το γούστο τους με αισθητικές εμπειρίες και βιώματα που θα βοηθήσουν και στην προσωπική τους καλλιέργεια αλλά και στην αγωγή που θα δώσουν στα παιδιά.

2. Περιγραφή

Έννοιες βασισμένες στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ήχου. Μέτρο – Διαστολές.. Μουσική ανάγνωση. Ανάγνωση των στοιχείων του ρυθμού. Οι τέσσερις ρυθμικές αξίες.

Θέση- άρση. Legato – staccato. Κλίμακα (σκάλα). Τόνοι – ημιτόνια. Τραγούδι: εισαγωγικά, μορφές απλών τραγουδιών, ρυθμική ανάλυση και επεξεργασία τραγουδιού. Ορολογία βασικών χρωματισμών, ορολογία ρυθμικής αγωγής στη μουσική. . Τονισμοί συλλαβών στα ρυθμικά μοτίβα.

3. Βιβλιογραφία

- Σέργη Λ. (1995). *Προσχολική Μουσική Αγωγή. Η επίδραση της μουσικής μέσα από τη διαθεματική μέθοδο διδασκαλίας*. Gutenberg, Αθήνα.
- Storms Ger (2002). *100 Μουσικά παιχνίδια*. (4^η έκδοση), Νικολαΐδης, Αθήνα.

Β' Εξάμηνο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Προσχολική Παιδαγωγική**

ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE2011

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Γενικής Υποδομής

ΤΥΠΟΣ: Θεωρία

ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Β

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3 (2Θ + 1Α.Π)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 4,5

ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ: Ναι

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να συνειδητοποιήσουν οι φοιτητές την προσφορά των μεγάλων παιδαγωγών στην εξέλιξη της Προσχολικής Αγωγής και να είναι σε θέση να αντιμετωπίζουν κριτικά κάθε θεωρία ή σύστημα.

2. Περιγραφή

Ιστορική ανασκόπηση της Προσχολικής Αγωγής. Κατηγορίες Προσχολικών Ιδρυμάτων. Συστήματα Μοντέλα Προσχολικής Αγωγής. Μεταρρύθμιση της Προσχολικής Παιδαγωγικής.

3. Βιβλιογραφία

- Σακελλαρίου, Πανταζής. *Προσχολική Παιδαγωγική*. Ατραπός, Αθήνα.
- Σακελλαρίου Μ. (2007). *Συνεργασία Οικογένειας και Νηπιαγωγείου (θεωρία – έρευνα – διδακτικές προτάσεις)*. Αυτοέκδοση, Θεσσαλονίκη.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Βρεφονηπιοκομία II**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE2020
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Μικτό
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Β
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 6 (3Θ + 3Ε)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 7
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Η κατανόηση των διαφόρων τομέων ανάπτυξης και των ειδικών χαρακτηριστικών της κάθε ηλικίας.
- Να αναπτύξουν οι φοιτητές βασικές γνώσεις γύρω από την ανάπτυξη του βρέφους και του νηπίου για να μπορούν να αναγνωρίζουν σημεία φυσιολογικής ανάπτυξης ή τυχόν δυσκολίας.

2. Περιγραφή

Ο 2^{ος} και 3^{ος} χρόνος της ζωής του παιδιού. Στοιχεία ανατομίας και φυσιολογίας. Αύξηση και ανάπτυξη. Νοητική ανάπτυξη, συναισθηματική ανάπτυξη, κοινωνικότητα, κίνηση, ομιλία Συμμετοχή στις δραστηριότητες. Καταγραφή – ανάλυση συμπεριφοράς παιδιών σε διαφόρους τομείς της καθημερινής τους ζωής (κίνηση- παιχνίδι – επικοινωνία – λόγος κ.λ.π)

3. Βιβλιογραφία

- Shelov S. (2011). *Η φροντίδα του μωρού και του μικρού σας παιδιού: 0-5 ετών*. Πασχαλίδης, Αθήνα.
- Τριανταφυλλόπουλος Γ. *Μωρό και Νήπιο*.
- Stoppard M. (1998). *Εσείς και το παιδί σας: από ένα έως τριών ετών*. Ποταμός, Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Εξελικτική Ψυχολογία Ι
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE2031
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Β
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3 (2Θ + 1Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 4
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ: Ναι

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Κατανόηση των αναπτυσσόμενων αισθητηριακών-γνωστικών και αντιληπτικών λειτουργιών βρέφους-νηπίου, καθώς και χρησιμοποιούμενες γνωστικές στρατηγικές και ποιοτικές εκφράσεις αυτών. Κατανόηση της επίδρασης της παρεχόμενης ποιότητας της εξωοικογενειακής φροντίδας στη γνωστική ανάπτυξη των μικρών παιδιών.

2. Περιγραφή

Εισαγωγικά στοιχεία. Σύγχρονες θεωρίες ανάπτυξης. Προγεννητική και περιγεννητική περίοδος. Η διαπλοκή βιολογικών και περιβαλλοντικών παραγόντων στην ανάπτυξη. Γνωστική ανάπτυξη στη βρεφική και νηπιακή ηλικία. Προεκτάσεις των γνωστικών θεωριών και αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές προσχολικής ηλικίας. Ποιοτικά χαρακτηριστικά εξωοικογενειακής φροντίδας. Μνεία και σε πρόσφατες έρευνες με νεογέννητα και βρέφη, που αμφισβητούν ορισμένα σημεία της γενετικής ψυχολογίας του Piaget.

3. Βιβλιογραφία

- Δημητρίου-Χατζηνεοφύτου, Λ. (2001). *Τα 6 πρώτα χρόνια της ζωής*. Ελληνικά Γράμματα.
- Cole, M., & Cole, S.R. (2000). *Η ανάπτυξη των παιδιών*. Τυπωθήτω.
- Κουτσοβάνου, Ε. (1994). *Η θεωρία του Piaget και παιδαγωγικές εφαρμογές στην προσχολική εκπαίδευση*. Οδυσσέας.
- Ρίτσομοντ, Π. (1970). *Εισαγωγή στον Πιαζέ*. Υποδομή.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Αισθητική Εικαστική Αγωγή Προσχολικής Ηλικίας Ι**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE2040
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Γενικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Μικτό
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Β
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 5 (2Θ + 1Α.Π + 2Ε)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 5,5
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να εισάγει τους/τις φοιτητές/ριες στο χώρο της Τέχνης και να εστιάσουν σε έργα σημαντικών καλλιτεχνών του 20^{ου} αιώνα με σκοπό την καλλιέργεια των αισθήσεων τους και των αντιληπτικών τους ικανοτήτων.
- Να κατανοήσουν τα μορφολογικά στοιχεία των έργων τέχνης (χρώμα, σχέδιο) και τις βασικές αρχές της σύνθεσης του όγκου, του χώρου κ.τ.λ.
- Να εξοικειωθούν με τα σύμβολα και τις τεχνικές σημαντικών καλλιτεχνών.
- Να διδαχθούν εικαστικές δραστηριότητες οι οποίες εφαρμόζονται σ' ένα αλληλεπιδραστικό περιβάλλον μάθησης με καινούρια μέσα και υλικά (π.χ. υπολογιστή, φωτογραφία, video)

2. Περιγραφή

Προσέγγιση της εικαστικής γλώσσας. Χώρος (βάθος-προοπτική-θετικός/αρνητικός). Όγκος (βράχυνση-προοπτική-μάζα-γραμμή-επίπεδα-θετικός/αρνητικός χώρος). Κίνηση-Δυναμική-Εκφραση-Γράφημα-Σχέδιο. Φως (σκιά-φυσικές και ψυχολογικές θέσεις του φωτός-ποιότητα-ποσότητα). Χρώμα (Το χρώμα και το φως- απόχρωση- τόνος-ένταση-συμβολισμός-υφή-βασικά χρώματα κ.τ.λ.). Επαφή με τους σημαντικότερους καλλιτέχνες του 20^{ου} αιώνα και εστιασμός σε σύγχρονους καλλιτέχνες των οποίων τεχνικές εισχωρούν στη προσχολική αγωγή (π.χ. dripping /pouring). Φύση παιδικού σχεδίου (τάσεις και ψυχολογικές σχολές, στάδια εξέλιξης της παιδικής τέχνης)

3. Βιβλιογραφία

- Combrich H.E. (1995). *Το χρονικό της τέχνης*. ΜΙΕΤ, Αθήνα.
- Σάλλα, Δουκουμετζίδης, (1996). *Δημιουργική Φαντασία και παιδική τέχνη*. Αθήνα

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Μουσικοπαιδαγωγική II**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE2050
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικότητα
ΤΥΠΟΣ: Μικτό
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Β
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 4 (2Θ + 2Ε)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 5
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ: Ναι

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Εμπέδωση της θεωρίας. Συνέχιση της εξέλιξης της τεχνικής του οργάνου. Επαφή με τα κρουστά οργανάκια με ισόχρονους χτύπους σε συνοδεία.
- Κινητική εμπέδωση των κεφαλαίων της θεωρίας.
- Χρήση κρουστών σε συνδυασμό με κίνηση και λόγο.

2. Περιγραφή

Ιστορία της Μουσικής. Μεταφορά (Transporto). Ελάχιστονες κλίμακες. Κανόνας. Διφωνίες. Ακροάσεις μουσικών έργων. Μουσικά παιχνίδια α) Εισαγωγή στη σημασία τους, προσφορά στην ατομική ανάπτυξη, στην ανάπτυξη της κοινωνικότητας, του δημιουργικού πνεύματος. β) Κατηγορίες μουσικών παιχνιδιών. Μελωδίες μονόφωνες, δίφωνες, τρίφωνες. Παιδικά τραγούδια. Ελληνικά δημοτικά τραγούδια και χοροί. Μουσική και Ρυθμική ορθογραφία. Κινησιολογικός αυτοσχεδιασμός. Μουσική και Δράμα. Κινησιολογικές παύσεις. Κίνηση με σχέδιο.

3. Βιβλιογραφία

- Καραδήμου Α., Λιάτσου Π. (2003). *Η μουσικοπαιδαγωγική τον 20^ο αιώνα. Οι σημαντικότερες απόψεις για την προσχολική ηλικία*. Νικολαΐδης, Αθήνα.
- Wietserma H. (2003). *100 Παιχνίδια με κίνηση*. Νικολαΐδης, Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Νεογνολογία**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE2061
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Β
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3 (2Θ + 1Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 4
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Εξοικείωση των φοιτητών με τα νεογνά.
- Να γνωρίσουν οι φοιτητές τα φυσιολογικά νεογνά και να εντοπίσουν τυχόν παθολογικά προβλήματα αυτών στον Βρεφικό Σταθμό.

2. Περιγραφή

Το νεογέννητο. Υψηλού κινδύνου εγκυμοσύνη. Ειδικές κατηγορίες νεογνών. Φυσιολογικός τοκετός και ανάνηψη νεογνού. Μείζονες και ελάσσονες λοιμώξεις νεογνών. Ανοσία και εμβόλια.

3. Βιβλιογραφία

- Σεργιόπουλος Κ. *Νεογνολογία*. Ν Λίτσας.
- Βρυώνης Γ. (2004). *Παιδιατρική*. Εφύρα, Ιωάννινα.

ΕΤΟΣ 2^ο Γ' Εξάμηνο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων Ι**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE3010
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Μικτό
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Γ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 6 (2Θ + 1Α.Π + 3Ε)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 6
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ: Ναι

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Η προσέγγιση των φοιτητών σε θέματα της Γενικής Μεθοδολογίας των Δραστηριοτήτων και των διδακτικών αξιωμάτων με ειδικότερο στόχο να βοηθήσουν για να εφαρμόσουν την αγωγή στους Προσχολικούς θεσμούς.

2. Περιγραφή

Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων. Διδακτικά Μέσα. Μορφές Διδασκαλίας (Μεθοδολογίας). Αξία και καταλληλότητα των Διδακτικών Μέσων. Οπτικά και ακουστικά Μέσα Διδασκαλίας – Εποπτικά μέσα. Αρχές λειτουργίας του. Σύγχρονες αντιλήψεις για τη Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων.

3. Βιβλιογραφία

- Lindon J., kelman K., Alice Sh. *Μαθαίνω τον κόσμο παίζοντας*. Δίπτυχο, Αθήνα.
- Αυγητίδου Σ. *Το παιχνίδι*.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Βρεφονηπιοκομία ΙΙΙ**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE3020
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Μικτό
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Γ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 6 (3Θ + 3Ε)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 7
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να κατανοήσουν οι φοιτητές τις αρχές που διέπουν τη διατροφή βρεφών και νηπίων.
- Αντιμετώπιση προβλημάτων φαγητού.

2. Περιγραφή

Διατροφή. Σφάλματα διατροφής. Ειδικές δίαιτες, παρακολούθηση υγείας βρέφους και μικρού παιδιού.

3. Βιβλιογραφία

- Dave A. *Πρακτικός οδηγός διατροφής των παιδιών*.
- Παλλίδης Σ. *Σύγχρονη διατροφή για παιδιά*.
- Shelov S. (2011). *Η φροντίδα του μωρού και του μικρού σας παιδιού: 0-5 ετών*. Πασχαλίδης, Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Εξελικτική Ψυχολογία II
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE3030
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικότητα
ΤΥΠΟΣ: Μικτό
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Γ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 6 (3Θ + 3Ε)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 7
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ: Ναι

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Κατανόηση της σημασίας των συναισθημάτων στην ανάπτυξη του μικρού παιδιού και της ανάπτυξης των δομικών και διαδικαστικών χαρακτηριστικών των πρώιμων σχέσεων.
- Αφομοίωση της συγκρότησης του συναισθηματικού τόνου της προσκόλλησης των μικρών παιδιών καθώς τις επιπτώσεις της διακοπής των συναισθηματικών δεσμών στην ανάπτυξη του ατόμου.
- Ανάλυση των εσωτερικευμένων μοντέλων διεργασίας και των μεταβολών στις συναλλαγές ενήλικα-μικρού παιδιού.

2. Περιγραφή

Κοινωνικό-συναισθηματική ανάπτυξη στη βρεφική και νηπιακή ηλικία. Ορισμός των συναισθημάτων. Συγκρότηση ψυχισμού στα πρώτα χρόνια ζωής. Χαρακτηριστικά πρώιμων αλληλεπιδράσεων. Θεωρία προσκόλλησης (δεσμού) και οι διαστάσεις αυτής ως οργανωτικό σχήμα της συμπεριφοράς. Αξιολόγηση κατηγοριών και υποκατηγοριών των τύπων προσκόλλησης βρεφικής – νηπιακής ηλικίας. Αυτορρύθμιση και αυτοέλεγχος. Επιθετικότητα και φόβοι.

3. Βιβλιογραφία

- Richman, S (2006). *Ένας λύκος στη σοφίτα*. Τυπωθήτω.
- Cole, M., & Cole, S.R. (2000). *Η ανάπτυξη των παιδιών*. Τυπωθήτω.
- Bowlby, J. (1988). *A secure base: Parent-child attachment and healthy human development*. New York: Basic Books.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Μεθοδολογία Έρευνας**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE3041
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Γενικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Γ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3 (2Θ + 1Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 4,5
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να μάθουν οι φοιτητές όχι μόνο να κατανοούν και να κρίνουν σωστά μια δημοσιευμένη εργασία, αλλά και να είναι σε θέση να οργανώσουν, να διεξάγουν και να παρουσιάσουν τόσο μια έρευνα όσο και μια επιστημονική εργασία.

2. Περιγραφή

Βασικές έννοιες στην εμπειρική έρευνα. Διαδικασία έρευνας. Ανάλυση και επεξεργασία δεδομένων. Η παρουσίαση της έρευνας, η συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας.

Αξιολόγηση μιας έρευνας. Ερευνητικά σφάλματα. Οδηγίες για συγγραφή πτυχιακών εργασιών

3. Βιβλιογραφία

- Αθανασίου Λ. (2007). *Μέθοδοι και τεχνικές έρευνας στις επιστήμες της Αγωγής*. Εφύρα, Ιωάννινα.
- Βαμβούκας Μ. (2006). *Εισαγωγή στην Ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και Μεθοδολογία*. Γρηγόρη, Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Πρώτες βοήθειες σε παιδιά**

ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE3051

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Γενικής Υποδομής

ΤΥΠΟΣ: Θεωρία

ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Γ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 5,5

ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Η εξειδίκευση των φοιτητών στην αντιμετώπιση των ατυχημάτων στον Β/Σ.

2. Περιγραφή

Ατυχήματα και δηλητηριάσεις στους παιδικούς σταθμούς, αντιμετώπιση, γενικά και ειδικά μέτρα.

Ηλεκτροπληξία, εγκαύματα, πνιγμός, Υπερπυρεξία. Σπασμοί, Βασική καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση. Αντιμετώπιση απλών τραυμάτων .

3. Βιβλιογραφία

- Βρυώνης Γ. (2004). *Παιδιατρική*. Εφύρα, Ιωάννινα.

Δ' Εξάμηνο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων II**

ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE4010

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικότητας

ΤΥΠΟΣ: Μικτό

ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Δ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 6 (2Θ + 1Α.Π + 3Ε)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 6

ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ: Ναι

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Η εξειδίκευση και εμπέδωση της Μεθοδολογίας Δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στο χώρο των Προσχολικών Ιδρυμάτων, όπως εξερεύνηση περιβάλλοντος, γνωριμία με αντικείμενα και ανάλυση της ωφελιμότητας των δραστηριοτήτων στο αντίστοιχο πεδίο, οργάνωση της δομής του λόγου, προαγωγή της εκφραστικής ικανότητας και ευχέρειας μέσω γλωσσικών παιχνιδιών, διηγήσεων, παραμυθιών κ.λ.π.

2. Περιγραφή

Διδακτική της μητρικής γλώσσας. Ο προφορικός και ο γραπτός λόγος. Διάλογος – διήγηση – Ανάγνωση ιστοριών. Παραμύθι, ποίηση. Καθημερινές δραστηριότητες. Οργάνωση δραστηριοτήτων στο Βρεφονηπιακό Σταθμό. Συμμετοχή στις οργανωμένες από τη Παιδαγωγό δραστηριότητες της τάξης, αλλά και σε αυθόρμητες που πηγάζουν από τα ενδιαφέροντα των παιδιών.

3. Βιβλιογραφία

- Κιτσαράς Γ. (2004). *Προγράμματα Διδακτικής Μεθοδολογίας Προσχολικής Αγωγής*. Κιτσαράς, Αθήνα.
- Κουτσουνάκου Ε. & ομάδα εργασίας. *Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης και διαθεματική διδακτική προσέγγιση*.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Βρεφονηπιοκομία IV**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE4020
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικότητας
ΤΥΠΟΣ: Μικτό
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Δ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 6 (2Θ + 1Α.Π + 3Ε)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 6
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να αποκτήσουν οι φοιτητές γενικές γνώσεις για την στάση και συμπεριφορά που πρέπει να επιδείξουν στα ατυχήματα των παιδιών, καθώς και να μάθουν πως μπορούν να τους παρέχουν πρώτες βοήθειες.

2. Περιγραφή

Πρώτες βοήθειες για βρέφη και μεγαλύτερα παιδιά. Επείγουσες καταστάσεις και αντιμετώπισή τους.

3. Βιβλιογραφία

- Shelov S. (2011). *Η φροντίδα του μωρού και του μικρού σας παιδιού: 0-5 ετών*. Πασχαλίδης, Αθήνα.
- Bass D., Kibel M. (2006). *Πρώτες βοήθειες για βρέφη και παιδιά*. Ίριδα. Αθήνα.
- Stoppard M. (1998). *Ιατρική εγκυκλοπαίδεια για μωρά και παιδιά*. Ακμή. Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Παιδική Λογοτεχνία Ι**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE4031
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Δ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3 (2Θ + 1Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 4
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να έρθουν οι φοιτητές σε επαφή με τα κείμενα Παιδικής Λογοτεχνίας και να εξοικειωθούν με αυτά ώστε να δημιουργηθεί η επιθυμία επαφής με αυτόν τον τομέα της Λογοτεχνίας.
- Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της έγκαιρης και σωστής προσφοράς του βιβλίου στο μικρό παιδί.
- Να γνωρίσουν βιβλία και λογοτεχνικά κείμενα για παιδιά 0-6 χρονών καθώς και τα κριτήρια επιλογής βιβλίων για παιδιά.
- Να γνωρίσουν τις παιδαγωγικές μεθόδους προσφοράς και εκμετάλλευσης στους χώρους αγωγής και διαφόρων κατηγοριών παιδικών βιβλίων, ανάλογα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες του κάθε παιδιού.

2. Περιγραφή

Δυνατότητες κατανόησης του λόγου κατά την εμβρυϊκή ηλικία. Λεκτικές ανταλλαγές βρέφους – ενήλικα. Επαφή με το βιβλίο και χρήση του σε κάθε ηλικία. Χαρακτηριστικά, κριτήρια επιλογής. Γνωριμία με κείμενα Ελληνικής και ξένης λογοτεχνίας που έχουν σα θέμα τους το παιδί: Λογοτεχνική και Ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση.

3. Βιβλιογραφία

- Γκίβαλου-Κατσίκη Α. (1995) . *Το θαυμαστό ταξίδι*. Πατάκης. Αθήνα.
- Χατζητάκη-Καψωμένου Χρ. *Το νεοελληνικό λαϊκό παραμύθι*. Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Δεοντολογία Επαγγέλματος
ΚΩΔΙΚΟΣ: ΕCE4041
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΔΟΝΑ
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Δ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3 (2Θ + 1Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 4
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να αποκτήσουν οι φοιτητές βασικές γνώσεις επαγγελματικής Δεοντολογίας, ώστε να είναι σε θέση να εκπληρώσουν τους στόχους της αγωγής.

2. Περιγραφή

Η θέση του στελέχους προσχολικής αγωγής στα προσχολικά επαγγέλματα. Δεοντολογικοί κανόνες κατά την άσκηση του επαγγέλματος. Έννοια και περιεχόμενο της Δεοντολογίας. Καθήκοντα και υποχρεώσεις στελεχών προσχολικών ιδρυμάτων. Συνεχής συνεργασία με τους γονείς των βρεφών και νηπίων για την επίτευξη των στόχων της Αγωγής.

3. Βιβλιογραφία

Δίνονται σημειώσεις.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Στοιχεία Οικονομικής-Καινοτομίας
επιχειρηματικότητας στη Β/Ν

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Αισθητική Αγωγή Προσχολικής Ηλικίας II-Πηλοπλαστική**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE4060
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικότητας
ΤΥΠΟΣ: Μικτό
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Δ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 5 (2Θ + 3Ε)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 5,5
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να κατανοήσουν και να καλλιεργήσουν οι φοιτητές τη σημασία της οικολογικής δημιουργικότητας, της ευαισθησίας και της αισθητικής των εικαστικών δραστηριοτήτων στην προσχολική ηλικία.
- Να πειραματιστούν με εύπλαστα υλικά (να πιάνουν, να πλάθουν, να μαλάζουν, να τσιμπούν, να πιέζουν, να απλώνουν, να χαράζουν).
- Να αποκτήσουν οι φοιτητές όχι μόνο γνώσεις σχετικές με τις μεθόδους και τα μέσα διδασκαλίας που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία των εικαστικών δραστηριοτήτων στη προσχολική ηλικία αλλά και να είναι σε θέση να προγραμματίζουν να εκτελούν και να αξιολογούν τις διάφορες εικαστικές δραστηριότητες μέσα στο γενικό πρόγραμμα του βρεφονηπιακού σταθμού.

2. Περιγραφή

Η μορφή διδασκαλίας της εικαστικής αγωγής. Κατανόηση των διδακτικών στόχων των εικαστικών δραστηριοτήτων (ζωγραφική με τη χρήση ποικίλων υλικών-κατασκευές με τη χρήση άχρηστων υλικών-collage- πλαστική). Εξοικείωση με εύπλαστα υλικά – Δημιουργία πλαστικών συνθέσεων δύο ή τριών διαστάσεων. Τεχνικές πηλοπλαστικής. Η σημασία της εικαστικής γωνιάς στο βρεφονηπιακό σταθμό.

3. Βιβλιογραφία

- Παπαδοπούλου Θ. Μ. (2007). *‘Παίζοντας Τέχνη με παιδιά’ Το πρόγραμμα της Έλλης Τρίμη για παιδιά Προσχολικής και Σχολικής ηλικίας*. ΑΦΟΙ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ Α.Ε. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
- Σάλλα, Δουκουμετζίδης. (1996). *Δημιουργική Φαντασία και παιδική τέχνη*. Αθήνα
- Herbert R. (1979). *Ιστορία της Μοντέρνας Γλυπτικής*. Υποδομή. Αθήνα

Έτος 3ο Ε' Εξάμηνο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Βρεφονηπιοκομία V**

ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE5010

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικότητα

ΤΥΠΟΣ: Μικτό

ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Ε

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 6 (3Θ + 3Ε)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 5,5

ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Αρχές εκπαίδευσης που πρέπει να διέπουν τα μικρά παιδιά (0-6 ετών). Οργάνωση χώρων εμπειριών – δραστηριοτήτων στον Β/Σ.
- Να προετοιμαστούν οι φοιτητές σύμφωνα με τις βασικές αρχές εκπαίδευσης, τα ομαδικά προγράμματα μικρών παιδιών.

2. Περιγραφή

Σχέσεις φυσικού περιβάλλοντος και ποιότητα αγωγής και φροντίδας. Η φροντίδα του παιδιού από τους τρίτους. Ο ρόλος του Βρεφονηπιοκόμου. Οικογενειακά θέματα. Προβλήματα συμπεριφοράς και αντιμετώπισή τους.

3. Βιβλιογραφία

- Shelov S. (2011). *Η φροντίδα του μωρού και του μικρού σας παιδιού: 0-5 ετών*. Πασχαλίδης. Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Κινητική Αγωγή Προσχολικής Ηλικίας**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE5020
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Μικτό
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Ε
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 6 (2Θ + 1Α.Π + 3Ε)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 6
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Η παρουσίαση βασικών εννοιών της Κινητικής Αγωγής με εφαρμογή στην προσχολική ηλικία.
- Η κατανόηση και εμπέδωση της διδακτικής και της μεθοδολογίας της κινητικής αγωγής στην ηλικία των 3-5 ετών (προσχολική ηλικία). Η απόκτηση κατάλληλης υποδομής των φοιτητών ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις για την εκμάθηση και συγχρόνως τη διδασκαλία της κινητικής αγωγής στα μικρά παιδιά.

2. Περιγραφή

Ρυθμικές – κινητικές δραστηριότητες. Ψυχοκινητικές δραστηριότητες.

3. Βιβλιογραφία

- Ζαχοπούλου Ε. (2007). *Η φυσική Αγωγή στην αρχή του 21^{ου} αιώνα (Προσχολική Αγωγή)*. Χριστοδουλίδη. Θεσσαλονίκη.
- Τσαμπακίδου Α. *Κινητικές δεξιότητες*. University Studio Press. Θεσσαλονίκη.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Γενική Παιδιατρική
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE5031
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Ε
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 5,5
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Εξοικείωση των φοιτητών με τα μεγαλύτερα παιδιά.
- Να εντοπίσουν οι φοιτητές παθολογικές καταστάσεις και να παραπέμψουν το παιδί στον ειδικό.

2. Περιγραφή

Λοιμώδη νοσήματα. Αναπνευστικό σύστημα. Πεπτικό σύστημα. Ουροποιητικό σύστημα. Νευρικό σύστημα. Κυκλοφορικό σύστημα. Ορθοπεδικά προβλήματα.

3. Βιβλιογραφία

- Βρυώνης Γ. (2004). *Παιδιατρική*. Εφύρα. Ιωάννινα.
- Lissauer. (2008). *Σύγχρονη Παιδιατρική*, Τόμος Ι. Πασχαλίδης. Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Κλινική Ψυχολογία**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE5041
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Ε
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3 (2Θ + 1Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 4,4
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Κατανόηση των ψυχοδυναμικών, συμπεριφοριστικών και νέων προσεγγίσεων σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο. Διαπραγμάτευση με υποθέσεις σχετικά με την ανάπτυξη της προσωπικότητας και την προσαρμογή που υποστηρίζει η κάθε θεωρία στην αξιολόγηση και στη θεραπεία. Γνωριμία χορήγησης, αξιολόγησης και ερμηνείας δεδομένων των ψυχομετρικών εργαλείων

2. Περιγραφή

Ιστορική αναδρομή. Θεωρητικά μοντέλα. Κατανόησης της φυσιολογικής ανάπτυξης ως προβλέψιμη και κανονική. Αναπτυξιακές και μη αποκλίσεις. Διαγνωστικά κριτήρια παθολογικής συμπεριφοράς. Αποτίμηση της συμπεριφοράς. Κριτική παρουσίαση ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων. Κλινικές ειδικότητες (συμπεριφοριστική ιατρική, παιδιατρική και δικαστική ψυχολογία).

3. Βιβλιογραφία

- Heiden, L.A. & Hersen, M. (1998). *Εισαγωγή στην Κλινική Ψυχολογία*. Πεδίο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Παιδική Λογοτεχνία II**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE5051
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικότητα
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Ε
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3 (2Θ + 1Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 4,5
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να έρθουν οι φοιτητές σε επαφή με τα κείμενα Παιδικής Λογοτεχνίας και να εξοικειωθούν με αυτά ώστε να δημιουργηθεί η επιθυμία επαφής με αυτόν τον τομέα της Λογοτεχνίας.
- Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της έγκαιρης και σωστής προσφοράς του βιβλίου στο μικρό παιδί.
- Να γνωρίσουν βιβλία και λογοτεχνικά κείμενα για παιδιά 0-6 χρονών καθώς και τα κριτήρια επιλογής βιβλίων για παιδιά.
- Να γνωρίσουν τις παιδαγωγικές μεθόδους προσφοράς και εκμετάλλευσης στους χώρους αγωγής και διαφόρων κατηγοριών παιδικών βιβλίων, ανάλογα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες του κάθε παιδιού.

2. Περιγραφή

Κατηγορίες βιβλίων για παιδιά 3 – 6 χρονών. Παιδαγωγική προσφορά της κάθε κατηγορίας. Κριτήρια επιλογής.

3. Βιβλιογραφία

- Παπανικολάου Ρ.-Τσιλιμένη Τ. (2007). *Η Παιδική Λογοτεχνία στο νηπιαγωγείο*. Καστανιώτη. Αθήνα.
- Ροντάρι Τζ. *Γραμματική της φαντασίας*. Μεταίχμιο.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Οργάνωση - Διοίκηση Β/Σ**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE5061
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΔΟΝΑ
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Ε
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3 (2Θ + 1Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 4
ΕΠΙΠΕΔΟ: Επιλογής Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να αποκτήσουν οι φοιτητές τις απαραίτητες γνώσεις ώστε να οργανώσουν ένα Βρεφονηπιακό Σταθμό.
- Να μάθουν να διαχειρίζονται τα οικονομικά και περιουσιακά στοιχεία του Β/Σ.
- Να κατανοήσουν την έννοια και το σκοπό της οργάνωσης και τη σημασία της για την εύρυθμη λειτουργία των προσχολικών ιδρυμάτων.

2. Περιγραφή

Στοιχεία και αρχές διοίκησης. Δημοσιοϋπαλληλικό Δίκαιο Διαχείριση Προσχολικών Ιδρυμάτων. Διαστάσεις διαχείρισης. Διαπροσωπικές σχέσεις. Δυναμική ομάδας. Βρεφονηπιακά Ιδρύματα. Οργάνωση Γραφείου.

3. Βιβλιογραφία

Δίνονται σημειώσεις.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Εργασιακές Σχέσεις**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE5071
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΔΟΝΑ
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Ε
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3 (2Θ + 1Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 4
ΕΠΙΠΕΔΟ: Επιλογής Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Απόκτηση γενικών γνώσεων για θέματα εργασιακών σχέσεων του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα, απαραίτητων στην απασχόλησή τους ως Βρεφονηπιοκόμοι.

2. Περιγραφή

Βασικές έννοιες. Διαμόρφωση των σχέσεων εργασίας. Σύμβαση και σχέση εργασίας. Λειτουργία της εργασιακής σχέσης. Συμμετοχή της Γυναίκας στην εργασία. Εργατικά ατυχήματα. Κοινωνική ασφάλιση.

3. Βιβλιογραφία

- Αγαλλοπούλου Πην. *Εισαγωγή στο Εργατικό Δίκαιο*. Σάκκουλας. Αθήνα.
- Δασκαλάκης Δημ. (2000). *Προλεγόμενα για την εργασία και εργασιακές σχέσεις*. Σάκκουλας. Αθήνα.

ΣΤ' Εξάμηνο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Αναπτυξιακή Παιδιατρική**

ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE6011

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικότητα

ΤΥΠΟΣ: Θεωρία

ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: ΣΤ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 4 (3Θ + 1Α.Π)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 6

ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Η εξοικείωση των φοιτητών με τα φυσιολογικά βρέφη.
- Να γνωρίσουν οι φοιτητές τα φυσιολογικά χαρακτηριστικά της αύξησης του σώματος και της ωρίμανσης των ανθρωπίνων λειτουργιών και να εντοπίσουν παθολογικές καταστάσεις.

2. Περιγραφή

Ενδομήτρια αύξηση. Εξωμήτρια αύξηση. Ψυχοκινητική εξέλιξη. Διαταραχές αύξησης. Διαταραχές της ανάπτυξης. Διατροφή φυσιολογικού βρέφους.

3. Βιβλιογραφία

- Βρυώνης Γ. (2004). *Παιδιατρική*. Εφύρα. Ιωάννινα.
- Lissauer (2008). *Σύγχρονη Παιδιατρική*, Τόμος Ι. Πασχαλίδης. Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Διαπολιτισμική Αγωγή
ΚΩΔΙΚΟΣ: ΕCE6020
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικότητα
ΤΥΠΟΣ: Μικτό
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: ΣΤ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 6 (3Θ + 3Ε)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 7
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να αποκτήσουν οι φοιτητές τις απαραίτητες γνώσεις, ώστε να μπορούν να δημιουργήσουν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για Αγωγή και ανάπτυξη κλίματος εμπιστοσύνης στα μικρά παιδιά των ξένων μεταναστών.
- Να είναι σε θέση, ως Βρεφονηπιοκόμοι, να βοηθήσουν τα παιδιά των ξένων μεταναστών, στην προσπάθεια ένταξης και προσαρμογής τους στην Ελληνική προσχολική πραγματικότητα.

2. Περιγραφή

Συνέπειες της οικονομικής μετανάστευσης. Παιδαγωγικές και κοινωνικοπολιτικές αναλύσεις αγωγής παιδιών με διαφορετικό πολιτισμό και γλώσσα. Κατάλληλες διδακτικές και παιδαγωγικές δραστηριότητες για δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης.

3. Βιβλιογραφία

- Πανταζής Σπ. (2006). *Διαπολιτισμική αγωγή στο νηπιαγωγείο*. Αυτοέκδοση. Αθήνα.
- Γκόβαρης Χρ. *Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική*. Gutenberg. Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Κουκλοθέατρο**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE6030
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικότητα
ΤΥΠΟΣ: Μικτό
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: ΣΤ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 6 (3Θ + 3Ε)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 7
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να κατανοήσουν οι φοιτητές την παιδαγωγική αξία του κουκλοθέατρου. Πρακτική εφαρμογή (Δημιουργία παραστάσεων).
- Να μπορέσουν οι φοιτητές να βιώσουν και στη συνέχεια να μεταδώσουν στα μικρά παιδιά την παιδαγωγική αξία που δημιουργεί μια κουκλοθεατρική παράσταση.
- Το κουκλοθέατρο ως μέσο έκφρασης επικοινωνίας, ψυχαγωγίας και ανάπτυξης.
- Οι φοιτητές μαθαίνουν να εμπιστεύονται τη φαντασία τους, εξοικειώνονται με τις τεχνικές που εφαρμόζονται στο κουκλοθέατρο, συνεργάζονται, κατασκευάζουν κούκλες, σκηνικά, στήνουν μια ολοκληρωμένη παράσταση.

2. Περιγραφή

Το κουκλοθέατρο ως μέσο αγωγής στην προσχολική ηλικία. Βασικές τεχνικές, κατασκευή κούκλας, κείμενο, κίνηση, λόγος.

3. Βιβλιογραφία

- Μαγουλιώτης Απ. (2006-2007). *Κουκλοθέατρο Ι*. Καστανιώτης. Αθήνα,.
- Γραμματάς Θ. *Fantasyland*. Τυπωθήτω. Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Ψυχοπαθολογία**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE6041
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικότητα
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: ΣΤ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 4 (2Θ + 2Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 5
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Χρήση των αρχών των ψυχολογικών θεωριών και των ευρημάτων των ψυχολογικών ερευνών, και κατανόηση των προσαρμοστικών μεταλλαγών της συμπεριφοράς στο σύνθετο περιβάλλον (οικογενειακό και εξωοικογενειακό). Εξοικείωση των φοιτητών στην ψυχοδυναμική οργάνωση των ανθρωπίνων σχέσεων με στόχο οι μελλοντικοί παιδαγωγοί να μπορούν να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα, και το ρόλο των μικρών παιδιών στους χώρους της ανάπτυξής τους.

2. Περιγραφή

Εισαγωγή και ιστορική ανασκόπηση. Αναπτυξιακή προσέγγιση της Εξελικτικής ψυχοπαθολογίας. Αιτιολογία διαταραχών και συμπτωμάτων από την προοπτική διαφόρων θεωρητικών μοντέλων (βιολογικό, ψυχοδυναμικό, συμπεριφορικό, γνωστικό, μοντέλο προσκόλλησης και γονεϊκών πρακτικών). Ταξινόμηση και διάγνωση των διαταραχών της βρεφικής και νηπιακής ηλικίας. Δεοντολογικά ζητήματα.

3. Βιβλιογραφία

- Κάκουρος, Ε. & Μανιαδάκη, Κ. (2002). *Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων*. Τυπωθήτω.
- Wilmshurst, L. (2011). *Εξελικτική Ψυχοπαθολογία*. Gutenberg
- Kring, A.M., Davison, G.C., Neale, J.M. & Jonshon, S.L. (2010). *Ψυχοπαθολογία*. Gutenberg
- Φιβάζ-Ντεπερσανζ, Ε. & Κορμπόζ-Βαρνερί, Α. (2006). *Το πρωταρχικό τρίγωνο. Μια αναπτυξιακή προοπτική στο σύστημα των μητέρων, των πατέρων και των βρεφών*. Καστανιώτης.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Προσχολική Αγωγή και Η/Υ**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE6051
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: ΣΤ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 4 (2Θ + 2Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 5
ΕΠΙΠΕΔΟ: Επιλογής Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να μελετήσουν οι φοιτητές προγράμματα που απευθύνονται σε παιδιά προσχολικής ηλικίας, ώστε να είναι σε θέση να επιλέξουν και να χρησιμοποιήσουν με επιτυχία παρόμοια προγράμματα μέσα σε τάξη μικρών παιδιών.

2. Περιγραφή

Μελέτη προγραμμάτων που απευθύνονται σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Αναφορά σε έρευνες που αφορούν προσπάθειες εισαγωγής τέτοιων προγραμμάτων στο χώρο προσχολικής αγωγής

3. Βιβλιογραφία

- Νικολοπούλου. *Οι τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών στην προσχολική εκπαίδευση.*

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Βρεφονηπιοκομία VI**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE6061
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικότητα
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: ΣΤ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 4 (2Θ + 2Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 5
ΕΠΙΠΕΔΟ: Επιλογής Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να μάθουν οι φοιτητές να δημιουργούν ένα ασφαλές περιβάλλον για τα παιδιά. Τι πρέπει να αποφεύγουν και ποιους κανόνες να τηρούν.

2. Περιγραφή

Πρόληψη ατυχημάτων σε χώρους που υπάρχουν βρέφη και μεγαλύτερα παιδιά. Ασφάλεια μέσα και έξω από το σπίτι. Δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος.

3. Βιβλιογραφία

- Shelov S. (2011). *Η φροντίδα του μωρού και του μικρού σας παιδιού: 0-5 ετών*. Πασχαλίδης, Αθήνα.
- Τσουμάκας Κ.. *Παιδικά Ατυχήματα*.

Έτος 4ο Ζ' Εξάμηνο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Σύγχρονες Τάσεις Προσχολικής Αγωγής

ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE7010

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικότητα

ΤΥΠΟΣ: Μικτό

ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Ζ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 6 (3Θ + 3Ε)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 7

ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να αναλύουν οι φοιτητές τους παράγοντες που προσδιορίζουν την προσφερόμενη στους προσχολικούς θεσμούς ποιότητα.
- Να ερμηνεύουν, με βάση τις σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις, τις παιδαγωγικές πρακτικές και τις καινοτομίες που εφαρμόζονται στους χώρους προσχολικής αγωγής.

2. Περιγραφή

Πρόσφατα ερευνητικά δεδομένα στην Προσχολική Αγωγή. Προσεγγίσεις σε νέες μεθόδους εργασίας στην Προσχολική Αγωγή. Σχέσεις παιδαγωγών και κοινωνικών συνεργατών. Μορφές επίλυσης συγκρούσεων. Η έννοια της διαπραγμάτευσης. Εκπαιδευτικά κινήματα και καινοτομικές εφαρμογές: η σημασία της καινοτομίας στην πρόληψη της σχολικής αποτυχίας. Προσέγγιση της αμφίδρομης σχέσης: οικογένεια – παιδί – χώρος προσχολικής αγωγής.

3. Βιβλιογραφία

- Λαλούμη-Βιδάλη Ε. (2007). *Ανθρώπινες σχέσεις και επικοινωνία στην Προσχολική εκπαίδευση*. Σύγχρονες εκδόσεις. Θεσσαλονίκη.
- Ντολιοπούλου Ε. (2006). *Σύγχρονες Τάσεις Προσχολικής Αγωγής*. Τυπωθήτω. Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Συμβουλευτική Ψυχολογία

ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE7020

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικότητα

ΤΥΠΟΣ: Μικτό

ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Ζ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 7

ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Κατανόηση της διαλεκτικής Συμβουλευτικής Ψυχικής Υγείας με γονείς βρεφών και νηπίων και συναδέλφους του εργασιακού χώρου
- Εμπέδωση των μεθόδων παρέμβασης που χρησιμοποιούνται από επαγγελματίες (π.χ. επιβοηθητικές συνεντεύξεις, παρεμβατικά προγράμματα προσκόλλησης, συστημικά μοντέλα)
- Εμπέδωση των τύπων γονεϊκής άσκησης εξουσίας
- Ανάλυση και εκτίμηση της πρακτικής εφαρμογής των επιμέρους δεξιοτήτων της συμβουλευτικής διαδικασίας

2. Περιγραφή

Η συμβουλευτική σχέση. Ευαισθητοποίηση στο σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η συμβουλευτική ψυχολογία στο χώρο της παιδείας. Συστημική συμβουλευτική. Τριγωνικά οικογενειακά πλαίσια. Πρόληψη και πρόγραμμα συμβουλευτικά παρεμβατικά προγράμματα στην ψυχοκοινωνική υγεία βρέφους-νηπίου. Χαρακτηριστικά αποτελεσματικής συμβουλευτικής και επιλογή κατάλληλων δραστηριοτήτων. Δεοντολογικά και νομικά ζητήματα

3. Βιβλιογραφία

- Brown, D., Pryzwansky, W.B. & Schulte, A.C. (2001). *Ψυχολογική Διαλεκτική Συμβουλευτική. Εισαγωγή στη θεωρία και στην πράξη*. Δαρδανός.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Θεατρικό Παιχνίδι**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE7030
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικότητας
ΤΥΠΟΣ: Μικτό
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Ζ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 5 (2Θ + 3Ε)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 5,5
ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να αποκτήσουν οι φοιτητές βασικές γνώσεις και δεξιότητες στην αγωγή του παιχνιδιού και του θεάτρου, ώστε να μπορούν να εφαρμόσουν οι ίδιοι στον Β/Σ παιδαγωγικά και θεατρικά παιχνίδια.

1. Περιγραφή

Βασικές αρχές επικοινωνίας και φωνητικής, ασκήσεις σωματικής έκφρασης, εκμάθηση θεατρικής τέχνης. Να αυτοσχεδιάζουν και να οργανώνουν παιχνίδια, να εφαρμόζουν υπάρχοντα παιχνίδια, να δημιουργούν μόνοι τους θεατρικά παιχνίδια σε μαθήματα που έχουν σχέση μεταξύ τους ή και σε άλλα μαθήματα, να μπορούν να συνθέσουν θεατρικά παιχνίδια στα πλαίσια θεατρικών παραστάσεων και να τα παρουσιάζουν.

1. Βιβλιογραφία

- Κουρετζής Λ. (1991). *Το θεατρικό παιχνίδι*. Καστανιώτης. Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Περιβαλλοντική Αγωγή**

ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE7041

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικής Υποδομής

ΤΥΠΟΣ: Θεωρία

ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Ζ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 5,5

ΕΠΙΠΕΔΟ: Υποχρεωτικό

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να αποκτήσουν οι φοιτητές στοιχειώδεις γνώσεις οικολογικών καταστάσεων και τρόπων ατομικής δράσης, ώστε να είναι σε θέση να δείχνουν στα μικρά παιδιά πώς μπορεί κανείς με δική του πρωτοβουλία να αντιμετωπίσει μολυσμένη ή μη μολυσμένη φύση.

2. Περιγραφή

Βάσεις στην παιδαγωγική, στο δίκαιο και στην οικονομία: περιβαλλοντική διαπαιδαγώγηση, δίκαιο και πολιτική του περιβάλλοντος. Ενέργεια – οικολογία και ράδιο – οικολογία. Διεπιστημονική ανάλυση επίκαιρων περιβαλλοντικών προβλημάτων.

3. Βιβλιογραφία

- Τσέκος Χρ., Ματθόπουλος Δ. (2011). *Αρχές Περιβαλλοντικών Επιστημών*. University Studio Press.
- Μιχαλοπούλου Κ., Χιωτάκη Ε. (2001). *Δραστηριότητες για την ανακάλυψη και κατανόηση του περιβάλλοντος στην Προσχολική Ηλικία*. Καστανιώτης. Αθήνα.

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Παιδαγωγικό Υλικό**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE7051
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικής Υποδομής
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Ζ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 4 (2Θ + 2Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 5
ΕΠΙΠΕΔΟ: Επιλογής Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Να γνωρίσουν οι φοιτητές τις κατηγορίες του παιδαγωγικού υλικού και την αντίστοιχη χρήση σε διάφορες δραστηριότητες.

2. Περιγραφή

Βιβλία, παιχνίδια ρυθμικής σχημάτων, Υλικό κατασκευών, γλωσσικής ανάπτυξης, χρωμάτων, μουσικών οργάνων, παρατηρητικότητας, κοινωνικοποίησης, μύησης, λεπτής κινητικότητας, ακοής, μάθησης χρόνου, συνειρμού, συγκριτικής συμμετρίας, αφής, βάρους φυσικών φαινομένων, κ.λ.π.

3. Βιβλιογραφία

- Τσολάκη Κ. (Δραστηριότητες και μαθηματικά). *Παιδαγωγικό υλικό για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας.*

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Ειδική Αγωγή**
ΚΩΔΙΚΟΣ: ECE7061
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Ειδικότητα
ΤΥΠΟΣ: Θεωρία
ΤΥΠΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Ζ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 4 (2Θ + 2Α.Π)
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ: 5
ΕΠΙΠΕΔΟ: Επιλογής Υποχρεωτικό
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

1. Στόχοι και Σκοποί του μαθήματος

- Η κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, καθώς και η αποσαφήνιση των διαφοροποιήσεων ανάμεσα σε αποκλίσεις, όπως η νοητική καθυστέρηση, ο αυτισμός και η ψυχική ασθένεια. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην πρόληψη των δυσλειτουργιών που παρουσιάζονται αναλυτικά, καθώς και στα προγράμματα αγωγής για τα άτομα αυτά, τους στόχους της αγωγής τους, τις εκπαιδευτικές μονάδες στις οποίες θα πρέπει να παραπέμπονται και τις αρχές οργάνωσης των ειδικών σχολείων.
- Δίνεται έμφαση στο ρόλο των παιδαγωγών κάθε βαθμίδας στην έγκαιρη διάγνωση, σε συνεργασία με τους γονείς και τη σωστή αντιμετώπιση του παιδιού από τη στιγμή που θα εκδηλωθεί η δυσλειτουργία.

2. Περιγραφή

Αποσαφήνιση όρων, ειδική αγωγή και αναφορά στις κατηγορίες ειδικών ατόμων. Αναλυτική παρουσίαση των κατηγοριών, της συχνότητας, της αιτιολογίας, της πρόληψης, καθώς και των προγραμμάτων ειδικής αγωγής για τα άτομα που πάσχουν από νοητική καθυστέρηση, για τα άτομα που έχουν κινητικές δυσλειτουργίες, όπως είναι τα άτομα που πάσχουν από εγκεφαλική παράλυση και τέλος, για τα άτομα που παρουσιάζουν αισθητηριακές δυσλειτουργίες, όπως η τύφλωση και η κώφωση.

3. Βιβλιογραφία

- Αγγελοπούλου-Σακαντάμη. *Ειδική Αγωγή*. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Θεσσαλονίκη.
- Δράκος Γ. *Σύγχρονα θέματα της Ειδικής Παιδαγωγικής: προβληματισμοί-αναζητήσεις-προοπτικές*.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

(ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ)

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ / ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ

ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Τα ερωτηματολόγια διανέμονται σε ώρα του μαθήματος μεταξύ της 8^{ης} και 10ης εβδομάδας διδασκαλίας του μαθήματος και συμπληρώνονται ανωνύμως από τους φοιτητές. Τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια συλλέγονται και επιστρέφονται στη γραμματεία του τμήματος σε σφραγισμένο φάκελο από φοιτητή(ές) που ορίζονται για το σκοπό αυτό.

Η συμπλήρωση του εμπιστευτικού αυτού ερωτηματολογίου είναι πολύ σημαντική. Συγκεντρώνει χρήσιμες πληροφορίες που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από τους διδάσκοντες για τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη μελλοντικών μαθημάτων. Ιδιαίτερη αξία έχουν τα σχόλια που μπορείτε να συμπεριλάβετε στο τέλος του ερωτηματολογίου.

Όνομασία και κωδικός μαθήματος										
--------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Υπεύθυνος Διδάσκων (ονοματεπώνυμο):

Ημερομηνία:

Επικουρικό Διδακτικό Προσωπικό:

Βαθμολογική Κλίμακα

Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
1	2	3	4	5
Απαράδεκτη	Μη ικανοποιητική	Μέτρια	Ικανοποιητική	Πολύ καλή

Αξιολογήστε τις ακόλουθες προτάσεις σημειώνοντας X στο αντίστοιχο τετραγωνάκι (οι ερωτήσεις με * αφορούν εργαστηριακά μαθήματα):

A. Το μάθημα:

	1	2	3	4	5
1. Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;					
2. Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;					

3. Η ύλη που διδάχθηκε ήταν καλά οργανωμένη;					
4. Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του θέματος;					
5. Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα («σύγγραμμα», σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) χορηγήθηκαν εγκαίρως;					
6. Πόσο ικανοποιητικό βρίσκετε το κύριο βιβλίο(α) ή τις σημειώσεις;					
7. Πόσο εύκολα διαθέσιμη είναι η βιβλιογραφία στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη;					
8. Πόσο απαραίτητα κρίνετε τα προαπαιτούμενα του μαθήματος;					
9. Χρήση γνώσεων από / σύνδεση με άλλα μαθήματα.					
10. Πώς κρίνετε το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος για το έτος του;					
11. Χρησιμότητα ύπαρξης φροντιστηρίων.					
12. Αξιολόγηση ποιότητας φροντιστηρίων.					
13. Πώς κρίνετε τον αριθμό Διδακτικών Μονάδων σε σχέση με τον φόρτο εργασίας;					
14. Διαφάνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης.					

Στις περιπτώσεις όπου υπήρχαν γραπτές ή/και προφορικές εργασίες

1 2 3 4 5

15. Το θέμα δόθηκε εγκαίρως;					
16. Η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών ήταν λογική;					
17. Υπήρχε σχετικό ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη;					
18. Υπήρχε καθοδήγηση από τον διδάσκοντα;					
19. Τα σχόλια του διδάσκοντος ήταν εποικοδομητικά και αναλυτικά;					
20. Δόθηκε η δυνατότητα βελτίωσης της εργασίας;					
21. Η συγκεκριμένη εργασία σας βοήθησε να κατανοήσετε το συγκεκριμένο θέμα;					

Β. Ο/Η διδάσκων/ουσα:

1 2 3 4 5

22. Οργανώνει καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα;					
23. Επιτυγχάνει να διεγείρει το ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος;					
24. Αναλύει και παρουσιάζει τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα χρησιμοποιώντας παραδείγματα;					
25. Ενθαρρύνει τους φοιτητές να διατυπώνουν απορίες και ερωτήσεις και να για να αναπτύξουν την κρίση τους;					
26. Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές);					
27. Είναι γενικά προσιτός στους φοιτητές;					

Γ. Το επικουρικό διδακτικό προσωπικό:

1 2 3 4 5

28. Πώς κρίνετε τη συμβολή του στην καλύτερη κατανόηση της ύλης;					
--	--	--	--	--	--

Δ. Το Εργαστήριο:

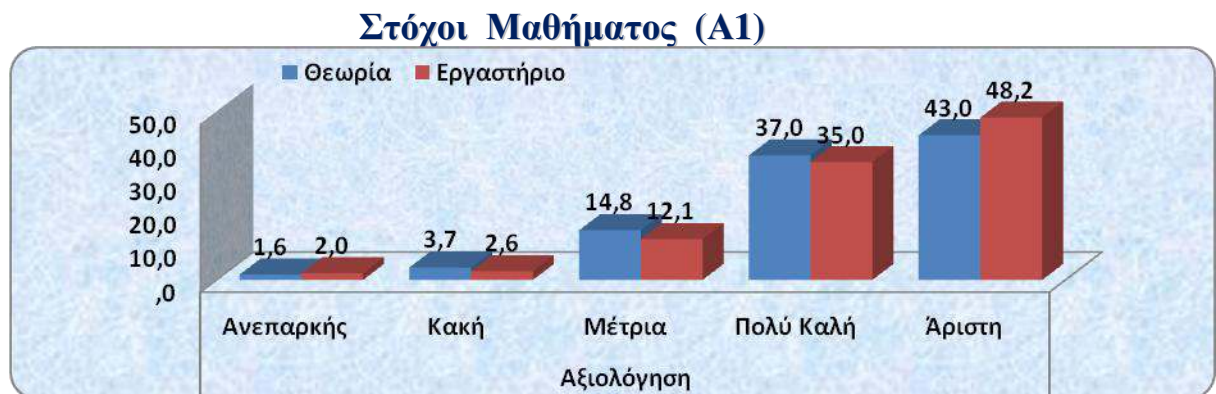
	1	2	3	4	5
29. Πώς κρίνετε το επίπεδο δυσκολίας του εργαστηρίου για το έτος του;					
30. Είναι επαρκείς οι σημειώσεις ως προς τις εργαστηριακές ασκήσεις;					
31. Εξηγούνται καλά οι βασικές αρχές των πειραμάτων / ασκήσεων;					
32. Είναι επαρκής ο εξοπλισμός του εργαστηρίου;					

Ε. Εγώ ο/η φοιτητής/τρια:

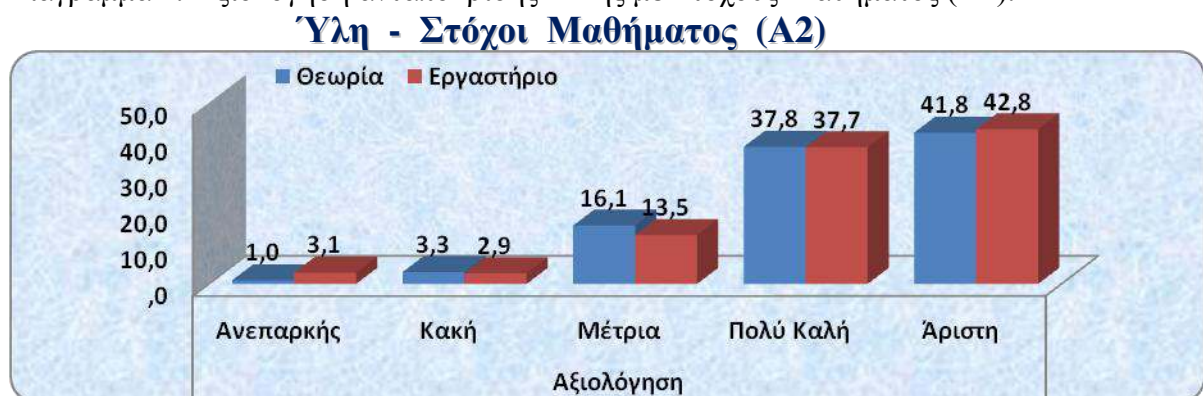
	1	2	3	4	5
33. Παρακολουθώ τακτικά τις διαλέξεις .					
34. Παρακολουθώ τακτικά τα εργαστήρια.					
35. Ανταποκρίνομαι συστηματικά στις γραπτές εργασίες / ασκήσεις					
36. Μελετώ συστηματικά την ύλη.					
37. Αφιερώνω εβδομαδιαία για μελέτη του συγκεκριμένου μαθήματος: 1= <2 Ώρες, 2=2-4 Ώρες, 3=4-6 Ώρες, 4=6-8 Ώρες, 5= >8 Ώρες					

Παρατηρήσεις και σχόλια:

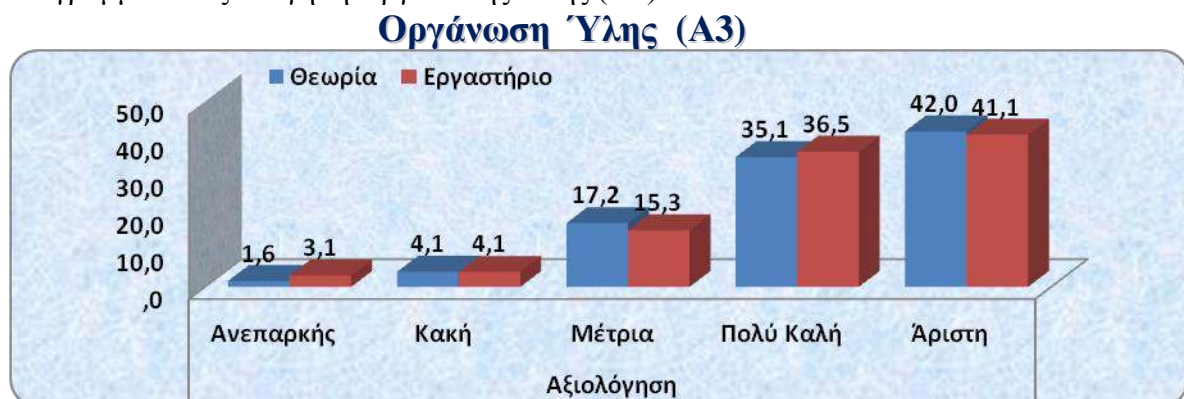
Διάγραμμα 1. Αξιολόγηση Στόχων Μαθήματος (A1).

Διάγραμμα 2. Αξιολόγηση ανταπόκρισης Ύλης με Στόχους Μαθήματος (A2).

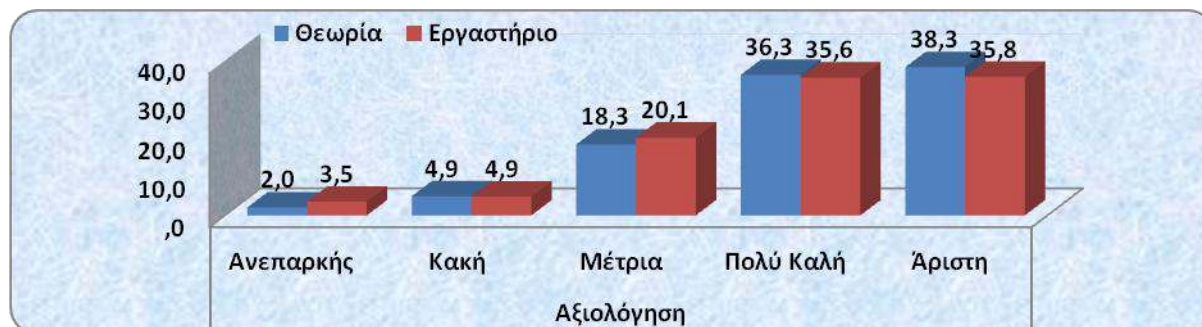

Διάγραμμα 3. Αξιολόγηση Οργάνωσης Ύλης (A3).

Διάγραμμα 4. Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Υλικού για την καλύτερη κατανόηση του θέματος (A4).

Εκπαιδευτικό Υλικό (A4)

Διάγραμμα 5. Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών βοηθημάτων («σύγγραμμα», σημειώσεις, πρόσθετη βιβλιογραφία) ως προς την έγκαιρη χορήγηση (A5).

Εκπαιδευτικά Βοηθήματα (A5)

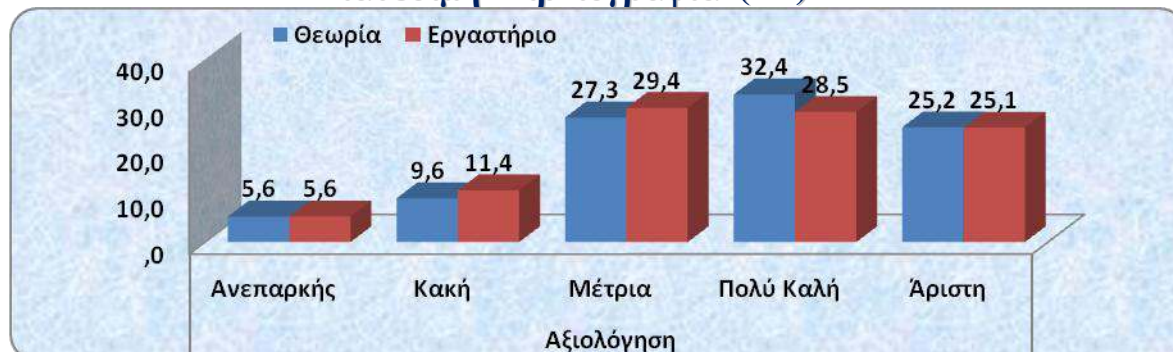
Διάγραμμα 6. Αξιολόγηση Κύριου Βιβλίου ή Σημειώσεων (A6).

Κύριο Βιβλίο – Σημειώσεις (A6)

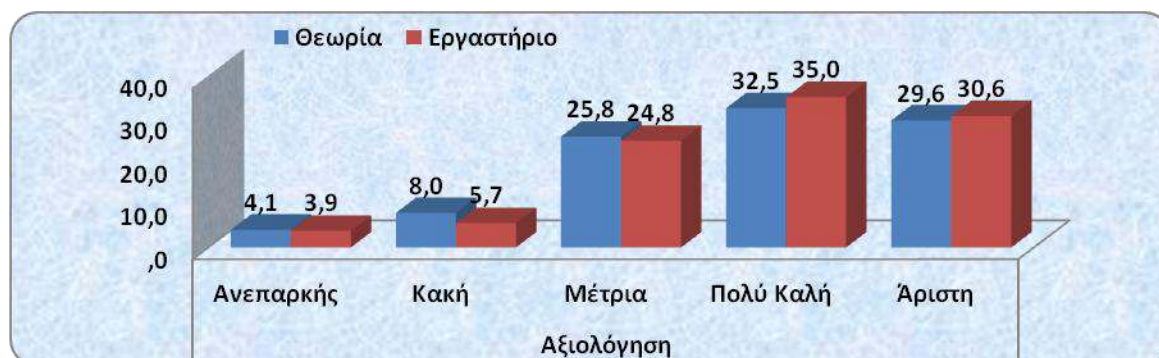
Διάγραμμα 7. Αξιολόγηση Διαθεσιμότητας Βιβλιογραφίας στη Βιβλιοθήκη (A7).

Διαθέσιμη Βιβλιογραφία (A7)

Διάγραμμα 8. Αξιολόγηση Προαπαιτούμενων Μαθήματος (A8).

Προαπαιτούμενα Μαθήματος (A8)

Διάγραμμα 9. Αξιολόγηση χρήσης γνώσεων από άλλα μαθήματα (A9).

Χρήση Γνώσεων άλλων Μαθημάτων (A9)

Διάγραμμα 10. Αξιολόγηση Επιπέδου Δυσκολίας Μαθήματος για το έτος (A10).

Επίπεδο Δυσκολίας Μαθήματος (A10)

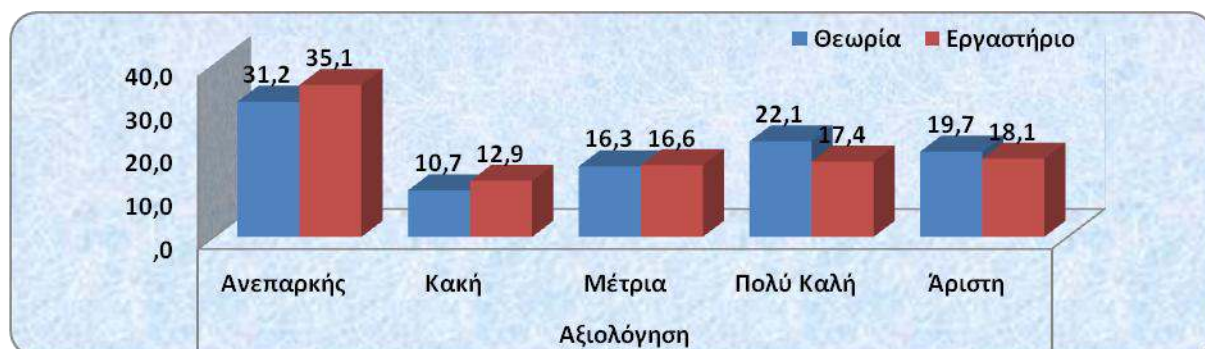
Διάγραμμα 11. Αξιολόγηση Ύπαρξης Φροντιστηρίων (A11).

Ύπαρξη Φροντιστηρίων (A11)

Διάγραμμα 12. Αξιολόγηση Ποιότητας Φροντιστηρίων (A12).

Ποιότητα Φροντιστηρίων (A12)

Διάγραμμα 13. Αξιολόγηση αριθμού Διδακτικών Μονάδων (A13).

Αριθμός Διδακτικών Μονάδων (A13)

Διάγραμμα 14. Αξιολόγηση Διαφάνειας κριτηρίων Βαθμολόγησης (A14).

Διαφάνεια Κριτηρίων Βαθμολόγησης (A14)

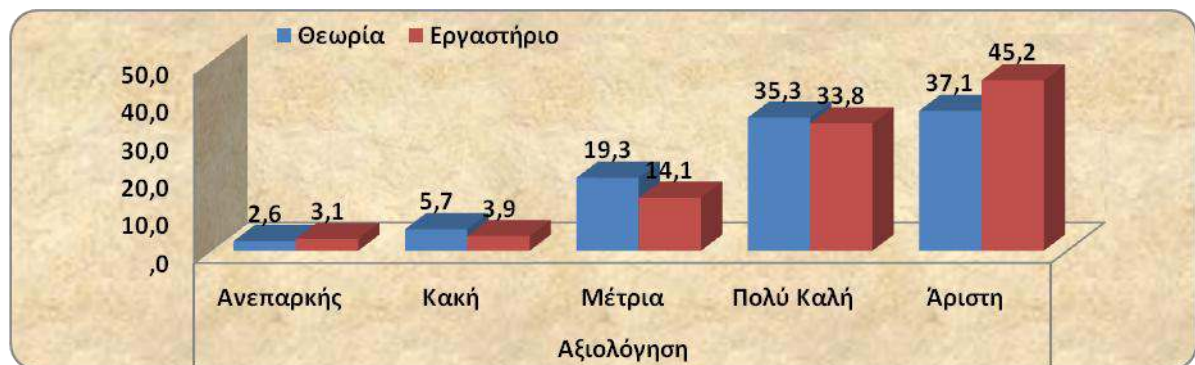
Διάγραμμα 15. Αξιολόγηση Έγκαιρης παράδοσης θέματος (A15).

Έγκαιρη Παράδοση Θέματος (A15)

Διάγραμμα 16. Αξιολόγηση Καταληκτικής ημερομηνίας εργασίας (A16).

Καταληκτική Ημερομηνία εργασίας (A16)

Διάγραμμα 17. Αξιολόγηση ύπαρξης Ερευνητικού Υλικού στη Βιβλιοθήκη (A17).

Υπαρξη Ερευνητικού Υλικού (A17)

Διάγραμμα 18. Αξιολόγηση Καθοδήγησης Διδάσκοντα (A18).

Καθοδήγηση Διδάσκοντα (A18)

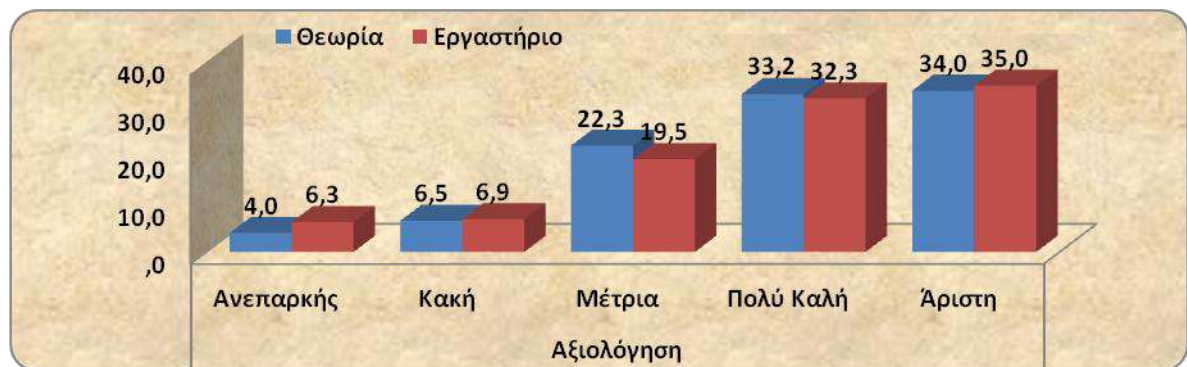
Διάγραμμα 19. Αξιολόγηση σχολίων Διδάσκοντος ως προς την αναλυτικότητά τους (A19).

Αναλυτικά – Εποικοδομητικά Σχόλια (A19)

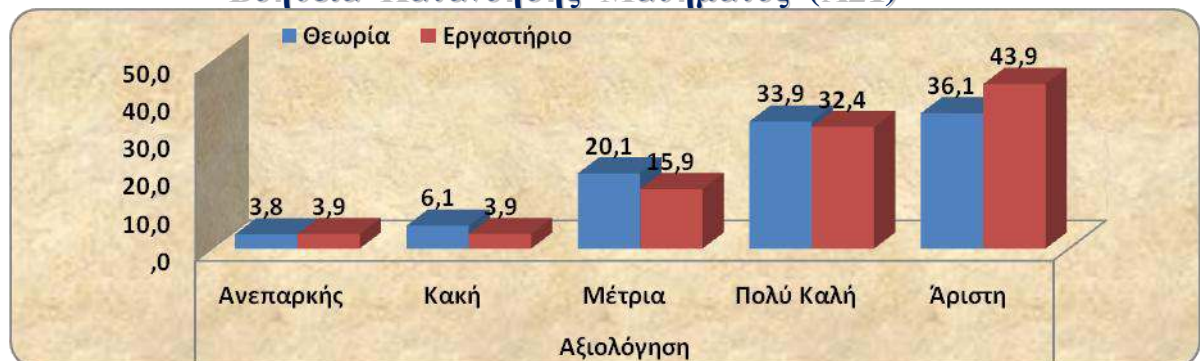
Διάγραμμα 20. Αξιολόγηση δυνατότητας βελτίωσης εργασίας (A20).

Δυνατότητα Βελτίωσης Εργασίας (A20)

Διάγραμμα 21. Αξιολόγηση εργασίας ως προς την κατανόηση μαθήματος (A21).

Βοήθεια Κατανόησης Μαθήματος (A21)

Διάγραμμα 22. Αξιολόγηση Διδάσκοντος ως προς την Οργάνωση Μαθήματος (B22).

Οργάνωση Μαθήματος (B22)

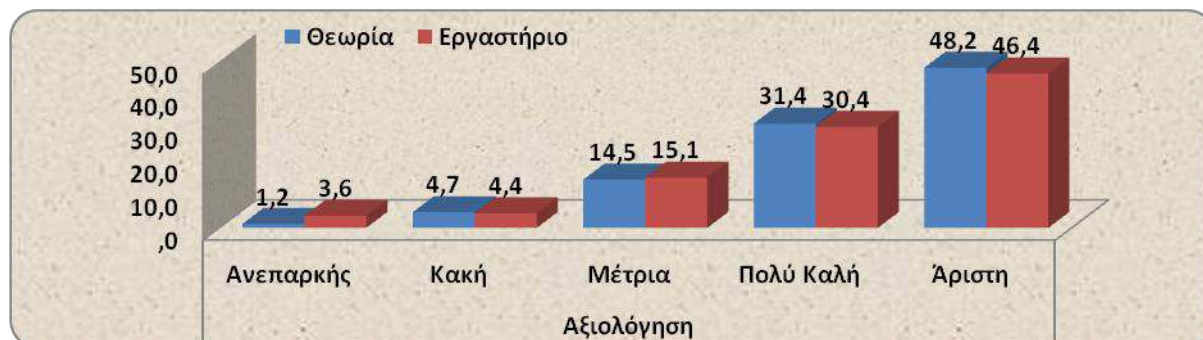
Διάγραμμα 23. Αξιολόγηση Διδάσκοντος ως προς τη διεγερση του Ενδιαφέροντος για το αντικείμενο του μαθήματος (B23).

Ενδιαφέρον Μάθημα (B23)

Διάγραμμα 24. Αξιολόγηση Διδάσκοντος ως προς τη Χρήση Παραδειγμάτων (B24).

Χρήση Παραδειγμάτων

Διάγραμμα 25. Αξιολόγηση Διδάσκοντος ως προς την Ενθάρρυνση φοιτητών για τη Διατύπωση Ερωτήσεων (B25).

Ενθάρρυνση Διατύπωσης Ερωτήσεων (B25)

Διάγραμμα 26. Αξιολόγηση Διδάσκοντος στη Συνέπειά του στις Υποχρεώσεις (B26).

Συνέπεια στις Υποχρεώσεις (B26)

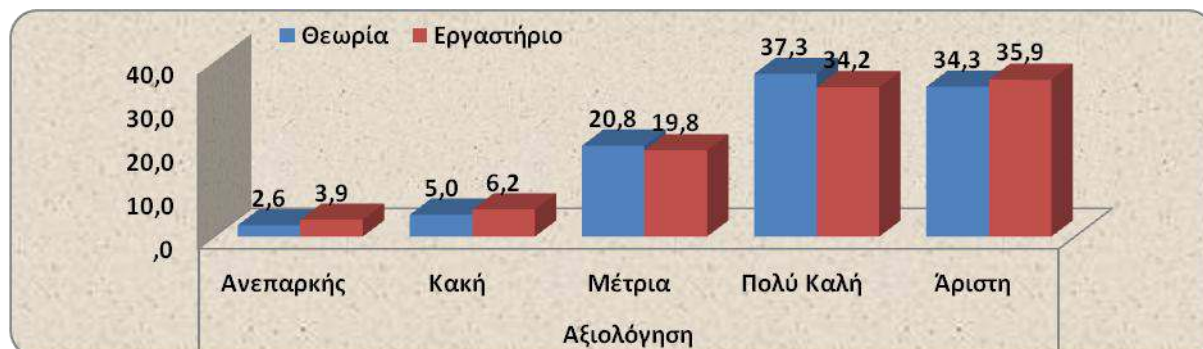
Διάγραμμα 27. Αξιολόγηση Διδάσκοντος αν είναι Προσιτός στους Φοιτητές (B27).

Προσιτός στους Φοιτητές (B27)

Διάγραμμα 28. Αξιολόγηση συμβολής Επικουρικού Προσωπικού (Γ28).

Επικουρικό Προσωπικό (Γ28)

Διάγραμμα 29. Αξιολόγηση επιπέδου δυσκολίας εργαστηρίου ως προς το έτος (Δ29).

Επίπεδο Δυσκολίας Εργαστηρίου (Δ29)

Διάγραμμα 30. Αξιολόγηση επάρκειας σημειώσεων στις εργαστ. ασκήσεις (Δ30).

Επάρκεια Σημειώσεων για Εργαστηριακές Ασκήσεις (Δ30)

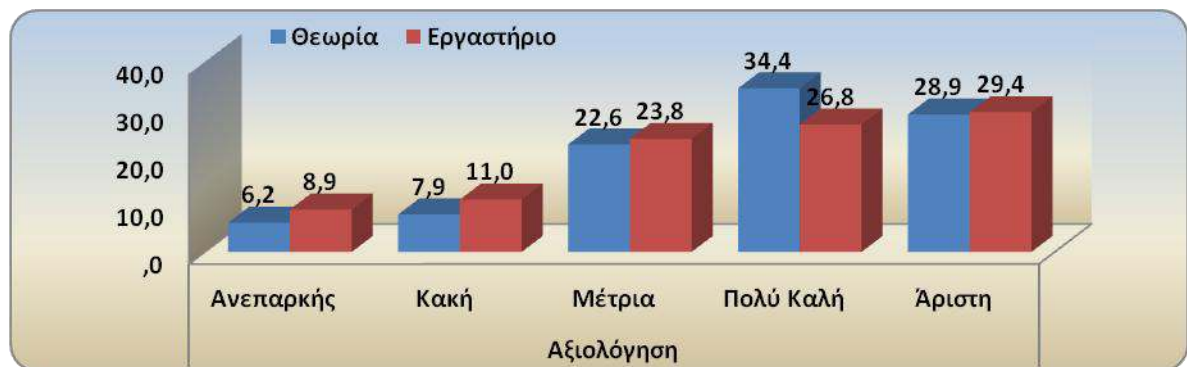
Διάγραμμα 31. Αξιολόγηση επαρκούς εξήγησης βασικών αρχών άσκησης (Δ31).

Εξήγηση Βασικών Αρχών Άσκησης (Δ31)

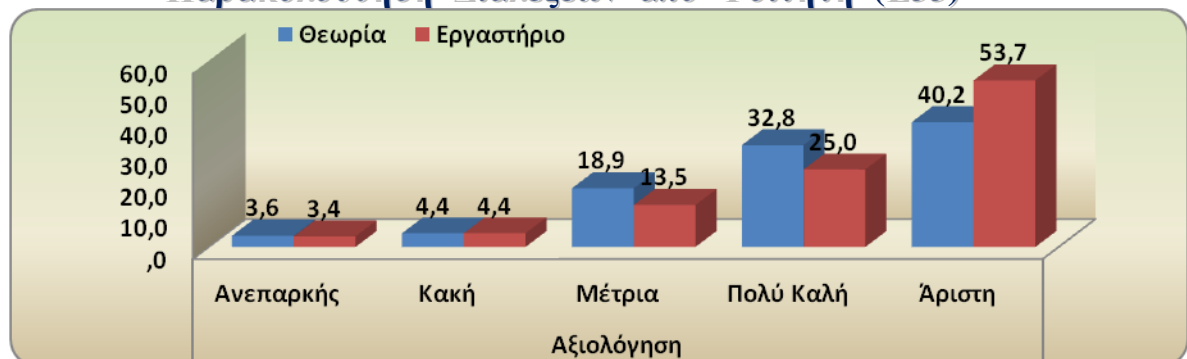
Διάγραμμα 32. Αξιολόγηση επαρκούς εξοπλισμού εργαστηρίου (Δ32).

Εξοπλισμός Εργαστηρίου (Δ32)

Διάγραμμα 33. Αξιολόγηση τακτικής παρακολούθησης διαλέξεων (E33).

Παρακολούθηση Διαλέξεων από Φοιτητή (E33)

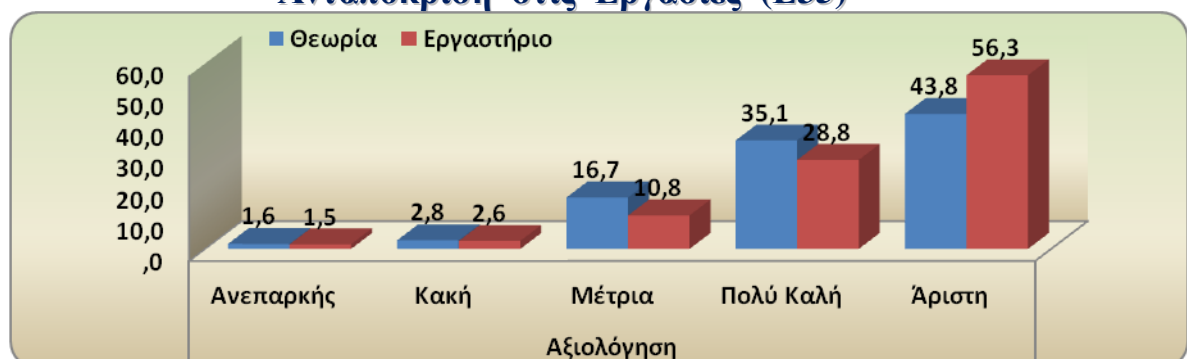
Διάγραμμα 34. Αξιολόγηση τακτικής παρακολούθησης εργαστηρίων φοιτητή (E34).

Παρακολούθηση Εργαστηρίων από Φοιτητή (E34)

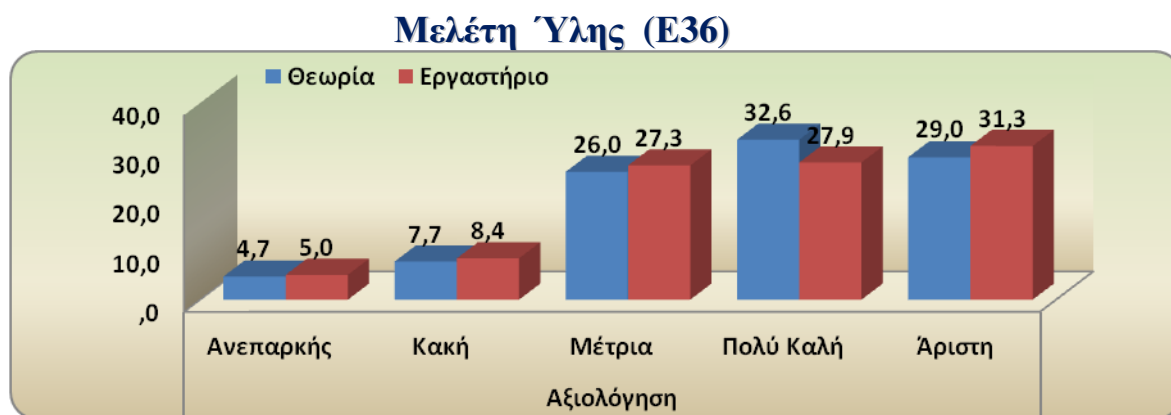

Διάγραμμα 35. Αξιολόγηση Συστηματικής ανταπόκρισης στις εργασίες (E35).

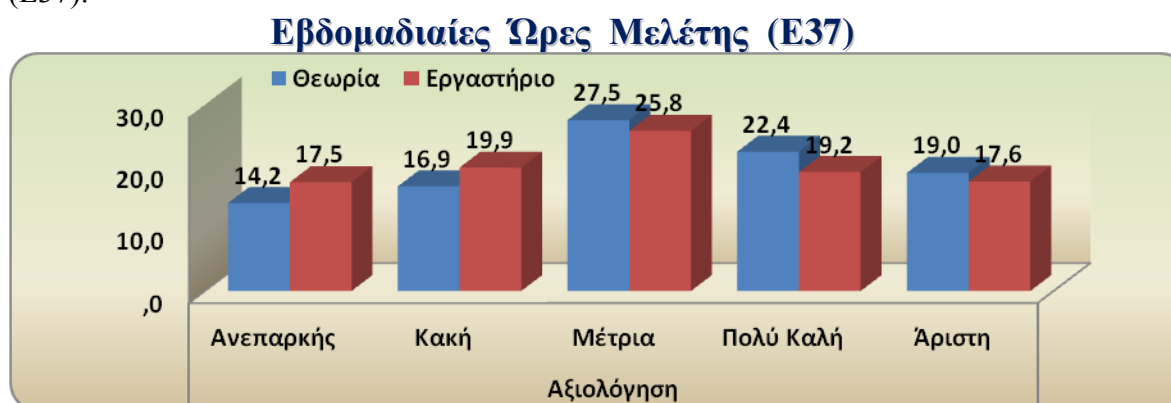
Ανταπόκριση στις Εργασίες (E35)

Διάγραμμα 36. Αξιολόγηση Συστηματικής μελέτης ύλης (E36).

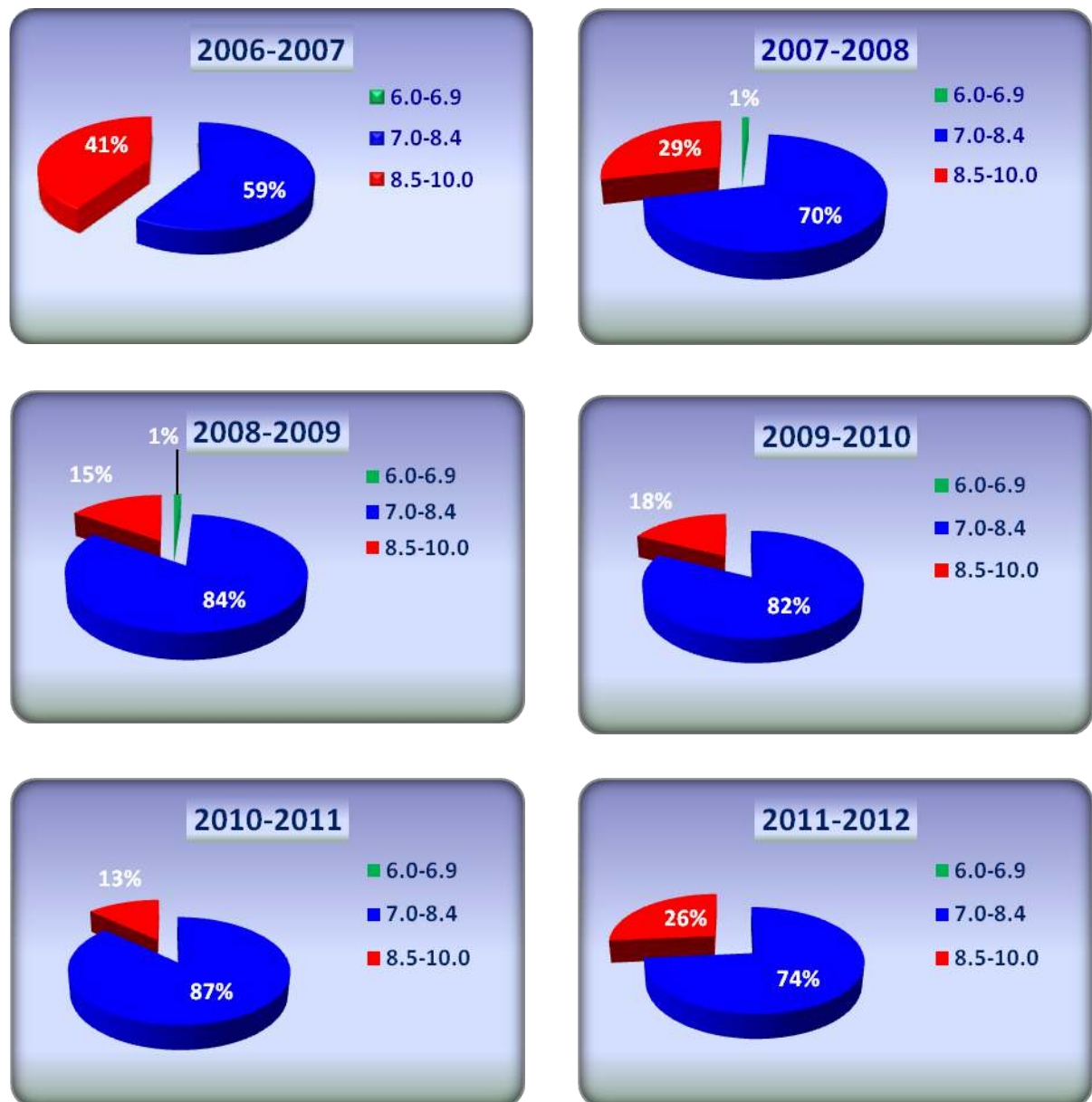
Διάγραμμα 37. Αξιολόγηση εβδομαδιαίου χρόνου που αφιερώνεται για το μάθημα (E37).

Διάγραμμα 38. Κατανομή Νεοεισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών ανά τρόπο Εισαγωγής στο Τμήμα.

Διάγραμμα 39. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών ανά έτος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ
ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ – ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

A. ΜΟΝΙΜΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

1. ΒΡΥΩΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΣ

A) Διδακτορική Διατριβή

Τίτλος: «Μελέτη του ενδοκυττάριου φωσφόρου σε πρόωρα νεογνά κατά τους δύο πρώτους μήνες της ζωής τους». Ιωάννινα 1987.

B) Βιβλία

- 1) ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ,σύγγραμμα, εκδόσεις Εφύρας,2004. Εγκεκριμένο από το υπουργείο Παιδείας χορηγήθηκε στα τμήματα Νοσηλευτικής/ΤΕΙ/ΗΠ, Νηπιοβρεφοκόμων ΤΕΙ/ΗΠ , Παιδαγωγικών προσχολικής αγωγής Παν/μίου Ιωαννίνων, Νηπιοβρεφοκομίας ΤΕΙ/Θ, Λογοθεραπείας ΤΕΙ/ΗΠ.,
- 2) Θεραπευτικό Εγκόλπιο Επείγουσας Ιατρικής για Βρέφη και Παιδιά. Εκδόσεις Εφύρας,2005.Συγγραφή Κεφαλαίου 16.
- 3) Η φροντίδα του μωρού και του μικρού σας παιδιού:0-5 ετών. Shelon S. Γενική Επιμέλεια Ελληνικής έκδοσης Γ.Βρυώνης,Πασχαλίδης, Αθήνα. (2011). Εγκεκριμένο από το υπουργείο Παιδείας χορηγείται στα τμήματα βρεφονηπιοκομίας των ΤΕΙ.

Γ) Δημοσιεύσεις σε ελληνικά περιοδικά

- 1)Μεταβολισμός ενδοκυττάριου φωσφόρου σε μεταβολικές διαταραχές.

Π. Λαπατσάνης, Γ. Βρυώνης, Η. Σαλβάνος, Α. Χάλλα

Παιδιατρική 49:270-278, 1986.

- 2)Αξιολόγηση της κεφπροζίλης στην αντιμετώπιση της οξείας φαρυγγοαμυγδαλίτιδας στα παιδιά.

Α.Κωσταντόπουλος και ομάδα μελέτης

Παιδιατρική 66 (1) :42-46,2003

Δ) Δημοσιεύσεις -ανακοινώσεις σε πρακτικά ελληνικών συνεδρίων

- 1) Έντονη ιστιοκυττάρωση και φαγοκυττάρωση λευκών, αιμοπεταλίων, ερυθρών και ερυθροβλαστών σε λείσμανίαση.

Γ. Λιόσης, Γ. Βρυώνης, Ι. Παπαευσταθίου , Γ. Κοκίνη.

Πρακτικά 21 Πανελλήνιο Παιδιατρικό Συνέδριο. ΚΩΣ 1983.

- 2)Εμπειρία 18 μηνών από τη λειτουργία νεοσύστατης μονάδας μεταφοράς προώρων νεογνών.

Α. Σιαπάτη , Γ. Βρυώνης, Κ. Μακρυγιάννης , Κ. Παλάσκας , Γ. Γεωργιάδης , Κ Σταφυλάκης.

Πρακτικά 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Περιγεννητικής Ιατρικής. Αθήνα 1983

- 3)Προβληματικά νεογνήνητα με όψιμη μεταβολική οξέωση.

-
- Κ. Σταφυλάκης, Γ. Βρυώνης, Π. Λαπατσάνης.
Πρακτικά 22ου Πανελλ. Συνεδρίου, Κέρκυρα, 1984.
- 4) Παρακολούθηση προβληματικών νεογνών μετά την έξοδό τους από τη μονάδα εντατικής θεραπείας.
Κ. Σταφυλάκης, Ι. Αρλέτου, Ε. Γρίβα, Γ. Βρυώνης, Π. Λαπατσάνης.
Πρακτικά 23 Πανελλ. Παιδ. Συνεδρίου. Ερμιόνη 1985.
- 5) Ενδοκυττάριος φωσφόρος σε πρόωρα νεογνά τους δύο πρώτους μήνες της ζωής τους.
Γ. Βρυώνης, Α. Χάλλα, Κ. Σταφυλάκης, Π. Λαπατσάνης.
Πρακτικά 23ο Παν. Παιδ. Συνέδριο. Ερμιόνη 1985.
- 6) Παρατεινόμενη νεογνική πνευμονία.
Κ. Παλάσκας, Γ. Βρυώνης, Γ. Γεωργιάδης, Π. Λαπατσάνης.
Πρακτικά 23ο Παν. Παιδ. Συνέδριο. Ερμιόνη 1985.
- 7) Μεταβολισμός ενδοκυττάριου φωσφόρου σε μεταβολικές διαταραχές.
Π. Λαπατσάνης, Γ. Βρυώνης Η Σαλβάνος, Α. Χάλλα.
Πρακτικά 40 Παν. Συνέδριο Περιγεννητικής Ιατρικής. Αθήνα 1985.
- 8) Μελέτη του ενδοκυττάριου φωσφόρου στο σύνδρομο αναπνευστικής δυσχέρειας.
Α. Τσίρκα, Α. Χάλλα, Γ. Βρυώνης, Ε. Γρίβα, Π. Λαπατσάνης.
Πρακτικά 24ου Παν. Παιδ. Συνεδρίου. Χανιά 1986.
- 9) Μελέτη ενδοκυττάριου φωσφόρου στα πρόωρα νεογνά.
Ημερίδα Ελλ. Εταιρείας Μεταβολισμού Οστών. Αθήνα 1987.
- 10) Μελέτη εδοκυττάριου φωσφόρου στη νεφρική σωληναριακή
Γ. Βρυώνης, Α. Χάλλα, Π. Λαπατσάνης.
Πρακτικά 25ου Πανελλ. Παιδ. Συνεδρίου. Πάτρα 1987
- 11) Μελέτη εδοκυττάριου φωσφόρου στη Ν.Σ.Ο.
Γ. Βρυώνης, Α. Χάλλα, Π. Λαπατσάνης.
Πρακτικά 5ου Πανελληνίου. Συνεδρίου Περιγεννητικής Ιατρικής. Θεσ/νίκη. 1987
- 12) Περίπτωση μικροβιακής μηνιγγίτιδας και πνευμονικό απόστημα σε βρέφος ηλικίας 7 μηνών. Μ. Γαλανάκης, Γ. Βρυώνης, Π. Λαπατσάνης.
Πρακτικά 26ου Πανελληνίου Παιδιατρικού Συνεδρίου. Ιωάννινα 1988
- 13) Οι εμβολιασμοί στην Ήπειρο.
Γ. Βρυώνης, Μ. Γαλανάκης, Κ. Χαραλαμπίδης.
Πρακτικά 29ου Πανελλ. Παιδ. Συνεδρίου. Ηράκλειο. 1991
- 14) Λοίμωξη στα παιδιά βρεφονηπιακών σταθμών.
Γ. Βρυώνης.
10 Διεθνές Συνέδριο Προσχολικής Αγωγής. Ιωάννινα. 1994.
- 15) Θανατηφόρα τροχαία ατυχήματα στην παιδική ηλικία.
παγγέ τζένη, γ. βρυώνης.
10 διεθνές συνέδριο προσχολικής αγωγής. Ιωάννινα 1994.

16) διερεύνηση των περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών αιτιών της παιδικής παχυσαρκίας. γ. βρυώνης

4^ο Πανελλήνιο συνέδριο επιστ. υγείας. Λάρισα 9-11 Νοεμβρ. 2011

E) Δημοσιεύσεις σε ξενόγλωσσα περιοδικά

1) Cold agglutinin syndrome and haemophagocytosis in systemic leishmaniasis.

G. Kokini, G. Vrionis, G. Liosis, J. Papaefthiou.

Scand. J. Haematol 32(4): 441-445, 1984.

2) Cellular phosphate in renal tubular acidosis.

A. Challa, G. Vrionis and P. Lapatsanis

Arch. Dis. Childhood 62(11): 1174-1176, NOV 1987.

3) Intracellular phosphate in metabolic disorders

P. Lapatsanis, G. Vrionis, H. Salvanos, A. Challa.

Pediatric Research 19 (10): 1117, 1985

4) Phosphate metabolism in respiratory Distress Syndrome (RDS)

Lapatsanis P, Tsirka A, Vrionis G, Griva E, Challa A.

Pediatric Research 20 (11): 1208-1208 NOV 1986

ΣΤ) Ξενόγλωσσες δημοσιεύσεις σε πρακτικά Διεθνών Συνεδρίων

1) Intracellular phosphate changes in preterm infants during the first two months of life.

G. Vrionis, A. Challa, C. Staphylakis, and P. Lapatsanis

XVIII European symposium on calcified tissues. Anger, France, October 1984.

2) Intracellular phosphate metabolism in metabolic disorders, vitamin D dependent rickets and renal tubular acidosis.

Second Joint meeting, Paediatric res. Societies in Europe.

Munich, Oct. 1985.

3) Phosphate metabolism in respiratory distress syndrome.

P. Lapatsanis, A. Tsirka, G. vrionis, E. Griva, A. Challa.

European Society for Paediatric Endocrinology. Zurich, 31 Aug. 1986.

Z) Αναγνώριση του επιστημονικού έργου από άλλους ερευνητές

Προκύπτει από 10 βιβλιογραφικές αναφορές ξένων ερευνητών στο SCI

Title: COLD AGGLUTININ SYNDROME AND HEMOPHAGOCYTOSIS IN SYSTEMIC LEISHMANIASIS

Author(s): KOKKINI G, VRIONIS G, LIOSIS G, et al.

Source: SCANDINAVIAN JOURNAL OF HAEMATOLOGY Volume: 32 Issue: 4

Pages: 441-445 Published: 1984

Times Cited: 10

Βιβλιογραφικές αναφορές σε Ελληνικά Περιοδικά: 1 (Παιδιατρική 62: 116-130, 1999)

Η δημοσίευση: Οι εμβολιασμοί στην Ήπειρο.

Γ. Βρυώνης, Μ. Γαλανάκης, Κ. Χαραλαμπίδης.

πρακτικά 29ου πανελλ.παιδ.συνεδρίου.ηράκλειο.1991

Η) Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα

1) ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Ι

Αντιαθηρογόνες δράσεις ανασυνδυασμένων μορφών της υψηλής πυκνότητας λιποπρωτεϊνών

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Α. ΤΣΕΛΕΠΗΣ, ΠΑΝ/ΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ 2003

2) ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΙΙ

Τροποποίηση φυσικών προϊόντων με αντιοξειδωτικές ιδιότητες και αντιφλεγμονώδεις ιδιότητες με τη χρήση νέων βιοκαταλυτικών διεργασιών.

Επιστημονικός Υπεύθυνος: ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ, ΠΑΝ/ΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ 2004

2. ΔΗΜΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ

(Α) ΒΙΒΛΙΑ

1. Schulische Sozialisation Bedingungen Griechischen Kinden in der Bundes Republik Deutschland, Esslingen 1980 (Διπλωματική Εργασία).
2. Παλιννόστηση. Ένα άλυτο Κοινωνικό και Εκπαιδευτικό Πρόβλημα. Tübingen - 1987
3. Αξιολόγηση Παροχής Ημερήσιας Φροντίδας και Εκπαίδευσης σε Παιδικούς Σταθμούς. Ομάδα εργασίας Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας ΤΕΙ Ηπείρου, Ιωάννινα 2000.
4. Δήμας Κωνσταντίνος, «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Συγκριτική προσέγγιση προσχολικής αγωγής Ελλάδας- Αγγλίας» (μονογραφία στα πλαίσια του Ε.Π. Αρχιμήδης ΙΙ), Ιωάννινα, 2008
5. Δήμας Κωνσταντίνος, «Διαπολιτισμική Αγωγή και Εκπαίδευση παιδιών προσχολικής ηλικίας στη Γερμανία (Βαυαρία) - Αγγλία» (μονογραφία στα πλαίσια του Ε.Π. Αρχιμήδης ΙΙ), Ιωάννινα, 2008

(Β) ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

1. Μετανάστευση - Παλιννόστηση και Προοπτικές Επανένταξης στην Ελληνική Κοινωνία. Ανάπτυπο από την Ηπειρωτική Εστία. Ιωάννινα 1989.
2. Παιδεία και Διαπολιτισμική Αγωγή «Επετηρίδα» Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών 2000 Ιωάννινα
3. Η Διαπολιτισμική Αγωγή στο Νηπιαγωγείο «Εφημερίς Ιστορική Α'» (2001-2002) Ιωάννινα
4. Το χρέος ως κατηγορία της Ηθικής Ζωής
«Επετηρίδα» Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών 2001 Ιωάννινα

-
5. Πειραματικά Προγράμματα Διαπολιτισμικής Αγωγής «Επετηρίδα» Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών 2000, Τόμος 2^{ος}, Ιωάννινα
 6. Διαπολιτισμική Αγωγή: «Προβλήματα και προοπτικές παιδιών αλλοδαπών μεταναστών στα προσχολικά ιδρύματα. Μια εμπειρική έρευνα στις περιοχές Νομών Βοιωτίας - Εύβοιας και Ιωαννίνων». Περιοδικό «Παιδαγωγικός Λόγος», Τεύχος 3/2001
 7. Οι διαπροσωπικές σχέσεις Παιδαγωγού Νοσηλευτή -Νοσηλευόμενου Παιδιού. Διεθνές Σεμινάριο Νοσηλευτικής Μάιος 1992.
 8. Η Προσχολική Αγωγή: Η σημερινή μορφή της και οι προοπτικές, Μάιος 1994
 9. Παιδαγωγική Προσέγγιση Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Λογιστικής του ΤΕΙ Ηπείρου.
 10. Δήμας Κ., Καινούργιου Ε., Σιούλα Π.: «Διαπολιτισμική Αγωγή: Συγκριτική προσέγγιση παιδαγωγικής πράξης σε επιλεγμένα προσχολικά ιδρύματα Ελλάδας, Αγγλίας και Γερμανίας, 2007
 11. Καινούργιου Ε., Δήμας Κ., Σιούλα Π.: Συνεργασία βρεφονηπιαγωγών – γονέων σε προσχολικά ιδρύματα Ελλάδας, Αγγλίας και Γερμανίας στο πλαίσιο της Διαπολιτισμικής Αγωγής, 2008
 12. Καινούργιου, Ε. (2008): «Η Διγλωσσία σε επιλεγμένα Προσχολικά Ιδρύματα Ελλάδας, Αγγλίας και Γερμανίας στο πλαίσιο της Διαπολιτισμικής Αγωγής», στο περιοδικό Παιδαγωγικός Λόγος, τεύχος 1/2008, σελ 89 - 102 (στα πλαίσια του έργου Αρχιμήδης II – Επιστημονικός Υπεύθυνος : Δήμας Κωνσταντίνος)

3.ΚΑΡΑΒΙΔΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ

Α) Βιβλία

1. Η Δυαδική σχέση μάνας - παιδιού και τα νανουρίσματα Ιωάννινα . 2006
2. Το παιδί της προσχολικής ηλικίας και ο χώρος του. Ιωάννινα . 2006
3. Αξιολόγηση Παροχής Ημερήσιας Φροντίδας και Εκπαίδευσης σε Παιδικούς Σταθμούς . Ομάδα εργασίας Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας ΤΕΙ / Ηπείρου, Ιωάννινα 2006 .
4. Προσχολική Παιδαγωγική Ι : Αγωγή και φροντίδα παιδιών ηλικίας 0 - 3 ετών Ιωάννινα 2007.

4.ΜΑΝΤΖΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥΛΑ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

- **Βιβλία**

Μάντζιου, Σ. (2001). Οι ερωτήσεις των παιδιών, η ποιότητα του παιδικού σταθμού και τα συναισθήματα της μητέρας. Διδακτορική Διατριβή. Καποδιστριακό Παν/μιο Αθηνών.

Μάντζιου, Τ. (2007). Επιμέλεια. Ένας λύκος στη σοφίτα; Η κληρονομιά ενός κρυμμένου παιδιού στο Ολοκαύτωμα. Μετφρ. Μάνια Μαράτου & Μαρία Σόλμαν. Τυπωθήτω-Δαρδανός. ISBN 978 960 420 307 3 (**Richman, S.** (2002). A WOLF IN THE ATTIC, The Legacy of a Hidden Child of the Holocaust. Hawarth Press, Inc.

- **Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές**

Μάντζιου, Σ. & Πετρογιάννης, Κ. (2009). Η ποιότητα των κέντρων προσχολικής αγωγής και η υποβολή ερωτήσεων από παιδιά. Σκέψυ, **2**, 101-128.

Μάντζιου, Σ. (2007). Διαστάσεις ψυχικής υγείας βρεφών. Ψυχολογικά Θέματα, **11-13**, 73-92.

Μάντζιου, Σ. (2003). Η καινοτομία των ερεθισμάτων παιδιών προσχολικής ηλικίας. Επιστήμες της Αγωγής, **3**, 101-118.

Mantziou, S. (υπό κρίση). Pre-school questioning and teacher-child interaction. Early Care and Education

Mantziou, S. (υπό κρίση). Greek day care centers, maternal expressed emotions and children's question –asking behavior. International Journal of Early Years

- **Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές**

Μάντζιου, Σ. (2006). Η λεκτική συμπεριφορά της παιδαγωγού προσχολικής ηλικίας και η ανάπτυξη του παιδιού. Λόγια Παιδαγωγών, **3**, 11-14.

Mantziou, S. (2003). Characteristics and Preschooler's Curiosity. Cahiers de Psychopedagogie Curative et Intercultural, **I - II**, 149-154.

- **Ανακοινώσεις σε πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων με κριτές**

Mantziou, S., Nousia A. & Ikonou, V. (2011). Greek infant's sleep and parents sleep related cognitions. Annual Conference of International Association in Relational Psychoanalysis and Psychotherapy-IARPP-, 2-4 June, Madrid.

Mantziou, S., Rentzou, K. & Nousia A. (2009). Parental strategies and infant's sleep-wake regulation. International Attachment Conference. 2-4 October, Barcelona.

Mantziou, S. (2008). Types of attachment and early intervention. The International Association for the Study of Attachment (IASA) 1st Biennial Conference, October 5-7, University of Milano, Italy.

Μάντζιου, Σ. & Μαράτου, Ο. (2008). Τύποι δεσμού βρεφών ηλικίας 12-18 μηνών και εκφραζόμενα συναισθήματα της μητέρας. 10 Πανελλήνιο Συνέδριο Εξελικτικής Ψυχολογίας, 29 Μαΐου-1 Ιουνίου, Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Μάντζιου, Σ. & Οικονόμου, Β. (2008). Ασφαλείς δεσμοί βρεφών ως λειτουργία πρώιμης προληπτικής παρέμβασης. Αναρτημένη ανακοίνωση 10 Πανελλήνιο Συνέδριο Εξελικτικής Ψυχολογίας, 29 Μαΐου-1 Ιουνίου, Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Mantziou, S., (2004). Questioning Behavior and Teacher-Child Interaction. 1st International Seminar on Questioning University of Aveiro, Portugal, November 17-20.

Μάντζιου, Σ. (2005). Επαγγελματική εξουθένωση παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας. 100 Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας, 4-6 Δεκεμβρίου, Ιωάννινα.

Mantziou, S., Van der Meij, H. (2003). An examination of preschooler's questioning behavior. 10th Biennial Conference, European Association for Research on Learning and Instruction (EARLI) August 26-30, Padua, Italy.

Μάντζιου, Σ., Πετρογιάννης, Κ. (2003). Η ποιότητα των κέντρων προσχολικής αγωγής και η υποβολή ερωτήσεων των παιδιών: μια εμπειρική μελέτη. 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας, Ρόδος, 21-24 Μαΐου.

Μάντζιου, Σ., Πετρογιάννης, Κ., Παπακωνσταντίνου, Π. (2003). Υπολογιστές και κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη παιδιού προσχολικής ηλικίας. 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας, Ρόδος, 21-24 Μαΐου.

- **Ανακοινώσεις σε πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων χωρίς κριτές**

Μάντζιου, Σ. (2006). Ανάπτυξη, Πλαίσια Συναλλαγών και Παιδικοί Σταθμοί. Συνέδριο Δήμου Φαιάκων, 28 Ιουλίου, Κέρκυρα.

Μάντζιου, Σ. (2003). Η/Υ και Παιδί με Ειδικές Ανάγκες. Διημερίδα Τμήματος Λογοθεραπείας, ΤΕΙ/Η, Ιωάννινα, 30-31 Μαΐου.

ΚΑΡΑΒΙΔΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ – ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. Τίτλος Διδακτορικής Διατριβής (υπό εκπόνηση)

Μελέτη της Βρεφονηπιακής παχυσαρκίας και συσχέτισή της με μέταλλα και διατροφικές συνήθειες

2. Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών

2000 Master of Education in Special Educational Needs

Τμήμα: Faculty of Education

Χορηγόν Ίδρυμα: University of Newcastle upon Tyne

Αναγνώριση ΔΙΚΑΤΣΑ: 20/1/2004

3. Ενόητες σε βιβλίο (επιμέλεια)

2011 Βιβλίο: Η φροντίδα του μωρού και του μικρού παιδιού *από τη γέννηση έως τα 5 του χρόνια*

Εκδόσεις Πασχαλίδης

4. Δημοσιεύσεις

Περιοδικό
Παιδαγωγικός Λόγος:
Τεύχος 2/2010

Τίτλος: «Τομείς ανάπτυξης και αγωγής του παιδιού προσχολικής ηλικίας»

Περιοδικό
Παιδαγωγικός Λόγος:
Τεύχος 3/2009

Τίτλος: «Ιδιότητες του παιδαγωγικού υλικού»

Περιοδικό
Παιδαγωγικός Λόγος:

Τίτλος: «Παιδικός Σταθμός και άγχος του αποχωρισμού»

Υπό δημοσίευση

Περιοδικό
Παιδαγωγικός Λόγος:

Τίτλος: «Ο θεσμός των Ανοιχτών Τάξεων στην
Προσχολική Εκπαίδευση»

Υπό δημοσίευση

5.ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΥ ΕΛΕΝΗ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ

- Καινούργιου, Ε., Λαλούμη-Βιδάλη Ε., Δήμα, Ε.(2010): «Συγκριτική προσέγγιση Αναλυτικών Προγραμμάτων Προσχολικής Αγωγής Ελλάδας – Γερμανίας στο πλαίσιο της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης», Πρακτικά συνεδρίου των συνεργαζόμενων φορέων - του Τομέα Παιδαγωγικής του Τμήματος Βρεφ/μίας του ΤΕΙ/Η, Εργαστήριο Παιδαγωγικής και Διδακτικής Μεθοδολογίας του Π.Τ.Ν. Παν/μίου Ιωαννίνων, Παράρτημα Ηπείρου της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας(Π.Ε.Ε.) με θέμα: « Σύγχρονες Τάσεις και προοπτικές στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση του 21^{ου} αιώνα», 22 έως 24 Οκτωβρίου 2010,Ιωάννινα.
- Δήμας Κ., Καινούργιου Ε., (2010): «Μία άλλη προσέγγιση στο χώρο της Προσχολικής Αγωγής: Η περίπτωση του Waldorfkinderergarten», Πρακτικά συνεδρίου των συνεργαζόμενων φορέων - του Τομέα Παιδαγωγικής του Τμήματος Βρεφ/μίας του ΤΕΙ/Η, Εργαστήριο Παιδαγωγικής και Διδακτικής Μεθοδολογίας του Π.Τ.Ν. Παν/μίου Ιωαννίνων, Παράρτημα Ηπείρου της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας(Π.Ε.Ε.) με θέμα: « Σύγχρονες Τάσεις και προοπτικές στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση του 21ου αιώνα», 22 έως 24 Οκτωβρίου 2010,Ιωάννινα.
- Καινούργιου, Ε., Δήμα, Ε.(2009): «Συγκριτική προσέγγιση Αναλυτικών Προγραμμάτων Προσχολικής Αγωγής Ελλάδας – Αγγλίας στο πλαίσιο της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης», Πρακτικά συνεδρίου της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος με θέμα: <<Αναλυτικά Προγράμματα και Σχολικά Εγχειρίδια: Ελληνική πραγματικότητα και διεθνής εμπειρία>>, 20 έως 22 Νοεμβρίου 2009,Ιωάννινα.
- Καινούργιου, Ε., Δήμα, Ε.(2009): «Προβλήματα Επικοινωνίας Αλλοδαπών νηπίων στους Παιδικούς Σταθμούς- Νηπιαγωγεία», Πρακτικά συνεδρίου του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης –Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης- με θέμα: «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση-Μετανάστευση-Διαχείριση Συγκρούσεων και Παιδαγωγική της Δημοκρατίας», 19 έως 21 Ιουνίου 2009,Πάτρα.
- Καινούργιου, Ε., Δήμας, Κ., Σιούλα, Π.(2008): «Συνεργασία Βρεφονηπιαγωγών-γονέων σε Προσχολικά Ιδρύματα Ελλάδας, Αγγλίας και Γερμανίας στο πλαίσιο της Διαπολιτισμικής Αγωγής», Πρακτικά συνεδρίου του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης-Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης- με θέμα: «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση-Μετανάστευση και τα Ελληνικά ως η δεύτερη ή ξένη γλώσσα», 11 έως 13 Ιουλίου 2008,Πάτρα.
- Καινούργιου, Ε. (2008): «Η Διγλωσσία σε επιλεγμένα Προσχολικά Ιδρύματα Ελλάδας, Αγγλίας και Γερμανίας στο πλαίσιο της Διαπολιτισμικής Αγωγής», στο περιοδικό Παιδαγωγικός Λόγος, τεύχος 1/2008,σελ. 89-102.
- Δήμας, Κ., Καινούργιου, Ε., Σιούλα, Π.(2007): «Διαπολιτισμική Αγωγή: Συγκριτική προσέγγιση παιδαγωγικής πράξης σε επιλεγμένα προσχολικά Ιδρύματα Ελλάδας, Αγγλίας και Γερμανίας», Πρακτικά συνεδρίου του

Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης-Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης- με θέμα: «Μετανάστευση, Ελληνικά ως Δεύτερη ή Ξένη Γλώσσα και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση», 6 έως 8 Ιουλίου 2007, Πάτρα.

- Καινούργιου, Ε. (2006): «Η οικογένεια ως παράγοντας αγωγής και μάθησης», στο Περιοδικό Παιδαγωγικός Λόγος, τεύχος 1/2006,σελ.77-83.
- Καινούργιου, Ε. (2005): «Συνάφεια ανάμεσα στην ψυχοδυναμική της οικογένειας και στην προσωπικότητα του παιδιού» , στο Περιοδικό Παιδαγωγικός Λόγος, τεύχος 1/2005, σελ.109-117.
- Καινούργιου, Ε. (2005): «Ιδιαίτερες περιπτώσεις προβλημάτων συνεργασίας γονέων-βρεφονηπιοκόμων», στο Περιοδικό Παιδαγωγικός Λόγος, τεύχος 2/2005,σελ.205-210.
- Καραβίδας, Κ., Ζήκου, Ε., Στασινού, Α., Καινούργιου, Ε., Πλαχούρας, Κ. (2003): «Η ισότητα ευκαιριών και το παιδί του αλλοδαπού μετανάστη στα ελληνικά σχολεία: μαθησιακά προβλήματα και η αντιμετώπισή τους», Πρακτικά διημερίδας του Τμήματος Λογοθεραπείας Τ.Ε.Ι. Ηπείρου με θέμα: «Ο ρόλος του λογοθεραπευτή στη σύγχρονη λογοθεραπευτική αγωγή», 30 και 31 Μαΐου 2003, Ιωάννινα.

B. ΕΚΤΑΚΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

1.ΤΡΙΑΝΤΟΥ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ

A. BIBΛΙΑ

1. *TECHNIQUES NARRATIVES CHEZ D. HATZIS*, "LA FIN DE NOTRE PETITE VILLE", Mémoire pour le D.E.A., Paris, Institut Néohellénique-Université Paris-Sorbonne, 1990, σ. 193.
2. *ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΔΗΜ. ΧΑΤΖΗ*, Διδακτορική διατριβή, Ιωάννινα 1997, τόμοι 2, σ. 365.
3. *ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ*, Διαπολιτισμός, Πάτρα, 2010. Διδακτικό βιβλίο στο μάθημα «Θεωρία της Λογοτεχνίας». Χειμερινό εξάμηνο.
4. *“ΤΑ ΔΑΧΤΥΛΑ ΣΤΟ ΦΙΛΙΑΤΡΟ...”*, *ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΗΝ ΠΑΛΙΟΤΕΡΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ*» Δι@πολιτισμός, Πάτρα, 2010. Διδακτικό βιβλίο στο μάθημα «Νεοελληνική Πεζογραφία». Χειμερινό εξάμηνο.
5. *ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ, ΜΕΛΕΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΟΥ 20^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ*: Διδακτικό βιβλίο για το εαρινό εξάμηνο:
Α' ΤΟΜΟΣ: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ, Δι@πολιτισμός,
Β' ΤΟΜΟΣ: ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, Δι@πολιτισμός,

2.ΜΑΝΤΖΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ

A. Δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά

1.S.Aronis,Th.Mantziou,H.Platokouki,B.Karabelas,Z.Kapsimali,E.Adamtziki,A.Kovan is, A.Skardoutsou,A.Constantopoulos. European Thrombosis Registry. The Athens Experience. Pediatric Research,vol 45,number 6:944,June 1999

2.E-G. Stefanou,M.Syrrou,Th.Liehr,N.Kosyakova,Th.Mantziou,S.Mantagos,F.Sharkey
Molecular cytogenetic characterization of a CCR in a boy with severe global
developmental delay.Chromosome Research,vol 19 (suppl 1):S 66,2011

Β. Δημοσιεύσεις σε ελληνικά περιοδικά

1.Θ.Μάντζιου,Θ.Λιακοπούλου-Τσιτσιπή,Ε.Δρογγάρη,
Κ.Αθανασάκη,Α.Καραμπούλα,Χ.Καττάμης.Απώτερεςεπιπλοκές Γλυκογονίασης
Ια:περιγραφή περίπτωσης.Δελτίο Α' Παιδιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου
Αθηνών,τόμος 45,τεύχος 3:166-171

2.Θ.Μάντζιου

Γ.Μοστρού,Β.Παπαευαγγέλου,Ε.Πλατοκούκη,Α.Βελεγράκη,Μ.Θεοδωρίδου.

Πνευμονική Λοίμωξη από ασπέργιλλο και Μ.Ανίμ σε αιμορροφιλικό ασθενή με
AIDS.Παιδιατρική,τόμος 63,τεύχος 1:50-54,Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2000

3.Θ.Μάντζιου,Ε.Πλατοκούκη,Β.Καράμπελας,Ζ.Καψιμάλη,Ε.Αδαμτζίκη,Α.Κοβάνης,Α.
Σκαρδούτσου,Α.Κωνσταντόπουλος,Σ.Αρώνη.Θρομβοεμβολικά επεισόδια του
Κεντρικού Νευρικού Συστήματος στα παιδιά.Παιδιατρική,τόμος 65,τεύχος 1:23-
31,Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2002

Γ. Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια

1.Θ.Μάντζιου,Α.Μήτσικα,Ε.Πλατοκούκη,Γ.Μοστρού,Μ.Θεοδωρίδου.Πνευμονική
Ασπεργίλωση σε πολυμεταγγιζόμενο παιδί με HIV λοίμωξη.35ο Πανελλήνιο
Παιδιατρικό Συνέδριο,Κρήτη 13-15 Ιουνίου 1997

2.Θ.Μάντζιου,Β.Καράμπελας,Ζ.Καψιμάλη,Ε.Αδαμτζίκη,Ε.Πλατοκούκη,Α.Κοβάνης,Α.
Σκαρδούτσου,Α.Κωνσταντόπουλος,Σ.Αρώνη.Θρομβοεμβολικά επεισόδια Κεντρικού
Νευρικού Συστήματος.37ο Πανελλήνιο Παιδιατρικό Συνέδριο,Θεσσαλονίκη, 28-30
Μαΐου 1999

3.Θ.Μάντζιου,Φ.Ψύχου,Ε.Παργάντου,Ε.Γεωργάκη,Α.Γιαννούλια,Ε.Χαροκόπος,Π.Νι
κολαΐδου.Θρομβωτικά Επεισόδια στα παιδιά με νεφρωσικό σύνδρομο.Πρόδρομη
ανακοίνωση. 37ο Πανελλήνιο Παιδιατρικό Συνέδριο,Θεσσαλονίκη, 28-30 Μαΐου 1999

4.Ζ.Καψιμάλη,Ε.Αδαμτζίκη,Ε.Πλατοκούκη,Θ.Μάντζιου,Σ.Φωτόπουλος,Μ.Ξάνθου,Σ.Α
ρώνη.Επίπτωση της μετάλλαξης του παράγοντα V(1691 Α) και II(20210 Α) στα
παιδιά. . 37ο Πανελλήνιο Παιδιατρικό Συνέδριο,Θεσσαλονίκη, 28-30 Μαΐου 1999

5.Θ.Μάντζιου,Β.Καράμπελας,Ζ.Καψιμάλη,Ε.Αδαμτζίκη,Ε.Πλατοκούκη,Α.Κοβάνης,Α.
Σκαρδούτσου,Α.Κωνσταντόπουλος,Σ.Αρώνη.Θρομβοεμβολικά επεισόδια στα
παιδιά.10ο Πανελλήνιο Αιματολογικό Συνέδριο,Ρόδος, 28-31Οκτωβρίου 1999

6.Ζ.Καψιμάλη,Ε.Πλατοκούκη,Ε.Αδαμτζίκη,Θ.Μάντζιου,Σ.Φωτόπουλος,Μ.Ξάνθου,Γ.
Λιόσης,Σ.ΑρώνηFV Leiden και FII 20210 Α σε παιδιά με ή χωρίς θρόμβωση.10ο
Πανελλήνιο Αιματολογικό Συνέδριο,Ρόδος, 28-31Οκτωβρίου 1999

7.Θ.Μάντζιου,Ε.Πλατοκούκη,Ε.Περγάντου,Β.Καράμπελας,Ζ.Καψιμάλη,Ε.Αδαμτζίκη,
Α.Κοβάνης ,Α.Σκαρδούτσου,Α.Κωνσταντόπουλος,Σ.Αρώνη.

Προθρομβωτικοί παράγοντες.Αιτιολογικός ή συνεργικός παράγοντας κινδύνου για
θρόμβωση στα παιδιά.38ο Πανελλήνιο Παιδιατρικό Συνέδριο,Κως,16-18
Ιουνίου2000

8.Σ.Αρώνη,Θ.Μάντζιου,Ε.Πλατοκούκη,Ε.Περγάντου,Α.Κοβάνης,Α.Σκαρδούτσου,Α.Κ
ωνσταντόπουλος.Θεραπευτική παρέμβαση σε παιδιά με θρόμβωση σε ποικίλες
θέσεις . 38ο Πανελλήνιο Παιδιατρικό Συνέδριο,Κως,16-18 Ιουνίου2000

9.Ε.Δημητριάδου,Η.Λάλου,Ι.Νάκου,Μ.Τζούφη,Θ.Μάντζιου,Μ.Σύρρου.

Ισοζυγισμένη μετάθεση σε αγόρι με υποτονία, καθυστέρηση λόγου, νοητική υστέρηση και σιελόρροια. 28ο Επιστημονικό Συνέδριο Ελληνικής εταιρίας Βιολογικών Επιστημών, Ιωάννινα, Μάιος 2006

10. S. Aronis, Th. Mantziou, H. Platokouki, B. Karabelas, Z. Kapsimali, E. Adamtziki, A. Kovanis, A. Skardoutsou, A. Constantopoulos. European Thrombosis Registry. The Athens Experience. European Society for Paediatric Haematology and Immunology (ESPHI). First Meeting of the ESPHI Working groups, Lucca, Italy, 13-15 November 1998

11. Th. Mantziou, H. Platokouki, B. Karabelas, Z. Kapsimalis, E. Adamtziki, A. Kovanis, A. Skardoutsou, A. Constantopoulos, S. Aronis.

Central Nervous System (CNS) Thrombosis. European Society for Paediatric Haematology and Immunology, XVII ESPHI, Washington D.C., USA, May 1999

3. ΜΠΡΟΥΜΟΥ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥΛΑ, ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ – ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. Μπρούμου, Μ., Παππά, Β., & Ηλιοπούλου, Α. (υπό δημοσίευση). Ο Ρόλος της Συμβουλευτικής Γονέων στην Πρόληψη της Χρήσης Ουσιών. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου για την Εκπαίδευση και Κοινωνική Ένταξη Ευάλωτων Ομάδων. Θεσσαλονίκη, 24 - 26/06/2011.
2. Μπρούμου, Μ. (2011). Η Συμβουλευτική Γονέων ως Θεσμός Πρόληψης των Δυσκολιών που Προκαλούν οι Αλλαγές στη Μορφή της Οικογένειας. *Αρχεία Νευροψυχολογικής Ιατρικής (Ε.Ψ.Ψ.Ε.Π.)*, 18 (3), 16-19.
3. Μπρούμου Μ., & Παππά, Β. (υπό δημοσίευση). Η Αναγκαιότητα της Εκπαίδευσης και της Συμβουλευτικής Γονέων Παιδιών Βρεφικής - Προσχολικής Ηλικίας στα Πλαίσια των Σχολών Γονέων. Πρακτικά 2^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Προσχολικής Αγωγής: Σύγχρονες τάσεις και προοπτικές στην προσχολική αγωγή και εκπαίδευση του 21^{ου} αιώνα. Ιωάννινα, 22 - 24/10/2010.
4. Μπρούμου, Μ. (2008): Ανάγκες Συμβουλευτικής Παιδιών Σχολικής και Εφηβικής Ηλικίας με Προβλήματα Συμπεριφοράς. *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, 84 - 85, 158 - 172.
5. Μπρούμου Μ., & Παππά, Β. (2011). Εκπαίδευση και συμβουλευτική γονέων: θεσμός πρόληψης της ψυχικής υγείας των παιδιών. *Σύγχρονη Κοινωνία, Εκπαίδευση και Ψυχική Υγεία*, 4, 171-183.
6. Hewstone, M., & Stroebe, W. (2007). *Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία* (Γ. Ν. Γαλάνης Επ. Επιμ. & Αμελαδιώτη, Α., Κουρή, Φ., Μαμαλάκης, Γ., Μπρούμου, Μ., & Πάτση, Α. Μετφρ.). Αθήνα: Παπαζήση.

4.ΡΑΠΤΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ,

- *Den Logos willkommen heißen. Die Musikerziehung bei Platon und Aristoteles.* (Beiträge zur Geschichte der Musikpädagogik. Hg. von Eckhard Nolte. Bd. 17). Peter Lang – Internationaler Verlag der Wissenschaften. Frankfurt am Main u.a. 2007 (364 σελίδες)
- *Στους αγρούς και στους κήπους του Άδωνη.* Στο: *Τετράδια 3. Προφορικότητες.* Εκδόσεις του Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής, ΤΕΙ Ηπείρου, Άρτα 2007, σελ. 10-19
- «...διαπορήσειεν αν τις...» (Πολ. 1337b 27-28). *Ψήγματα Μουσικής Παιδαγωγικής στα «Πολιτικά» του Αριστοτέλη.* Στο: Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου Μουσικής Αγωγής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης 2007, Τόμος Β', σελ. 72-78
- *Τα νανουρίσματα και η επίδρασή τους στα παιδιά.* Στο: *Πολυφωνία*, Τεύχος 13, Φθινόπωρο 2008, σελ. 99-113
- *Η χρήση της τεχνολογίας στη διδασκαλία παραδοσιακών μουσικών οργάνων.* Στο: Πρακτικά του 3ου Διεθνούς Συνεδρίου της ΕΕΜΑΠΕ, Αθήνα 8-10 Μαΐου 2009, σελ. 287-292
- *Διδασκαλία παραδοσιακών μουσικών οργάνων: θεωρητική προσέγγιση και πρακτικές εφαρμογές.* Στο: Μουσική Εκπαίδευση, Τεύχος 19, 2009, σελ. 74-80
- *Ο σχεδιασμός του μαθήματος μουσικής και η συμβολή της φιλοσοφίας.* Στο: Πρακτικά του 6ου Διεθνούς Συνεδρίου της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση. Αθήνα 30/10 – 01/11 2009, σελ. 811-820
- *Άτυπη μουσική μάθηση στο Νηπιαγωγείο.* Στο: Πρακτικά του 2ου Διεθνούς Συνεδρίου Προσχολικής Αγωγής: «Σύγχρονες τάσεις και προοπτικές στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση του 21ου αι.», Ιωάννινα 22-24 Οκτωβρίου 2010.
- *Μουσική Ι. Βασικές αρχές μουσικής Παιδαγωγικής και εφαρμογές στο Νηπιαγωγείο.* Εκδόσεις Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, 2010 (89 σελ.)
- *Μουσική ΙV. Στοιχεία θεωρίας Μουσικής Παιδαγωγικής και Εφαρμογές στο Νηπιαγωγείο.* Εκδόσεις Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. 2011 (87 σελ.)

Υπό Δημοσίευση

- *Music and music education between poiesis and praxis: An old topic in modern context.* Στο: *Philosophy of Music Education Review* (Paper in the 8. International Symposium, International Society for Philosophy of Music Education, Helsinki 9-13 Juni 2010).
- *Η διδασκαλία παραδοσιακών μουσικών οργάνων.* Στο: Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου «Καλλιέργεια της Μουσικής Τέχνης στην Ελλάδα της Ευρώπης. Μάιος Μουσικής Μέθεξης. Θεσσαλονίκη 29-31 Μαΐου 2009.
- «Αισθητική αγωγή»: τάσεις και προβληματισμοί στη Μουσική Παιδαγωγική του 20ου αι. Στο: Συλλογικός Τόμος αφιερωμένος στον Παναγιώτη Μιχελή.

5.ΜΠΑΚΑΣ ΘΩΜΑΣ

A. ΒΙΒΛΙΑ.

1. **Μπάκας Θ., (2010), Οργάνωση, Διοίκηση και Λειτουργία του Σύγχρονου Νηπιαγωγείου**, Αυτοέκδοση, Ιωάννινα.

B. ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΑ ΑΡΘΡΑ (Σε παιδαγωγικά περιοδικά).

1. **Μπάκας Θ. (2011)**, «Η κατανομή των τάξεων μεταξύ των εκπαιδευτικών στο Δημοτικό σχολείο», στο περιοδικό Παιδαγωγική Θεωρία και Πράξη, τεύχος 3, 2009, , τχ. 4/2011, σελ. 84-97.
2. **Μπάκας Θ., (2009)**, «Οι αλλαγές και οι αντιστάσεις στην εκπαίδευση», Παιδαγωγική Θεωρία και Πράξη, τεύχος 3, 2009, σελ. 47-56.
3. **Πανταζής, Σ., Σακελλαρίου Μ., Μπάκας Θ., (2009)**, Σκέψεις και συναισθήματα των παιδιών κατά τη μετάβαση τους από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο, Παιδαγωγική Θεωρία και Πράξη, τεύχος 3, 2009, σελ. 20-30.
4. **Μπάκας Θ. (2009)**, «Η κατανομή των τάξεων μεταξύ των εκπαιδευτικών στο Δημοτικό σχολείο», στο περιοδικό Περίπλους Παιδείας, τχ. 1/2009, (υπό δημοσίευση).
5. **Μπάκας Θ., (2008)**, «Ο δάσκαλος Ψυχή των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων», Δείκτες της Εκπαίδευσης, τχ. 10/2008, Γιάννενα
6. **Μπάκας Θ., (2006)**, «Ο παρωθητικός ρόλος του Διευθυντή στο σύγχρονο σχολείο», Παιδαγωγική Θεωρία και Πράξη, τεύχος 1, 2006, σελ. 117-125.
7. **Μπάκας Θ., (2005)**, «Οι βασικές αρχές του εκπαιδευτικού μας συστήματος». Δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική», τεύχος 2, 2005, (σελ. 199-206).
8. **Μπάκας Θ., (2005)**, «Η διοίκηση των Νηπιαγωγείων». Δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Σύγχρονο Νηπιαγωγείο», τεύχος 46, 2005, (σελ. 72-79).
9. **Μπάκας Θ., (2005)**, «Ο θεσμός του Σχολικού Συμβούλου. Υποχρεώσεις και δικαιώματα». Δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Επιστήμη και Παιδαγωγία», τεύχος 5, Μάιος-Αύγουστος 2005, (σελ. 141-155).
10. **Μπάκας Θ., (2003)**, «Η έρευνα στην εκπαίδευση και οι παράγοντες που την επηρεάζουν»: Δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Το σχολείο και το σπίτι», τεύχος 4, Μάιος-Ιούνιος 2003, (σελ. 199-204).
11. **Μπάκας Θ., (2002)**, «Ο παιδαγωγικός ρόλος του διευθυντή του σχολείου». Δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Επιστήμη και Παιδαγωγία», τεύχος 3, Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 2002, (σελ. 261-277).
12. **Μπάκας Θ., (1995)**, «Η τεχνική της βιβλιογραφικής εργασίας»: Δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Σχολείο και Ζωή», τεύχος 1, Ιανουάριος 1995, (σελ.40-45).
13. **Μπάκας Θ., (1994)**, «Η αξιοκρατία στις επιλογές των στελεχών»: Δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Το σχολείο και το σπίτι», τεύχος 8, Οκτώβριος-Νοέμβριος 1994, (σελ. 471-475).

Γ. ΑΡΘΡΑ (Σε ξένα περιοδικά).

-
1. **Thomas Bakas**, (2009), *Konflikte und Konfliktlösungen der Erzieher im Schulwesen*, Unser Weg, Graz, Austria. (Υπό δημοσίευση)

Δ. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ

1. **Μπάκας Θ.**, (2005), «*Βασικές αρχές της διδακτικής πράξης*», δημοσιεύτηκε στο συλλογικό τόμο Περιφερειακές Επιμορφώσεις Εκπαιδευτικών πρόσθετων γνωστικών αντικειμένων των Ολοήμερων Σχολείων-ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ, Δεκέμβριος 2004-Φεβρουάριος 2005, εκδ. ΥΠΕΠΘ/Π.Ι., Αθήνα, (σελ. 89-94).
2. **Τριλιανός Αθ. & Μπάκας Θ.**, (2004), «*Μάθηση και Σχολείο*». Δημοσιεύτηκε στο συλλογικό τόμο ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΓΟΝΕΩΝ, τον οποίο εξέδωσε το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών, το έτος 2004, (σελ. 30-37).

Ε. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ (Δημοσίευση στα πρακτικά των συνεδρίων)

1. **Μπάκας Θ., Δημητριάδη Ελ.**, (2010), «*Η εκπαιδευτική πολιτική στην Ελλάδα κατά τον 20^ο αιώνα για τη φοίτηση των νηπίων στο νηπιαγωγείο*», στα Πρακτικά του 2ου Διεθνούς Συνεδρίου Προσχολικής Αγωγής με θέμα: «*Σύγχρονες τάσεις και προοπτικές στην Προσχολική Αγωγή και εκπαίδευση του 21^{ου} αιώνα*», Ιωάννινα 22, 23 & 24 Οκτωβρίου 2010. (υπό δημοσίευση).
2. **Μπάκας Θ.**, (2009), «*Η εξέλιξη των Αναλυτικών Προγραμμάτων της Προσχολικής Αγωγής στην Ελλάδα 1897-2007*», στα Πρακτικά του ΙΓ' Διεθνούς Συνεδρίου της Παιδαγωγικής Εταιρίας Ελλάδας με θέμα: «*Αναλυτικά Προγράμματα και Σχολικά Εγχειρίδια: Ελληνική Πραγματικότητα και Διεθνής εμπειρία*», Ιωάννινα 20-22 Νοεμβρίου 2009.
3. **Μπάκας Θ., Δημητριάδη Ελ.**, (2009), «*Ο ρόλος του δασκάλου της Α' τάξης στη διαδικασία μετάβασης από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο*», στα Πρακτικά του Παιδαγωγικού Συνεδρίου που διοργανώθηκε από το Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης και το Διδασκαλείο Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Ρέθυμνο στις 15-18 Οκτωβρίου 2009 με θέμα, «*Μετάβαση και συνέχεια στην εκπαίδευση: Αναζητώντας το πλαίσιο για τη συνεργασία παιδιών, νέων, οικογένειας, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και κοινωνικών υπηρεσιών*», (Υπό δημοσίευση).
4. **Μπάκας Θ.**, (2009), «*Η αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Εκπαίδευσης (Τ.Π.Ε.) στη διοικητική υποστήριξη των σχολείων*», στα Πρακτικά του 6^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου (σελ. 171-183) που διοργανώνεται από την «*Επιστημονική Ένωση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας για τη διάδοση των Τ.Π.Ε. στην Εκπαίδευση (Ε.Ε.Ε.Π.)*» στις 17-18 Οκτωβρίου 2009 με θέμα «*Τ.Π.Ε. και Εκπαίδευση*».
5. **Μπάκας Θ.**, (2009), «*Η εκπαιδευτική κατάσταση στην περιοχή της Πρέβεζας κατά τα τέλη του 19^{ου} αιώνα*», στα Πρακτικά του δευτέρου Διεθνούς Συμποσίου για την ιστορία και τον πολιτισμό της Πρέβεζας (Πρέβεζα, 16-20 Σεπτεμβρίου 2009).
6. **Μπάκας Θ.**, (2009), «*Οι νομοθετικές ρυθμίσεις κατά τη διαχρονική εξέλιξη της μετεκπαίδευσης των δασκάλων στην Ελλάδα*», στα Πρακτικά του Πανελληνίου συνεδρίου που διοργανώθηκε από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής

Εκπαίδευσης και το Διδασκαλείο «Θεόδωρος Κάστανος» του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, στις 29-30 Μαΐου 2009, με θέμα: «Διδασκαλεία: Παρελθόν, παρόν και μέλλον».

7. **Μπάκας Θ., (2009),** «*Η διαχρονική εξέλιξη της επιμόρφωσης και μετεκπαίδευσης των Νηπιαγωγών στην Ελλάδα*», στα Πρακτικά του Παιδαγωγικού Συνεδρίου που διοργανώθηκε από το Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης και το Διδασκαλείο Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Ρέθυμνο στις 22-23 Μαΐου 2009 με θέμα, «*Εκπαίδευση και Επιμόρφωση του Εκπαιδευτικού*». (υπό δημοσίευση).
8. **Πανταζής Σ., Σακελαρίου Μ., Μπάκας Θ., (2009),** Διαπολιτισμικής Εκπαίδευση και Επιμόρφωση Νηπιαγωγών, στα Πρακτικά του Παιδαγωγικού Συνεδρίου που διοργανώθηκε από το Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης και το Διδασκαλείο Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Ρέθυμνο στις 22-23 Μαΐου 2009 με θέμα, «*Εκπαίδευση και Επιμόρφωση του Εκπαιδευτικού*». (υπό δημοσίευση).
9. **Μπάκας Θ., (2009),** «*Η επιστημονική και παιδαγωγική καθοδήγηση των εκπαιδευτικών από το Σχολικό Σύμβουλο*», στα Πρακτικά του Παιδαγωγικού Συνεδρίου που διοργανώθηκε από την ΑΣΠΑΙΤΕ στα Ιωάννινα στις 8-9 Μαΐου 2009 με θέμα, «*Η Δευτεροβάθμια εκπαίδευση υπό το πρίσμα των εξελίξεων στις επιστήμες της αγωγής*». (υπό δημοσίευση).
10. **Μπάκας Θ., (2007),** «*Το περιφερειακό επίπεδο διοίκησης της εκπαίδευσης. Αδυναμίες ελλείψεις-προοπτικές*», στα Πρακτικά του Συνεδρίου (σελ. 49-54) το οποίο διοργάνωσε η Σχολή Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με θέμα, «*Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας*», 17-20 Μαΐου 2007.
11. **Μπάκας Θ., (2006),** «*Η δημιουργικότητα στο σχεδιασμό των αλλαγών στη λήψη αποφάσεων και την εισαγωγή καινοτομιών στην εκπαίδευση*», στα Πρακτικά του 3ου Πανελλήνιου Συνεδρίου με θέμα: «*Κριτική, Δημιουργική, Διαλεκτική Σκέψη στην Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη*», Αθήνα, 13-14 Μαΐου 2006, ISSN: 1790-8574 228. Πραγματοποιήθηκε από το Ελληνικό Ινστιτούτο Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης (ΕΛΛ. Ι. Ε. Π. ΕΚ.).
12. **Μπάκας Θ. & Δημητριάδη Ε., (2005),** «*Η κατά φύλλο σύνθεση των στελεχών της εκπαίδευσης στην περιφέρεια Αττικής*», στα Πρακτικά του 2^{ου} Πανελλήνιου Συνεδρίου το οποίο διοργάνωσε το Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών με θέμα: «*Διοίκηση Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης*», σελ. 247-257, Πάτρα 2005.
13. **Παπαπροκοπίου Ν. & Μπάκας Θ. (2005),** «*Ο ρόλος του Σχολικού Συμβούλου στην προώθηση και διάδοση των εκπαιδευτικών αλλαγών*». Ανακοίνωση στο 7^ο Ετήσιο Συνέδριο της Μονάδας Μεθοδολογίας και Προγραμμάτων Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Πατρών. Το συνέδριο είχε θέμα: «*Εκπαιδευτικές αλλαγές. Η παρέμβαση του εκπαιδευτικού και του σχολείου*» και πραγματοποιήθηκε στην Πάτρα 8-10 Απριλίου 2005. Στα πρακτικά του συνεδρίου με τον ίδιο τίτλο, σελ. 81-89, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2006.
14. **Μπάκας Θ., (2004),** «*Η συμβολή της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (ΔΟΕ) στις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις κατά το τελευταίο τέταρτο του 20^{ου} αιώνα (1974-2000)*», Στα Πρακτικά του 3^ο Διεθνούς Συνεδρίου Ιστορίας Εκπαίδευσης, Πάτρα 1-3 Οκτωβρίου 2004. Έκδοση σε CD ROM.
15. **Μπάκας Θ., (2003),** «*Οι κοινωνικές αξίες στο σύγχρονο Δημοτικό σχολείο μέσα από τα βιβλία «Η Γλώσσα μου» της Ε' Δημοτικού*». Ανακοίνωση στην

ημερίδα που διοργάνωσε το ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΕΛΛ.Ι.Ε.Π.Ε.Κ) σε συνεργασία με τα Εκπαιδευτήρια «ΠΛΑΤΩΝ» στις 28, 29, και 30 Μαρτίου 2003 με θέμα «Γνώσεις, αξίες και δεξιότητες στη σύγχρονη εκπαίδευση». Δημοσιεύθηκε στα πρακτικά του συνεδρίου, (σελ. 453-463).

16. **Μπάκας Θ., (1983), «Το σχολικό διδακτικό βιβλίο».** Εισήγηση στο 3^ο συνέδριο βιβλίου που πραγματοποιήθηκε στο Ζάππειο από 1-4 Δεκεμβρίου 1982, από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Εκδοτών Βιβλιοπωλών (Π.Ο.Ε.Β.). Στα πρακτικά του 3^{ου} συνεδρίου βιβλίου (σελ. 205-217).

ΝΟΥΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ, ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ – ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Νούσια, Α., Στεργίου, Σ., Στώκος, Γ. (2006) “Διεπιστημονική διδακτική αξιοποίηση Παιδαγωγικού Υλικού & παιδαγωγικού Παιχνιδιού”.

Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Θέμα εισήγησης: “**Εικονική Πραγματικότητα στην Εκπαίδευση και Διδακτική Αξιοποίηση της**”. 17-18 Μαρτίου, Βόλος.

Νούσια, Α. (2009). Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε) Πραμάντων.

“Καταναλωτισμός, Διατροφή και Περιβάλλον”.

Θέμα εισήγησης: “**Η επιρροή της διαφήμισης στη διατροφή των παιδιών – Εργαστήριο**”. 3-5/4, Ιωάννινα

Νούσια, Α. (2009). 7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

“Παιδική Ηλικία και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας”

Ελληνική Επιτροπή Παγκόσμιας Οργάνωσης Προσχολικής Αγωγής Ο.Μ.Ε.Ρ., Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Αναρτημένη Επιστημονική Εργασία με Θέμα: “**Βιντεοπαιχνίδια: Απόψεις Παιδιών, Τρόποι Μάθησης και Εμφυλές Διαφορές**”. 6-8 Νοεμβρίου, Αθήνα

Mantziou, S., Rentzou, K., **Nousia, A** (2009). **Parental Strategies and Infants' Sleep-Wake Regulation.** International Attachment Conference. 2 -4 October, Barcelona

Νούσια, Α. (2010). 20 Διεθνές Συνέδριο Προσχολικής Αγωγής. “**Σύγχρονες Τάσεις και Προοπτικές στην προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση του 21ου Αιώνα**”

Διοργανωτής: ΤΕΙ Ηπείρου – Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων – Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Παιδαγωγική Εταιρία Ελλάδος.

Εισήγηση Επιστημονικής Εργασίας με Θέμα: **Οι ΤΠΕ στη Διασκέδαση των Μικρών Παιδιών. Έμφυλες Διαφορές και Απόψεις Παιδιών για τα Ηλεκτρονικά Παιχνίδια.** 22-24/10/2010, Ιωάννινα.

Mantziou, S., **Nousia, A.** et Ikonomidou, V. (2011). “**Greek infants Sleep and Parental sleep – Related Cognitions**” International Association of Relational Psychoanalysis And Psychotherapy – IARPP- Madrid, Spain

6. PENTZOY KΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- Sakellariou, M., & Rentzou, K. (2007). Types of parental involvement in Greek preschool settings – a case study. *The International Journal of Learning*, 14(1), 33-40.
- Sakellariou, M., & Rentzou, K. (2007). Male Early Childhood Educators: the element missing from preschool settings – a pilot study. *The International Journal of Learning*, 14(1), 41-50.
- Sakellariou, M., & Rentzou, K. (2008). Partnership with families and communities in Greek preschool settings: An evaluation from researchers' and early childhood educators' perspective. *The International Journal of Interdisciplinary Social Sciences*, 3(5), 93-112.
- Sakellariou, M., & Rentzou, K. (2008). Evaluating provisions for parents and parental involvement in Greek preschool settings. *The International Journal of the Humanities*, 6(9), 95-106.
- Rentzou, K., & Ziganitidou, K. (2009). Greek male early childhood educators: Self and societal perceptions towards their chosen profession. *Early Years*, 29(3), 271-279.
- Rentzou, K. (2010). Using ACEI global guidelines assessment to evaluate the quality of early child care in Greek settings. *Early Childhood Education Journal*, 38(1), 75-80. (DOI: 10.1007/s10643-010-0382-4).
- Rentzou, K., & Sakellariou, M. (2011). The quality of early childhood educators: children's interaction in Greek day care centers. *Early Childhood Education Journal*. 38(5), 367-376 (DOI: 10.1007/s10643-010-0403-3).
- Rentzou, K., & Sakellariou, M. (2011). Greek pre-service kindergarten teachers' beliefs about and practices of developmental appropriate practices in early childhood education. *Early Child Development and Care*, 181(8), 1047-1061 (DOI: 10.1080/03004430.2010.509796)
- Rentzou, K. (2011). Greek parents' perceptions of male early childhood educators. *Early Years*, 31(2), 135-147 (DOI:10.1080/09575146.2010.530247).
- Sakellariou, M., & Rentzou, K. (2011). Cypriot pre-service kindergarten teachers' beliefs about and practices of developmental appropriate practices in early childhood education. *Early Child Development and Care*, 181(10), 1381-1396 (DOI: 10.1080/03004430.2010.531132).
- Sakellariou, M., & Rentzou, K. (2012). Greek pre-service kindergarten teachers' beliefs and intensions about the importance of teacher – child interactions. *Early Child Development and Care*, 182(1), 123-135 (DOI: 10.1080/03004430.2010.545887).
- Sakellariou, M., & Rentzou, K. (2012). Cypriot Pre-Service Kindergarten Teachers' Beliefs and Intensions about the Importance of Teacher - Child Interactions. *Early Childhood Education Journal*, 39(6), 413-420 (DOI: 10.1007/s10643-011-0472-y).
- Sakellariou, M., & Rentzou, K. (2011). Comparing beliefs about and practices of developmental appropriate practices among Greek and Cypriot pre-service kindergarten teachers. *Early Child Development and Care* (DOI: 10.1080/03004430.2011.607496).
- Rentzou, K. (2011). Parent - caregiver relationship dyad in Greek day care centres. *International Journal of Early Years Education*, 19(2), 163-177 (DOI: 10.1080/09669760.2011.609045).

□ Rentzou, K. (2011). Quality of care and education provided by Greek day care centers: An approach from researcher's and early childhood educators' perspective. *Early Child Development and Care* (DOI:10.1080/03004430.2011.615927).

□ Rentzou, K. (2012). Examination of work environment factors relating to burnout syndrome of Greek early childhood educators. *Child Care in Practice*. (accepted for publication).

□ Rentzou, K. (2012). Male senior high school students' attitudes and perceptions towards early childhood education and care. *International Journal of Adolescence and Youth*. (accepted for publication).

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

□ Σακελλαρίου, Μ., Ρέντζου, Κ., και Σακκά, Μ. (2007). Κατανοώντας το πλαίσιο της Προσχολικής Εκπαίδευσης: Ποιότητα Περιβάλλοντος τάξης και κοινωνική συμπεριφορά μέσα από την έρευνα δράσης. Πρακτικά του συνεδρίου: Η Πρωτοβάθμια εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 17-29 Μαΐου 2007, 1020 – 1031. Διαθέσιμο online στην ιστοσελίδα του Συνεδρίου: <http://conf2007.edu.uoi.gr/Praktika/922-1083.pdf>.

□ Sakellariou, K., & Rentzou, K. (2010). Greek female early childhood educators' perceptions towards their male co-workers. *Proceedings of the International Conference «Mapping the Gender Equality: Research and Practices – The national and international perspective»*, University of Cyprus, 22–23 October 2010. Διαθέσιμο online στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου της Κύπρου: <http://www.ucy.ac.cy/data/unesco/Articles%2010-2010%20conference/Sakellariou%20paper.pdf>

□ Sakellariou, K., & Rentzou, K. (2011). Greek female early childhood educators' perceptions towards their male co-workers. In UNESCO Chair in Gender Equality and Women's Empowerment, University of Cyprus (Eds.). *International Conference Proceedings: Mapping the Gender Equality: Research and Practices. The national and international perspective*. 22 – 23 October 2010 (p.p. 145-153). Nicosia: University of Cyprus, Nicosia.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΤΟΜΟΥΣ ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ

□ Ρέντζου, Κ. & Σακελλαρίου, Μ. (2010). Εργαλεία Αξιολόγησης της ποιότητας στα πλαίσια της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης. 2ο Διεθνές Συνέδριο Προσχολικής Αγωγής «Σύγχρονες τάσεις και προοπτικές στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση του 21ου αιώνα». Τομέας Παιδαγωγικής Τμήματος Βρεφονηποκομίας ΤΕΙ Ηπείρου, Εργαστήριο Παιδαγωγικής και Διδακτικής Μεθοδολογίας Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και Παράρτημα Ηπείρου Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας (Π.Ε.Ε.), 22-24 Οκτωβρίου 2010, Ιωάννινα. Τόμος Περιλήψεων, σ. 33.

□ Σακελλαρίου, Μ., & Ρέντζου, Κ. (2010). Οι άνδρες ως επαγγελματίες στο πεδίο της προσχολικής αγωγής: Πεποιθήσεις γυναικών παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας απέναντί τους. 2ο Διεθνές Συνέδριο Προσχολικής Αγωγής «Σύγχρονες τάσεις και προοπτικές στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση του 21ου αιώνα». Τομέας Παιδαγωγικής Τμήματος Βρεφονηποκομίας ΤΕΙ Ηπείρου, Εργαστήριο Παιδαγωγικής και Διδακτικής Μεθοδολογίας Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και Παράρτημα Ηπείρου Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας (Π.Ε.Ε.), 22-24 Οκτωβρίου 2010. Ιωάννινα. Τόμος Περιλήψεων, σ. 44.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

□ Sakellariou, M., & Rentzou, K. (2007). Types of parental involvement in Greek preschool settings – a case study. 14th International Conference on Learning, 26-29 June 2007, Johannesburg, South Africa.

-
- Sakellariou, M., & Rentzou, K. (2007). Male Early Childhood Educators: the element missing from preschool settings – a pilot study. 14th International Conference on Learning, 26-29 June 2007, Johannesburg, South Africa.
 - Σακελλαρίου, Μ., Ρέντζου, Κ., και Σακκά, Μ. (2007). Κατανοώντας το πλαίσιο της Προσχολικής Εκπαίδευσης: Ποιότητα Περιβάλλοντος τάξης και κοινωνική συμπεριφορά μέσα από την έρευνα δράσης. Η Πρωτοβάθμια εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας, 17-29 Μαΐου 2007, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
 - Sakellariou, M., & Rentzou, K. (2008). Evaluating provisions for parents and parental involvement in Greek preschool settings. 6th International conference on new directions in humanities, 15-18 July 2008, Istanbul, Turkey.
 - Sakellariou, M., & Rentzou, K. (2008). Partnership with families and communities in Greek preschool settings: An evaluation from researchers' and early childhood educators' perspective. 3rd International Conference on Interdisciplinary Social Sciences, 22-25 July 2008, Tuscany, Italy.
 - Sakellariou, K., & Rentzou, K. (2010). Greek female early childhood educators' perceptions towards their male co-workers. Inauguration of the UNESCO Chair in Gender Equality and Women's Empowerment. Mapping the Gender Equality: Research and practices – The national and international perspective. 22 October 2010. University of Cyprus, Nicosia.
 - Ρέντζου, Κ. & Σακελλαρίου, Μ. (2010). Εργαλεία Αξιολόγησης της ποιότητας στα πλαίσια της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης. 2ο Διεθνές Συνέδριο Προσχολικής Αγωγής «Σύγχρονες τάσεις και προοπτικές στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση του 21ου αιώνα». Τομέας Παιδαγωγικής Τμήματος Βρεφονηποκομίας ΤΕΙ Ηπείρου, Εργαστήριο Παιδαγωγικής και Διδακτικής Μεθοδολογίας Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και Παράρτημα Ηπείρου Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας (Π.Ε.Ε.), 22-24 Οκτωβρίου 2010. Ιωάννινα
 - Σακελλαρίου, Μ., & Ρέντζου, Κ. (2010). Οι άνδρες ως επαγγελματίες στο πεδίο της προσχολικής αγωγής: Πεποιθήσεις γυναικών παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας απέναντί τους. 2ο Διεθνές Συνέδριο Προσχολικής Αγωγής «Σύγχρονες τάσεις και προοπτικές στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση του 21ου αιώνα». Τομέας Παιδαγωγικής Τμήματος Βρεφονηποκομίας ΤΕΙ Ηπείρου, Εργαστήριο Παιδαγωγικής και Διδακτικής Μεθοδολογίας Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και Παράρτημα Ηπείρου Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας (Π.Ε.Ε.), 22-24 Οκτωβρίου 2010. Ιωάννινα

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ

- Rentzou, K. (2004). Working with parents in the UK and Greek preschool settings: A case study. Unpublished MA dissertation, Brunel University.
- Association for Childhood Education International (2006). ACEI Παγκόσμιες Οδηγίες Αξιολόγησης (ΠΟΑ). (Μτφρ. Κωνσταντίνα Ρέντζου), Olney, Maryland: Author.
- Ρέντζου, Κ. (2011). Αξιολόγηση της ποιότητας της παρεχόμενης αγωγής και φροντίδας σε προσχολικά κέντρα. Μια προσέγγιση από τη μεριά του ερευνητή, των παιδαγωγών και των γονέων. Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- Association for Childhood Education International (2011). ACEI Παγκόσμιες Οδηγίες Αξιολόγησης (ΠΟΑ) - Αναθεωρημένη έκδοση. (Μτφρ. Κωνσταντίνα Ρέντζου), Olney, Maryland: Author.

7.ΧΑΡΙΣΗ ΑΘΗΝΑ

Δημοσιεύσεις

Δημοσίευση στην Ιστοσελίδα
http://magenta.ruc.dk/paes/forskernskolen/program/info/summer_school/summer2010/paper/athina_charissi/

Του Πανεπιστημίου του ROSKILDE στη Δανία, Ατομικής Εργασίας (Paper) με θέμα:

“What about Reflexivity as everyday practice towards learning? An Ethnographic approach to the Administration of a Second Chance School in Greece”, έτος 2010, αρ. Σελ. 13.

Εισηγήσεις σε Επιστημονικά Συνέδρια με Κριτές

- Εισήγηση με θέμα: «Η διαμόρφωση ενός μοντέλου διοίκησης σ' έναν καινοτόμο θεσμό εκπαίδευσης ενηλίκων (Σ.Δ.Ε. Ιωαννίνων) μέσα από μια πολιτισμική οπτική». Πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο Ημερίδας που διοργάνωσαν από κοινού το ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής» του Τομέα Παιδαγωγικής, Τμήματος Φ.Π.Ψ., Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και το ΠΜΣ «Ιστορική Δημογραφία» του Τμήματος Ιστορίας, Ιονίου Πανεπιστημίου, στις 19 Μαΐου 2011, στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, με θέμα: «Έρευνα και Εκπαίδευση: Ιστορία-Κοινωνία-Δημογραφία».
- Εισήγηση με θέμα: “What about Reflexivity as everyday practice towards learning? An Ethnographic approach to the Administration of a Second Chance School in Greece”, («Ο Αναστοχασμός ως καθημερινή πρακτική προς τη μάθηση: Μια εθνογραφική προσέγγιση του διοικητικού μοντέλου ενός Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας στην Ελλάδα») που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια συμμετοχής μου στο 12^ο Διεθνές Θερινό Σχολείο για τη Δια Βίου Μάθηση με θέμα «Δια Βίου Μάθηση: μέσα και έξω από την εκπαίδευση» από 10 έως 20 Αυγούστου 2010 στο Πανεπιστήμιο του Roskilde στη Δανία από το Μεταπτυχιακό Τμήμα Δια Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου του Roskilde και την Δανική Εταιρία Ερευνών.
- Εισήγηση με θέμα: «Η αυτοαξιολόγηση ως αποτέλεσμα διάδρασης του ανθρώπινου δυναμικού ενός Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας» από τους Χαρίση Α., Γαράφας Γ., Τσεντσερής Μ., Μάνθου Χ., στο Συνέδριο Δραστηριοτήτων Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας Β' Φάσης, Αθήνα 1& 2/ 6/ 2008.

8.ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ ΠΑΥΛΟΣ

- Karagiannopoulou, E. & Christodoulides, P. (in press 2012). Experienced students' preference for open and closed-book exams and approaches to studying. *European Journal of Psychology of Education*.
- Zakopoulou, V., Anagnostopoulou, A., Christodoulides, P., Stavrou, L. Sarri, I., Mavreas, V. & Tzoufi, M. (2011). An interpretative model of early indicators of specific developmental dyslexia in preschool age: A comparative presentation of three studies in Greece. *Research in Developmental Disabilities*, 32(6), 3003 – 3016.
- Καραγιαννοπούλου, Ε. & Χριστοδουλίδης, Π. (2009). Το Ερωτηματολόγιο για τις Προσεγγίσεις και Δεξιότητες Φοιτητών/Τριών στη μελέτη: Αξιοπιστία και

Εγκυρότητα σε Ελληνικό Φοιτητικό Πληθυσμό. Επιστημονική Επετηρίδα ΨΕΒΕ, Τόμος (7), pp. 217-243.

- Karagiannopoulou, E. & Christodoulides, P. (2005). The impact of Greek university students' perceptions of their learning environment on approaches to studying and academic outcomes. *International Journal of Educational Research*, 43, pp. 329 – 350.
- Καραγιαννοπούλου, Ε. & Χριστοδουλίδης, Π. (Απρ. 2007). Η επίδραση του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος στις προσεγγίσεις μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, Πρακτικά, 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας, Ρέθυμνο.
- Χριστοδουλίδης, Π. (Νοεμ. 2005). Η επίδραση της προσωπικότητας στον τρόπο προσέγγισης της μάθησης σε προπτυχιακούς φοιτητές που φοιτούν σε διαφορετικές σχολές, Πρακτικά, 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας, Ιωάννινα.
- Χριστοδουλίδης, Π. (Οκτ. 2004). Η επίδραση της προσωπικότητας στον τρόπο προσέγγισης της μάθησης σε προπτυχιακούς φοιτητές, Πρακτικά, Πανελλήνιο Συνέδριο Γνωστικής Ψυχολογίας, Αλεξανδρούπολη.